

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра педагогіки початкової освіти**

Бричок С. Б.

**СЛОВНИК ПОНЯТЬ І ТЕРМІНІВ
ДО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

Рівне - 2020

Словник понять і термінів до дистанційного навчання / [укл. Бричок С.Б.] – Рівне: РДГУ, 2020.

– с.

Рецензент: Стельмашук Ж . Г., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету

Методичні рекомендації призначені та для здобувачів ЗВО

Рекомендовано до друку рішенням кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 12.2 від 16 жовтня 2020 р.)

Основним пріоритетом розвитку будь-якої розвиненої країни є покращення якості освіти і, в першу чергу, ефективне запровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), Інтернет в освіту. Система освіти України нині забезпечена сучасними засобами ІКТ.

Глобальна мережа Інтернет стала доступною для всіх членів суспільства. Вона стала джерелом інформації, середовищем спілкування і взаємодії між різними верствами населення, зокрема між студентами і викладачами, адміністрацією ЗВО незалежно від часу і місця знаходження. Значне збільшення обсягу навчальної інформації, зменшення аудиторного навчання висуває проблему організації навчального процесу, яка би розв'язувала ці проблеми. Така діяльність забезпечується дистанційним навчанням за різними моделями, сервісами Веб 2.0, що надає можливість створення і використання інформаційних ресурсів у мережі Інтернет, а також використовуються у навчальному процесі та впливають на його організацію та здійснення, розв'язання задач, що виникають у сфері освіти. Соціальні сервіси надають необмежені можливості для вдосконалення навчальної, наукової діяльності у ЗВО, здійснення самостійної роботи, навчання в колективній діяльності, самостійного прийняття рішень. Тому актуальним є здійснення дистанційного навчання, яке забезпечує якісний навчальний процес.

Враховуючи інтенсивний розвиток і впровадження інноваційних технологій організації і здійснення дистанційного навчання, велика увага приділяється термінології електронного, змішаного навчання, їх моделям і реалізації. Розглянуті інформаційно-освітні середовища здійснення навчального процесу, соціальні сервіси та ін. Проте, одним із слабких місць у кваліфікаційній підготовці педагогів тривалий час залишається низький рівень володіння цими поняттями та термінами, які відносяться до дистанційної освіти та навчання.

Запропонований словник містить пояснення термінів, які набули використання в навчальному процесі на основі інформаційно-комунікаційних мереж (ІКМ), але враховуючи те, що впровадження нових ІКМ у дистанційну освіту постійно змінюється, виникає необхідність постійного його доповнення та оновлення. Усі словникові терміни розміщені в алфавітному порядку. Структура включає: 1) заголовне слово; 2) тлумачення.

Абітурієнт – громадянин, який має середню (повну), середню професійну або вищу професійну освіту і надходить для подальшого навчання в освітню установу вищої професійної освіти.

Абонент – пристрій, юридична особа, фізична особа, що має право на взаємодію з інформаційним об'єктом, що надає послуги: системою, мережею, комплексом.

Аватарка – малюнок користувача чи головна картинка групи. Персонаж. Втілення користувача у віртуальному світі. Відображає риси характеру користувача або групи, формує перше враження про користувача, групу.

Автозаповнювання – гнучкий і зручний інструмент автоматичного введення числових і текстових даних, що змінюються в межах заданого інтервалу.

Автоматизація управління (Computer Aided Controlling) – комплекс технічних, організаційних, економічних дій і заходів, реалізація яких забезпечує зниження або виключення особистої участі людини у здійсненні процесу управління. За змістом – це впровадження нової технології оброблення інформації з застосуванням сучасних засобів обчислювальної техніки, створенням автоматизованої системи управління.

Автоматизм – здатність людини виконувати інтелектуальні або м'язові дії без постійного контролю свідомості (керовані підсвідомістю).

Автоматизована інформаційна технологія – цілісна технологічна система, що забезпечує цілеспрямоване створення, передавання, збереження і відображення інформаційного продукту з найменшими витратами і відповідно до закономірностей того соціального середовища, де ця технологія впроваджена.

Автоматизована система – організаційно-технічна система, що здійснює автоматизоване оброблення даних і до складу якої входять технічні засоби їх оброблення (засоби обчислювальної техніки і зв'язку), а також методи і процедури, програмне забезпечення та персонал, що здійснює цю діяльність.

Автоматизоване робоче місце – програмно-технічний комплекс автоматизованої системи, призначений для автоматизації певного виду діяльності (АРМ технолога, АРМ бухгалтера, АРМ конструктора та ін.).

Автоматизований контроль знань – контроль знань учнів за допомогою приладу, відповідно програмного забезпечення тестування і комп'ютера.

Автоматичне проектування – проектування за допомогою технічних і програмних засобів без участі людини.

Авторизація – ідентифікація, аутентифікація користувача – процес, під час якого програма може розпізнавати зареєстрованого користувача, процедура перевірки на відповідність поєднання ідентифікаційного імені та пароля, введених користувачем в інтерактивну форму. Пропуск на територію сайту, через ім'я (логін) і пароль, подібно до пред'явлення паспорта або пропуску. Надання права доступу і перевірка повноважень користувача на виконання будь-яких дій на сайті.

Авторитарне (лат. *autoritas* – влада, вплив) виховання – педагогічна концепція, яка передбачає підкорення вихованця волі вихователя. Придушуючи ініціативу і самостійність, А. в. перешкоджає розвитку індивідуальності дитячої особистості, призводить до її нівелювання, виникнення конфронтації між педагогом і дітьми.

Авторська школа – експериментальний навчально-виховний заклад, діяльність якого базується на розробленій автором чи авторським колективом педагогічній концепції. Термін запроваджено наприкінці 80-х років ХХ ст., однак у світовій педагогіці авторськими за суттю були навчальні заклади Й.-Г. Песталотці, Ф. Фребеля, школи М. Монтесорі, Р. Штейнера, А. Макаренка, В. Сухомлинського та ін.

Авторський заклад освіти – у системі інших виступає як форма реалізації соціальних перетворень та суспільних відносин, він покликаний забезпечити сприятливі умови для реалізації і самореалізації об'єктів навчально-виховного процесу; інтелектуального, морального, емоційного та фізичного розвитку учнів; формування їх світогляду, гуманних та демократичних відносин на основі загальнолюдських цінностей.

Авторський курс – навчальний курс з певної навчальної дисципліни, її частини або окремої проблеми, підготовлений кваліфікованим, визнаним в певній галузі знань фахівцем.

Авторські засоби мультимедіа – це прикладне програмне забезпечення (додатки), яке має заздалегідь підготовлені елементи для розроблення інтерактивних мультимедійних програм.

Авторські навчальні програми – складова частина програмно-методичного забезпечення навчального процесу навчально-виховного закладу (школи, дитячого садка тощо). Для них характерні оригінальні концепції та зміст. Запровадженню авторських навчальних програм передують експертиза, апробація, сертифікація тощо.

Авторські освітні технології – розроблені педагогами-практиками технології, в яких у різних варіантах поєднано адекватні змісту і цілям різнорівневого і різнопрофільного навчання структурно-логічні, інтеграційні, ігрові, комп'ютерні, діалогові, тренінгові технології.

Автофоловінг – взаємне приєднання користувачів. За великого обсягу фоловінгу відсортувати важливі новини від основної маси можна за допомогою програми Twitter Lists.

Агрегат даних – сукупність елементів даних у записі.

Адаптація соціальна – соціальне пристосування, процес або результат процесу, який передбачає гармонійне з точки зору індивідуальних прагнень людини задоволення її потреб, створення умов для її здорового, щасливого життя в суспільстві.

Адекватність моделі – властивість моделі, згідно з якою потреби її повноти, точності та правильності забезпечено не загальною, а лише в межах, необхідних для досягнення мети. Модель, за допомогою якої досягається мета, називається адекватною метою.

Адміністративна система – система, що забезпечує управління сайтом, порталом, інформаційним комплексом, або їх частиною. Здійснює також контроль доступу і захист об'єкту від несанкціонованого вторгнення.

Адміністративна система підтримки прийняття рішень - розробляється для безпосереднього використання керівниками верхнього ешелону управління. Повинна надавати вільний доступ до поточної інформації щодо статусу організації й враховувати основні чинники успіху керівника.

Адміністратор групи в соціальній мережі (адмін) – засновник групи, який несе відповідальність перед адміністрацією сайту за його зміст. Може змінювати опис групи і головну картинку – аватарку, може видаляти групу. Видалення аккаунта адміна тягне за собою видалення і всіх груп, які ним створені. Може призначати і звільняти модераторів групи. Має всі права і функції модераторів.

Адміністратор бази даних – особа, яка володіє інформацією про дані певної організації та наділена особливими повноваженнями в управлінні ними.

Адміністратори – люди, які мають найвищий рівень доступу на всьому форумі. Вони можуть змінювати будь-які налаштування форуму, змінювати рівні користувачів, забороняти певним учасникам відвідувати форум, створювати групи користувачів, призначати модераторів та інше. Також вони мають повні модераторські права в усіх форумах.

Адміністрація сайту – особи, які уповноважені власником сайту на здійснення управління сайтом та інші дії, пов'язані з його використанням. Адміністрація сайту діє від імені власника сайту, крім окремо обумовлених ситуацій.

Адміністрування бази даних – виконання функцій визначення, організації, керування і захисту даних у конкретній базі.

Адреса (URL) – скорочення від англ. Universal Resource Locator (універсальний покажчик ресурсу) – адреса сторінки в Інтернеті. Вона складається з доменного імені, шляху до сторінки на сайті та імені файлу сторінки. Доменне ім'я сайту – це адреса його першої сторінки, і коли говорять "адресу сайту" зазвичай мають на увазі його доменне ім'я.

Адреса IP – унікальна адреса комп'ютера в мережі Інтернет. IP-адреса являє собою цифрову адресу, що складається з чотирьох чисел, розділених крапками. Кожна IP-адреса однозначно визначає комп'ютер у мережі Інтернет. Для простішого доступу до комп'ютера зазвичай використовують його доменне ім'я.

Ай-Пі-телефонія – технологія, що дозволяє використовувати Інтернет або будь-яку іншу IP - мережу як засіб організації і ведення міжнародних і міжміських телефонних розмов і передачі факсів у режимі реального часу. Для цього необхідно перевести звук у цифрову форму і передатийого аналогічно до того, як пересилаються цифрові дані. Технологія активно розвивається в усьому світі.

АПС (автоматизовані інформаційно-пошукові системи) – сукупність програмно-апаратних засобів, призначених для автоматизації діяльності, пов'язаної зі зберіганням, передаванням і обробленням інформації.

Академічна відпустка – узгоджена з адміністрацією перерва в навчанні, що надається студентам освітніх установ вищої і середньої професійної освіти за медичними показниками або в інших виняткових випадках (стихійні лиха, сімейні обставини та ін.) на термін не більше 1 року і не більше 2-х разів за весь період навчання.

Академічна година – одиниця виміру навчального часу, що дорівнює 45 астрономічним хвилинам.

Академічна довідка – документ про освіту, що засвідчує ступінь засвоєння основної освітньої програми вищої професійної освіти на момент переривання навчання.

Академічна заборгованість – незадовільний результат атестації учня з будь-якої навчальної дисципліни за період навчання упродовж навчального року.

Академічна комісія – комісія, яка приймає кваліфіковане рішення про можливість перездачі дисципліни.

Академічна мобільність – право студента на свободу вибору місця, форм і засобів навчання з урахуванням його потенційних можливостей і здібностей адаптуватися до систем навчання в різних навчальних центрах, у вітчизняних або зарубіжних вищих навчальних закладах з метою продовження освіти, одержання додаткової освіти, захисту кваліфікаційної випускної роботи тощо.

Аккаунт – реєстраційний запис, що містить відомості, які користувач повідомляє про себе у соціальній мережі. Містить відомості, які необхідні для підключення до системи – ім'я користувача (логін) і пароль, ім'я та прізвище користувача. Може містити додаткові анкетні дані користувача: фотографію, по батькові, псевдонім, стать, соціальний статус та інше.

Акмеологія (гр. акме – вища ступінь будь-чого, вершина, квітуча сила + logos – слово, мова, вчення) – наука про досягнення вершин людської якості в особистості, оволодіння досконалістю у вибраному, в т. ч. у професійній діяльності, як вчення про вершини професійної майстерності; є наукою на перетині психології медицини та педагогіки, галузь психологічної науки, вивчає закономірності і механізми важливіших виявів самореалізації дорослих людей, психологію дозрівання видатної особистості.

Акредитація – державна акредитація освітньої діяльності проводиться за основними освітніми програмами, що реалізуються відповідно до державних освітніх стандартів.

Акселератор – спеціалізований графічний співпроцесор, орієнтований на виконання графічних операцій.

Активне навчання – вид навчальної діяльності, який допускає практичне застосування навичок, отриманих у процесі навчально-пізнавальної діяльності у формі ігор і тренінгів, вирішення прикладних завдань реального світу, проведення власних досліджень і створення колективних проєктів. Зараз активне навчання здійснюється набагато простіше і ефективніше завдяки поширенню навчальних веб-технологій, сервісів, презентацій і створення відео, блогів і соціальних мереж.

Активні заняття – колективні аудиторні заняття зі студентами, засновані на застосуванні елементів ігрового імітаційного моделювання різних життєвих, наукових і виробничих ситуацій в області, що вивчається, що дозволяють учням проєктувати способи дій в умовах запропонованих моделей і демонструвати процес систематизації і пред'явлення теоретичних знань за рішенням визначеної практичної проблеми.

Активні знання (тверді знання) – найчастіше вживані професіоналами знання і вміння, обов'язкові для оволодіння даною навчальною дисципліною; в області психології знання і вміння, записані в оперативній пам'яті.

Активність особистості – здатність людини до свідомої трудової і соціальної діяльності, міра цілеспрямованого, планомірного перетворення навколишнього середовища й самої себе на основі засвоєння нею багатств матеріальної і духовної культури. Активність особистості проявляється у творчості, вольових актах, спілкуванні.

Актуалізація (реалізація) – реалізація і практичне застосування одержаних знань для вирішення конкретних завдань. Актуалізація робочого підручника – процес внесення в текст робочого підручника змін, які потребують його принципового перероблення.

Алгоритм 1– послідовність дій або кроків (ступів), сукупність яких становить вміння.

Алгоритм 2– чітко задана послідовність кроків, які мають бути виконані для розв'язання завдання.

Алгоритм 3– формальна процедура, що гарантує здобуття оптимального або коректного розв'язання задачі.

Алгоритмізація процесу навчання – один із напрямів педагогічних досліджень, який акцентує на використанні студентами і викладачами структурованих алгоритмів (лат. algorithmus – сукупність дій для розв'язання задачі) розв'язання завдань.

Алгоритмічне навчання – навчання, побудоване на освоєнні алгоритмів професійних умінь.

Альтернативні (франц. alternative, від лат. alter – один із двох) школи – «вільні школи», які виникли наприкінці 60-х років ХХ ст. у країнах Західної Європи і США як протиставлення авторитарним рухам. Вони забезпечують альтернативну за змістом, формами і методами роботи з учнями освіту. Існують як «відкриті школи» (без поділу на традиційні класи), «школи без стін» (орієнтація на широке використання місцевої громади), «магнітні школи» (навчальні центри для поглибленого вивчення конкретної галузі знань) та ін.

Аналіз даних – дослідження даних у реальній або проєктованій системі.

Аналіз рішень – зведення складних проблем до більш простих з керованими компонентами задач. Забезпечує методологію структуризації ситуацій, пов'язаних з прийняттям рішень.

Аналітичний бібліографічний опис – опис складової частини видання (глави, статті, реферату, рецензії та т. ін.).

Андрогогіка (педагогіка дорослих) – галузь наукового знання в системі педагогічних наук, яка займається теорією і практикою освіти дорослих протягом усього життя.

Анімація – це процес переміщення об'єктів на екрані.

Антиінноваційні (грец. anti – проти і англ. innovate – запроваджувати нововведення) бар'єри – зовнішні або внутрішні перешкоди, які заважають здійсненню інноваційної діяльності.

Антрополого-гуманістичний (грец. anthropos – людина і logos – слово, вчення; лат. humanus – людський, людяний) принцип у педагогіці – організація навчально-виховного процесу відповідно до законів розвитку дитячого організму і становлення особистості.

Архів 1– організація або її структурний підрозділ, що здійснює прийом і зберігання документів з метою використання ретроспективної інформації.

Архів 2– файл, що містить в собі інформацію з одного або декількох, іноді стислих (без втрат), інших файлів. Архів є результатом роботи програми-архіватора.

Архіватор – це програма, що здійснює упакування одного і більш файлів в архів або серію архівів, для зручності перенесення або збереження, а також розпаковування архівів. Більшість архіваторів використовують стиснення без втрат для зменшення розміру архіву. Найпростіші архіватори просто послідовно поєднують вміст файлів в архів. Стиснення даних, як правило, відбувається значно повільніше, ніж зворотна операція. Характеристики архіваторів: 1) за ступенем стиснення; 2) за швидкістю стиснення. Характеристики архіваторів зворотно залежні величини. Тобто, чим більша швидкість стиснення, тим менша ступінь стиснення, і навпаки. Знаходження для будь-якого вхідного файлу програми найменш можливого розміру є алгоритмічно нерозв'язною задачею, тому “ідеальний” архіватор неможливий.

Архівна копія фонограми – запис на відповідному носії комплексу звукозапису, що має статус оригіналу та призначений для довготривалого зберігання в архіві.

Архітектура – концепція, що визначає модель, структуру, виконувані функції і взаємозв'язок компонентів складного об'єкта. Архітектура мережі визначає її основні елементи, характер і топологію взаємодії цих елементів.

Архітектура інформаційної системи характеризує її загальну логічну організацію, програмно-апаратне забезпечення, описує методи кодування і визначає інтерфейс взаємодії користувача з системою.

Архітектура інформаційного комплексу – умовно структурована модель, яка визначає функції і взаємозв'язок віртуальної (портал) і реальної (соціально-економічна система) частин комплексу. Має наступні блоки: сервер – портал (вкл.сервіси), галузь (вкл. виробництво, інфраструктуру, споживачів), економіка і соціум в цілому.

Асинхронне навчання 1– це навчання, в якому контакт між викладачем і учнями здійснюється із затримкою в часі. Прикладами є електронна пошта, дискусійний онлайн-форум, блоги, подкасти тощо.

Асинхронне навчання 2– МООС ідеальний приклад асинхронного онлайн-навчання, коли всю відповідальність за проходження курсу бере на себе користувач, а викладач у більшості випадків залишається за кадром. Ще приклади асинхронного навчання – подкасти. Курси в онлайн-університеті iTunes U – типовий і популярний приклад асинхронних освітніх сервісів.

Асинхронні консультації – консультації студентів, що проводяться професорсько-викладацьким складом за допомогою телекомунікаційних каналів зв'язку в асинхронному (off-line, відкладеному за часом) режимі.

Аспірант – особа, що має вищу професійну освіту і продовжує своє подальше навчання в аспірантурі з метою підготовки дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Атака тисячників – швидке створення зловмисниками 1000 тем у групі на форумі, які витісняють основні теми форуму, після чого автоматично видаляються.

Атестація – визначення рівня знань учня, кваліфікації працівника, якості продукції, робочих місць та ін.

Атестація вищого навчального закладу – встановлення відповідності змісту, рівня і якості підготовки випускників вищого навчального закладу вимогам державних освітніх стандартів вищої професійної освіти за напрямками підготовки (спеціальностями).

Аудиторія – кількість студентів, які беруть активну участь у програмі.

Аудиторія сайту – загальна назва відвідувачів сайту, групи. Обсяг аудиторії є характеристикою успіху Інтернет-проекту.

Аудиторні заняття – заняття з учнями, що проводяться педагогічним працівником безпосередньо або опосередковано через телекомунікації або в записі.

Аудіо – звукові навчальні засоби. Інтерактивні технології дистанційного навчання включають такі навчальні засоби: телефон, аудіоконференцію, короткохвильове радіо. Пасивні (односторонні) звукові навчальні засоби включають аудіокасети і радіо.

Аудіографічна конференція – поєднує технології для голосової комунікації з передачею малюнків, графічних зображень тощо. Аудіографічні зовнішні пристрої забезпечують візуальний компонент і включають електронну дошку, відеотехнологію фотознімків і персональний комп'ютер.

Аудіозапис (аудіоролик, аудіофайл, аудіо) – завершений звуковий епізод, окремий звуковий твір, створений за допомогою мікрофона: музика, мова, сигнали від музичних інструментів та інші звуки, які оброблені та перетворені звуковою картою.

Аудіоконференція – електронна конференція, в якій учасники, що перебувають у різних місцях, використовують телефони або спеціальне устаткування для аудіоконференцій, з метою спілкування в реальному часі. Кількість учасників може бути від трьох до ста та більше.

Аудіоконференція – технологія, яка використовує систему громадського телефонного зв'язку для з'єднання людей у двох або більше місцях. Для великих груп людей використовуються додаткові пристрої для зменшення шуму та інтерференції.

Аудіокурс – навчальний курс на аудіоносієві, призначений для мовного чи іншого тренінгу за допомогою магнітофона або іншого пристрою відтворення звуку.

Аудіолекції – навчальна лекція на аудіоносієві, прослуховування якої супроводжується одночасним вивченням текстових і графічних матеріалів.

Аутентифікація 1

– встановлення автентичності інформації виключно на основі внутрішньої структури самої інформації, незалежно від її джерела.

Аутентифікація 2

– процедура встановлення відповідності параметрів, що характеризують користувача, процес або дані, заданим критеріям.

Аутентифікація, як правило, застосовується програмами, даними для перевірки права доступу користувача до тих чи інших ресурсів.

Б

Багатоагентні системи – системи, основними компонентами яких є множина програмних модулів (інтелектуальних агентів), які виконують свої функції на вузлах комп'ютерної мережі у взаємодії між собою та серверною частиною системи.

Багатовимірний динамічний аналіз даних – концепція інтерактивного аналізу, що спирається не тільки на багатовимірний погляд на дані з боку кінцевого користувача, але й багатовимірне подання даних у цільовій базі даних.

База даних – це набір організованої певним чином і зв'язаної між собою інформації про деякий об'єкт, в якій забезпечується пошук цієї інформації.

База даних 1 (БД) – об'єктивна форма представлення й організації сукупності даних (статей, розрахунків і т. ін.), систематизованих так, щоб ці дані могли бути знайдені та оброблені за допомогою ЕОМ; 2) сукупність взаємозалежних даних, що характеризуються можливістю використання їх для багатьох додатків, можливістю одержання і модифікації необхідної інформації, мінімальною надмірністю інформації, а також загальним керованим способом пошуку.

База даних 2– іменована сукупність даних, що відображає стан об'єктів та їх відношень у визначеній предметній області. БД можуть використовуватися одним користувачем або їх колективом через відповідні програмно-інформаційні компоненти системи.

База даних 3– впорядкований набір логічно взаємопов'язаних даних, що спільно використовується, який призначений для задоволення інформаційних потреб користувачів. Головним завданням бази даних є гарантоване збереження значних обсягів інформації (записів даних) та надання доступу до неї користувачеві або ж прикладній програмі.

База даних аналітична – база даних, яка містить інформацію, що одержана з інших баз даних у формі підсумкової інформації та становить найбільший інтерес для користувача або групи користувачів.

База даних багатовимірна – база даних, що підтримує багатовимірну модель даних на концептуальному рівні та призначена для інтерактивного аналітичного оброблення агрегованих історичних і прогнозованих даних.

Використовується в підсистемах з OLAP (On-Line analytical processing) – оперативним аналітичним обробленням даних.

База знань – центральна частина експертної системи, в якій зберігаються факти і правила для виведення нових фактів.

Базова освіта – суспільно необхідний рівень загальноосвітньої підготовки, який передбачає всебічний розвиток і ціннісно-етичну орієнтацію особистості, формування загальнокультурної основи її освіти, громадянського та професійного становлення.

Бакалавр – кваліфікація (ступінь), присвоюється випускнику вищого навчального закладу (реалізує перший ступінь вищої професійної освіти), що успішно пройшов підсумкову атестацію і захистив випускні кваліфікаційну роботу.

Бан (від англійського ban – забороняти) – жаргонний вислів. 1) спосіб покарання адміністрацією сайту за некоректну поведінку користувача або використання спамерських прийомів, який полягає у видаленні облікового запису з бази, відновлення якого не гарантовано і, як правило, вимагає особистого листування з адміністрацією і в будь-якому випадку займає тривалий час; 2) видалення учасника з групи за некоректну поведінку через занесення його до чорного списку. Учасник групи, якого занесено до чорного списку, не має можливості потрапити до групи. Після виведення з чорного списку, учасник у групі автоматично не відновлюється.

Банер 1– це вид реклами на веб-сторінках, який виглядає як статична картинка або нескладний мультфільм. Зазвичай ця картинка є посиланням. За її допомогою можна перейти на рекламований сайт або на сторінку з детальнішою інформацією про рекламований товар (ця дія називається "Перехід по банеру" або "клік"). Ще бувають банери, які засновані на технології Flash.

Банер 2 – графічне зображення, аналогічне рекламному модулю в пресі, яке містить анімовані (зрідка відео-) елементи, а також є гіперпосиланням на сайт рекламодавця або сторінку з додатковою інформацією.

Банерна реклама – популярний спосіб реклами в Інтернеті з використанням графічних зображень рекламного характеру – банерів. Збільшує відвідуваність сайтів, на які переадресовує користувачів, покращує імідж компаній, товарів і послуг.

Банк даних – сукупність декількох баз даних та комплексу інформаційних, програмних і технічних засобів, що забезпечують накопичення, поновлення, коригування та багатоаспектне використання даних.

Бан-лист – список користувачів, які за некоректну поведінку та з інших причин, заблоковані. Користувачі занесені до Бан-листа не можуть відправляти повідомлення та переглядати інформацію.

Безперервна освіта – комплексна система освіти, яка об'єднує довузівську підготовку (школи, коледжі), вищу і післядипломну освіту, включаючи курсове навчання.

Безперервне навчання – комплекс державних, приватних та громадських освітніх установ, що забезпечують організаційну та змістовну єдність і спадкоємний взаємозв'язок всіх ланок освіти, задовольняє прагнення людини до самоосвіти та розвитку протягом усього життя.

Безпечна електронна угода – стандарт, призначений для виконання захищених транзакцій з кредитними картами через Інтернет. Використовуючи цифрові підписи, він дає можливість продавцям перевірити, що покупці – ті, за кого вони себе видають. Захищає покупців, забезпечуючи механізм для передачі номера кредитної картки безпосередньо запитуючій стороні для перевірки та складання рахунків без показу номера картки продавцеві.

Безпечність бази даних – спроектована властивість бази даних, яка забезпечує їх захист від навмисного або ненавмисного доступу, модифікації чи руйнування.

Бекраунд – фон сторінки в Твіттері.

Беон, beon.ru – російська молодіжна інформаційно-розважальна соціальна мережа з простим і зрозумілим інтерфейсом. Особисті блоги користувачів, з їхніми інтересами, ідеями та захопленнями. Читання записів користувачів з можливістю внесення своїх коментарів. Спільноти, музика, фотографії, тести, опитування, ігри і рейтинги. Користувачі ведуть щоденники, знайомляться і спілкуються один з одним, мріють, знаходять нових друзів, залишають коментарі, беруть участь в чатах і форумах.

Бібліографічна інформація – відомості про документи, необхідні для їх ідентифікації та розвідки.

Бібліографічне посилання – сукупність бібліографічних відомостей, що цитуються, розглядаються або згадуються в тексті документа, іншого документа (його складової частини або групи документів), необхідних і достатніх для його загальної характеристики, ідентифікації та пошуку.

Бібліографічний запис – бібліографічне повідомлення, зафіксоване в документальній формі. Складається з бібліографічного опису, який у міру потреби доповнюється заголовком, анотацією або рефератом, класифікаційними індексами, предметними рубриками, шифрами зберігання документа та іншими елементами.

Бібліографічний опис – сукупність бібліографічних відомостей про документ, наведених за певними правилами і призначених для його ідентифікації та загальної характеристики.

Бібліографія – частина системи соціальних комунікацій, що забезпечує підготовку, розповсюдження та використання інформації про документи.

Бібліотечна система – систематизована сукупність електронного каталогу та електронних документів, які об'єднані за тематичними та іншими ознаками, має додаткові сервіси і можливості, що спрощують пошук документів і роботу з ними. Сучасні бібліотечні системи побудовані за клієнт-серверною технологією і використовуються в локальних чи глобальних мережах.

Бізнес-рішення – система, що забезпечує функціонування бізнесу, вся діяльність якого ґрунтується на Інтернет-технологіях (портали, каталоги, Інтернет-ЗМІ, електронні магазини, аукціони та ін.)

Біоадекватний підручник – підручник з біоадекватним (погодженим з природою) викладенням змісту. Найкращим чином пристосований для самостійної роботи. Дозволяє занести навчальну інформацію у довгочасну (тривалу) пам'ять, скоротити у 3-5 разів час навчання, зберегти ресурси здоров'я.

Блог 1 (Веб log, blog) – це Веб-сайт журнального типу, який дозволяє обмеженому колу користувачів (найчастіше це одна особа) розміщувати там свої дописи і надає читачам можливість коментувати кожен допис.

Блог 2 – веб-сайт, на який регулярно додаються записи, що містять текст, зображення або мультимедіа. Для блогів характерна можливість публікації відгуків, що робить їх середовищем мережевого спілкування.

Блог 3 – проста система публікації контенту, зроблена з метою спрощення процедури створення веб-документів для людей, які не володіють навичками написання веб-кодів. Ключовий спосіб публікації новин в Інтернеті, проведення дискусій он-лайн завдяки простоті використання і швидкості виведення даних. Блог надає користувачеві зручні інструменти побудови спільнот. Блог – це веб-сайт, до основного вмісту якого регулярно додаються записи, зображення або мультимедіа. Для блогів характерні недовгі записи тимчасової значущості, відсортовані у зворотному хронологічному порядку, тобто останній запис знаходиться зверху. Відмінність блогу від традиційного щоденника обумовлюється його публічністю і передбачає сторонніх читачів, які можуть вступити в публічну полеміку з автором у відгуках до блог-запису або своїх блогах. Це особистий сайт користувача, що доступний суспільному перегляду і складається з регулярно оновлюваних записів. Для підтримки інтересу аудиторії до блогу, автору щоденника необхідно регулярно поповнювати його новими записами.

Блог на блог-платформі – блог, який ведеться на потужностях блог-служб (LiveJournal, Friendbuzz, LiveInternet та ін.).

Блогер – людина, яка веде блог. Блогери ведуть тематичні, корпоративні чи особисті блоги.

Блогер, blogger.com – американський сервіс блогів, з можливістю створення блогу недосвідченим користувачем Інтернет без програмування, встановлення та налаштування програмного забезпечення. Створений блог може знаходитися як на сервері блогера (з власним доменним ім'ям користувача), так і на хостингу автора блогу. Власник сервісу Blogger компанія Google.

Блоги на inf.ua – популярний сервіс блогів України з простим для користувача інтерфейсом. Блоги реєструються в каталозі, використовується механізм RSS для повідомлення читачів про появу нових нотатків, автоматична поява в загальній блог-стрічці, rss-поточі блогінгу, можливість участі блогів у загальному рейтингу України.

Блогосфера (Blogsphere, Blogspace) – це глобальна сукупність блогів, яка характеризується величезною кількістю зв'язків між своїми елементами і може розглядатися як соціальна мережа (social network).

Блогосфера – зростаюча колекція блогів в Інтернеті. Вираз складається із взаємозв'язку блогів у мережі, їх переплетіння через коментарі, посилання і контент, що разом створює відчуття сфери. Блогосфера – це сукупність усіх блогів, співтовариство авторів щоденників та їх постійних читачів.

Блок параметрів BIOS – інформація, розміщена в завантажувальному секторі, яка містить фізичні характеристики конкретного диска, які MS-DOS і Windows використовують під час пошуку певної ділянки на цьому диску.

Блоки навчальних дисциплін – це довільне об'єднання дисциплін за графіком навчального процесу у локальних центрах дистанційного навчання з метою поетапного надання освітніх послуг та проведення обов'язкових аудиторних занять.

Бот – мульт, створений спеціальною програмою для виконання певної дії в соціальній мережі, як правило, розсилки спаму. На запитання і повідомлення інших користувачів бот не відповідає. Звернення до бота може спровокувати візит до користувача великої кількості його «братів».

Брандмауер – бар'єр, який забороняє доступ до мережі, що захищається для всіх протоколів, крім дозволених.

Браузер (browser) – програма для комп'ютера або іншого електронного пристрою (смартфона, мобільного телефона), під'єданого до Інтернету, яка дає можливість шукати та переглядати інформацію на веб-сторінці.

Браузер – програма для навігації та перегляду сайтів, що дозволяє переглядати сторінки, розміщені в Інтернеті та завантажувати необхідні файли. Популярні браузери: Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome, Opera. Дозволяє переглядати документи в певних форматах (html, xml та ін.)

Буфер – сегмент пам'яті для тимчасового збереження даних.

В

Валідність – комплексна характеристика психодіагностичної методики (тесту), що включає відомості щодо сфери явищ, які досліджуються, та репрезентативності діагностичної процедури стосовно до них. З'ясувати валідність тесту означає – перевірити, чи справді тест вимірює потрібну характеристику і наскільки надійно він це робить.

Варез – комерційна програма, що поширюється безкоштовно (рідше - на носіях за символічну плату) незаконним шляхом без дозволу автора. Обов'язково містить зміни і/або доповнення, що дозволяють використовувати її безкоштовно. Джерелами варезу можна назвати "варезні сайти", тобто сайти, що спеціалізуються на зломі ліцензійного ПЗ і його подальшому розповсюдженні, також IRC-мережі і Usenet. Варез створюється програмістами-ентузіастами без переслідування вигоди. Існують цілі колективи програмістів, що займаються зломом ПЗ, наприклад "TEAM ROR", "Team EQUiNOX", "BEAN", "SSG" та інші. З погляду законодавства багатьох країн виготовлення і розповсюдження вареза є кримінальним злочином.

Варіативна (елективна) частина освітньої програми – частина освітньої програми, яка пропонує набір навчальних дисциплін, з яких можуть бути складені різні варіанти навчального плану.

Варіативний (лат. variatio – відмінність) компонент в освіті – навчальні програми, що обираються в межах освітньої програми навчально-виховного закладу.

BBS - (Bulletin board system) – електронна дошка оголошень, асинхронний засіб навчання. Комплекс апаратних і програмних засобів, які забезпечують обмін інформацією з використанням комп'ютерних телекомунікацій. Користувачі мають можливість залишати на ній повідомлення і файли. На відміну від Usenet, усі файли зберігаються в одному комп'ютері, яким керує один або кілька операторів.

Веб 2.0 1 (англ. Web 2.0) – поняття, яким користуються для позначення низки технологій та послуг Інтернету, точніше його частини – всесвітньої павутини, відомої також як Веб (англ. WWW). Окрім цього, цим поняттям описують зміну сприйняття Інтернету користувачами.

Веб 2.0 2– Інтернет-спільнота, яка контролюється більше інтерактивними інструментами, ніж засобами публікації. Різновид сайтів, на яких онлайн контент (внутрішнє наповнення сайту) створений самими користувачами, об'єднаний і розділений між учасниками і контролюється самими членами спільноти.

Веб-альбоми Picasa – сервіс для публікації фото в Інтернеті.

Вебінар – семінар, який проводиться через Інтернет в режимі реального часу. Під час вебінару зв'язок між учасниками підтримується через Інтернет за допомогою завантаженого додатка, встановленого на комп'ютері, або через веб-додаток. В останньому випадку, щоб приєднатися до конференції, потрібно ввести URL у вікні браузера.

Веб-KET – мультисерверна система комп'ютерного тестування підключення до якої здійснюється через Інтернет, написана на мові "Perl".

Тести генеруються самою системою, після виконання завдань вони перевіряються і надається результат.

Веб-сайт (від англ. website: web – «павутина», «мережа» та site – «місце», букв. «місце в мережі») – об'єднана під однією адресою (доменним ім'ям або IP-адресою) сукупність сторінок, на яких розміщуються документи і матеріали приватної особи або організації. Веб-сайти в сукупності складають Всесвітню павутину (WWW). Коли говорять «своя сторінка в Інтернеті», то мається на увазі цілий веб-сайт або особиста сторінка в складі чужого сайту.

Веб-сервер – це сервер, що приймає HTTP-запити від клієнтів (зазвичай веб-браузерів), і який видає їм HTTP-відповіді (зазвичай разом з HTML-сторінкою, зображенням, файлом, медіа-потоком або іншими даними). Веб-сервер – це основа Всесвітньої павутини. Веб-сервером

називають як програмне забезпечення, що виконує функції веб-сервера, так і безпосередньо комп'ютер, на якому це програмне забезпечення працює.

Веб-служба, веб-сервіс (англ. web service) – програмна система, що ідентифікується рядком URI, публічні інтерфейси та прив'язки якої визначені та описані мовою XML.

Веб-сторінка 1– складова частина веб-сайту. Може містити текст, зображення, гіпертекстові посилання на інші сторінки або на інші сервери.

Веб-сторінка 2– текстовий файл, що містить опис зображення документа мовою гіпертекстової розмітки - HTML (Hyper Text Markup Language). Сторінка може містити не тільки форматований текст, а й графічні, звукові та відеооб'єкти. Найважливішою рисою веб-сторінок є гіпертекстові посилання. Передбачається, що веб-сторінка розміщується на сайті в Інтернеті.

Веб-сторінка 3– місце в Інтернеті, яке однозначно визначається своєю адресою (тобто в усіх сторінок – різні адреси). Веб-сторінка – це найдрібніша логічна одиниця Інтернету. Можна сказати, що мережа складається із сайтів, а сайти – із сторінок. Веб-сторінки пишуться мовою HTML. В україномовному Інтернеті – мільярди сторінок і їх число збільшується щодня.

Веб-сторінка 4– інформаційний ресурс, який є доступним у мережі Всесвітньої павутини і який можна переглянути у веб-браузері. Зазвичай ця інформація записана в форматі HTML або XHTML, і може містити гіпертекст з навігаційними гіперпосиланнями на інші веб-сторінки.

Веб-сторінка 5 (домашня сторінка) – сторінка інформації на комп'ютері у форматі HTML, створена користувачем за допомогою спеціального програмного забезпечення і доступна для інших користувачів.

Веб-сторінка 6 – документ, з унікальною адресою, який можна відкрити і подивитися за допомогою браузера, він має заголовок і вихідні дані.

Вербальні моделі – моделі, що відтворюють систему за допомогою слів. Наприклад, різні статuti, розпорядження щодо експлуатації, законодавчі матеріали, процесуальні кодекси тощо.

Взаємодія – своєрідне втілення зв'язків, взаємин між людьми, котрі, виконуючи спільні завдання, взаємовпливають, доповнюють один одного і досягають успіху у розв'язанні поставлених задач.

Взаємодія педагога і вихованців у педагогічному процесі – взаємний вплив дорослого і дітей, у процесі якого здійснюється їхній взаєморозвиток. Каналами взаємодії у педагогічному процесі є діяльність і взаємини вихователя й вихованців. Модель педагогічної взаємодії визначає характер педагогічної системи.

Вибіркові навчальні дисципліни – установлюються вищим навчальним закладом і вводяться для задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб особи, ефективного використання можливостей і традицій конкретного навчального закладу, регіональних потреб тощо. Вибіркові дисципліни поділяються на цикли дисциплін: самостійного вибору навчального закладу та самостійного вибору студента.

Види навчальних занять у системі ДН – установочні лекції; групові семінари (тьюторіали); співбесіди та консультації: аналіз ситуацій (кейс-стаді); програмувальний контроль; психологічне тестування; практичні заняття; комп'ютерні ділові ігри; курсове проектування тощо.

Виділена лінія – лінія зв'язку (канал передачі даних), встановлена постійно або на тривалий час. Такий канал може називатися також орендованим (leased), оскільки устаткування зазвичай належить телекомунікаційним компаніям і здається ними в оренду для виключного користування.

Виділена лінія – лінія зв'язку, що встановлює безпосереднє з'єднання між двома точками у системі зв'язку. Використовується для безпосереднього підключення корпоративного користувача (локальної мережі) до вузлу Інтернет.

Викладання із застосуванням комп'ютера (Computer Assisted Instruction - CAI) – процес викладання, в якому комп'ютер використовується для поліпшення навчального середовища, допомагаючи студентам опанувати деякими практичними навичками.

Викладач (предметний фахівець) – висококваліфікований фахівець професорсько-викладацького складу вищого навчального закладу в певній галузі знань.

Викладач, тьютор (Tutor) – методист, викладач або консультант-наставник, який входить до професорсько-викладацького складу системи дистанційної освіти, який здійснює методичну та організаційну допомогу учням в рамках конкретної програми дистанційного навчання.

Викладачі (або тьютори) [Instructors (also tutors)] – фахівці в галузі вивчення, взаємодіючі за допомогою технологій зі студентами із приводу досліджуваного ними змісту (звичайно, що розробленого командою курсу, однак, досить часто – самими викладачами).

Виноска – допоміжний текст пояснювального або довідкового характеру (бібліографічне посилання, перехресне посилання, примітка тощо), який розміщується в нижній частині смуги набору (підрядкові), в кінці роботи під порядковим номером.

Випереджувальна освіта – освіта, орієнтована на існування людини в інформаційному суспільстві. Сама інформатика, в даному випадку, виступає як фундаментальна природничо-наукова дисципліна і повинна знайти адекватне відображення в програмах, методиках і навчальних планах перспективної системи вищої освіти.

Випускова кваліфікаційна робота – завершена науково-практична робота випускника з певної проблеми, яка систематизує та закріплює і розширює теоретичні знання і практичні навички випускника у вирішенні конкретної задачі, вміння самостійно вирішувати професійні завдання, характеризує підсумковий рівень його кваліфікації та підтверджує його здатність до професійної діяльності.

Висококваліфікований викладач – повністю сертифікований вчитель і / або який має державну ліцензію, має, як мінімум, ступінь бакалавра і демонструє компетентність у предметній галузі, яку він викладає.

Виховання – вплив соціуму (в т. ч. цілеспрямований) на людину для введення її в рамки певної цивілізації шляхом формування в неї певних особистісних якостей, системи цінностей, моральних принципів, поглядів, переконань.

Виховна система – умовно об'єднаний комплекс виховних цілей, людей, що реалізують їх у процесі цілеспрямованої діяльності, відносин між її учасниками, освоєного середовища й управлінської діяльності із забезпечення життєздатності цієї системи.

Виховні цілі – цілі, що відповідають формуванню соціальних і особистісних якостей, а також ціннісно-сміслових ставлень людини до навколишнього світу і самої себе.

Вища професійна освіта – освіта на базі середньої (повної) загальної або середньої професійної освіти, що здійснюється у вищому навчальному закладі за освітньо-професійними програмами та завершується підсумковою атестацією, видачею випускнику документа про вищу професійну освіту і присвоєнням відповідної кваліфікації (ступеня) за умови його успішного завершення.

Відвідування сайту – серія запитів до сервера, які зроблено одним користувачем за заданий проміжок часу, протягом якого користувач звертається до сторінок сайту і кожен його запит відображається в логах сервера. Сесія вважається завершеною, якщо протягом певного відрізка часу від користувача не поступило жодного нового запиту до сервера.

Відвідувач – користувач конкретних ресурсів мережі. Деякі власники серверів (або сайтів) розміщують лічильники числа відвідувачів.

Віддалений доступ (telnet) – сервіс в Інтернеті, спосіб керування комп'ютером у мережі іншим комп'ютером, якому дозволено це робити, де б він не знаходився.

Віддалений доступ – технологія взаємодії абонентських систем з локальними мережами через територіальні комунікаційні мережі.

Відділ дистанційної освіти – спеціальний відділ стаціонарного навчального закладу, що займається наданням послуг дистанційної освіти.

Відео – навчальні засоби, які включають візуальні зображення: нерухомі – слайди (малюнки, діаграми, графіки, креслення тощо); рухомі – фільми, відеокасети (демонстрація дії інструментів, обладнання, аналіз змін в часі з використанням анімації тощо); аудіо-відеоконференції в реальному режимі часу.

Відеоадаптер – це пристрій, що керує процесом виведення на екран дисплея текстової інформації і графічних зображень.

Відеоблог – блог з контентом, складеним більше з відео-файлів, ніж із тексту, зображень та аудіо. Основний його зміст відео-файли вміщені в спеціальний програвач.

Відеовведення – пристрій, що забезпечує фізичну взаємодію користувача з персональним комп'ютером у ході роботи з розважальними та діловими програмами і ресурсами Інтернет. Дана перспективна технологія по суті "занурює" людини у віртуальний світ.

Відеоконференц зв'язок 1 (Video conferencing) – послуга, що надається операторами електрозв'язку та комп'ютерних мереж і забезпечує обмін аудіо- і відео- інформацією в режимі реального часу між учасниками територіально розподіленої групи.

Відеоконференцзв'язок 2 – телекомунікаційна технологія інтерактивної взаємодії двох і більше віддалених абонентів, при якій між ними можливий обмін аудіо- та відеоінформацією в режимі реального часу з урахуванням передачі керуючих даних.

Відеоконференція 1– інтерактивні комунікаційні технології, що забезпечують двостороннє передавання, оброблення та подання інформації на відстань в режимі реального часу за допомогою апаратно-програмних засобів обчислювальної техніки.

Відеоконференція 2– інформаційна технологія, що забезпечує одночасно двосторонню передачу, обробку, перетворення і представлення інтерактивної відео- та звукової інформації на відстань у реальному режимі часу за допомогою апаратно- програмних засобів обчислювальної техніки. Між двома та більше абонентами для проведення відеоконференцій використовується така технологія, як відеоконференцзв'язок.

Відеоконференція 3– наради, конференції, дискусії між групами віддалених користувачів за допомогою телекомунікаційних засобів і мереж.

Відеоконференція 4 (Desktop Videoconferencing) - зустріч, методичне засідання, або розмова між людьми, що перебувають у різних місцях та використовують відеотехнології як основний канал зв'язку. При цьому надається двосторонній звук та одно- або двостороннє відео. Термін відеоконференція іноді означає конференції з використанням стислого відео, конференції по наземних лініях комунікацій, а також супутникові конференції.

Відеоконференція 5 (Video conference) – захід з використанням відеоконференцзв'язку.

Відеоконференція 6– методологія проведення нарад та дискусій між групами віддалених користувачів з виконанням трансляції зображення в середовищі Інтернет.

Відеолекція – лекція фахівця з дисципліни (модуля), записана на електронний носій і призначена для колективного і індивідуального перегляду, тими, хто навчається.

Відеоролик (відеокліп, відеозапис, відеофайл, відео) – незалежний епізод кіно, окремий закінчений кіновір. Художньо складена послідовність кадрів.

Короткометражний (рідше повнометражний) різновид кіномистецтва, що часто містить спецефекти та закодований за допомогою кодеків в контейнерному форматі.

Відеосистема ПК – складається з відеоадаптера (графічної плати) і дисплея (монітора).

Відеофільм – навчальний матеріал з дисципліни (модуля), відзнятий на відеоплівку за сценарієм, супроводжуваний коментарями, музикою, ілюстративним та графічним матеріалом і призначений для колективного і індивідуального перегляду

Відеохостинг – ресурс, що дозволяє завантажувати і переглядати відеоролики. Сервіс не надає свою відеопродукцію, його наповнюють відеофайлами користувачі.

Віджет – елемент керування, інформаційний блок, графічний елемент інтерфейсу сайту, який бере дані ззовні. Зазвичай один віджет виконує одну певну дію, тобто кожен віджет має своє стандартне призначення. Швидко передає інформацію без переходу на сайт-постачальник. Міні-програма, яка надає користувачеві додаткові зручності для роботи з основним сайтом, інтерфейсом і полегшує функції користувача.

Відкрита група – група соціальної мережі, до якої без будь-яких попередніх умов і в будь-який час, може приєднатися будь-який користувач соціальної мережі й прийняти участь у форумі та інших подіях життя групи.

Відкрита дистанційна освіта – це нова модель освіти дорослих, у тому числі управлінської ланки, яка втілила в собі провідні вітчизняні і зарубіжні розробки в галузі конкретних наук, а також наук про поведінку, методології, розвитку особистості тощо. Ця модель принципово відрізняється від моделі традиційної професійної підготовки (в усіх її формах - очній, заочній,вечірній) за метою, змістом освіти, характером діяльності викладачів і студентів, а також результатами.

Відкрита освіта 1– форма освіти з невизначеним попереднім освітнім цензом, невстановленим терміном навчання і з можливістю гнучких змін навчального плану.

Відкрита освіта 2– освіта, доступна кожному бажаному без аналізу його вихідного рівня знань (без вступних екзаменів). Висока якість знань забезпечується академічністю курсів, урахуванням потреб ринку та підсиленням відповідальності студента за результати навчання. Технології і методики навчання такі ж, як і удистанційній освіті.

Відкрите навчання – спосіб організації навчальної роботи в школах (здебільшого початкових), який передбачає відмову від класно-урочної системи і оцінювання успішності на основі заданих норм, гнучку, відкриту організацію навчального простору, змінний склад навчальних груп, вільний вибір учнем видів і способів навчальної роботи. Відкрите навчання сприяє формуванню позитивної мотивації дітей, емоційно насиченої атмосфери взаємин учителів і учнів. Таке навчання було поширене на початку 60-х років ХХ ст. у Великій Британії, а в 70-ті роки і в інших країнах.

Відкритий (публічний) ключ 1 – а) один з пари ключів несиметричного шифрування, технології створення електронного цифрового підпису, який його власник відкрито розсилає своїм адресатам; б) параметр криптографічного алгоритму перевірки електронного цифрового підпису, доступний суб'єктам відносин у сфері використання електронного цифрового підпису.

Відкритий ключ 2 електронного цифрового підпису – криптографічний ключ, який пов'язаний із секретним (закритим, особистим) ключем за допомогою особливого математичного співвідношення. Відкритий ключ відомий всім користувачам системи і призначений для перевірки електронного цифрового підпису та її розшифрування, він дозволяє визначити автора підпису та достовірність електронного документа, але не дозволяє визначити секретний ключ.

Відкритий університет – вищий навчальний заклад, який сповідує відкриту освіту. Відомі відкриті університети: Британський, Канадський, Голландський відкриті університети.

Відкриті освітні ресурси (Open Educational Resources) – цифрові навчальні матеріали, що викладаються в публічний доступ і поширюються по відкритій ліцензії. Це можуть бути і матеріали для вчителів, і контент для учнів: конспекти лекцій, зміст відеокурсів, колекції навчальних наукових журналів і публікацій. Сам факт надання своїх напрацювань у відкритий доступ – це великий крок і плюс до репутації для будь-якого освітнього закладу.

Відновлення студента – офіційна процедура повернення статусу того, хто навчається людині, що припинила навчання у вищому навчальному закладі і знову заявила про наміри продовжити навчання.

Відомість проміжної атестації – документ, що фіксує результати проходження проміжної атестації студента в певний навчальний період, оформлений в установленому порядку

Відомості – частина знання, критерій істинності якого не однаковий у різних учасників пізнавального процесу, тобто не має повного узгодження із загальноприйнятою на даному етапі розвитку практикою.

Відсоток відсіву – відсоток студентів, які не закінчили курс від загального числа зареєстрованих студентів.

Візуальна форма електронного документа – відображення даних, які містять документ, електронними засобами або на папері у формі, придатній для сприймання його змісту людиною.

Вікі – технологія взаємодії користувача з веб-сайтом, призначена для колективного розроблення, зберігання і структуризації інформації, в основному гіпертексту.

Вікі – це веб-сайт (або інша гіпертекстова збірка документів), що дозволяє користувачам самостійно змінювати зміст сторінок на ньому. Термін Вікі може також стосуватися спільного програмного забезпечення (collaborative software), яке створюється для створення такого сайту. Терміни Вікі (з великої літери) та ВікіВікіВеб (WikiWikiWeb) часом використовують, щоб сказати конкретно про Portland Pattern Repository – перший вікі в історії. Прихильники такого використання пропонують використовувати слово з малої літери для вікі-сайтів загалом. Слово вікі походить з гавайської мови й означає «хуткий» або ж «надшвидкий». Часом замість слова вікі використовують віківікі або ВікіВікі

Вікіпедія 1 – вікі-проект, вільна багатомовна енциклопедія.

Вікіпедія 2 – вільна загальнодоступна багатомовна універсальна онлайн-енциклопедія. Багатомовний проект з вільно поширюваним вмістом. Будь-який користувач може редагувати існуючі матеріали, які написані спільно бажаючими з усього світу. Найбільший і найбільш популярний довідник в Інтернеті.

Вікі-сервіси – веб-сервіси, на яких документи зручно і швидко можуть спільно редагуватися кількома користувачами. При цьому внесок кожного і зазначення авторства не фіксується. Приклад – wikipedia.org, онлайн-енциклопедія, що створюється усіма користувачами.

Віртуал (від англійського virtual – уявний, створюючий видимість, «фейк», «мульти», «клон», сокпапет) – неологізм, що означає: 1) «фіктивну особистість», користувач сайту, який видає себе за іншу особу. Обліковий запис, який не може бути асоційованим з реальною особистістю; 2) один із способів забезпечення приватності, коли в стрічці активності залишаються тільки записи загального плану, без вказівки старих імен та прізвищ.

Віртуальна аудиторія – безліч віддалених один від одного робочих місць, об'єднаних каналами передачі даних і використовуваних в рамках технології дистанційного навчання учнями для виконання однакових в змістовному відношенні навчальних процедур при можливості інтерактивної взаємодії один з іншим і викладачем.

Віртуальна консультація – on-line консультація за допомогою телекомунікаційних технологій.

Віртуальна освіта – це процес і результат взаємодії суб'єктів і об'єктів освіти, що супроводжується створенням ними віртуального освітнього простору, специфіку якого визначають дані суб'єкти і об'єкти. Основний ефект, завдяки якому реалізується навчання, ефект присутності (занурення у віртуальну реальність). Системи віртуальної реальності дають змогу бачити, чути і відчувати навколишній віртуальний світ, синтезований комп'ютером. Віртуальна освіта тісно пов'язана з

дистанційною освітою, але не зводиться тільки до неї. Подібний ефект може бути створений в процесі звичайної очної взаємодії вчителів, учнів і об'єктів, які вивчаються.

Віртуальна реальність 1– комп'ютерні системи, які забезпечують візуальні і звукові ефекти, що занурюють глядача в уявний світ за екраном. Користувач оточується породженими комп'ютером образами і звуками, що створюють враження реальності. Користувач взаємодіє зі штучним світом за допомогою різних сенсорів, таких як, наприклад, шолом і рукавички, які зв'язують його рухи, враження і аудіовізуальні ефекти. Майбутні дослідження в області віртуальної реальності спрямовані на збільшення почуття реальності побаченого.

Віртуальна реальність 2– нова технологія безконтактної інформаційної взаємодії, що реалізує за допомогою комплексних мультимедіа-операційних середовищ ілюзію безпосереднього входження і присутності в реальному часі в стереоскопічно представленим «екранному світі».

Віртуальна реальність 3– технологія інформаційної взаємодії, що реалізує за допомогою комплексних мультимедіа-операційних середовищ ілюзію безпосереднього входження і присутності в реальному часі у стереоскопічно відображеному «екранному світі». Уявний світ, створений в уяві користувача.

Віртуальне середовище навчання – відкрита система, що представляє комплекс спеціальних, об'єднаних телекомунікаціями, засобів навчання, які забезпечують узгоджену спільну роботу і можливість інтерактивної взаємодії з усіма учасниками навчального процесу.

Віртуальний 1 (від лат. *Virtualis*) – існуючий у вигляді образу в інформаційному середовищі.

Віртуальний 2– термін, який все частіше застосовується до понять онлайн та Інтернет. У науковій фантастиці використовується для позначення штучно створеного ілюзорного світу, що відчувається, як реальний. Зазвичай використовується у словосполученні «віртуальна реальність».

Віртуальний клас 1– група студентів, що вивчає один і той же онлайн-курс.

Віртуальний клас 2– групи студентів, які перебувають у різних приміщеннях або будівлях освітнього закладу і об'єднаних за допомогою телекомунікаційних технологій для проведення навчального заняття.

Віртуальний офіс – Інтернет-ресурс, або його частина, що дозволяють географічно роз'єднаним співробітникам компанії організаційно взаємодіяти за допомогою єдиної системи для обміну, зберігання, обробки і передачі інформації та керуючих впливів.

Віртуальний університет – самостійний навчальний заклад, незалежний від будь-яких навчальних установ, що надає освітні послуги тільки методами дистанційного навчання, має власну ліцензію, навчальні програми і курси, в якому відсутні навчальні корпуси, гуртожитки, кабінети, актові зали тощо.

Віртуальні співтовариства 1– новий тип співтовариств, які виникають і функціонують в електронному просторі.

Віртуальні співтовариства 2– об'єднання користувачів мережі в групи зі спільними інтересами для роботи в електронному просторі.

Вірус комп'ютерний – різновид шкідливої програми, написаної зловмисниками, здатної до розмноження, яка поширюється з комп'ютера на комп'ютер через мережу Інтернет з деструктивними цілями. Може потрапити до комп'ютера користувача разом із інформацією, що копіюється з мережі або електронними листами та миттєвими повідомленнями, може заподіяти серйозну шкоду, знищити або пошкодити дані, що зберігаються на комп'ютері, а може викрасти персональну інформацію користувача (в т.ч. пароль) та надіслати її зловмисникові. Віруси можуть поширюватися під виглядом цікавих картинок, вітальних листівок, звукових і відео файлів, можуть бути завантажені з Інтернетом разом з неліцензійним програмним забезпеченням або іншими файлами та програмами. Для захисту від вірусів існують спеціальні програми - антивіруси. І віруси, і антивіруси постійно оновлюються й удосконалюються.

Вітрина даних – тематична база даних, що містить інформацію щодо окремих аспектів діяльності організації. Здебільшого це тематичні підмножини заздалегідь агрегованих даних, які цікавлять певну групу користувачів. Займає значно менше місця, ніж база даних усієї організації. Вказівка – розпорядчий документ, що видається переважно з питань інформаційно-методичного характеру, а також з питань, пов'язаних з організацією виконання наказів, інструкцій та інших документів.

ВКонтакте – соціальна мережа, один з найбільш відвідуваних у СНД сайт. Російський аналог мережевого сервісу Facebook. Універсальний спосіб підтримки зв'язку для різних соціальних груп і віків: однокласники, однокурсники, студенти, випускники вищих навчальних закладів, близькі люди, друзі, сусіди та колеги.

Власна база ДПС - сервіс, призначений для самостійного створення власної ієрархічної бази даних, яка може зберігати як власні документи користувача, так і посилання на документи головної бази даних ДПС.

Власний контент – контент, розроблений учителем, школою або районом для використання в навчанні, на відміну від контенту, розробленого сторонніми організаціями або іншими постачальниками.

Власник документованої інформації – суб'єкт, який реалізує повноваження володіння, користування, розпорядження інформацією в обсязі, що встановлюється законом.

Власник сайту – адміністратор домену, володар прав на використання сайту, на його дизайн, на програми, що входять до його складу, інформаційні матеріали, графічні зображення, що є елементами інтерфейсу користувача, та інші об'єкти, що входять до складу сайту. Надає послуги з передачі, зберігання та забезпечення доступу за допомогою мережі Інтернет до наданої користувачами інформації.

Влоги (відео блоги) – новий тип блогів, засновані на технології підкастинг, де роль дописів відіграють відеофайли.

Внутрішні загрози Інтернет – загрози, що мають несприятливі наслідки для стану і розвитку самого мережевого інформаційного простору. До них відносяться: інформаційний колапс через перевантаженість системи; атаки хакерів з метою знищення або спотворення інформації, блокування вузлів і "обхідних маршрутів" трафіку; випадкові або навмисні аварії комунікаційних каналів; недосконалість інформаційно-пошукових систем; "моральне" старіння протоколів та ін.

Волтренинг (від англ. Wall training) – навчальний продукт у вигляді періодично оновлюваних матеріалів настінного навчання коридорного і кабінетного типу (плакати з цитатами з праць видатних діячів науки і культури, висловами на латині, спеціальними термінами і їх визначеннями, правилами граматики, математичними формулами і т. ін.), що служить для закріплення знань, одержаних учнями.

Впорядкування Інтернет – внутрішнє облаштування мережевого інформаційного простору, що припускає структурування, перегруповання основних вузлів інформації та консолідацію їх за певними темами. Консолідація інформаційних ресурсів відбувається навколо конкретних сфер людської діяльності, наприклад, наука, освіта, економіка, мистецтво, політика і т. ін. Точками консолідації виступають галузі (види, типи) цих сфер. Такий підхід обумовлює необхідність зміни архітектури мережі і вимагає забезпечити: розробку стандартів подання інформації; детермінацію ресурсів запризначенням, достовірністю і актуальністю, економічним потенціалом; прийняття правил та протоколів, що регулюють діяльність користувача. Впорядкування Інтернет відрізняється від регулювання і є по суті технологічної процедурою.

Всепроникаюче навчання (u-learning) – це технології неперервного навчання з використанням інформаційно-комунікаційних засобів у всіх сферах життя суспільства.

Всесвітня Павутина 1 World Wide Web (WWW) – служба в Інтернеті, яка дозволяє легко отримувати доступ до інформації на серверах, розташованих по всьому світу.

Всесвітня павутина 2 World Wide Web (WWW) – сотні мільйонів пов'язаних між собою документів, розміщених на комп'ютерах, що знаходяться на всій земній кулі, які реалізують доступ до інформаційних ресурсів у мережі через концепцію гіперпосилань.

Всесвітня павутина – провідний і найбільш популярний додаток в Інтернеті, що дозволяє отримувати доступ до величезного масиву інформації та знайти відомості із заданої тематики незалежно від місця їх розташування.

Зручність користування Веб забезпечує Гіперсередовище, наочність – інтерактивні мультимедійні засоби.

Всотуючий розум – здатність дитини вчитися, прагнення до навчання, реалізація яких забезпечується сприятливим навколишнім середовищем. Термін запровадила М. Монтессорі.

ВСоюзі – альтернативний «ностальгійний» інтерфейс сервісу ВКонтакте, з лексикою часів СРСР та зображенням серпа і молота поруч з назвою.

Вузол – комп'ютер, термінал або будь-який інший пристрій, підключений до мережі. Кожному вузлу мережі присвоєно унікальну адресу, що дозволяє іншим комп'ютерам мережі зв'язуватися з ним.

Вузол мережі – це будь-який пристрій (комп'ютер, модем, маршрутизатор, принтер, шлюз, концентратор і т. ін.) в якому встановлена мережева карта.

Г

Гаджет – невеликий додаток, що надає додаткову інформацію. Міні-програма, яка надає користувачеві додаткові зручності для роботи з основним сайтом, інтерфейсом і полегшує функції користувача.

Гейміфікація (ігрофікація) – застосування підходів, щовикористовуються в комп'ютерних іграх для підвищення залучення гравців, унеігрових процесах: нагороди, бейджики, рівні майстерності, створення єдиної історії. Гейміфікація часто застосовується в реалізації комерційних продуктів; а в освіті деякими елементами такого підходу користувалися вже давно вчителі молодших класів і дошкільних установ.

Гендерний (англ. gender, від грец. genos – рід) підхід – сукупність уявлень, які передбачають визначення відмінностей у поведінці та сприйнятті жінок і чоловіків не так за їх фізичними особливостями, як за вихованням і поширеними в кожній культурі уявленнями про суть жіночого та чоловічого.

Геоінформаційні технології – призначені для створення геоінформаційних систем (ГІС), в яких принципово вирішуються всі завдання автоматизованого управління на високому рівні інтеграції та об'єднання даних, які використовують методи просторового аналізу.

Гібридна хмара – це хмарна інфраструктура, що складається з двох або більше різних хмарних інфраструктур (приватних, громадських або публічних), які залишаються унікальними сутностями, але з'єднанні між собою стандартизованими або приватними технологіями, що уможливають переносимість даних та прикладних програм (наприклад, використання ресурсів публічної хмари для балансування навантаження між хмарами).

Гіперзв'язок – елемент (текстовий, графічний тощо), вибір якого дозволить перейти до іншого об'єкта (файла, фрагмента файла, веб-сторінки, деяких сервісів Інтернету тощо).

Гіперпосилання 1– графічне зображення або текст на сайті або в листі електронної пошти, натиснувши на які мишею можна завантажити (іншу) веб-сторінку.

Гіперпосилання 2– зв'язок між окремими компонентами інформації. Застосовується для посилань, зроблених усередині одного об'єкта на інший об'єкт. Гіперпосилання, як правило, робиться з об'єкта розміщеного на HTML-сторінці, на інший об'єкт, що може знаходитися на довільному FTP або WWW-сервері.

Гіперпосилання 3– виділений об'єкт (текст або зображення) веб-сторінки, що встановлює зв'язок з іншим об'єктом. Дозволяє переходити до іншого об'єкта середовищі WWW.

Гіперпосилання, посилання 4 (Link) – рядок у HTML-документі, який вказує на будь-який інший файл, який може бути розташований в Інтернеті, і містить повний шлях (URL) до цього файлу.

Гіперсередовище – технологія подання будь-яких видів інформації у вигляді відносно невеликих блоків, асоціативно пов'язаних один з іншим.

Гіпертекст 1– текстовий або інший документ, у якому стоять посилання на інші місця цього або іншого тексту, клацнувши на які, користувач переміщається з одного місця в інше.

Гіпертекст 2– зв'язок між документами, які можуть розміщуватися в будь-якому місці. Клацаючи мишею на виділеному слові або фразі, користувач потрапляє в ті розділи, де висвітлюється дана тема.

Гіпертекст 3– документ, що містить посилання на блоки тексту всередині самого документа або на інші документи.

Глобалізація освіти – одна з фундаментальних тенденцій розвитку освіти. Відображає формування єдиного соціального, інформаційного й освітнього простору в масштабах усієї планети, зокрема через діяльність засобів масової інформації, канали Інтернет.

Глобальна освіта – зміст і технології освіти, орієнтовані на тенденції глобалізації в усіх галузях суспільного життя. Її компонентами є екологічна освіта і виховання, розвиток толерантності й полікультурності у сфері суспільствознавчої освіти, підвищення інформаційної насиченості освіти.

Глобальні мережі – телекомунікаційні структури, що об'єднують локальні інформаційні мережі, які мають загальний протокол зв'язку, методи підключення і протоколи обміну даними. Кожна з глобальних мереж організовувалася з певною метою, а в подальшому розширювалася за рахунок підключення локальних мереж, що використовують її послуги і ресурси.

Глосарій – словник основних елементів тексту в навчально-методичній літературі, зокрема в підручниках та навчальних посібниках для дистанційної форми навчання.

Глосарне навчання – системне заучування понять, фактів і термінів, що входять до професійного словника.

Глосарний тренінг – навчальне заняття із застосуванням або без застосування технічних засобів з метою заучування глосарію.

Гностичні уміння – уміння, що пов'язані з вивченням і аналізом аудіовізуальних навчальних засобів, діяльності викладача і учнів на заняттях, проведених з використанням ТЗН з метою розробки шляхів підвищення їхньої ефективності.

Головна сторінка – початкова сторінка веб-сайту, яка надає відомості про тематику веб-сайту та матеріали, які можна побачити на подальших сторінках (дозволяє переглянути зміст веб-сайту). Як правило, посилання робляться саме на головну (домашню) сторінку веб-сайту. Іноді домашня сторінка може бути першою і єдиною сторінкою на сайті.

Голосовий портал - інтелектуальна голосова комерційна система масового обслуговування телефонних абонентів, яка забезпечує автоматичну обробку телефонних дзвінків за допомогою комп'ютерів.

ГОНАР – Асоціація Глобального навчання на відстані, створена замість

МАДО- Міжнародної асоціації дистанційної освіти.

Гості – відвідувачі сторінки користувача. Користувач, натиснувши на кнопку «Гості», може побачити сторінки з іменами та фотографіями всіх, хто заходив подивитися на його анкету і дату відвідування (крім сторінок Невидимок).

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії.

Гра ділова 1– вид інтерактивного навчання. Застосовується для вирішення проблемних ситуацій із заздальгідь ігрового сценарію.

Гра ділова 2– прикладна методика й система розв'язання конкретних управлінських завдань на підприємстві або в організації, що має характер нетривалого тренінгу (метод активного навчання) керівного персоналу.

Гра ділова 3

– форма відтворення предметного і соціального зміст професійної діяльності, моделювання систем відносин, характерних для даного виду практики. Проведення ділової гри – це розгортання особливої (ігрової) діяльності учасників на імітаційній моделі, що відтворює умови і динаміку виробництва.

Градація новизни – показник якісної відмінності одного об'єкта від іншого. Виокремлюють такі градації: побудова нового в іншому вигляді, тобто формальна новизна; повторення відомого з несуттєвими змінами; уточнення, конкретизація вже відомого; доповнення вже відомого суттєвими елементами; створення якісно нового об'єкта.

Графічний інтерфейс користувача – інтерфейс, що використовує графічні елементи.

Графічний інтерфейс користувача – інтерфейс між комп'ютером і його користувачем, що використовує піктограми, меню, і вказівний засіб для вибору функцій та виконання команд. Зазвичай, можливе відкриття більше, ніж одного вікна на одному екрані.

Графічний редактор Paint – це програма призначена для створення, редагування і перегляду графічних зображень.

Графічний редактор – це специфічний програмний засіб, що дозволяє створювати й перетворювати графічні зображення.

Громадська хмара – це хмарна інфраструктура, яка призначена для використання конкретною спільнотою споживачів із організацій, що мають спільні цілі (наприклад, місію, вимоги щодо безпеки, політику та відповідність різноманітним вимогам). Громадська хмара може перебувати у спільній власності, керуванні та експлуатації однієї чи більше організацій зі спільноти або третьої сторони (чи деякої їх комбінації). Така хмара може фізично знаходитись як в, так і поза юрисдикцією власника.

Група в соціальній мережі – спільнота людей із схожими інтересами, які спілкуються один з одним усередині соціальної мережі. Складається в першу чергу з учасників і форуму. Якість і ранг групи в першу чергу оцінюється за кількістю учасників. Може формуватися навколо певної сфери діяльності, географічної прив'язки або інтересів (спорт, музика, професії тощо).

Групи Google – дискусійні групи.

Групи одного столика – групи дітей у педагогічній системі П. Петерсена, створені на основі взаємних симпатій, спільних інтересів, діяльності, яка вимагає колективних зусиль мікрогруп.

Групова навчальна діяльність – це окремий вид урочної діяльності школярів, який вони виконують у складі малих навчальних груп і для якого спілкування виступає одночасно умовою та результатом діяльності. Завдяки цьому забезпечується вираження думки, проявляється взаємодопомога, досягається розв'язання поставлених навчальних завдань. Статусу самостійного виду пізнавальної діяльності вона здобуває завдяки таким структурним

елементам, як об'єкт, груповий суб'єкт, активність суб'єкта, засоби діяльності, результат спільних навчальних дій.

Гуманізація (лат. *humanus* – людський, людяний) педагогічного процесу – концепція, основу якої становить ідея побудови педагогічної системи на принципах гуманізму з метою створення найсприятливіших умов для повноцінного розвитку дитини. Г. п. п. передбачає диференціацію та індивідуалізацію навчання й виховання на основі активізації творчого саморозвитку особистості.

Гуманізація освіти – центральна складова нового педагогічного мислення, яка передбачає перегляд, переоцінку всіх компонентів педагогічного процесу у світі їхньої людино-творчої функції.

Гуманістична освіта – освітні системи і концепції, які базуються на цінностях гуманізації і гуманітаризації освіти.

Гуманістична педагогіка – напрям у сучасній теорії та практиці виховання, що виник наприкінці 50-х – на початку 60-х років ХХ ст. у США як педагогічне втілення ідей гуманістичної психології. Головною метою виховання в гуманістичній педагогіці є самоактуалізація особистості.

Гуманістична психологія – напрям у сучасній зарубіжній психології, предметом якого є цілісне вивчення людини в її вищих, специфічних лише для неї виявах, зокрема розвиток і самоактуалізація особистості, її цінності, любов, творчість, відповідальність, свобода тощо. До провідних представників Г. п. належать А. Маслоу, Ш. Бюлер, К. Роджерс.

Гуманітаризація (лат. *humanitas* – людство, людяність) освіти – одна з основних тенденцій розвитку освіти в сучасному світі. Відображає зростання ролі і значення людських відносин, взаємного прийняття учасників навчального процесу для успішності освіти в цілому.

Д

Дайджест повідомлення – унікальна послідовність символів, що однозначно відповідає змісту повідомлення; є обов'язковим елементом електронного цифрового підпису і вказує на зміни у змісті повідомлення, якщо такі були.

Дайри, *diary.ru* – популярний російський сервіс з сотнями тисяч щоденників. Користувачі ведуть свої щоденники та читають чужі, а також спілкуються один з одним. Це система онлайн-щоденників – персональних розділів, в яких будь-яка людина може вести записи про себе, своє життя та багато іншого. Зміст щоденників не модерується адміністрацією сервісу.

Дані 1 – величини та їх відношення, словосполучення, факти, перетворення й обробка яких дозволяє одержати інформацію, а потім і знання про той чи інший предмет, процес або явище; слугують матеріалом, з якого внаслідок оброблення даних створюється інформація.

Дані 2 – інформація, подана у вигляді, придатному для її автоматичного опрацювання засобами інформаційних технологій та може передаватися мережею передачі даних незалежно від способу її фізичного та логічного представлення.

Декомпозиція (*decomposition*) – операція поділу цілого на частини зі збереженням ознаки підпорядкування, приналежності. Декомпозиція системи є поділом її на частини, що мотивується ненамаганням виділити незмінні великі частини, а зручністю певних операцій з системою. Як правило, декомпозиція здійснюється на основі аналізу функцій. Тому вона спрямована на спрощення роботи з системою і не обов'язково є об'єктивним поділом.

Демократизація (грец. *demokratia* – народовладдя) педагогічного процесу – впровадження в педагогічну систему принципів демократії, надання свободи творчості педагогу і більших можливостей вихованцям.

Дерево цілей – модель у вигляді зв'язного графа, вершини якого інтерпретуються як елементи (цілі, підцілі, ресурси) дерева, а ребра графа – як зв'язки між ними. Особливістю його є те, що одна й та сама вершина нижчого рівня ієрархії може бути одночасно підпорядкована двом або кільком вершинам вищого рівня.

Деревоподібна (ієрархічна) структура – структура даних, які є частково впорядкованою множиною, що передбачає лише один елемент цієї множини, який не має попереднього елемента, а решта елементів мають лише один попередній елемент.

Державна акредитація вищого навчального закладу – встановлення (підтвердження) на певний термін державного статусу вищого навчального закладу з даного переліку освітніх програм вищої професійної освіти з правом видавати випускникам документи про вищу освіту державного зразка.

Державна акредитація вищого навчального закладу здійснюється на основі атестації.

Державний документ про вищу професійну освіту – документ державного зразка (диплом), що видається акредитованим вищим навчальним закладом на підтвердження того, що його власник успішно завершив основну акредитовану професійну освітню програму і має право продовжити

освіту на наступному рівні і (або) здійснювати професійну діяльність відповідно до отриманої кваліфікації за напрямом (спеціальністю) навчання.

Державний освітній стандарт – базовий нормативний документ державного значення, що визначає зміст і рівень підготовки учнів за визначеною освітньою програмою.

Державні віртуальні школи – віртуальні школи, що створені законодавством або агентствами на державному рівні, і / або управляються державним агентством з освіти, і / або фінансуються за рахунок державних асигнувань або грантів, з метою надання можливостей для онлайн-навчання.

Дефрагментація – це оптимізація дискового простору, упорядкування інформації кластерів, які належать одному файлу.

Джерело інформації – об'єкт, що ідентифікує походження інформації; одиничний елемент підмножини того чи іншого класу інформаційних ресурсів, доступного користувачу, що володіє, як правило, деякою проблемною визначеністю.

Джіпег, Jpg (Joint Photographic Expert Group) – популярний в Інтернет графічний формат. Для зберігання зображення формат JPEG використовує алгоритм сильного стиснення з втратою інформації, завдяки чому дозволяє досягати величезних рівнів стиснення. Застосовується в основному для зберігання високоякісних фотографій. Формат не дозволяє використовувати анімацію і прозорість. Зазвичай формат JPEG застосовується для зберігання високоякісних фотографій. Дозволяє використовувати до 16 мільйонів відтінків.

Диверсифікація (лат. diversificatio – зміна, різноманітність) системи освіти – процес розширення системи освіти за рахунок зростання кількості типів і видів навчальних закладів.

Дидактика (від грец. Didaktikos – навчальний, той що відноситься до навчання) – частина (розділ) педагогіки, яка розробляє теорію освіти і навчання, виховання в процесі навчання.

Дидактична система – сукупність елементів (мета, дидактичні принципи, зміст, форми організації і методи навчання), що утворюють єдину цілісну функціональну структуру, орієнтовану на досягнення цілей навчання.

Дидактична матриця – таблиця, яка об'єднує дані за складом навчальних занять (в годинах) і навчальне обладнання, що застосовується. Є основою для підготовки навчальних матеріалів, замовлення устаткування, визначення трудомісткості роботи викладачів і допоміжного персоналу.

Дидактична одиниця – невелика тематична частина навчальної дисципліни, яка містить логічно об'єднані поняття, кількість яких (обсяг знань) визначається автором дидактичної одиниці – дидактом.

Дидактична система в дистанційній освіті – містить в собі 12 елементів: мета; зміст; викладачі; студенти (слухачі); методи навчання; засоби навчання; форми навчання; підсистеми – навчально-наукова, матеріальна; фінансово-економічна; нормативно-правова; ідентифікаційно-контрольна; маркетингова.

Дидактичне забезпечення системи дистанційного навчання – виконує функції: організаційну, навчальну, коректувальну, комунікативну, рефлексивну, контролювання і прогнозування. Комплекс дидактичного забезпечення може бути представлений у вигляді трьох блоків: інформаційно-змістовного; контрольно-комунікативного; корекційно-узагальнюючого.

Дидактичне програмування – один із підходів до конструювання освітніх процесів і систем, пов'язаний з поетапним визначенням необхідної інформації, елементарних процедур її засвоєння і контролю. Особливого поширення набуває у зв'язку із впровадженням комп'ютерів і навчальних пристроїв.

Дидактичний (тематичний) план – перелік основних дидактичних одиниць (тем, підтем), що визначає обсяг і послідовність вивчення навчальної дисципліни і складових її модулів (юніт).

Дидактичний енциклопедизм – педагогічний принцип і стратегія відбору змісту освіти, що реалізуються через вибір основних фактів і подій, які підлягають засвоєнню.

Дидактичний утилітаризм (франц. utilitarisme, від лат. utilitas – користь, вигода) – педагогічний принцип і стратегія визначення змісту освіти, що реалізуються через вибір практично необхідних для життя елементів знання, досвіду й умінь.

Дидактичні засоби – педагогічні прийоми, що підвищують ефективність засвоєння навчальної дисципліни.

Диплом державного зразка про неповну вищу професійну освіту – документ про освіту, що видається особам, які успішно освоїли частину основної освітньої програми в обсязі не менше перших двох років відповідно до навчальних планів вищого навчального закладу за очною формою навчання.

Дискурсивний катехізис (управління вищим навчальним закладом) – основні істини, встановлені науково і експериментально підтверджені, в короткому і логічному викладі. Дискурсивний

катехізис складається з постулатів (тверджень), стилю (необхідних процедур) і функцій (розподілу відповідальності).

Дискусія (навчальне заняття) – вид колективного тренінгу для таких навчальних дисциплін (або окремих модулів дисциплін), в яких можна сформулювати спірні твердження, з кожного з яких можливі дві діаметрально протилежні точки зору.

Дисплей – пристрій візуалізації текстової і графічної інформації, що вводиться користувачем чи виведеної комп'ютером.

Дистанційна комунікація – застосування телекомунікаційних технологій для реалізації таких адміністративних функцій, як організація ділових зустрічей, дискусійних груп pjoj, в умовах, коли учасники перебувають у різних місцях.

Дистанційна освіта 1 – освіта, яка здійснюється за допомогою комп'ютерів і телекомунікаційних технологій і засобів. Учасники процесу знаходяться на відстані один від одного.

Дистанційна освіта 2– система освіти, в якій реалізується процес дистанційного навчання (на відстані) і здійснюється досягнення і підтвердження індивідумом освітнього цензу.

Дистанційна освіта 3– процес одержання знань, умінь і навичок за допомогою спеціалізованого освітнього середовища, заснованого на використанні ІКТ, що забезпечує обмін навчальною інформацією на відстані і реалізує систему супроводу і адміністрування навчального процесу.

Дистанційна освіта 4– цілеспрямоване і методично організоване керівництво навчально-пізнавальною діяльністю осіб, які перебувають на відстані від освітнього центру, що здійснюється за допомогою електронних і традиційних засобів зв'язку.

Дистанційна освіта 5– навчання (teaching) і самостійне вивчення (learning), в якому самостійне вивчення звичайно відбувається окремо від навчання. Часто вживається в значенні синоніму "дистанційного навчання". Однак, дистанційна освіта звичайно має на увазі розподіл навчальних ресурсів серед студентів в освітніх закладах.

Дистанційна освіта 6– освітні послуги учням, фізично віддаленими від освітніх центрів, за допомогою засобів масової інформації та зв'язку. Найбільш відомими у світі центрами дистанційної освіти є „Університет без стін” (США), „Університет по повітрю” (Японія), „Національний центр дистанційного навчання” (Франція), „Інститут навчання на відстані” (Німеччина), „Сучасний гуманітарний університет” (Росія).

Дистанційна освіта 7– це освіта, яка може використовувати окремі елементи денної (очної), заочної, вечірньої форм навчання та екстернату на основі нових інформаційних технологій та систем мультимедіа. Сучасні засоби телекомунікацій та електронних видань дають змогу подолати недоліки традиційних форм навчання, зберігаючи, при цьому, всі їх переваги.

Дистанційна технологія навчання (освітнього процесу) – сукупність методів і засобів навчання та адміністрування навчальних процедур, що забезпечують проведення навчального процесу на відстані на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Дистанційне вивчення (Distance learning) – термін, що часто використовується як синонім "дистанційна освіта", однак не тотожний йому, оскільки дистанційна освіта включає як самостійне вивчення, так і навчання (teaching). Дистанційна освіта – це система та процес, що надає студентам навчальні ресурси. Дистанційне вивчення може приймати безліч різних форм, і звичайно характеризується наступним: 1) відділення в просторі і/або в часі студента від викладача, інших студентів, і навчальних матеріалів й 2) взаємодією між студентом і викладачем, іншими студентами та навчальними матеріалами з використанням однієї або декількох технологій; не обов'язкове використання саме електронних технологій.

Дистанційне навчання 1– навчання, засноване на сукупності освітніх технологій, при яких цілеспрямована опосередкована або не повністю опосередкована взаємодія учня і викладача здійснюється незалежно від місця їх знаходження і розподілу в часі на основі педагогічно організованих інформаційних технологій, перш за все з використанням засобів телекомунікацій.

Дистанційне навчання 2– одержання освіти на основі сучасних педагогічних та інформаційних методів через застосування телекомунікаційних технологій.

Дистанційне навчання 3– сучасна освітня технологія з використанням засобів передачі навчально-методичної інформації на відстань (телефони, телебачення, радіо, модемний та супутниковий зв'язок, комп'ютери, аудіовізуальні засоби навчання та ін). Технологія ДН сприяє зростанню ефективності навчального процесу, активізації учнів, підвищенню інтересу до навчання, можливості використання унікального досвіду видатних педагогів різних країн, збагаченню вітчизняних освітніх технологій, формуванню більш гнучкої системи освітніх курсів та дисциплін, більш якісному контролю знань учнів та ін.

Дистанційне навчання 4 – це форма здобуття освіти, поряд з денною та заочною, при якій в освітньому процесі використовуються кращі традиційні та інноваційні засоби, а також форми навчання, що ґрунтуються на комп'ютерних та інформаційно-комунікаційних технологіях.

Дистанційне навчання 5 – спосіб реалізації процесу навчання, заснований на використанні сучасних інформаційних та інформаційно-комунікаційних технологій, що дозволяють здійснювати навчання на відстані без безпосереднього, особистого контакту між викладачем і учнями.

Дистанційне навчання 6 – навчання, в якому всі або більша частина навчальних процедур здійснюється з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій при територіальній роз'єднаності викладача і студентів.

Дистанційне навчання 7 – цей термін був відомий задовго до появи інформаційних технологій та можливості обміну інформацією в Інтернеті. Взагалі, дистанційне навчання передбачає взаємодію учня і вчителя на відстані. Раніше це було можливо зробити за допомогою пошти – ще у XVIII столітті в Європі студенти могли одержувати поштою навчальні матеріали та листуватися з педагогом. Поява радіо, телебачення, а потім і веб-технологій викликала популярність дистанційної форми навчання. Зараз навчальні теле- і радіопередачі замінені на онлайн-курси і підкасти.

Дистанційні навчальні заклади – це комерційні структури надання освітніх послуг, які працюють на принципах самооплачуємості.

Дистанційні освітні технології – освітні технології, що реалізовані в основному із застосуванням інформаційних та інформаційно-комунікаційних технологій при опосередкованому (на відстані) або не повністю опосередкованій взаємодії того, хто навчається і педагогічного працівника.

Дистрактори – неправильні альтернативи у тестових питаннях.

Дисциплінарна комісія – комісія, на вирішення якої виносяться питання дотримання студентами правил внутрішнього розпорядку, поведінки.

Диференціація (лат. differentia – відмінність) освіти – процес у сучасній освіті, що забезпечує різноманітність форм навчання, які дають змогу максимально враховувати індивідуальні можливості, інтереси, нахили, ціннісні та професійні орієнтації тих, хто навчається. Базується на прийнятті психологічних відмінностей між індивідами і групами людей (за статтю, віком, соціальною належністю тощо).

Диференційоване навчання – навчання, яке враховує індивідуальні відмінності між учнями в класі або в навчальному плані школи; 1) профільне навчання, організоване для досягнення глибшої підготовки у визначеній ділянці. 2) стосовно загальноосвітньої школи – розподіл навчальних планів і програм у старших класах середньої школи. Виокремлення та посилення профілюючих навчальних предметів здійснюється із збереженням державних стандартів загальноосвітніх знань з усіх предметів. ДН може будуватися як за науково-теоретичними профілями (гуманітарний, фізико-математичний, хімічний, біолого-агрономічний), так і за науково-технічними. Комплектування профільних класів здійснюється згідно з нахилами та інтересами учнів. Після закінчення будь-якого відділення молодь одержує достатню підготовку та однакові права до вступу у вищі навчальні заклади освіти. ДН також може здійснюватися у формі додаткових занять за вибором (за рахунок часу, який відведено для цього навчальним планом).

Диференційований підхід – це не стільки цілісна стратегія викладання, а й методологія процесу. Диференційований підхід передбачає розроблення спеціального освітнього контенту, практик і продуктів (підручників, програм, сервісів), які враховують рівень підготовки і досягнення груп учнів. Цей підхід не передбачає, що для кожної категорії учнів будуть складатися різні завдання – але завдання різного виду і складності будуть надаватися їм тоді, коли вони будуть до цього готові. Цей підхід дуже близький до персоналізованого та індивідуального підходів.

Діагностика (грец. diagnostikos – здатний розпізнавати) інноваційної діяльності педагога – сукупність способів вивчення й оцінювання професійної готовності педагога до реалізації інноваційної діяльності.

Діаграма – графічне відображення числових даних.

Ділова гра (навчальне заняття) – вид колективного тренінгу за типом рольової гри, але з супроводом кожного рішення розрахунком економічних і (або) організаційних параметрів.

Діловодство 1 – система автоматизації документообігу, що дозволяє автоматизувати практично всі аспекти роботи суду, починаючи з первинної реєстрації документів і ведення журналів і закінчуючи автоматизованою підготовкою рішень, автоматичною відправкою їх в ЄДРСР, обміном справами і документами між вказаними судами і автоматичною побудовою статистичного звіту.

Діловодство 2 – комплекс заходів щодо документального забезпечення керування організацією, систематизацією архівного зберігання документів, забезпеченню руху, пошуку, зберігання й використання документів.

Додаткова професійна освіта – цілеспрямоване підвищення професійних знань і вдосконалення майстерності шляхом поєднання самоосвіти і навчання в освітніх установах, що включає підвищення кваліфікації, професійну перепідготовку, стажування на підприємствах і організаціях.

Додаток 1– додаток до основного сайту, прикладна комп'ютерна програма, спрямована на певну аудиторію користувачів. Клієнт-серверний додаток, що дозволяє додавати на сайт інтерактивні flash-програми. Програми поділяються на види: спілкування, ігри, тести та опитування, анімація та інше.

Додаток 2– сукупність програм, що реалізують обробку даних у певній галузі застосування.

Додаток клієнт/серверний – (client/server application) Розподілений додаток, заснований на моделі обчислень, в якій клієнт запрошує послуги у іншій сутності – сервера. У типовому для бізнес-систем клієнт/серверному додатку клієнт виконується на персональному комп'ютері, а розташований на віддаленій продуктивнішій машині сервер надає йому послуги з доступу до тих даних, що зберігаються на сервері. Клієнтська частина додатку звичайно оптимізується для взаємодії з користувачем, тоді як серверна частина надає функціональність, що спільно використовується багатьма користувачами.

Документ (документована інформація) – зафіксована на матеріальному носії інформація з реквізитами, що дозволяють її ідентифікувати.

Документ в електронній формі – інформація, представлена у формі набору елементів обчислювальної техніки, інших засобів оброблення, зберігання і передавання інформації, що може бути перетвореною в форму, придатну для однозначного сприйняття людиною і має атрибути для ідентифікації.

Документальна інформаційна система – система, в якій об'єктом зберігання та оброблення є власне документи.

Документи Google – онлайн-сервіс для роботи з документами, таблицями та презентаціями (пакети сумісні з Word, Excell, PowerPoint).

Документована інформація (документ) – зафіксована на матеріальному носії інформація з певними ознаками (реквізитами), що дозволяють її ідентифікувати. Документ, записаний на носії з електричною, магнітною чи оптичною природою, називається електронним.

Документообіг – рух документів з моменту їхнього створення або одержання до завершення виконання, відправлення адресату або передавання до архіву.

Домашня сторінка – ресурс, що представляє собою розповідь про людину, її сім'ю, спосіб життя, хобі та захоплення. Персональна сторінка користувача, зазвичай невеликого розміру. Головна, перша сторінка сайту, яка завантажується на комп'ютер після введення основної адреси сайту, яка несе основне презентаційне і навігаційне навантаження.

Домен 1– частина ієрархічного адресного простору мережі Інтернет, яка має унікальну назву, що її ідентифікує, обслуговується групою серверів доменних імен та централізовано адмініструється.

Домен 2 – структурна одиниця Інтернету. Домени бувають декількох рівнів. Домен першого рівня – це кодове позначення будь-якої країни. Довжина домена першого рівня – 2-3 букви. Якщо адреса сайту закінчується на .ua - значить, сайт знаходиться в домені України, .fr – Франції, .jp – Японії. Крім того, є декілька доменів першого рівня, пов'язаних не з країнами, а із спрямованістю сайту. Наприклад, адреси сайтів комерційних організацій закінчуються на .com, некомерційних – на .org, а освітніх – на .edu. Домени першого рівня також називають "зонами".

Домен 3 – певна зона в мережі Інтернет, виділена для забезпечення доступу до наданої на веб-сайті інформації, що належить власникові домена. Наприклад: prodecide.com.ua – домен prodecide, зона .com.ua.

Доменна система імен (англ. Domain Name System, DNS) – розподілена система перетворення імені хоста (комп'ютера або іншого мережевого пристрою) в IP-адресу.

Домен Windows – це група комп'ютерів однієї мережі, що мають єдиний центр (який називається контролером домена), що використовує єдину базу користувачів (тобто облікові записи знаходяться не на кожному окремо комп'ютері, а на контролері домена, т.зв. мережний вхід у систему), єдину групову і локальну політику, єдині параметри безпеки (стосовно до томів з файловою системою NTFS), обмеження часу роботи облікового запису та інші параметри, що значно спрощують роботу системного адміністратора організації, якщо в ній експлуатується велике число комп'ютерів.

Доменне ім'я – це унікальне алфавітно-цифрове ім'я, що ідентифікує конкретний вузол Інтернет. Доменні імена звичайно складаються з двох і більше частин, розділених крапками. Ліва

частина доменного імені відповідає кінцевому вузлу мережі (ідентифікує кінцевий вузол мережі). Права частина є більш загальною (визначає країну, область, регіон тощо).

Допуск – офіційно оформлений дозвіл на відвідування, використання чого-небудь або участь в чому-небудь.

Дослідження рішень – метод, центральним моментом якого є процес прийняття рішень і особа, що приймає рішення.

Доступ (до вищої освіти) – право осіб, що володіють відповідною кваліфікацією, представляти свою кандидатуру і бути розглянутим з метою прийому в установи вищої освіти

Дошка обговорень – послідовність відповідей на повідомлення.

Довідкова правова система – програмний комплекс, що включає масив правової інформації і програмні інструменти, що дозволяють фахівцеві працювати з цим масивом інформації (проводити пошук конкретних документів або їх фрагментів, формувати добірки необхідних документів, виводити інформацію на друк тощо).

Драйвер – програма, призначена для керування пристроями, що входять до складу комп'ютера.

Друпал – спільнота, присвячена вільному програмному забезпеченню, система управління сайтом Drupal, що використовує в якості сховища даних реляційну базу даних Drupal.

Вивчення, обговорення, обмін досвідом. Drupal використовується для розробки веб-додатків сайтами NASA, Warner Bros та FedEx.

Духовний зародок – модель психічного розвитку дитини, який, будучи вродженою її психічною сутністю, виявляє себе лише у процесі розвитку. Автором терміна є М. Монтессорі.

Е

Еквівалент повної зайнятості – число студентів з повною зайнятістю в даній організації (на основі локального визначення повного часу).

Екзаменаційна відомість – навчальний документ встановленої форми, в якому фіксуються результати контрольних процедур.

Експеримент (лат. *experimentum* – проба, досвід) – метод дослідження, що передбачає виокремлення суттєвих факторів, які впливають на результати педагогічної діяльності, дає змогу варіювати ними задля досягнення оптимальних результатів; контрольована педагогічна діяльність, спрямована на створення та апробування нових технологій навчання й виховання, розвитку дітей, управління навчально-виховним закладом.

Експериментальні школи – навчально-виховні заклади, призначені для обґрунтування, розроблення або перевірки нових педагогічних ідей, вивчення практичного досвіду педагогів.

Експертна рецензія – заключне судження експерта про рецензований інноваційний проект (його актуальність, відповідність цілей об'єктивним потребам і тенденціям розвитку освіти, чіткість визначення цілей тощо).

Експертна система – прикладна система штучного інтелекту, що включає базу знань і механізм виведення та дає змогу за правилами і наданими користувачем фактами розпізнати ситуацію, встановити діагноз або дати рекомендацію для вибору дій.

Експертні методи – методи системного аналізу, в яких для виконання конкретних неформалізованих операцій використовують знання, досвід, інтуїцію, винахідливість, інтелект експертів у певній сфері. Реалізуються як комплекс логічних і математичних процедур, спрямованих на здобуття від спеціалістів-експертів інформації, а також її аналіз й узагальнення з метою вибору раціональних рішень.

Експлуатаційна документація – документація на програмне забезпечення, яка призначена для використання під час експлуатації програмного забезпечення та визначає правила дій персоналу і користувачів програмного забезпечення при його функціонуванні, перевірки та забезпеченні його працездатності.

Екстенсивні (лат. *extensivus* – розширюючий) інновації – інновації, що базуються на залученні додаткових потужностей (інвестицій) нових засобів, обладнання, технологій, капіталовкладень тощо; нарощують кількісні характеристики педагогічного продукту переважно за рахунок нових інформаційних технологій, перерозподілу часу на різні види навчальної діяльності, диференціацію та індивідуалізацію роботи з учнями.

Екстернат – самостійне вивчення учнями дисциплін згідно з основною освітньою програмою вищої професійної освіти за обраним напрямом підготовки (спеціальністю) з подальшою атестацією (проміжною і підсумковою) у вищому навчальному закладі.

Елективна частина навчального плану – перелік навчальних дисциплін, на підставі яких студент самостійно формує певний набір дисциплін для вивчення.

Елективний – вибірковий.

Електронна бібліотека – розподілена інформаційна система, що дозволяє надійно зберігати і ефективно використовувати різні колекції електронних документів (текст, графіка, аудіо, відео тощо) через глобальні мережі передачі даних у зручному для кінцевого користувача вигляді.

Електронна бібліотека – електронні навчальні ресурси, які зберігаються на сервері базової структури дистанційного навчального закладу.

Електронна дошка оголошень – окремий випадок телеконференції, спеціальна база даних, на якій "вивішуються" різні оголошення та повідомлення з метою їх обміну.

Електронна книга 1– книга, представлена на електронному носії інформації.

Електронна книга 2
– високотехнологічний пристрій, куди можна ввести інформацію обсягом на тисячі друкованих сторінок.

Електронна комерція 1– один з елементів електронного бізнесу, пов'язаний із виконанням функцій маркетингу, включаючи продаж товарів і послуг через Інтернет.

Електронна комерція 2– спеціальним чином побудована модель реального бізнесу, в основі якого лежить використання інформаційних технологій.

Електронна повна програма – під час дистанційного навчання студенти навчаються в першу чергу в інтернет-школі. Кібер-школи, як правило, несуть відповідальність за оцінки своїх учнів. У деяких штатах Америки більшість дистанційних шкіл є чартерними.

Електронна пошта (E-mail) 1– найбільш поширене використання мереж. Це послуга, яка дозволяє комп'ютерним користувачам надсилати електронні повідомлення один одному.

Електронна пошта 2– обмін повідомленнями за допомогою комп'ютера. Передача листів і повідомлень з комп'ютера на комп'ютер через мережу.

Електронна пошта 3– всесвітня система розсилки і одержання інформації, одна із основних послуг Інтернет.

Електронна пошта 4 (англ. e-mail, або email, скорочення від electronic mail) – популярний сервіс в інтернеті, що робить можливим обмін даними будь-якого змісту (текстові документи, аудіо-відео файли, архіви, програми).

Електронна пошта 5 – засоби передачі повідомлень або документів між користувачами без застосування паперового носія. Один із сервісів Інтернет.

Електронна таблиця – засіб інформаційних технологій, прикладна програма, що дозволяє вирішувати різні обчислювальні задачі, сортування, фільтрацію даних тощо.

Електронне (віртуальне) судочинство – проведення судового процесу з використанням сучасних комп'ютерних та телекомунікаційних технологій.

Електронне видавництво – система, призначена для підготовки та видання друкованих творів. В Інтернеті широку популярність здобула технологія публікації документів в pdf-форматі.

Електронне навчання 1– навчання, яке здійснюється в першу чергу через Інтернет.

Електронне навчання 2– це перспективна модель навчання, заснована на використанні нових мультимедійних технологій Інтернету для підвищення якості навчання шляхом полегшення доступу до ресурсів і послуг, а також обміну ними, спільною роботою на відстані.

Електронне навчання 3 (e-learning) – це система навчання, що пропонує використання Інтернет-технологій, електронних бібліотек, навчально-методичних мультимедіа-матеріалів, віртуальних лабораторій і практикумів тощо.

Електронне тестування (контрольне тестування) – процедура поточного контролю знань, що проводиться відповідно до навчального розкладу або в режимі самозапису по одній або декільком навчальним дисциплінам за допомогою комп'ютера.

Електронний (комп'ютеризований) підручник (посібник) -відрізняється від традиційного тим, що в його змісті закладена специфічна система управління процесом навчання, яка включає засоби нелінійного структуроутворення та оптимізації навчального матеріалу, діагностики і корекції знань, розгалужену мережу зворотного зв'язку. Переваги електронних видань над паперовими: великий обсяг текстової інформації (див. гіпертекст); можливість сканування та копіювання тексту; кращий сервіс: дизайн, музичний супровід, відеокліпи; наявність у тексті довідково-інформаційної пошукової системи; компактність видання тощо.

Електронний архів – призначений для систематизації архівного зберігання електронних документів у рамках документаційного забезпечення керування.

Електронний банк знань – сукупність електронних баз даних навчального призначення, пов'язаних між собою системою автоматизованого документообігу і управління навчальним процесом.

Електронний бізнес – будь-яка трансакція, що здійснена за допомогою функціональності інформаційної системи, після закінчення якої відбувається передача права власності або права користування реальним продуктом або послугою.

Електронний бізнес – підвищення ефективності реального бізнесу, що засноване на використанні інформаційних технологій, для того, щоб забезпечити оптимальну взаємодію ділових партнерів і створити інтегрований ланцюжок доданої вартості. Дозволяє покращити обслуговування клієнтів при одночасному скороченні витрат, виявити нові канали збуту, забезпечити конкурентну перевагу. Для ефективності Інтернет-проекту необхідна розвинена система управління підприємством, тому перед тим як розвернути електронний бізнес в Інтернеті, треба подбати про переведення бізнесу на електронні рейки всередині підприємства. Інтернет-технології є одним із основних, але не єдиним аспектом в електронному бізнесі. Поняття "електронний бізнес" ширше поняття "електронна комерція".

Електронний грошовий переказ – переказ коштів, ініційований з терміналу, телефону або магнітоносія, за допомогою передачі інструкцій чи повноважень, що стосуються дебетування або кредитування рахунку фінансовій установі.

Електронний документ 1– документ, в якому інформація представлена в електронно-цифровій формі.

Електронний документ 2– документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа.

Електронний документообіг 1 (обіг електронних документів) – сукупність процесів створення, оброблення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності, а в разі необхідності з підтвердженням факту одержання таких документів.

Електронний документообіг 2– електронний обмін діловими документами між комп'ютерними програмами різних компаній в стандартизованій формі.

Електронний документообіг 3– система програмно-технічних, організаційних та нормативно-методичних засобів для автоматизації роботи з електронними документами на основі інформаційних технологій у процесі здійснення управлінських дій.

Електронний консалтинг – професійні консультації клієнтів електронною поштою. Надання довідок від інформаційних служб, проведення різних опитувань через Інтернет та ін. Один із видів електронного бізнесу.

Електронний маркетинг – технологія маркетингу за допомогою інформаційних систем і мереж.

Електронний підпис - а) обов'язковий реквізит електронного документа, який використовується для ідентифікації автора та/або підписувача електронного документа іншими суб'єктами електронного документообігу.

Накладання електронного підпису завершується створення електронного документа; б) дані в електронній формі, які додаються до інших електронних даних або логічно з ними пов'язані та призначені для ідентифікації підписувача цих даних.

Електронний підручник – це підручник, в якому основні завдання передачі знань вирішуються з використанням можливостей комп'ютера і комп'ютерних мереж.

Електронний цифровий підпис 1– вид електронного підпису, одержаного за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача. ЕЦП накладається за допомогою особистого ключа та перевіряється за допомогою відкритого ключа.

Електронний цифровий підпис 2– аналог власноручного підпису фізичної особи, представлений як послідовність символів, одержана за результатами криптографічного перетворення електронних даних з використанням закритого ключа ЕЦП, що дозволяє користувачеві відкритого ключа встановити цілісність і незмінність цієї інформації, а також власника закритого ключа.

Електронні архіви – системи автоматизації, призначені, насамперед, для фізичного збереження електронних копій документів та їх пошуку.

Електронні гроші – форма організації грошового обігу в асоціації інформаційних мереж.

Електронні податки – оброблення та передавання в онлайн-овому режимі податкових заяв. Дана технологія має велике значення в рамках діяльності електронного уряду.

Електронні таблиці або табличний редактор – клас додатків для роботи з даними, які сформовані в таблиці.

Ергономіка, ергономія (від грец. ἔργον – робота і νόμος – закон) – наука, що вивчає допустимі фізичні, нервові та психичні навантаження на людину в процесі праці, проблеми оптимального пристосування навколишніх умов виробництва для ефективної праці.

Есе – прозовий твір невеликого об'єму і вільної композиції, в якому підкреслено індивідуальна позиція автора поєднується з невимушеним, часто парадоксальним викладом, орієнтованим на розмовну мову. Можуть мати філософський, історико-біографічний, публіцистичний, літературно-критичний, белетристичний та інший характер.

Ефективність - загальна властивість системи, що характеризує рівень (ступінь) її пристосованості до виконання поставлених завдань.

Є

Єдина судова інформаційна система України – система інформатизації діяльності судів та державної судової адміністрації на підставі використання сукупності нормативно- правових, програмно-технічних та телекомунікаційних засобів, що забезпечують збирання, накопичення, аналіз та зберігання інформації судової діяльності.

Ж

Життєвий цикл (грец. *kuklos* – коло) нововведення – процес проходження етапів нововведення: виникнення (старт); швидкий ріст (у боротьбі з опонентами, консерваторами, скептиками); зрілість; освоєння; дифузія (проникнення, розповсюдження); насичення (освоєння багатьма людьми, проникнення у всі частини педагогічного і управлінського процесів); рутинізація (тривале використання новації, внаслідок чого вона для багатьох стає нормою); криза (вичерпаність можливостей застосувати новацію в нових галузях, умовах); фініш (нововведення перестає бути таким, як є, замінюється ефективнішим або поглинається загальною ефективною системою). Життєвий цикл системи – весь період її існування від початку розроблення до завершення використання.

З

З'єднання – [канал, зв'язок] (link) 1) електричне або оптичне з'єднання між мережною станцією і концентратором або між двома концентраторами. 2) сутність, що визначає топологічне співвідношення між двома вузлами різних підмереж. Між парою підмереж може існувати безліч з'єднань одночасно.

Забанювання, забанити – видалення аккаунта за некоректні дії користувача.

Завантаження – передавання програм або даних з комп'ютера на підключений до нього пристрій, зазвичай з сервера на персональний комп'ютер.

Завдання – роботи студентів, що використовуються викладачами з метою взаємодії зі студентами та для оцінювання знань.

Загальна теорія інформації – одна з перспективних фундаментальних галузей наукового знання про найбільш загальні закономірності прояву інформаційної реальності, які лежать в основі розвитку природи і суспільства.

Загальне програмне забезпечення – це частина програмного забезпечення, що представляє собою сукупність програмних засобів, розроблених поза зв'язком зі створенням автоматизованої системи.

Загальнодоступність освіти – відповідно до Закону про американців-інвалідів (ADA Section 508), навчальні матеріали, в тому числі інтерфейси, зображення, аудіо- та мультимедійні елементи, а також всі інші види інформації, повинні бути доступні всім, незалежно від інвалідності.

Задача – проблемна ситуація, в якій визначено вихідні об'єкти, їхні властивості, зв'язки та зазначено, які об'єкти мають бути одержані й/або які властивості вони повинні мати та/або, як ці об'єкти мають бути зв'язані.

Зона актуального розвитку – поняття, введене для позначення рівня розвитку людини і визначається змістом тих завдань і дій, які учні можуть вирішити і виконати самостійно.

Заклад дистанційної освіти – коледж, університет, або школа, створена для надання послуг дистанційної освіти.

Закон – нормативний акт, прийнятий вищим органом державної влади в установленому Конституцією порядку і має вищу юридичну силу по відношенню до інших нормативних актів (указам, постановам).

Законодавство – сукупність всіх правових норм, що діють в державі або регулюючих окрему сферу суспільних відносин (в галузі освіти)

Закономірності Інтернет – об'єктивна стійка впорядкованість процесів у мережевому інформаційному просторі. До них відносяться: безмежність, гіперзв'язаність, доступність, комунікація в масштабі гіперчасу, відсутність територіальних обмежень.

Закрита група – група соціальної мережі, дані якої (форум, список учасників та іншу внутрішню інформацію) можуть переглядати тільки учасники цієї групи. Для приєднання до

закритої групи потенційний учасник надсилає запит на вступ до групи, який відправляється на розгляд модераторам групи.

Закритий (особистий) ключ – один з пари ключів несиметричного шифрування технології створення електронного цифрового підпису, який його власник залишає собі.

Заліковий модуль – див. модуль заліковий.

Запис – 1) сукупність даних, що обробляються спільно у процесі пересилання на периферійні пристрої і з периферійних пристроїв. Файли, що зберігаються на зовнішньому запам'ятовуючому пристрої часто є послідовністю записів. Сукупність даних, що передаються єдиним блоком, називається фізичним записом. На відміну від них, сукупність даних, пов'язаних за значенням, називається логічним записом. Число логічних записів в одному фізичному записі називається коефіцієнтом блокування. 2) (прогр.) структура даних, що звичайно містить певне число поименованих компонентів, які не обов'язково повинні мати один і той же тип. Деякі такі компоненти, звані змінними полями, можуть бути присутніми в запису в різних поєднаннях. Конкретний варіант для даного запису визначатиметься за значенням так званого дискримінанта або ознаки поля (т.з. тег – tag). Поняття запису широко відоме й застосовується як найбільш загальний спосіб агрегації різнотипних даних, на відміну від масивів, що агрегують однотипні дані. У багатьох мовах програмування існують базові типи даних “запис” (наприклад, у мовах Pascal і Turbo Pascal такий тип даних іменується RECORD). У таких мовах допускається виконання дій як над всім записом в цілому, так і над окремими його компонентами. 3) (БД) Одна повна одиниця логічно взаємозалежної інформації, що міститься в одному або декількох полях. Запис може містити, наприклад, ім'я, адресу й телефонний номер співробітника організації. 4) (МПД) Аналог блоку і пакета.

Засвоєння знань – процес осмислення і запам'ятовування нових понять, фактів, ситуацій, який наразі триває в ході власної інтелектуальної та практичної діяльності учня і супроводжується їх класифікацією і систематизацією.

Засоби інформатизації освіти – засоби нових інформаційних технологій у поєднанні з навчально-методичним, нормативно-технічним і організаційно-інструктивним матеріалом, що забезпечує їх педагогічно доцільне використання.

Засоби навчання для системи дистанційного навчання – навчально-методичні посібники, навчальні матеріали в електронному гіпертекстовому і лінійному видах, відео- та аудіоматеріали, комп'ютерні навчальні системи в звичайному і мультимедійному варіантах тощо.

Засоби навчання – матеріальні та ідеальні об'єкти, які використовуються в освітньому процесі як носії даних, відомостей та інструменти діяльності, що застосовуються у процесі навчання.

Засоби нових інформаційних технологій – програмно-апаратні засоби і пристрої, що функціонують на базі обчислювальної техніки, а також сучасні способи і системи інформаційного обміну, що забезпечують операції збирання, накопичення, збереження, оброблення й передавання інформації.

Засоби юридичної діяльності – норми права, юридична техніка й різні предмети матеріального світу, що забезпечують досягнення мети юридичної діяльності. Ці предмети виступають як засоби збору й обробки інформації, засоби захисту, охорони і нападу (ЕОМ, зброя, аудіо-, відеотехніка).

Захист інформації – сукупність організаційно-технічних заходів і правових норм для запобігання заподіяння шкоди інтересам власника інформації чи автоматизованої системи та осіб, які користуються інформацією.

Захист міжмережевого протоколу – набір протоколів для розпізнавання і шифрування всіх видів IP-трафіку з метою створення віртуальних приватних мереж (VPN), що дозволяє передавати дані між двома крайовими станціями або мережами безпечним способом, можливо, навіть через Інтернет. Метод IPSec дозволяє розпізнавати і шифрувати IP-пакети так, щоб справжнє джерело і одержувачі не були доступні стороннім для нагляду.

Захищеність – здатність системи протистояти несанкціонованому доступу до конфіденційної інформації, її перекрученню чи руйнуванню.

Розглядається як з позицій технічного захисту (властивість недоступності), так і соціально-психологічних за ступенем конфіденційності і секретності (властивість конфіденційності).

Збірка хитрощів – збірник, в якому містяться всі програми для сайту: для скачування музики, відео, картинок та графіті, для підняття рейтингу та автоматичного малювання графіті і закачування відео, музики з сайту.

Зведений бібліографічний опис – бібліографічний опис багатотомного або серіального видання.

Зведений реферат – реферат, складений на основі двох і більше вихідних документів.

Звіт в електронній формі (електронний звіт) – звіт, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити звітів.

Зворотне мультиплексування через АТМ – метод забезпечення високошвидкісних з'єднань між комутаторами АТМ, що надає гарантію якості обслуговування (QOS), через певні низькошвидкісні канали.

Зміст освіти – система наукових знань про природу і суспільство; особистісний і соціокультурний досвід, які реалізуються, розвиваються і трансформуються в системі освіти. Серед основних компонентів змісту освіти виокремлюють ціннісний, знаковий, діяльнісний, поведінковий, особистісний тощо.

Змістовий аспект – юридичне закріплення питань, що пов'язані із впровадженням у певну сферу суспільних відносин інформаційних технологій.

Змішане (гібридне) навчання 1 – освітня модель, що поєднує цифрову та традиційну форми навчання. При змішаному навчанні студенти, крім звичного відвідування навчального закладу, з частиною матеріалу працюють онлайн. Сьогодні поки що невідомо, який відсоток від загального обсягу освітнього процесу повинен здійснюватися в цифровому вигляді, щоб мати право називатися «змішаним».

Змішане навчання 2 – це навчання, в межах якого студент одержує знання, очно і самостійно онлайн, воно передбачає створення комфортного освітнього інформаційного середовища, системи комунікацій, що доставляють необхідну інформацію.

Змішане навчання 3 – це форма програми навчання, при якій студенти отримують дистанційно хоча б частину навчального матеріалу і методичних рекомендацій з організації навчального процесу та контролю одержаних знань.

Така форма комбінується зі звичайною схемою навчального процесу. Ефект змішаного навчання не зводиться до накопичення колекцій даних і узагальнення методичних рекомендацій завдяки двом важливим особливостям цього підходу. Навчальні заклади, що працюють за схемою «Blended learning», отримують вибір у розміщенні освітніх ресурсів і в освітніх технологіях отримання результатів студентами, включаючи електронні засоби спілкування.

Змішаний курс – курс, який поєднує в собі два режими навчання, онлайн і очне навчання.

Знакові моделі – описують аналізовану систему за допомогою логічних і математичних символів.

Знання – певний обсяг понять, фактів, відомостей в будь-якій області, зафіксований в довготривалій пам'яті людини. Знання вимірюються в поняттях або в лінках – зв'язки між поняттями. Зовнішні загрози Інтернет – загрози, що мають несприятливі наслідки для користувачів. Розрізняють зовнішні технологічні та соціальні загрози.

Технологічні: повільні канали; нераціональні методи підключення до мережі; привнесені віруси; інформаційний "потоп" тощо. Соціальні: вплив на фізичне і психічне здоров'я користувачів; вплив на індивідуальну свідомість людини; інформаційний терор і кримінал; тенденція до подання матеріалів англійською мовою тощо.

Зразковий (репродуктивний) педагогічний досвід – навчально-виховна, організаційно-педагогічна діяльність, яка забезпечує ефективне і якісне розв'язання завдань навчання і виховання.

I

Ігнор – відмова від прийняття особистих повідомлень. Заборона спілкування з відвідувачами форуму. Зазвичай застосовується до грубих або настирливих користувачів і співрозмовників, до тих, з ким користувачі більше не бажають вступати в контакт.

Ігрове навчання (едьютейнмент) – навчання з використанням ігор (не тільки комп'ютерних, будь-яких – рольових, ділових, рухливих, настільних).

Активне навчання багато в чому будується на ігровому.

Ідентифікатор – унікальне поєднання імені та пароля користувача для забезпечення процесу його ідентифікації для входу до інформаційної системи або Інтернету

Ідентифікація користувача – упізнання користувачів (за логіном і паролем) для визначення його повноважень – права на доступ до даних і вибір режиму їх використання.

Ідеологія Інтернет – умовний термін, що позначає систему специфічних ідей, закладених в основу мережевого інформаційного простору і дають цілісну картину трактування його стану. Включає в себе: високий рівень невпорядкованості; здатність до саморозвитку і самоорганізації; дискретність; децентралізацію.

ІІТО – інститут ЮНЕСКО з інформаційних технологій в освіті.

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології.

Іміджборд (англ. imageboard) – різновид веб-форуму з можливістю додавання до повідомлень графічних файлів.

Імітаційна програма – програма, яка дає змогу моделювати не тільки нерухомий світ, але й середовище, в якому рухаються об'єкти вивчення.

Імперативний (лат. *imperativus* – наказовий, владний) характер взаємин у педагогічній системі – характер взаємин між вихователем і вихованцями за моделлю суб'єкт-об'єктної взаємодії, що передбачає точне і беззаперечне виконання дитиною всіх вимог дорослого, сліпе підкорення формальним нормам і правилам поведінки.

ІМХО – запозичений з англійської мови вираз: *in my humble opinion* – на мою скромну думку. Українською: «я думаю», «я вважаю», «мені здається».

Індексція сайту – процес занесення вмісту сайту в базу даних пошукової системи для подальшого її застосування в пошуковій видачі.

Індивідуалізація (франц. *individualisation*, від лат. *individuum* –неподільне) навчання – організація навчального процесу з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, яка дає змогу створити оптимальні умови для реалізації потенційних можливостей кожного.

Індивідуалізація навчання – організація процесу навчання, яка передбачає його модифікацію відповідно до потреб студента.

Індивідуальна освітня траєкторія – послідовність (блок) освітніх програм, навчальних дисциплін, а також засобів навчання і часу їх застосування в навчальному процесі, вибудована в певній логіці відповідно індивідуальними психофізіологічними особливостями учня, яка веде до гарантованого одержання ним знань і вмінь, які визначаються державним освітнім стандартом.

Індивідуальне навчальне планування – визначення освітньої траєкторії студентом з можливістю вибору навчальних дисциплін і складання власних графіків їх освоєння.

Індивідуальний графік навчання – план навчання студента, що розробляється на кожен семестр на основі індивідуального навчального плану.

Індивідуальний комп'ютерний тренінг – індивідуальні заняття студентів з навчальною комп'ютерною програмою.

Індивідуальний навчальний план – навчальний план, складений для конкретного учня на весь період навчання.

Індивідуальний освітній маршрут – орієнтація на пошук індивідуальних моделей соціалізації, що сприяють використанню внутрішніх сутнісних сил і можливостей конкретної людини; надання дитині та її сім'ї права обирати навчальні програми й заклади з урахуванням інтересів і проблем, індивідуальності дитини.

Індивідуальний підхід – основа гуманістичної педагогіки. Підхід, що враховує особливості особистості, рівня розвитку, соціальних умов учня. Вкрай важливі принципи індивідуального навчання в корекційній педагогіці.

Індивідуальний розвиток – процес формування індивіда.

Індивідуальний стиль педагогічної діяльності – цілісна система операцій, що забезпечує ефективну взаємодію вихователя з вихованцями і визначається цілями, завданнями професійної діяльності, властивостями різних рівнів індивідуальності педагога (ритмом діяльності, спілкування тощо).

Структура індивідуального стилю педагогічної діяльності охоплює мотиваційно-оцінний, змістово-когнітивний, операційно-діяльнісний компоненти.

Індустрія Інтернету – галузь матеріального та інтелектуального виробництва, яка забезпечує функціонування мережного інформаційного простору. Умовно поділяється на шість секторів: апаратура, програмне забезпечення, доступ, інформаційне наповнення (контент), послуги, консультації.

Інженер знань – особа, яка проектує або створює експертну систему, спеціаліст з інформатики, яка має досвід використання методів штучного інтелекту.

Інклюзивна освіта – система навчання дітей, яка ставить перед собою благородну мету розвитку доступності освіти для всіх учнів, у тому числі і для дітей із особливими потребами. Принципи інклюзивної освіти цінні для корекційної педагогіки, створення дистанційних методів навчання, реалізації адаптивного і персоналізованого підходів.

Інклюзивна освіта – це теорія реструктуризації шкіл і освітньої системи, їх переосмислення. Це наші мрії про неуніфіковану школу, яка приймає все різноманіття учнів, враховуючи можливості кожного, що дозволяє вчитися так, як зручно, а не так, як прийнято.

Інновативність (лат. *innovatio* – оновлення, зміна) – емоційно-оцінне ставлення до нововведень, відмінність у сприйнятливості суб'єктів до інновацій, нових ідей, досвіду.

Інноваційна компетентність (лат. *competens (competentis)* – належний, відповідний) педагога – система мотивів, знань, умінь, навичок, особистісних якостей педагога, що забезпечує ефективність використання нових педагогічних технологій у роботі з дітьми.

Інноваційна культура педагога – система освоєних особистістю педагогічних засобів, що забезпечують інноваційний спосіб діяльності, системоутворюючим елементом якої є цінності інноваційного плану.

Інноваційна культура педагога виконує раціонально-праксіологічну, організаційно-впорядковуючу, описово-пояснювальну, прогностико-управлінську, евристико-пізнавальну і комунікативно-трансляційну функції.

Інноваційна мета освіти – створення сприятливих умов для творчості, реалізації природної суті, соціальних потреб людини.

Інноваційна освіта – система ідей, головною метою яких є збереження і розвиток творчого потенціалу людини. Започаткована Міжнародною академією наук вищої школи.

Інноваційна педагогічна діяльність – заснована на осмисленні практичного педагогічного досвіду цілеспрямована педагогічна діяльність, зорієнтована на зміну та розвиток навчально-виховного процесу з метою досягнення вищих результатів, одержання нового знання, формування якісно іншої педагогічної практики.

Інноваційна педагогічна технологія – цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчально-виховний процес від визначення його мети до очікуваних результатів.

Інноваційна поведінка педагога – сукупність зовнішніх виявів його особистості, в яких розкривається внутрішнє «Я» (світовідчуття, світогляд, особистісні особливості), спрямовані на зміну складових сучасної системи освіти.

Інноваційна школа – навчально-виховний заклад, діяльність якого побудована на оригінальних (авторських) ідеях і технологіях. Являє собою нову освітню практику (взагалі або для конкретних умов).

Інноваційне навчання – зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі навчальна діяльність, яка ґрунтується на оригінальних методиках розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості.

Інноваційне середовище – педагогічно доцільно організований простір життєдіяльності, який сприяє розвитку інноваційного ресурсу особистості; інтегрований засіб накопичення і реалізації інноваційного потенціалу навчального закладу.

Інноваційний педагогічний експеримент – метод дослідницько-педагогічної діяльності, який передбачає істотні зміни у змісті, формах і методах роботи з метою підвищення їх ефективності.

Інноваційний потенціал (лат. *potentia* – сила) педагога – сукупність соціокультурних і творчих характеристик особистості педагога, що виражає готовність удосконалювати педагогічну діяльність, а також наявність внутрішніх засобів і методів, які забезпечують цю готовність.

Інноваційний потенціал навчально-виховного закладу – здатність навчально-виховного закладу створювати, сприймати, реалізовувати нововведення та своєчасно позбавлятися від застарілого, педагогічно недоцільного.

Інноваційний прогностичний характер управління навчальним закладом – впровадження в управлінський цикл змін, спрямованих на визначення перспектив розвитку освітньої системи та її радикальне оновлення: діагностика стану проблеми і виявлення проблемних полів, побудова концепції перетворення і проектування, програмування діяльності, моделювання й корекція моделі, її адаптація і тиражування результатів.

Інноваційний режим – порядок здійснення навчання в умовах конкретної інновації; систематичне координування і регулювання інноваційного процесу.

Інноваційні ідеї – засновані на новому знанні про процеси людського розвитку ідеї, які пропонують невикористовувані раніше теоретичні підходи до розв'язання педагогічних проблем, конкретні практичні технології отримання високих результатів.

Інноваційні наукові повідомлення – методологічні положення дидактики; теоретичні положення; концепція; гіпотеза; закономірність; модель педагогічного процесу; педагогічні принципи; аналітичні дані щодо педагогічних процесів, явищ, фактів; характеристики педагогічного процесу, явищ; алгоритмів дій учасників процесу; методів педагогічної діяльності; педагогічних засобів; форм педагогічної діяльності; педагогічного комплексу, систем; показників та критеріїв ефективності педагогічного процесу та якості його результатів; протипоказань у педагогіці.

Інноваційні освітні процеси – зумовлені суспільною потребою комплексних процесів створення, впровадження, поширення новацій і зміни освітнього середовища, в якому здійснюється їх життєвий цикл.

Інноваційні уміння – володіння способами і прийомами інноваційної діяльності, що дають змогу виокремити проблему, проникнути в її суть і на цій основі конструювати і продуктивно розв'язувати інноваційні професійно-педагогічні завдання.

Інновації – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери.

Інновація – нововведення, зміна, оновлення; новий підхід, створення якісно нового, використання відомого в інших цілях.

Інсталяція – це процес встановлення програмного забезпечення на комп'ютер користувача. Виконується особливою програмою (пакемним менеджером), що присутній в операційній системі (наприклад, RPM і APT у Linux, Windows Installer у Microsoft Windows), або ж певним засобом установки, який входить до складу самого програмного забезпечення. В операційній системі GNU дуже поширене використання системи GNU toolchain і її аналогів для компіляції програмного забезпечення безпосередньо перед встановленням.

Інститут «хрещених» – своєрідний патронаж, піклування старших учнів про кожного новенького малюка, який ознайомлюється з життям шкільної громади. Був запроваджений П. Петерсеном у його педагогічній системі.

Інструкція – нормативний документ, що регламентує склад операцій будь-якого виду робіт і послідовність їх виконання.

Інструментальні засоби дистанційної освіти – програмне та інформаційне забезпечення, що використовується для представлення навчальних матеріалів в інформаційно-освітньому середовищі дистанційної освіти.

Інструментарій керування для веб – згідно з його призначенням, можна розділити на шість категорій програмних засобів, що виконують такі завдання: а) створення веб-вузла; б) контроль якості його роботи; в) аналіз трафіку; г) контроль продуктивності; д) керування пропускнуною спроможністю; е) керування документообігом і контроль версій. Крім того, існує цілий клас продуктів, призначених для виконання функцій повноцінної платформи для розробки й керування динамічним контентом, тобто динамічними, колективно поповнюваними даними і вузлами веб.

Інструменти для веб-майстрів – найнеобхідніша статистика для власників сайтів.

Інструментування права на вільний вибір – психологічний вплив педагога на дітей, суть якого полягає в тому, щоб, зберігаючи право на поведінковий вибір за ними, допомогти їм зрозуміти ситуацію, що склалася, і можливі наслідки вибору. І. п. на в. в. сприяє розвитку суб'єктності дитини, її вмінню усвідомлювати свою поведінку; формуванню вміння постійно орієнтуватися на «іншого» і відповідати за свої дії.

Інтеграція (лат. integratio – відновлення, поповнення, від integer – цілий) – процес і результат взаємодії елементів (із заданими властивостями), що супроводжується відновленням, встановленням, ускладненням і зміцненням істотних зв'язків між ними на основі достатньої підстави, в результаті чого формується інтегрований об'єкт (система) з якісно новими властивостями, у структурі якого зберігаються індивідуальні властивості вихідних елементів.

Інтеграція права і інформатики – об'єктивний закономірний процес інтенсивного зближення інтересів права і інформатики, викликаний нагальною необхідністю взаємного використання новітніх досягнень цих наук.

Інтегрована система – програмний комплекс, який забезпечує декілька видів діяльності (написання рефератів, курсових проектів, оформлення звітів, виконання обчислень засобами електронних таблиць, створення таблиць, графіків та діаграм, пересилання робіт через комп'ютерну мережу)

Інтегрований банк даних нормативних документів – інтегрований банк даних МЕГА-НАУ, який об'єднує базу судових рішень НАУ-Судові рішення та базу правової і аналітичної інформації НАУ-Експерт, містить великий обсяг інформації та систему зв'язків, яка інтегрує судові рішення й нормативні акти в єдиний аналітичний комплекс.

Інтегровані інновації – інновації, що передбачають об'єднання інтенсивних шляхів розвитку педагогічної системи за умови ретельного дослідження невикористаних резервів педагогічної системи, які виявляються на межі різнопланових, різнорівневих і різнохарактерних педагогічних підсистем та їх компонентів.

Інтелектуальна мережа – комунікаційна мережа, яка здійснює не тільки передачу даних, а й види різноманітного складного інформаційного сервісу.

Інтелектуальний інтерфейс – організація активної, безпосередньої взаємодії ресурсів інформаційного комплексу та його користувача за допомогою програм обробки текстових запитів.

Інтелектуальний пошук – одержання інформації за смисловим змістом.

Інтенсивні (франц. *intensif*, від лат. *intensio* – напруження, посилення) інновації – інновації, які передбачають розвиток педагогічної системи за рахунок внутрішніх резервів.

Інтерактивна гра – це гра, що надає гравцеві негайний відгук. Будь-яка рухлива гра інтерактивна. Гра з комп'ютером в шахи – теж.

Інтерактивна інформаційна система – приватний варіант екстраактивної системи, в якій відбувається не тільки передача, але й обмін інформацією в режимі діалогу. Наприклад: електронна пошта і чати, телефонія, інтерактивне телебачення тощо.

Інтерактивна програма навчання – організоване розміщення навчальних курсів, що надаються, перш за все, через Інтернет.

Інтерактивне телебачення – телебачення зі зворотним зв'язком.

Інтерактивний – діалоговий, такий з яким користувач може взаємодіяти.

Інтерактивний мультимедіа курс – навчальний матеріал, поданий у вигляді гіпертекстової структури з мультимедіа додатками, забезпечений системою навігації по курсу і управління різними його компонентами.

Інтерактивний режим – режим безпосередньої взаємодії людини-користувача з персональним комп'ютером.

Інтерактивні навчальні матеріали – матеріали, які викладачі використовують для навчання, а студенти використовують для вивчення курсу (наприклад, друковані тексти, оцифровані тексти, програмне забезпечення, голос, зображення).

Інтерактивні освітні ресурси – будь-який цифровий матеріал, який використовується для підтримки навчання студентів, який може бути представлений в декількох видах.

Інтерактивність 1– це умовне поняття, що розкриває двосторонній характер взаємодії між елементами системи

Інтерактивність 2– взаємодія, обмін інформацією, ідеями, думками між студентами та викладачами, що звичайно відбувається з метою підтримки навчання.

Інтерліньяж - плавне регулювання густини рядків на сторінці (зміна відстані між рядками).

Інтернет – глобальна (всесвітня) множина незалежних комп'ютерних мереж, з'єднаних між собою для обміну інформацією за стандартними відкритими протоколами.

Інтернет1– всесвітня інформаційна система загального доступу, логічно зв'язана глобальним адресним простором, базується на Інтернет-протоколі

TCP/IP, визначеному міжнародними стандартами, забезпечує обмін даними між комп'ютерами в мережі.

Інтернет 2– безліч взаємопов'язаних комп'ютерних мереж, що огортає земну кулю. Інтернет забезпечує доступ до комп'ютерів, електронної пошти, дошок оголошень, баз даних і дискусійним групам, всі з яких використовують протокол TCP / IP.

Інтернет 3– глобальна інформаційна система, частини якої логічно взаємопов'язані між собою за допомогою унікального адресного простору, заснованого на протоколі TCP / IP, і яка забезпечує, публічно або приватно, комунікаційний сервіс високого рівня.

Інтернет 4– глобальна мережа, в яку входять урядові, академічні, комерційні, військові і корпоративні мережі всього світу, в основі якої лежить використання протоколу передачі даних TCP / IP.

Інтернет 5– всесвітня глобальна телекомунікаційна мережа інформаційних і обчислювальних ресурсів, що з'явилася на початку 70-х років. Складається з мільярдів комп'ютерів, зв'язаних між собою каналами передачі даних і використовується для обміну інформацією між користувачами цих комп'ютерів. Технологічна основа для розвитку міжнародної концепції всесвітнього інформаційного суспільства.

Інтернет Протокол – основний протокол, який забезпечує комунікації в Інтернет.

Інтернет-2 ("Abilene") – проект створення інфраструктури нового Інтернету. Заснований на новому протоколі IPv6 і об'єднує вже понад 150 університетів. Володіє підвищеною продуктивністю, надійністю, швидкістю передачі даних (2,4 Гігабіт за сек.). Гарантує передачу зображень і звуку без затримки, стійку ширину каналів передачі. З його допомогою вирішується проблема мережевих перевантажень, з'являється можливість ранжування трафіку і його практично миттєва передача. У перспективі відкривається шлях до створення мережевого телебачення, передачі голографічного і відчутного зображення.

Інтернет-адикція – реально існуючий феномен психологічної залежності від Інтернет. (Для того, щоб вважати його захворюванням, в даний час недостатньо клінічних даних). За проявами залежності від Інтернету також нерідко можуть ховатися інші адикції, або психічні відхилення. Виявляється у своєрідному відході від реальності, при якому процес навігації по мережі

"затягує" суб'єкта настільки, що він виявляється не в змозі повноцінно функціонувати в реальному світі.

Інтернет-аукціон – електронна торгівельна система, в якій продаж товарів відбувається безпосередньо від однієї людини іншій. Зазвичай відноситься до сектору "споживач - споживач". Аукціони можуть також представляти і сектор "бізнес-бізнес" безпосередньо, наприклад, енергетичні аукціони.

Інтернет-голосування – різні форми голосування, починаючи від вивчення громадської думки, референдумів і закінчуючи політичними виборами, що проводяться через Інтернет. Виборець отримує на відповідному веб-сайті електронний бюлетень і голосує. Справжність бюлетеня гарантується за допомогою цифрового підпису. Важливою проблемою є збереження таємниці голосування, різні маніпуляції з електронними бюлетенями і хакерські атаки. Має особливо важливе значення в рамках діяльності електронного уряду

Інтернетика – прикладний науковий напрям, що вивчає властивості, закономірності й способи використання глобальної комп'ютерної мережі в різних сферах людської діяльності. Є логічним продовженням інформатики в аспекті її впливу на соціально-економічні процеси.

Інтернет-інкубатор – венчурна інвестиційна модель, метою якої є прискорена підготовка і швидке виведення на ринок Інтернет - компаній та їхніх проектів.

Інтернет-компанія – юридична особа, яка надає Інтернет-послуги. Не слід плутати з компаніями, що ведуть реальний бізнес (в тому числі й торговий) з використанням інформаційних технологій.

Інтернет-консультації – онлайнві взаємодії (наради) з питань права, оподаткування, діяльності фірм і т. ін. Для реалізації використовуються електронна пошта, Інтернет-конференції. Не слід плутати з електронним консалтингом як різновидом електронного бізнесу.

Інтернет-курси – частина навчального процесу в дистанційній освіті, що складається в участі в заняттях через Інтернет.

Інтернет-магазин – це магазин, "вітрина" якого розташована в Інтернеті. Товари в такому магазині можна купувати через Інтернет, не виходячи з будинку. Отримати товар можна поштою або з кур'єром, а сплатити - при отриманні або теж через мережу.

Інтернет-магазин – веб-сайт, що рекламує товар або послугу, приймає замовлення на покупку, пропонує користувачеві вибір варіанту розрахунку, спосіб отримання замовлення і який виписує рахунок на оплату.

Інтернет-маркетинг – це практика використання всіх аспектів традиційного маркетингу в Інтернеті, яка охоплює основні елементи маркетингу: ціна, продукт, місце продажу та просування. Основна мета -отримання максимального ефекту від потенційної аудиторії сайту.

Інтернет-мем (англ. Internet meme) – назва явища спонтанного поширення якоїсь інформації чи фрази, часто безглуздої, що випадково набула популярності в інтернет-середовищі завдяки поширенню усіма можливими способами (електронною поштою, на форумах, у блогах тощо).

Інтернет-мовлення – динамічна зміна інформації, що передається по каналах Інтернету: новинні стрічки, мінливий відео, повідомлення про результати виборів тощо. Основа технології інтерактивного телебачення.

Телемовлення через Інтернет вимагає наявності потужного комп'ютера і декодера, високошвидкісного з'єднання, спеціалізованого сервера. Одна з технологій, які найбільш бурхливо розвиваються.

Інтернет-навчання – навчання в реальному режимі часу, де ті, хто навчається пов'язані з джерелами навчальної інформації та викладачами через комп'ютерну мережу.

Інтернет-портал – (англ. portal – «головний вхід; ворота») – Веб-сайт, що надає користувачеві Інтернету різні інтерактивні сервіси, що працюють у рамках одного веб-сайту, такі, як пошта, пошук, погода, новини, форуми, обговорення, голосування та ін.

Інтернет-послуги – послуги користувачам відносно забезпечення доступу в мережу, розробки інтернет-додатків, організаційного та інформаційного супроводу інтернет-ресурсів, розроблення і розміщення реклами в мережі та ін.

Інтернет-провайдер – компанія, що надає користувачам доступ до Інтернет.

Інтернет-радіо або веб-радіо – технологія передачі поточкових аудіоданих через мережу Інтернет.

Інтернет-ресурси – інструментальні засоби, програмні системи й сервіси, шлюзи й веб-сайти, якими розпоряджається й керує організація (підприємство) й/або які доступні йому через мережу.

Інтернет-сервіс – сервіс, що отримується користувачами за допомогою Інтернету. Сюди входять, наприклад, FTP, eMail, ICQ, YouTube, «хмарні обчислення» та ін.

Інтернет-спільнота – відносно стійка група людей, які взаємодіють за допомогою електронної пошти, соціальних мереж або миттєвих обмінів повідомленнями в професійних, освітніх або інших цілях. На відміну від міжособистісних контактів, агенти інтернет-співтовариства

взаємодіють на ос-нові прямого обміну інформацією за типом "усі з усіма". Члени інтернетспівтовариства, як правило, пов'язані спільними нтересами, сферою діяльності, бізнесу та ін. Інтернет-спільнота – стійка система зв'язків і відносин між користувачами мережевого інформаційного простору, що склалася в процесі спільної діяльності. На відміну від міжособистісних контактів, агенти Інтернет-спільноти взаємодіють на основі прямого обміну інформацією типу "усі з усіма".

Інтернет-сторінка – це документ особливої структури, створений спеціально для перегляду в Інтернеті.

Інтернет-телефонія – окремий випадок ІР-телефонії, коли в якості ліній передачі телефонного трафіку використовуються звичайні канали Інтернету.

Інтернет-технології 1– сукупність програмних і апаратних засобів, що еавтоматизованим середовищем доставки, обробки, зберігання, передачі й використання знань у вигляді інформації та їх (знань) дії на об'єкт. Реалізується засобами мережі Інтернет і включає машинний і людський (соціальний) елементи. Стосовно навчання можна виділити такі компоненти інтернет-технологій: а) комп'ютерні навчальні програми (електронні підручники, тренажери, лабораторні практикуми й тестові системи); б) навчальні системи на базі мультимедіа-технологій, побудовані з використанням персональних комп'ютерів, відеотехніки й накопичувачів на оптичних дисках; в) інтелектуальні й навчальні експертні системи, що використовуються в різних предметних областях; г) розподілені бази даних за галузями знань; д) засоби телекомунікації, що включають електронну пошту, телеконференції, локальні й регіональні мережі зв'язку, мережі обміну даними та ін.; е) електронні бібліотеки, розподілені та централізовані видавничі системи. Перераховані технології можна розділити на дві великі групи: а) з вибірковою інтерактивністю; б) з повною інтерактивністю. До першого виду належать всі технології, що забезпечують зберігання інформації в структурованому вигляді, – банки даних і БД. Ці технології функціонують у вибірково-інтерактивному режимі, а інформація надається як послуга

Інтернет-технології 2– інформаційні, телекомунікаційні та інші технології, а також сервісні послуги, на основі яких відбувається діяльність у мережі або за допомогою мережі Інтернет.

Інтернет-чат – віртуальний ресурс, в якому можна поспілкуватися з іншими користувачами в режимі реального часу.

Інтертекст – комп'ютерний посібник з інтерактивним викладенням навчальної інформації.

Інтерфейс 1– апаратна чи програмна система сполучення об'єктів з різними характеристиками.

Інтерфейс 2– правило взаємодії та обміну даними між та всередині апаратного та програмного комплексів ЕОМ, а також людиною та ЕОМ.

Інтерфейс 3– це прості та зручні засоби взаємозв'язку між користувачем та програмою.

Інтерфейс 4– програмне забезпечення комунікації між комп'ютером і його користувачем або між двома пристроями. У вузькому сенсі – зовнішній вигляд програмного середовища, службовець для забезпечення діалогу з користувачем.

Інтерфейс 5– відображення на екрані монітора інформації, мінімально необхідної для виконання користувачем основних дій. Розміщення і відображення елементів керування на екрані з урахуванням їх змістового значення та логічного взаємозв'язку. Комплекс умов, засобів і методів, що забезпечують взаємодію користувача з сайтом, програмою і комп'ютером.

Інструменти для орієнтації та роботи користувача в інформаційному просторі. Використання знайомих користувачеві дружніх, інтуїтивно зрозумілих і узгоджених між собою образів для керування програмним забезпеченням. Приклад: інтерфейс автомобіля - кермо і педалі.

Інтерфейс 6– сукупність засобів і правил, що забезпечують взаємодію пристроїв обчислювальної системи та (або) програм;

Інтерфейс 7– сукупність описів і узгоджень щодо процедури передачі управління в підпрограму та повернення у вихідну програму.

Інтерфейс 8– певна стандартна межа між взаємодіючими в інформаційному просторі об'єктами.

Інтерфейс користувача 1– сукупність засобів для обробки та відображення інформації, максимально пристосованих для зручності користувача; у графічних системах інтерфейс користувача реалізовується багатівіконним режимом, змінами кольору, розміру, видимості (прозорість, напівпрозорість, невидимість) вікон, їх розташуванням, сортуванням елементів вікон, гнучкими налаштуваннями як самих вікон, так і окремих їх елементів (файли, папки, ярлики, шрифти тощо), доступністю багатокористувацьких налаштувань.

Інтерфейс користувача 2– частина програми, що відповідає за діалог із користувачем і може мати форму природномовної системи (для інтелектуальних баз даних та експертних систем).

Інтерфейс користувача 3– інтерфейс, що визначає процеси взаємодії користувача з інформаційним ресурсом в Інтернет.

Інтерфейс користувача 4– сукупність засобів для оброблення та відображення інформації, максимально пристосованих для зручності користувача; у графічних системах інтерфейс користувача реалізовується багатовіконним режимом, змінами кольору, розміру, видимості (прозорість, напівпрозорість, невидимість) вікон, їх розташуванням, сортуванням елементів вікон, гнучкими налаштуваннями як самих вікон, так й окремих їх елементів (файли, папки, ярлики, шрифти тощо), доступністю багатокористувацьких налаштувань.

Інтерфейс, дружній до користувача – властивість, що забезпечує комфортне робоче середовище в процесі взаємодії користувача з інформаційною системою.

Інтраактивна інформаційна система – система, в якій кодер і декодер представлено одним матеріальним об'єктом. Інформація залишається тільки "всередині" даного об'єкта, а комунікація здійснюється його фізичним переміщенням. Наприклад: книга, рукопис, кіноплівка, оптичний диск та ін.

Інтрамережа 1 – внутрішньокорпоративна мережа побудована за принципом Інтернет.

Інтрамережа 2– закрита корпоративна мережа, побудована на базі технологій Інтернету. До її складу може входити корпоративний веб-сайт, доступний тільки співробітникам компанії. Інтрамережа поєднує стандартизацію і простоту, властиві Інтернету, з контролем за доступом до корпоративної інформації.

Інтранет 1– внутрішньокорпоративна мережа, що використовує стандарти, технології і програмне забезпечення Інтернету. Інтранет може бути ізольований від зовнішніх користувачів або функціонувати як автономна мережа, що не має доступу ззовні.

Інтранет 2– внутрішня приватна мережа організації, яка використовує Інтернет, який побудований на використанні протоколу IP, для обміну та спільного використання деякої частини інформації зареєстрованими користувачами.

Інфобізнес – інформаційні технології в бізнесі.

Інформатизація 1– введення в соціум інформаційних технологій на основі комп'ютерів і телекомунікацій.

Інформатизація 2– організаційний соціально-економічний і науково-технічний процес створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб і реалізації прав громадян, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, організацій, громадських об'єднань на основі формування і використання інформаційних ресурсів.

Інформатизація 3– сукупність взаємозалежних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, спрямованих на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян і суспільства на основі розбудови, розвитку й використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій із застосуванням сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки.

Інформатизація 4 (лат. informatio – пояснення) освіти – одна з глобальних тенденцій розвитку освіти, пов'язана з розширенням застосування комп'ютерів, інформаційних мереж і технологій в освітній практиці.

Інформатизація освіти – це процес, в якому політичні, соціально-економічні, технологічні і правові механізми тісно пов'язані на основі застосування комп'ютерів, інформаційних технологій і засобів зв'язку.

Інформатика 1– фундаментальна галузь наукового знання, що формує системно-інформаційний підхід до аналізу навколишнього світу, вивчає інформаційні процеси й системи, методи й засоби одержання, перетворення, передачі, збереження й використання інформації у різних галузях соціальної практики.

Інформатика 2– це наука, яка вивчає закони і методи накопичення, опрацювання і передачі інформації в природних, технічних і соціальних системах з використанням комп'ютерної техніки.

Інформатика 3– комплексний науковий міждисциплінарний напрям, що вивчає моделі, методи та засоби збирання, зберігання, обробки і передачі інформації. Теоретичною інформатикою називають науку про структури, що ґрунтуються на математиці й логіці. Практична інформатика є інженерною дисципліною, що спирається на мережі і системи. До кола її питань входять бази даних і знань, інформаційно-пошукові системи, гіперсередовище, мова запитів, комп'ютерний переклад. Вона спирається на теорію інформації, штучний інтелект, електроніку, семіотику та ін.

Інформатика 4– наука, яка вивчає інформаційні процеси і системи в соціальному середовищі.

Інформатика 5– наука, яка вивчає структуру і загальні властивості інформації, а також питання, пов'язані із збиранням, обробкою, зберіганням, пошуком, передаванням і використанням інформації в найрізноманітніших галузях людської діяльності.

Інформаційна безпека 1– стан захищеності інформаційного середовища, що забезпечує його формування, використання і розвиток в інтересах громадян, організацій, держави.

Інформаційна безпека 2– захищеність інформації, що має циркулювати в АС, та підтримуючої інфраструктури від випадкових або навмисних впливів природного або штучного характеру, здатних нанести збитки власникам або користувачам інформації та підтримуючій інфраструктурі.

Інформаційна взаємодія – процес обміну відомостями (інформацією), що приводить до зміни знань хоча б одного з одержувачів цих відомостей. В живих і технічних системах існує складна ієрархія рівнів інформаційних взаємодій, які в загальному ґрунтуються на двох схемах: передавач –кодувальний пристрій – канал зв'язку – декодер – приймач (класична схема К.Шеннона); - схема управління Н.Вінера, в якій поряд з прямим потоком інформації, присутній зворотний, що передає інформацію про стан керованого об'єкта (системи). Організація оптимальних умов для інформаційних взаємодій між користувачами у вирішенні прикладних задач, по суті, є основним призначенням Інтернету.

Інформаційна війна – відкриті або приховані цілеспрямовані інформаційні впливи систем одна на одну з метою отримання певного виграшу в матеріальній, військовій, політичній або ж ідеологічній сферах.

Інформаційна діяльність – діяльність людини, яка пов'язана з процесами отримання, перетворення, нагромадження, зберігання, передавання та подання певних даних.

Інформаційна економіка – сектор економіки, що виник завдяки розвитку глобального процесу інформатизації. Включає в себе виробництво засобів інформатизації, а також інформаційних продуктів, послуг і інформаційний ринок.

Інформаційна злочинність – протиправні дії в інформаційній сфері суспільства, що порушують встановлені законом права особистості, організації чи держави і завдають їм моральної або матеріальної шкоди.

Інформаційна інфраструктура – сукупність організаційних структур, які забезпечують функціонування та розвиток інформаційного простору країни, а також засобів інформаційної взаємодії, що забезпечують доступ громадян та організацій до інформаційних ресурсів.

Інформаційна культура – здатність суспільства ефективно використовувати інформаційні ресурси та засоби інформаційних комунікацій, а також застосовувати з цією метою передові досягнення в області розвитку засобів інформатизації та інформаційних технологій.

Інформаційна мережа – сукупність інформаційних систем, які використовують засоби обчислювальної техніки та взаємодіють одна з одною за допомогою комунікаційних каналів.

Інформаційна модель – це модель, що описує інформаційні процеси, або модель, що містить інформацію про властивості й стан об'єктів, процесів, явищ.

Інформаційна нерівність – проблема розвитку цивілізації, суть якої полягає в тому, що в процесі інформатизації суспільства виникає високоавтоматизоване інформаційне середовище, яке виявляється в різній мірі доступним для окремих людей, організацій, регіонів та країн світового співтовариства.

Інформаційна революція – радикальна зміна інструментальної основи, способів передачі та зберігання інформації, а також обсягу інформації, доступної активній частині населення.

Інформаційна свобода особистості – можливість людини отримувати необхідну для її життя, професійної діяльності та розвитку інформацію, а також висловлювати свою точку зору з приводу тих чи інших природних або суспільних явищ, передавати інформацію іншим людям, тобто поширювати її в суспільстві.

Інформаційна система 1– організаційно-впорядкована сукупність документів (масивів документів) та інформаційних технологій, в тому числі з використанням засобів обчислювальної техніки і зв'язку, що реалізують інформаційні процеси.

Інформаційна система 2– система, що організує пам'ять і маніпулювання інформацією про проблемну сферу.

Інформаційна система 3– сукупність елементів (матеріальних або ідеальних), певним чином пов'язаних між собою, які утворюють деяку цілісність. В якості системи можна розглядати будь-який об'єкт дійсності. Будь-яка система за своєю суттю є інформаційним утворенням, тому взаємозв'язки її елементів здійснюються за допомогою інформації. Поняття системи в інтернеті використовується дуже широко, має безліч смислових значень і частіше за все відноситься до взаємозалежного набору засобів технічного і програмного забезпечення, а також організаційно упорядкованої сукупності документів.

Інформаційна система 4– взаємозалежна сукупність засобів, методів і персоналу, які використовуються для зберігання, оброблення й подання даних, відомостей з метою вирішення користувачем намічених завдань.

Інформаційна система 5– програмно-технічна і організаційна система надання інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій. Інформаційна сфера – сфера діяльності суб'єктів, пов'язана зі створенням, перетворенням та споживанням інформації. Включає в себе все знакове середовище, яке оточує людей в сучасному суспільстві.

Інформаційна технологія 1– цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування.

Інформаційна технологія 2 – методи оброблення та організаційно-управлінські концепції її формування і споживання інформації, а також сукупність усіх видів інформаційної техніки; єдність процедур щодо збирання, накопичення, зберігання, оброблення та передавання даних із застосуванням певного комплексу технічних засобів.

Інформаційна технологія 3 – сукупність методів, засобів і прийомів, що використовуються для забезпечення ефективної діяльності людей в різноманітних виробничих і невиробничих сферах

Інформаційна технологія 4– це сукупність методів, виробничих процесів та програмно-технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок, що забезпечує виконання інформаційних процесів з метою підвищення їхньої надійності та оперативності і зниження трудомісткості ходу використання інформаційного ресурсу.

Інформаційне забезпечення – сукупність єдиної системи класифікації та кодування інформації, уніфікованих систем документації, а також масивів інформації, що використовуються в автоматизованій інформаційній системі.

Інформаційне обслуговування – надання інформації для підготовки і прийняття рішень, задоволення культурних, наукових, виробничих, побутових та інших потреб людини.

Інформаційне середовище – сукупність оточуючих інформаційну систему елементів (об'єктів), які здійснюють на неї вплив або, навпаки, на які вона впливає. Зовнішнє середовище будь-якої системи розглядається як підсистема інформаційної структури більш високого рівня і, тому, є інформаційним утворенням вже по своїй суті. Інтернет, наприклад, являє середовище для своїх об'єктів і одночасно сам функціонує в інформаційному просторі ноосфери.

Інформаційне середовище суспільства – сукупність інформаційних ресурсів, інформаційно-комунікаційної інфраструктури, засобів інформатизації, інформаційних продуктів і послуг інформатизації, політичних, соціально-економічних і культурних умов реалізації процесів інформатизації, що дозволяє забезпечити істотне підвищення якості життя населення, соціально-політичну стабільність держави і перехід суспільства до сталого розвитку.

Інформаційне суспільство – нова історична фаза розвитку цивілізації, в якій головні продукти виробництва – інформація та знання. Відмінними рисами інформаційного суспільства є: доступність необхідної інформації для всіх його членів, здатність суспільства виробляти всю необхідну для його життєдіяльності інформацію, а також забезпечення всіх громадян засобами доступу до цієї інформації.

Інформаційний аналіз – вивчення документів та визначення обсягу сформованої і використаної інформації, а також розробка схеми документообігу і моделі інформаційних зв'язків.

Інформаційний код – форма речовини або енергії, за допомогою яких переноситься інформація.

Інформаційний колапс – гіпотетичний стан мережевого інформаційного простору, що загрожує його стабільності та нормальному функціонуванню. Характеризується різким зниженням пропускної здатності каналів зв'язку. Виникає в ситуації, коли існуючі технології не в змозі передати наростаючі обсяги трафіку.

Інформаційний комплекс – узагальнена назва інформаційно-виробничих, -інфраструктурних, -територіальних, -тематичних комплексів, яка являє собою вертикальну, умовно інтегровану соціально-економічну освіту, побудовану на базі реальних об'єктів з використанням сучасних мережевих інформаційних технологій.

Інформаційний підхід – фундаментальний метод наукового пізнання.

Суть його полягає в тому, що у процесі вивчення будь-якого об'єкта, процесу чи явища в природі і суспільстві, в першу чергу виявляються і аналізуються найбільш характерні для них інформаційні аспекти, що визначають їхнє функціонування і розвиток.

Інформаційний потенціал – сукупність засобів, методів і умов, що дозволяють активізувати й ефективно використовувати інформаційні ресурси.

Інформаційний продукт – задокументована інформація, підготовлена у відповідності до потреб користувачів і призначена або застосовувана для задоволення потреб користувачів.

Інформаційний простір – форма існування інформаційних систем, що характеризується структурністю, протяжністю і диференційованістю.

Інформаційний ресурс – окремі документи і масиви документів в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних, інших видах інформаційних систем).

Інформаційні відносини – відносини в суспільстві, які виникають із приводу змісту, збереження, передачі й використання інформації.

Інформаційні процеси – процеси створення, збирання, опрацювання, пошуку, поширення та зберігання інформації.

Інформаційні ресурси – окремі документи і окремі масиви документів, документи і масиви документів в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних і ін.).

Інформаційні ресурси баз даних – визначені групи взаємозв'язаних задокументованих одиниць інформації, які об'єднані в автоматизованих інформаційних системах державних органів за певними ознаками, описують взаємовідносини та стан суб'єктів підприємницької діяльності і фізичних осіб.

Інформаційні технології і засоби інформатики в системі дистанційного навчання – текстові і графічні редактори; електронні таблиці; засоби управління базами даних; гіпертексти; експертні системи; мультимедіа-технології; геоінформаційні (ГІС-технології; інтерактивні Web-технології); системи комп'ютерного відеоконференцзв'язку тощо.

Інформаційні технології – сукупність методів, виробничих і програмно-технологічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок, що забезпечує збирання, зберігання, обробку, виведення і поширення інформації для зниження трудомісткості процесів використання інформаційних ресурсів, підвищення надійності та оперативності.

Інформаційно-аналітична діяльність – сукупність дій та заходів на основі концепцій, методів і засобів, нормативно-методичних матеріалів для збору, накопичення, обробки та аналізу даних на основі інформаційних технологій з метою обґрунтування прийняття рішень.

Інформаційно-аналітична система – суспільна структура, що включає інформаційні технології, інформаційні системи та інформаційні ресурси для здійснення інформаційно-аналітичної діяльності.

Інформаційно-інфраструктурний комплекс – умовно інтегрована соціально-економічна освіта, побудована на базі окремого реального елемента інфраструктури виробничого об'єкта з використанням сучасних мережевих інформаційних технологій. Практично являє собою сукупність електронних, інших інфраструктурних і виробничих бізнес-рішень, що взаємодіють і розвиваються в єдиному віртуальному просторі даного елемента інфраструктури.

Інформаційно-комунікаційні технології – технології, пов'язані зі створенням, збереженням, передачею, обробкою і управлінням інформацією.

Інформаційно-освітнє середовище дистанційної освіти – сукупність засобів передачі даних, інформаційних ресурсів, програмного і організаційно-методичного забезпечення, орієнтована на надання тим, хто навчається освітніх послуг.

Інформаційно-пошукова система – система, призначена для пошуку інформації в базі даних і всієї сукупності інформаційних ресурсів.

Інформаційно-телекомунікаційна система – організаційно-технічна сукупність, що складається з автоматизованої системи та мережі передачі даних.

Інформаційно-тематичний комплекс – умовно інтегрована соціально-економічна освіта, побудована на базі окремого реального елемента невиробничої інфраструктури, що має особливе значення, з використанням сучасних мережевих інформаційних технологій. Практично являє собою сукупність електронних, інших інфраструктурних і виробничих бізнес-рішень, що взаємодіють і розвиваються в єдиному віртуальному просторі даного елемента невиробничої інфраструктури.

Інформаціологія – це унікальна наука про всі інформаційні явища, мікро й макродинамічні процеси безмежного Всесвіту.

Інформація 1– а) дані, знання, повідомлення, які є об'єктом збереження, передачі й перетворення і допомагають вирішити певне завдання; б) нові дані, які може використати людина для вдосконалення своєї діяльності та поповнення знань.

Інформація 2– відомості про осіб, предмети, факти, події, явища і процеси незалежно від форми їх подання.

Інформація 3– 1) повідомлення про що-небудь в усній формі; 2) знання про предмети, факти, поняття тощо проблемної сфери, якими обмінюються користувачі системи оброблення даних.

Інформація 4– це зміст будь-якого повідомлення, дані про щось, які розглядаються в аспекті передачі їх у часі і просторі.

Інформація 5– одне з найбільш актуальних, фундаментальних і дискусійних понять в сучасній науці і практиці. У зв'язку з відсутністю загального визначення в різних предметних областях

має різні інтерпретації. Філософія розглядає дві протилежні концепції: перша кваліфікує інформацію як властивість всіх матеріальних об'єктів, тобто як атрибут матерії (атрибутивний підхід), а друга пов'язує її лише з функціонуванням систем, що самоорганізуються (функціональний підхід). Найбільш поширеним (але не загальноприйнятим) є визначення У. Р. Ешбі, доповнене А. Д. Урсул, які розглядають інформацію як відбиту різноманітність у будь-яких об'єктах (процесах) живої і неживої природи. На побутовому рівні інформація найчастіше сприймається інтуїтивно і зв'язується з отриманням відомостей про будь-кого або що. В інформатиці – це сукупність фактів, явищ, подій, що представляють інтерес, що підлягають реєстрації та обробці (за Е. А. Якубайтісом). Найбільш прагматичним визначенням оперує обчислювальна техніка, в якій інформація є зміст, що присвоюється даними (за В. І. Першіковим і В. М. Савінковим).

Інформація кількісного виду – інформація, що характеризується з позицій її величини.

Інформація якісного виду – інформація, що характеризується з позицій її істинних властивостей.

Інформографія – наука, що вивчає топологію розподілу інформаційних ресурсів у світовому співтоваристві, а також на території тієї чи іншої країни, їх особливості, приналежність, доступність, можливості ефективного використання.

Інформодинаміка – наука про інформацію і феномен її самоорганізації, про закони (правила), яким підкоряються інформаційні явища та їх зв'язки з явищами енергетичними, включаючи в сукупність інформаційних явищ інтелект, розум, взагалі всі негентропійні інформаційні процеси (за Лачіновим В. М. і Поляковим А. О.).

Інформологія 1– наука, об'єктом вивчення якої є простір, просторова організація інформації, а також закономірності просторової побудови інформаційних систем. На думку авторів (В. С. Мокій, А. О. Жамборова, О. Е. Шегай) її слід сприймати як науку, концепція якої є можливим варіантом загального системного підходу в дослідженні навколишнього світу. Загальним завданням інформології служить об'єднання і класифікація знань, отриманих в рамках наукових напрямів, які сповідують різні принципи досліджень. Метою є надання всім цим знанням єдиної смислової насиченості.

Інформологія 2– дисципліна про технології, телекомунікації, маршрутизації й передаванням інформації з використанням нейрорецепторних, провідних, теле, радіо і супутникових каналів зв'язку.

Інформомонія 3– наука про закони інформації.

Інфраструктура дистанційного навчання – управління системою дистанційного навчання і регіональна мережа.

Інфраструктура як послуга (IaaS, англ. IaaS or Infrastructure - as - a -Service) – надається як можливість використання хмарної інфраструктури для самостійного управління ресурсами оброблення, зберігання, мереж і іншими фундаментальними обчислювальними ресурсами, наприклад, споживач може встановлювати і запускати довільне програмне забезпечення, яке може включати операційні системи, платформенне і прикладне програмне забезпечення.

ІТКС – інформаційно-телекомунікаційні системи.

К

Кадрове забезпечення ДО – штатні розписи, посадові інструкції, професорсько-викладацький склад, який залучається до проведення ДО і до розробки та поповненню бази навчальних матеріалів в освітній установі дистанційного типу.

Календар Google – он-лайн календар.

КаляМаля – соціальний сервіс, який надає можливість зберігати дитячі художні роботи. Малюнки можуть бути, як намальованими на папері та відсканованими, так і виконаними на комп'ютері в довільному графічному редакторі. Для організації роботи необхідно заповнити просту форму реєстрації з мінімальною кількістю полів. Після реєстрації стає активним «Особисте меню», в якому доступні для редагування профайл користувача та відправка/отримання повідомлень в середовищі сервісу.

Канал – засіб або шлях, по якому передаються сигнали або дані.

Каталог Google – веб-сайти, впорядковані за тематичним принципом.

Каталог – список об'єктів, складений в порядку, що полегшує їх знаходження. В інформаційних комплексах - один з допоміжних ресурсів, який полегшує сервіс пошуку.

Категорія – наукове поняття, що виражає найбільш загальні властивості і зв'язки явищ дійсності.

Категорія режиму секретності – категорія, яка характеризує важливість та обсяги відомостей, що становлять державну таємницю, які зосереджені в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях (Закон України «Про державну таємницю», ст. 1).

Квантова теорія інформації – футуристична теорія, що описує процеси походження, обробки, передачі і зберігання квантової інформації. На відміну від класичної теорії, яка абстрагується від фізичної природи інформації, квантова теорія визначає її як якусь субстанцію, матеріалізовану на квантовому рівні. Операції з даною інформацією виробляються шляхом використання як бітів стан елементарних частинок. Перетворення квантової інформації в класичну відбувається за допомогою спеціального декодируючого пристрою. Квантова теорія інформації є чисто теоретичною дисципліною, а побудовані на її основі технології, поки далекі від практичного втілення.

Квантовий комп'ютер – проєктований комп'ютер, що використовує принципи квантової теорії, так званий ефект "квантового паралелізму обчислень". Теоретично квантові комп'ютери здатні забезпечити швидкодії обчислень на багато порядків вище, ніж сучасні напівпровідникові системи. З їх створенням очікується безпрецедентний технологічний прорив. Вперше ідея про квантових обчисленнях висловлена російським математиком Ю.І. Манінім у 1980 році.

Квінтура – візуальна пошукова система головна особливість Quintura –інтерактивність та інтуїтивність пошуку, коли користувач сам може контролювати цей процес та ефективно знаходити потрібну інформацію.

КВКЗ - комп'ютерний відеоконференцзв'язок.

Кейс-технологія 1– вид дистанційної технології навчання, заснований на використанні наборів (кейсів) текстових, аудіовізуальних та мультимедійних навчально-методичних матеріалів та їх розсилці для самостійного вивчення учнями в організації регулярних консультацій у викладачів – тьюторів традиційним або дистанційним способом.

Кейс-технологія 2– навчальна технологія у відкритій та дистанційній освіті, при якій навчально-методичні матеріали чітко структуровані, комплектуються в спеціальній набір ("кейс"), а потім надаються студенту для самостійного вивчення з періодичними консультаціями у викладачів-консультантів (координаторів, тьюторів) у створених для цього центрах дистанційного навчання (ЦДН).

Кернінг – враховування ширини символів у попарних комбінаціях (підтягування символів).

Керування інформацією – процес, що забезпечує збирання, зберігання й використання інформації, а також маніпулювання нею.

Кіберзалякування – переслідування, погрози, приниження за допомогою інформаційних технологій.

Кіберкультура – технократичний напрям у розвитку культури, заснований на використанні можливостей комп'ютерних ігор та технологій віртуальної реальності.

Кібернетика – наука про управління, зв'язки та обробку інформації, загальні закони керування множиною взаємозв'язаних об'єктів, кожний з яких здатен сприймати, запам'ятовувати й переробляти інформацію.. Основний об'єкт дослідження т. зв. кібернетичні системи, що розглядаються абстрактно, незалежно від їх матеріальної природи. Приклади кібернетичних систем: автоматичні регулятори в техніці, комп'ютери, людський мозок, біологічні популяції, людське суспільство. Кожна така система являє собою безліч взаємопов'язаних об'єктів, здатних сприймати, запам'ятовувати і переробляти інформацію, а також обмінюватися нею.

Кількість інформації – міра інформації, що повідомляється появою події певної ймовірності; міра оцінки інформації, що міститься в повідомленні; міра, що характеризує зменшення невизначеності, що міститься в одній випадковій величині відносно іншої.

Кластер – це група логічно послідовних секторів на диску. Практично всі файли на диску зберігаються у вигляді ланцюжків кластерів.

Клієнт 1– прикладна програма, завантажена в комп'ютер користувача, яка забезпечує передачу запитів до сервера й одержання відповідей від нього.

Клієнт 2 (англ. Client) – комп'ютер (або програма), що використовує ресурси, надані іншим комп'ютером (або програмою), який називається сервером.

Клік 1– натиснення мишкою.

Клік 2– перехід відвідувача сайту за гіпертекстовим посиланням або банером.

Клон – користувач соціальної мережі, який використовує анкетні дані і фотографії іншої реальної особистості, для того щоб його спародіювати або для вчинення дій від імені цієї людини.

Клонування інформаційних комплексів – побудова на базі програм-реплікантів нових інформаційних комплексів, що відповідають єдиним стандартам подання інформації, що мають пересічні бази даних, загальну пошукову систему, ідентичні інтерфейси.

Ключ – конкретний секретний стан деяких параметрів алгоритму криптографічного перетворення даних, що забезпечує вибір одного перетворення з сукупності можливих для даного алгоритму перетворень.

Ключ шифрування – набір даних, необхідних для застосування методу шифрування.

Ключова назва – ім'я, надане серіальному виданню в рамках

Міжнародної системи даних про серіальні видання (International Serials Data System – ISDS).

Когнітивне навчання – вид навчання, що будується на застосуванні теорій свідомості і мислення сучасної психології – з їх допомогою вибудовується така модель педагогічного процесу, яка розвиває не тільки інтелектуальні навички, а й способи пізнання через емоційну сферу та інтуїцію, асоціативні механізми, сенсорно-перцептивні канали. Головне в цьому навчанні – розуміння власної спроможності виконати завдання і побудувати стратегію вирішення проблеми. Когнітивні технології – інформаційні технології, спеціально орієнтовані на розвиток інтелектуальних здібностей людини. Характерним прикладом такої технології є комп'ютерна графіка, що дозволяє в просторовій формі представляти на екрані комп'ютера не тільки різні геометричні фігури, а й різні математичні формули. Такі уявлення розвивають просторову уяву людини та її асоціативне мислення.

Когнітологія соціальна – наука про закономірності формування та використання сукупного інтелектуального потенціалу суспільства.

Код – результат перетворення даних чи подання даних в іншій формі відповідно до наперед встановленої множини правил.

Кодекс – зведений законодавчий акт, в якому об'єднуються і систематизуються правові норми, що регулюють подібні між собою однорідні суспільні відносини.

Кодування – процес подання даних послідовністю символів.

Колективний або соціальний блог – ведеться групою осіб за правилами, які визначає власник.

Колективний або соціальний блог – ведеться групою осіб за правилами, які визначає власник.

Колективний тренінг – активні аудиторні заняття за заздалегідь розробленим і затвердженим сценарієм, що проводяться зі студентами в соціумі («дискусія», «рольова гра», «круглий стіл», «ділова гра», «питання-відповіді» тощо). Може проводитися контактним, за допомогою телекомунікацій або комбінованим методом.

Колективні системи підтримки прийняття рішень – системи об'єднують комунікації, обчислення і технологію підтримки рішень з метою допомоги колективу користувачів розв'язати набір відносно неструктурованих задач.

Колекції “закладок” – посилання на цікаві користувачу Веб-ресурси (social bookmarking).

Колонтитул – заголовні дані видання, розташовані на верхньому полі кожної сторінки видання; – назва, звичайно скорочена, яка повторюється вгорі чи внизу кожної сторінки.

Команда розроблювачів курсу – група, що складається з експертів у предметній області, якій присвячений курс, а також фахівців проектування, викладання та технологій, що збирається для створення курсу.

Комбінаторні (лат. combino – з'єдную, поєдную) нововведення – нововведення, що передбачають нове конструктивне поєднання елементів відомих методик.

Коментар до документа – додаткові відомості аналітичного характеру, що стосуються змісту, статусу, редакцій документа тощо.

Комерційна організація – юридична особа, що ставить за одержання прибутку як основної мети своєї діяльності.

Комп'ютер 1– функційний пристрій, що складається з одного або кількох взаємопов'язаних центральних процесорів і периферійних пристроїв і може виконувати обчислення без участі людини.

Комп'ютер 2– пристрій, що виконує задану програмою послідовність операцій. В інформатиці – комплекс технічних засобів, призначених для автоматичної обробки інформації в процесі вирішення обчислювальних та інформаційних задач. Його ядром є один або група процесорів. Останні безпосередньо взаємодіють з кеш-пам'яттю або оперативною пам'яттю і за допомогою контролерів пов'язані з зовнішніми пристроями. Для введення даних використовуються клавіатура, сканери і т. ін. Виведення даних здійснюється на екрани, принтери, динаміки та інші пристрої.

Комп'ютеризація – процес розвитку індустрії комп'ютерних продуктів і послуг та їх використання в суспільстві. Одна з необхідних умов для широкого розвитку Інтернету.

Комп'ютерна гра – моделювання ситуацій методом конфлікту з метою вироблення найбільш ефективних рішень. Поняття гри охоплює різні сфери, щопов'язані з роботою і відпочинком людини. Сюди входять ділові ігри (управління економікою і виробництвом), навчання, спорт, відпочинок, розваги.

Комп'ютерна графіка – сукупність методів і способів перетворення за допомогою комп'ютера даних у графічне зображення і графічного зображення в дані.

Комп'ютерна мережа – сукупність територіально розосереджених систем оброблення даних, засобів і (чи) систем зв'язку і пересилання даних, що забезпечує користувачам дистанційний доступ до її ресурсів і колективне використання цих ресурсів.

Комп'ютерна мережа – це сукупність комп'ютерів і периферійного обладнання, об'єднаних між собою каналами передачі даних.

Комп'ютерна модель – це модель, реалізована за допомогою програмних засобів.

Комп'ютерна програма – набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його в дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виражені у вихідному або об'єктному кодах).

Комп'ютерний вірус – програма, що розмножується та поширюється самочинно.

Комп'ютерний злочин – злочин, здійснюваний через використання, модифікування або знищення даних, технічних чи програмних засобів.

Комп'ютерний навчальний посібник – посібник, який підтримує комп'ютерну технологію, де основним засобом навчання є комп'ютер.

Комп'ютерні відео конференції – відеоконференції із застосуванням персонального комп'ютера, що має швидке Інтернет-з'єднання, мікрофон, і цифрову відеокамеру. Залежно від застосовуваного програмного та апаратного забезпечення, відео та аудіо може бути двоканальним або багатоканальним.

Найбільше застосовується для окремих людей і невеликих груп. У цей час технологія недоступна в багатьох регіонах через високі вимоги до швидкості з'єднання й необхідності наявності спеціального устаткування.

Комп'ютерні злочини – протиправні дії, які пов'язані з використанням можливостей щодо доступу до інформації через інформаційно-комунікаційні мережі, а також з порушенням функціонування комп'ютерних систем.

Компакт-диск – невеликий за розміром оптичний диск (діаметр 11,989 см (4,72 дюйма)).

Компанії "високих технологій" – умовна назва компаній, головним активом яких є інтелектуальна власність і висококваліфікований персонал. Сфера діяльності – високотехнологічні галузі та постіндустріальні технології. До подібних компаній, як правило, відносяться: Інтернет-компанії, розробники програмного забезпечення і виробники напівпровідникових пристроїв, оператори мобільного та космічного зв'язку, біотехнологічні компанії, мас-медійні компанії, виробники високотехнологічного обладнання.

Комплеї – навчальні комп'ютерні програми, ділові ігри.

Комплексна автоматизація виробництва – методологія автоматизації виробничих процесів за допомогою комп'ютерів. Об'єднує проектні роботи, технологічні засоби, системи планування, контролю, управління та обліку. У результаті підприємство істотно зменшує накладні витрати, витрати на фінансування, забезпечує економію сировини і енергії, скорочує брак і відходи.

Комплексна освітня програма – програма, яка визначає основний зміст роботи з дітьми в умовах навчально-виховного закладу на основі єдиної педагогічної концепції.

Комплексна система захисту інформації – взаємопов'язана сукупність організаційних та інженерно-технічних заходів, засобів і методів захисту інформації.

Комплексне вміння – це сукупність взаємопов'язаних елементарних дій або операцій, які потрібні для розв'язання певного завдання

Компоненти педагогічної системи – мета (педагогічний ідеал виховання), зміст педагогічного впливу (освітня програма), засоби, форми, методи педагогічного впливу; результат; люди (педагоги, батьки, вихованці тощо) як носії педагогічної системи, об'єкти і суб'єкти педагогічної діяльності.

Компрометація електронного підпису – будь-яка подія та/або дія, що призвела або може призвести до несанкціонованого використання особистого ключа.

Комп'ютерна грамотність – здатність знаходити, організовувати, розуміти, оцінювати, аналізувати і створювати інформацію з використанням технології.

Комп'ютерна мережа – сукупність комп'ютерів, з'єднаних за певними правилами лініями зв'язку для забезпечення спільного доступу до ресурсів і обміну певними відомостями, даними

Комп'ютерна програма – запис певної системи правил (алгоритму) розв'язання задачі у вигляді послідовності команд або операторів однією з мов програмування (системою позначень для опису алгоритмів)

Комп'ютерна технологія навчання – використання комп'ютерів під час усіх видів навчальних занять та контролю знань, для індивідуального навчання, розвитку інтелектуальних і творчих можливостей учнів

Комп'ютерний злочин – суспільно небезпечне, карне діяння (дія або бездіяльність), предметом якого є комп'ютерна інформація, направлена на заподіяння шкоди.

Комунальний засіб масової інформації – аудіовізуальний чи друкований засіб масової інформації, створений органом місцевого самоврядування або органом місцевого самоврядування спільно з місцевою державною адміністрацією як засновником (співзасновником) на базі чи за участю комунальної власності та відповідного фінансування з місцевого бюджету і статутом (програмними цілями, програмною концепцією) редакції (юридичної особи) якого передбачається, зокрема, інформування громадян про діяльність цього органу та вищих органів державної влади.

Комуникативістика – наука, що вивчає проблеми інформаційних комунікацій (у тому числі мережевих).

Комунікація – процес обміну інформацією.

Комутація пакетів – форма передачі, при якій дані, розбиті на окремі пакети, можуть пересилатися з вихідного пункту в пункт призначення різними

маршрутами. Конкретний маршрут вибирається передавачем і приймається комп'ютерами, виходячи з таких факторів, як наявність з'єднання і обсяг трафіку. Основна перевага – ефективність використання каналів з фіксованого та обмеженою смугою.

Конвергенція – процес зближення різнорідних електронних технологій в результаті їх швидкого розвитку і взаємодії. В найближчому майбутньому швидкість передачі трафіку в телекомунікаційних мережах стане настільки високий, а спосіб представлення даних настільки універсальним, що в єдиному пакеті можна буде передавати одночасно голос, зображення, текст, телепрограму.

Конвертування – процес зміни перезаписування інформації документа з одного носія на інший або з одного формату на інший.

Коннект, Connect.ua – найбільша соціальна мережа України. Connect об'єднує майже мільйон українців, тобто 2,3% населення України. На порталі знаходяться більше 1,2 мільйона відеороликів, 6 мільйонів фотографій і сотні тисяч музичних композицій, унікальні функції для знайомства, розділ для фотографів, інтерактивна стрічка новин та багато іншого.

Консолідована інформація – інформація, яку спеціально відібрано із розосереджених і/або важкодоступних джерел інформації, проаналізовано, оцінено, структуровано (за потреби) і змінено, щоб використати її для безпосереднього розв'язання проблем чи задоволення інформаційних потреб.

Консорціум дистанційної освіти – дві або більше організації або відділи дистанційної освіти, що спільно розробляють курси і/або викладають їх. Конспект – стислий виклад основного змісту або змісту статті або книги своїми словами або у вигляді цитат

Конструктивний мульти – створюється для роботи і спілкування в групах і форумах. Вимушена міра для адміністраторів і модераторів груп, яким доводиться спілкуватися з великою кількістю людей. Таким чином, модератор зберігає від атак свою особисту сторінку і не популяризує особисті дані.

Конструктивно-проектувальні вміння – вміння, пов'язані з добором змісту і композицією матеріалу, який повідомляється за допомогою технічних засобів навчання, а також з плануванням навчально-виховної роботи за предметом з комплексним використанням ТЗН.

Конструкціонізм – це навчання в спільнотах, де кожен новачок відразу стає учасником спільної діяльності; так стирається грань між учнями і вчителями; а в цілому такий підхід допомагає групі точніше формулювати свої цілі і завдання, а всім учасникам усвідомлювати і оцінювати свій внесок у спільну справу. Підхід конструкціонізму розвинув Сеймур Пейперт, видатний педагог, математик і програміст.

Консультанти – спеціалісти (організації) в галузі навчання, що індивідуально допомагають студентам у вирішенні академічних або особистих проблем, пов'язаних з навчанням.

Контекстна реклама – розміщення рекламних матеріалів безпосередньо в тексті веб-сторінки або зарезультатами пошуку на сайтах. Демонстрація тих чи інших рекламних повідомлень за результатами пошукового запиту користувачів.

Контент 1 - будь-яке інформаційно важливе наповнення інформаційної системи (зокрема веб-вузла) – тексти, графіка, мультимедіа, частина повідомлення, які не обробляються і не змінюються в процесі передачі, змістовна частина даних документу (на противагу атрибутам). Може містити текст, зображення, відео, звук, сценарії, програми або будь-який інший матеріал аналогічно вмісту твердого носія.

Контент 2– інформаційне наповнення, яке залежить від спрямованості освітнього курсу.

Контент 3– інформація на сайті, зв'язаний і осмислений текст. Інформаційне наповнення, змістовне наповнення сайту. Інформація з потрібної галузі знань або людської діяльності, оформлена в доступній для Інтернет-публікації формі. Контент – це тексти, зображення,

посилання, аудіо та відео ролики, питання-відповіді, новини. Простий набір слів контентом не є. Істотними параметрами контенту є його обсяг, актуальність і релевантність.

Контент 4– будь-яке інформаційно значиме наповнення сервера, інформаційного комплексу – тексти, графіка, мультимедіа. Організовується у вигляді сторінок засобами гіпертекстової розмітки. Істотними параметрами контенту є його обсяг, актуальність і релевантність.

Контентний блог – блог, який публікує первісний авторський контент.

Контролер – це пристрій керування периферійним устаткуванням.

Контроль документів – забезпечує можливість швидко визначити зміни в документах, які попередньо встановлено на контроль. Контролюється внесення змін у текст документа або інформація про його опублікування.

Конфіденційна інформація 1– документована інформація довірчого або секретного характеру, доступ до якої обмежується відповідно до законодавства.

Конфіденційна інформація 2– інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень; та яка може поширюватися у визначеному ними порядку за їхнім бажанням відповідно до передбачених ними умов; – статистична інформація, яка належить до інформації з обмеженим доступом і знаходиться у володінні, користуванні або розпорядженні окремого респондента та поширюється виключно за його згодою відповідно до погоджених з ним умов; – інформація з обмеженим доступом, якою володіють, користуються чи розпоряджаються окремі фізичні чи юридичні особи або держава і порядок доступу до якої встановлюється ними. Примітки. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом.

Конфіденційна інформація 3– документаційна інформація, доступ до якої обмежується відповідно до законодавства країни, рівня доступу до Інтернет-ресурсу, домовленості взаємодіючих суб'єктів мережі.

Концептуальна схема – узгоджена сукупність речень, яка виражає необхідні твердження, прийняті в предметній галузі.

Концептуальне проектування системи – визначення логічних аспектів організації системи, процесів, а також потоку інформації, що проходить через систему.

Координатне індексування – система індексування документів чи фактів, у якій лексичні одиниці безпосередньо пов'язують чи комбінують для задання семантичних відношень, використовуваних для повного і точного пошуку інформації.

Координатор дистанційного навчання – те ж саме, що тьютор –ключова фігура процесу дистанційного навчання і повинна бути компетентною одночасно в кількох галузях: з навчального предмету, в сучасних активних методах навчання; в Інтернет-технологіях; в питаннях психології спілкування в Інтернет; в питаннях організації, управління і моніторингу дистанційних курсів.

Копірайтинг (від англ. *copywriting*) – написання та складання текстів, від презентаційних до рекламних. Фахівців копірайтингу називаютькопірайтерами.

Копіювання формули – це процес поширення дії формули, введеної в одну комірку, на інші комірки.

Копія (документа) – документ, що містить точне знакове відтворення змісту чи документної інформації іншого документа і в окремих випадках –деяких його зовнішніх ознак.

Кореспондентське навчання – варіант заочного навчання, при якому приймання/видача завдань і навчальних матеріалів здійснюється пересилкою (передачею) через фізичних осіб, поштові відправлення, електронну пошту тощо.

Користувацький пошук Google – сервіс для створення персональних пошукових системи з пошуком і розміщенням на вибраних вами сайтах.

Користувач 1 (User) – відвідувач веб-сайту.

Користувач 2 (user, subscriber) – людина, що користується послугами обчислювальної техніки для отримання інформації чи розв'язку різноманітних задач.

Користувач 3(інформації) – особа чи організація, що отримує інформацію, яку надає бібліотека, інформаційний орган, інформаційний центр, будь-яка інформаційна система.

Користувач 4 (споживач) інформації – суб'єкт, що звертається до інформаційної системи чи посередника за одержанням необхідної йому інформації і користується нею.

Користувач 5– суб'єкт, який звертається до власника або власників за отриманням необхідних йому інформаційних продуктів чи можливості використання засобів міжнародного інформаційного обміну і користується ними.

Користувач інформації в системі – фізична або юридична особа, яка в установленому законодавством порядку отримала право доступу до інформації в системі.

Користувач сайту – особа, яка здійснює доступ до певного сайту за допомогою мережі Інтернет. Особа, яка звертається до будь-якої з веб-сторінок, які входять до складу сайту. З моменту підтвердження реєстрації та активації облікового запису користувач набуває статусу зареєстрованого користувача. Має доступ до всіх сервісів сайту, за винятком тих, надання яких здійснюється на платній основі.

Користувач; абонент – особа чи організація, що має право на отримання послуг, які надаються бібліотекою, інформаційним центром, будь-якою інформаційною системою.

Корпоративна інформаційна система – інформаційна система, учасниками якої може бути обмежене коло осіб, певним її власником або угодою учасників цієї інформаційної системи.

Корпоративний блог – ведеться усіма співробітниками однієї організації.

Кракери – це так звані погані хакери. Ці люди нападають на систему й знищують цінні дані або крадуть програмне забезпечення з метою його подальшого платного поширення.

Креативна особистість – особистість, яка має внутрішні передумови (особистісні утворення, нейрофізичні задатки, специфіку когнітивної сфери), що забезпечують її творчу активність.

Креативність (лат. creatio (creationis) – створення) – стійка властивість індивіда, що обумовлює здатність виявляти соціально значущу творчу активність; рівень творчої обдарованості, здатності до творчості.

Кредит (у вищій освіті) – обсяг навчального матеріалу, який з урахуванням терміну засвоєння студентами окремих навчальних елементів (відповідно до психофізіологічних норм засвоєння при використанні оптимальних форм, методів і засобів навчання та контролю), може бути засвоєний за 54 години навчального часу (сума годин аудиторної і самостійної роботи студента за тиждень). У додатку 1 Конвенції Ради Європи і ЮНЕСКО про визнання кваліфікації з вищої освіти у європейському регіоні, кредит -оцінена і кваліфікована мінімальна умовна одиниця виміру "вартості" будь-якої частини програми вищої освіти, виконаної студентом під час навчання.

Криптоаналіз – галузь криптографії, яка займається розробкою методів, що дозволяють розшифровувати інформацію та оцінювати якість захисту інформації шифром (його криптостійкість).

Криптографічний захист інформації – вид захисту інформації, що реалізується перетворенням інформації з використанням спеціальних (ключових) даних з метою приховування/відновлення змісту інформації, підтвердження її справжності, цілісності, авторства тощо.

Криптографія 1– наука про методи шифрування.

Криптографія 2– наука про способи перетворення інформації (шифрування) з метою її захисту.

Криптографія 3– спосіб зміни даних з метою зробити їх незрозумілими для непосвячених осіб. Є важливим компонентом системи безпеки даних. Її сутність полягає в перетворенні даних перед їх передачею в безглуздий набір символів або сигналів і відновлення даних у початковій формі після їх прийому адресатом.

Криптографія з відкритим ключем – метод шифрування, що використовує ключову пару. Один із ключів є відкритим, інший – особистим; повідомлення, дані зашифровані одним із ключів, можуть бути розшифровані тільки другим. Використовує асиметричні алгоритми шифрування.

Криптостійкість – якість захисту інформації шифром.

Критерій оптимальності (лат. optimus – найкращий) – показник, за яким здійснюється оцінювання можливих варіантів (альтернатив) розвитку процесу і вибір найкращого з них. Всупереч вимогам логіки (щоб критерій містив тільки один показник) у педагогіці він завжди комплексний, оскільки диференціювати причини і наслідки педагогічних процесів складно.

Критерій якості об'єкта – показник, що характеризує властивість (якість) об'єкта, оцінювання якого можливе за одним із способів вимірювання або за експертним методом.

Кросспост – автор поста дублює для своєї аудиторії те, що написала інша людина в щоденнику чи блозі.

Круглий стіл (навчальне заняття) – вид колективного тренінгу по типу дискусії, в якій представлено не дві, а багато позицій, а в кінці обговорення виробляється спільний погляд на проблему.

КСК (контент, що створений користувачами) – термін для позначення онлайн-ресурсів, які створюються інтернет-користувачами, а не редакторами, включаючи традиційних виробників контенту, таких як телеканали або видавництва. КСК відображає демократизацію виробництва інформації з використанням нових технологій, які доступні всім користувачам Інтернету. Під КСК розуміють блоги, розміщення відео, підкастинг, фото з мобільних телефонів і wiki-сервіси. КСК можна назвати основою для «засобів спілкування» на противагу «засобам інформації». Це канали

двостороннього зв'язку між тими, хто створює і споживає контент і може давати зворотний зв'язок, коментувати. Засоби спілкування або двосторонні медіа-канали -ключова характеристика явища Веб 2.0.

Куки – невеликий фрагмент даних, створений сервером. Зберігається на комп'ютері користувача у вигляді файлу, який браузер щоразу пересилає серверу під час відкриття сторінки сайту. Необхідний для збереження даних користувача, його персональних переваг і налаштувань, його ідентифікації та відстеження стану сесії доступу, а також ведення статистики про користувачів.

Курс дистанційного навчання – будь-який курс, представлений на відстані.

Курс лекцій – навчальне видання повного викладу тем навчальної дисципліни, визначених програмою.

Курси дистанційної освіти – структуровані навчальні програми для учнів, що перебувають у місці, відмінному від місцезнаходження викладача, які припускають формулювання цілей вивчення, участь одного або більше викладачів, наявність засобів комунікації та опис досліджуваного предмету.

Л

Лабораторія віддаленого доступу – підрозділ навчальної організації, оснащений реальним навчально-дослідним устаткуванням з дистанційним доступом до нього по телекомунікаційних каналах зв'язку.

Лабораторний комп'ютерний тренінг – лабораторні роботи, що проводяться у віртуальному комп'ютерному середовищі.

Лазерний принтер – тип електростатичних друкувальних пристроїв, в яких для формування зображення використовується принцип ксерографії. Сама технологія лазерного копіювання зображення з одного паперового носія на інший була вперше запатентована в 1959 р. корпорацією Хегох. Нею ж, в 1978 р., був випущений перший лазерний принтер Хегох 9700, для виводу на друк вмісту комп'ютерної пам'яті. І лише в 1984 р. фірма Hewlett-Packard випустила свій перший лазерний принтер серії LaserJet з розрізненням до 300 dpi. У ньому був використаний електрографічний принцип створення зображень – такий же, як у копіювальних апаратах. Відмінність полягала в способі експонування (тобто в способі перенесення копійованого зображення на фотобарабан (фоторецептор)). У копіювальних апаратах воно відбувається за допомогою лампи, а в лазерних принтерах світло лампи замінює промінь лазера. Серцем лазерного принтера є фотопровідний циліндр, який часто називають друкуючим фотобарабаном або просто барабаном. З його допомогою здійснюються перенесення зображення на папір. Фотобарабаном є металевий циліндр, покритий тонкою плівкою фоточутливого напівпровідника. Поверхню такого циліндра можна забезпечити позитивним або негативним зарядом, який зберігається до того часу, поки барабан не освітлений. Якщо яку-небудь частину барабана експонувати (тобто освітити), покриття набуває провідності і заряд стікає з освітленої ділянки, утворюючи незаряджену зону. Іншою найважливішою частиною принтера є малогабаритний лазер, який генерує дуже тонкий світловий промінь і оптико-механічна система дзеркал і лінз, що переміщає цей промінь по поверхні барабана. Відбиваючись від обертових дзеркал (звичайно чотиригранної або шестигранної форми), цей промінь засвічує поверхню фотобарабана, знімаючи з неї заряд в точці експонування. Для отримання точкового зображення лазер включається й вимикається за допомогою керуючого мікропроцесора. Дзеркало, що обертається, розгортає промінь у вигляді рядка прихованого (латентного) зображення на поверхні фотобарабана. Після формування рядка спеціальний кроковий двигун повертає барабан для формування наступного. Цей зсув відповідає роздільній здатності принтера по вертикалі і звичайно складає 1/600 або 1/1200 дюйма. Процес утворення прихованого зображення на барабані нагадує формування растра на екрані телевізійного монітора. Таким чином, оптичне зображення перетворюється на приховане електростатичне, а після проходження фотобарабана біля картриджа з тонером – у тонерне зображення на фоторецепторі. Прокатування даного зображення по аркушу паперу дає представлення копії початкового зображення на поточному аркуші. Отримане на аркуші паперу зображення пропускається через високотемпературну камеру – так звану «піч» (або фюзер (fuser)) – і закріплюється в ній нагрівальним і притискним валами.

ЛайвДжорнал, livejournal.com – платформа для розміщення онлайн-журналів, спільнот, особистих і колективних блогів, публікацій, записів, коментарів. Має набір функцій і налаштувань для блогів: різні типи записів, можливості їх коментування, введення розширених відомостей про користувача, друзів, стрічка друзів, картинка користувачів і функції безпеки облікового запису. Створена американцями, куплена росіянами.

ЛайвІнтернет, liveinternet.ru – найбільша російська блог-платформа. Особисті щоденники, спілкування між блогами, підписка на оновлення, зображення, фотоальбоми, коментарі, голосування, RSS-канали, стрічка друзів.

Тематичні співтовариства, навігація між щоденниками та повідомленнями, календарі, цитатники, вибірки за інтересами і місцем проживання, відео та аудіо, форуми, знайомства. Лічильник статистики gaх.ru, пошта li.ru, сервіс знайомств, маркет, он-лайн гра Олігарх, інформери (погода, ТВ-програма).

Лаковий диск – носій механічного звукозапису у формі диска, що складається з основи та лакового робочого шару.

Лакуна – втрата записаної інформації на графічному документі.

Ламер (lamer) – безнадійно неосвічений, безпорадний, позбавлений всякого поняття про комп'ютерні технології користувач. Відношення ламера до програмного забезпечення й апаратури підбиває підсумок фрази: «Мене не турбує, як воно працює, а тільки те, що воно робить».

Лист щастя – листи масової розсилки, що мають характер забобонів і несуть неправдиву інформацію. Не потрібно реагувати на такі листи і не розсилати їх далі. Адміністрації соціальних мереж прирівнюють такі листи до спаму.

Лінійне програмування – математична дисципліна, присвячена теорії й методам вирішення завдань про екст- ремуми лінійних функцій на безлічі n-мірного векторного простору, лінійних рівнянь, що задаються системами, і нерівностей. Лінійне програмування є окремим випадком математичного програмування. Одночасно воно – основа декількох методів вирішення завдань цілочисельного та нелінійного програмування.

Лінк – смисловий контекст, який визначає логічний зв'язок між двома поняттями.

Ліцензіат (license-holder) – власник ліцензії на певний вид діяльності.

Ліцензія 1 – дозвіл на провадження певного виду діяльності.

Ліцензія 2 (license) – документ державного зразка, який підтверджує права ліцензіата (власника ліцензії) на проведення визначеного в ньому виду діяльності впродовж обумовленого терміну за умови виконання всіх пунктів вказаної ліцензійної угоди; дозвіл на використання матеріалів (винаходів, виробів, програм, аудіо- та відеокліпів чи інших об'єктів інтелектуальної власності), захищених патентним або авторським правом; у телекомунікації придбане в регулюючого органу право передавання радіохвиль у заданому діапазоні.

Ліцензійний контент – контент з обмеженим доступом, зазвичай, за плату.

Ліцензування (лат. licentia – свобода, право) освітнього закладу – проведення експертизи і прийняття рішення про видачу або відмову у видачі навчальному закладу ліцензії на здійснення освітньої діяльності відповідно до поданої заяви. Проводиться державними органами управління освіти або органами місцевого самоврядування з метою реалізації державної політики в галузі освіти, регулювання умов здійснення освітнього процесу, захисту прав громадян на отримання освіти, створення правових гарантій для вільного функціонування і розвитку освітніх закладів різних організаційно-правових форм.

Ліцензування вищого навчального закладу – видача ліцензії на ведення освітньої діяльності за освітніми програмами вищої та післявузівської професійної освіти.

Логін (англ. Login, Login name) – алфавітно-цифровий набір символів, що ідентифікує користувача комп'ютерної мережі і разом із паролем використовується операційною системою для надання йому дозволу на з'єднання з комп'ютерною системою та визначення його прав доступу до ресурсів мережі. Логін має бути унікальним в межах даної системи.

Логічна мережа – мережна діаграма, підготовлена незалежно від фізичного розташування пристроїв, яка може включати групи, розташовані в різних місцях (на різних поверхах або в різних будівлях).

Логічне ім'я – ім'я, що надається операційною системою сімейства Windows деякому пристрою або класу пристроїв для того, щоб прикладне програмне забезпечення й робота користувача не залежали від особливостей їх конструкції. Абстрактне позначення пристрою комп'ютера у вигляді додаткового текстового й/або графічного ім'я/позначення, приписуваного операційною системою для зручності його використання. Логічне ім'я допускає використання даного об'єкта таким чином, що не виникає необхідність вдаватися в особливості його фізичної реалізації. Тому для користувача різні зовнішні пристрої, наприклад, флорі-диск, жорсткий диск, оптичний диск, флеш-пам'ять, розрізняються тільки літерним позначенням (A:, C:, D:, E: і т.д.).

Логічний накопичувач – незалежний дисковий накопичувач, до якого можна звертатися за його ім'ям, на- приклад, C:, E:, F:, G: тощо.

Логічні (булеві) оператори – логічні операнди, що дозволяють створювати логічні вирази: "І", "АБО", "НІ". Використовуються при створенні складних запитів до інформаційно-пошукових систем.

Логотип 1– поєднання знаку (графічного зображення) і логограми (шрифтового напису).

Логотип 2– оригінальне зображення повного або скороченого найменування організації або товару. Логотип є словесною частиною товарного знака.

Локалізація програмних продуктів – приведення програмних продуктів, які використовуються в Україні, у відповідність із законами України та іншими нормативно-правовими актами, стандартами, нормами і правилами, що діють в Україні.

Локальна корпоративна мережа – це мережа, яка обслуговує обмежену кількість користувачів на відміну від мережі Інтернет.

Локальна мережа – комп'ютерна мережа, що охоплює обмежену зону, наприклад, окремий поверх або будинок.

Локальна обчислювальна мережа – це сукупність комп'ютерів, кабелів, мережевих адаптерів, що працюють під управлінням мережевої операційної системи і прикладного програмного забезпечення. Для мережевої комп'ютерної системи часто використовується абревіатура NOS (Network Operating System).

Локальна підсистема – підсистема, яка на відміну від розподіленої, згрупована в одній точці мережі і, як правило, обслуговується одним користувачем.

М

Магістраль – основна лінія зв'язку, до якої підключена мережа. Для великих мереж часто реалізована на волоконно-оптичному кабелі.

Майспейс, myspace.com – американський сайт мережевих спільнот розважального напрямку. MySpace, перекладається, як «мій простір» – єдиний простір, для ведення блогів, розміщення фото-і відеоматеріалів, музики. Блог-платформа для мережевих відеоігор, можливістю створення співтовариств за інтересами і спілкування з іншими користувачами. MySpace відіграє помітну роль у сучасній масовій культурі англомовних країн.

Майстер-тест – комп'ютерний тест, який здійснює повну перевірку знань і умінь студента з певної дисципліни, програмне забезпечення якого дозволяє коригувати вибір питань в залежності від відповідей тестованого.

Макрос – набір команд і інструкцій, що виконуються як одна команда у додатках Microsoft Office.

Макрос – це записана під певним іменем послідовність дій (або команд). Записаний макрос можна викликати із основного меню при допомозі кнопки на панелі інструментів або на робочій області, а також комбінації клавіш. Макрос, як правило, записується на мові програмування Visual Basic for Applications.

Текст макроса можна викликати для редагування. Мамба, tamba.ru – найбільша російськомовна система знайомств в Інтернеті. Франчайзингова мережа дейтінг індустрії з єдиною базою анкет з пошуку супутника життя, із зазначенням віку, інтересів, сексуальної орієнтації і описом того, з ким користувачі бажають познайомитися. Дозволяє зареєстрованим користувачам спілкуватися між собою і домовлятися про зустрічі. Сервіс співпрацює з такими ресурсами, як Mail.Ru, Rambler Odnoklassniki.ru.

Маркери – виділений кольором фрагмент тексту.

Маршрутизатор – мережевий пристрій, що аналізує кожен пакет даних, що надходить на його вхід і визначає маршрут для передачі пакета в пункт призначення.

Маршрутизація – процес визначення в комунікаційній мережі шляху, по якому виклик, або блок даних може досягти адресата.

Маска – користувач, учасник соціальної мережі, з реальною анкетною (прізвище, ім'я, дата народження), але не має реальної фотографії.

Масова інформація – інформація, призначена для необмеженого кола осіб (наприклад, друковані, аудіо-повідомлення, аудіовізуальні та інші повідомлення та матеріали) і використовується в цілях інформування, пропаганди та агітації.

Масфоловінг – масовий фолловінг користувачів Твіттера, а потім очищення списку від тих, хто не відповідає. Занадто частий та інтенсивний фолловінг може бути причиною блокування сторінки. Краще активізуватися в Твіттері плановірно, тобто еволюційно, а не революційно.

Математичне й програмне забезпечення - сукупність математичних методів, моделей, алгоритмів і програм для реалізації цілей і завдань інформаційної системи, а також нормального функціонування комплексу технічних засобів

Матеріальна модель – це реальна, фізично існуюча модель, тобто така, яку можна побачити та доторкатись. Машинна інформаційна база автоматизованої системи – частина інформаційної бази автоматизованої системи, що є сукупністю використовуваних у ній носіїв даних.

Машинне навчання – використання освітнього програмного забезпечення для підвищення рівня освоєння освітніх програм без участі викладача.

Медіа – носії повідомлень, що доставляють за допомогою технологій: у першу чергу, текст - у книгах, методичних посібниках і комп'ютерних мережах; звук - в аудіокасетах та радіо- й телепередачах; зображення - у відеокасетах і телепередачах; текст, звук і/або зображення - у телеконференціях.

Медіаконвертор – пристрій, призначений для перетворення сигналу одного виду в інший. Найчастіше середовищем розповсюдження сигналів є мідні провідники, оптичні кабелі та радіоканали. У кожному з названих середовищ сигнали представлені різними видами. Їх взаємне перетворення виконують медіаконвертори.

Медіа-освіта – напрям у педагогічній науці, який досліджує засоби масової комунікації. Сформувався він у другій половині ХХ ст. Головними завданнями М.-о. є підготовка тих, хто навчається, до життя в інформаційному суспільстві, формування в них умінь користуватися інформацією в будь-якому вигляді, здійснювати комунікації, усвідомлювати наслідки впливу на людину засобів інформації, особливо засобів масової комунікації.

Медійна реклама – текстово-графічні матеріали розміщені на рекламних майданчиках сайту. За багатьма ознаками аналогічна рекламі в друкованих ЗМІ.

Однак, наявність у банера гіперпосилання і можливість анімованого зображення значно розширюють можливості впливу медійної реклами. Як правило, медійна реклама має форму банерної реклами.

Мейнфрейм – потужний комп'ютер, призначений для виконання складних інтенсивних обчислювальних робіт. З менфреймом, як правило, працюють безліч користувачів, кожен з яких має в своєму розпорядженні лише термінал, позбавлений власних обчислювальних потужностей.

Меморі – російськомовний сервіс соціальних закладок, який підтримує імпорту з популярних веб-браузерів - Microsoft Internet Explorer, Mozilla Firefox, Opera. Серед сервісів, які сумісні з Меморі – Del.icio.us, Ma.gnolia, FURL і Яндекс -Закладки. Під час додавання закладки користувач вказує ті ж самі дані, що й на інших сервісах: адресу, теги, короткий опис, назву.

Мережа – група комп'ютерів і інших пристроїв, з'єднаних таким чином, що вони можуть передавати один одному дані.

Мережа Інтернет – сукупність міжнародних автоматизованих систем інформації, зв'язку і сервісів, накладених на технологічне середовище мереж електрозв'язку.

Мережа інформаційних комплексів – сукупність клонованих інформаційних комплексів, які мають різну тематичну спрямованість, уніфіковане програмне забезпечення та інтерфейс, частково уніфікований контент і взаємодіють один з одним за допомогою комунікаційних каналів.

Мережа УРАН – національна телекомунікаційна мережа для установ науки і освіти України, створена в рамках Національної програми інформатизації.

Мережева операційна система – комплекс програм, що забезпечують у мережі обробку, зберігання та передачу даних. Визначає взаємозв'язану групу протоколів верхніх рівнів, які забезпечують основні функції мережі. До них в першу чергу відносяться: адресація об'єктів, функціонування служб, забезпечення безпеки даних, управління мережею.

Мережева (Web-) технологія – технологія навчання, що базується на використанні мережі Інтернет і використовується як для забезпечення студентів навчально-методичними матеріалами, так і для інтерактивної взаємодії між викладачем і студентом.

Мережевий інформаційний простір – невід'ємна частина глобального інформаційного простору, обмежена рамками комунікаційних мереж. Враховуючи конвергенційні тенденції, він практично є синонімом поняття "Інтернет".

Мессенджер – спеціальна програма, за допомогою якої користувачі можуть обмінюватися короткими текстовими повідомленнями або пересилати один одному файли. Найпопулярніші мессенджери – це ICQ, QIP, Miranda, GoogleTalk.

Метадані об'єкта навчання – модель даних, як правило, закодована у форматі XML, що використовується для опису об'єкта навчання і інших електронних ресурсів, що використовуються для підтримки навчання. Призначення метаданих об'єкта навчання полягає в підтримці багаторазового використання об'єктів навчання, кращого розуміння і полегшення їх інтеграбельності, зазвичай в контексті систем дистанційного навчання.

Метадані – повний опис даних і засобів їх подання кінцевим користувачам.

Мета-теги – поміщаються всередину HTML-документа, як правило, після тега TITLE. Мета-теги використовуються для вказівки опису сторінки, ключових слів та інших даних.

Метод групових експертних оцінок (ГЕО), або метод Дельфі – метод, що передбачає проведення експертизи групою експертів за певним алгоритмом.

Метод Дельфі – метод вирішення складних проблем групою експертів, що характеризується їх опитуванням кількох турів та використанням зворотного зв'язку шляхом ознайомлення

експертів з результатами попереднього туру опитування і врахування цих результатів при оцінюванні значущості суджень експертів. Для його здійснення запрошуються експерти однієї спеціальності. Метод потребує попереднього ознайомлення експертів з наявною ситуацією за допомогою певної моделі. Спеціалісти оцінюють структуру моделі та повідомляють про свої судження щодо неврахованих зв'язків і параметрів. Для цього використовують анкети.

Метод проектів – це метод в основі якого лежить розвиток пізнавальних, творчих навичок учнів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, критично мислити.

Метод Сократа – метод відшукування істини шляхом постановки навідних питань; метод вилучення прихованого в людині знання за допомогою майстерних навідних запитань.

Метод сценаріїв – упорядковування проблеми, одержання інформації про взаємозв'язки проблеми і можливі шляхи її розвитку на основі побудови сценарію групою висококваліфікованих спеціалістів.

Метод Цицерона – одна з найдавніших технік (методів) запам'ятовування, яка полягає в тому, щоб запам'ятовуються одиниці інформації були подумки розставлені в добре знайомій кімнаті в строго визначеному порядку, а потім для відтворення необхідної інформації досить згадати цю кімнату.

Метод шифрування – формальний алгоритм, що описує порядок перетворення повідомлення в зашифроване.

Методи прогнозування – методи, що забезпечують науково обгрунтоване передбачення майбутнього: експертні оцінки; екстраполявання і інтерполяцію, моделювання, аналогії. У розробці прогнозів застосовують також методи дедукції та індукції, різні статистичні, економічні, соціологічні (усього більше 150) технології.

Методика 1– 1) сукупність методів навчання, 2) систематизований спосіб практичного виконання, 3) наука про методи навчання.

Методика 2– 1) розділ педагогіки, що вивчає і складає правила та методи викладання предмета (див. технології навчання); 2) узагальнення досвіду, способів, прийомів здійснення завдання.

Методика в освіті – опис конкретних прийомів, способів, технік педагогічної діяльності в окремих освітніх процесах.

Методика навчання як окрема дидактика – сукупність упорядкованих знань щодо принципів, змісту, методів, засобів і форм організації навчально-виховного процесу з окремих навчальних дисциплін, що забезпечують розв'язання завдань.

Методичний документ – документ, який містить сукупність порад, прийомів або операцій практичного або теоретичного характеру, що дозволяють творчо осмислювати і вибрати оптимальні способи вирішення тих чи інших конкретних завдань.

Міжнародний інформаційний обмін – передача і одержання інформаційних продуктів, а також надання інформаційних послуг через кордони країн.

Міжнародний стандарт – стандарт, прийнятий міжнародною організацією.

Мій всесвіт, myspace.com – найпопулярніша у світі соціальна мережа.

Мій світ – соціальна мережа. Місце, де збираються разом старі друзі, можна знайти багато нових друзів, бути в курсі того, що з ними відбувається, дивитися їхні нові фотографії та відеоролики, читати блоги, відповідати на запитання і залишати записи в гостьовій книзі, шукати однокласників, однокурсників і колишніх колег по роботі.

Мікроблог – блог, дописами в якому є короткі щоденні новини з власного життя користувачів (див. Мікроблогінг).

Мікроблог – система публікації контенту, повідомленнями довжиною 140 символів в Твіттері, зроблена з метою спростити процедуру створення блогів для людей, які не володіють навичками роботи в Інтернеті. Один з найпопулярніших останнім часом способів публікації новин в Інтернеті, завдяки простоті використання і швидкості виведення даних. Мікроблог надає користувачеві зручні інструменти передачі новин. Для мікроблога характерні записи тимчасової значущості, відсортовані у зворотному хронологічному порядку, тобто останній запис, знаходиться зверху. Для підтримки інтересу аудиторії до мікроблогу, автору необхідно регулярно поповнювати його новими записами.

Мікроблоггер – людина, яка веде мікроблог. Мікроблоггери ведуть тематичні, корпоративні чи особисті блоги. Мікроблогінг – вид блогінгу, який дозволяє користувачам публікувати короткі текстові чи фото/відео матеріали. Дописи в мікроблозі можуть бути прочитані або усіма, або ж обмеженим колом людей, яким користувач дозволяє читати свій мікроблог. Дописи можуть додаватися як традиційним способом – через веб-сайт служби мікроблогів, або ж за допомогою SMS/MMS, електронною поштою чи через служби миттєвих повідомлень.

Міст – пристрій для передачі повідомлень з однієї мережі в іншу. Він відстежує весь трафік локальної мережі, але, будучи інтелектуальним пристроєм, пропускає "назовні" тільки повідомлення, адресовані іншій мережі.

Мобільне навчання 1– вид дистанційного електронного навчання, характерний саме використанням мобільних пристроїв (планшетів, смартфонів, ігрових приставок, мультимедійних гідів). Мобільні пристрої відкривають доступ до мережевих освітніх ресурсів з будь-якої точки світу (при наявності підключення до Інтернету), можливість спілкуватися з іншими і створювати свій власний контент або проекти. А ще мобільні пристрої прекрасноповнюють ті ж LMS, надаючи майданчик для швидкої комунікації між учнями, вчителями, викладачами, студентами та батьками.

Мобільне навчання 2 (m-learning) – це передача знань на мобільні пристрої з використанням WAP і GPRS технологій.

Мобільний Інтернет – технологія бездротового доступу до Інтернет на основі протоколу WAP. Транспорт для передачі запитів в мережах мобільного зв'язку може бути служба пакетної передачі даних GPRS (general packet radio servise) або CSD (circuit switched data). Забезпечує сервіс високого рівня, особливо можливість ефективного управління бізнесом.

Моблог – мобільний веблог, який містить контент, котрий розміщується в мережі з мобільних чи портативних пристроїв. Моблог – скорочено від «мобільний блог». Блог, який керується і оновлюється віддалено, за допомогою телефону або КПК (кишенькового комп'ютера).

Мова HTML – мова для розмітки тексту.

Мова Java – інтерпретована мова з синтаксисом C++, спеціально розрахована на роботу у відкритому мережевому середовищі. Розроблено компанією Sun Microsystems (США). Поява Java справила переворот в області створення, застосування і розповсюдження програм і мультимедійної інформації. Програми, написані на цій мові, можна переносити на різні платформи (типи комп'ютерів), виконувати в мультипроцесорних системах, завантажувати мережею і виконувати програми в машині користувача, а також одночасно по мережі всім користувачам. Щоб користуватися можливостями мови Java, операційна система повинна бути забезпечена інтерпретатором Hot Java, який крім навігації забезпечує вільну міграцію програм.

Мова адміністрування бази даних – штучна мова для опису дій, які пов'язані з адмініструванням бази даних.

Мова гіпертекстової розмітки WML – мова, спеціально створена для відображення інформації на маленькому екрані мобільного телефону згідно з протоколом WAP. Розробникам публічних WAP-ресурсів доводиться орієнтуватися на те, що кожна WML-сторінка – це коротка текстова інформація з можливістю використання дуже простих чорно-білих зображень. Еквівалент HTML на базі XML. Мова гіпертекстової розмітки XML – розширювана мова гіпертекстової розмітки, яка використовується для створення та розміщення документів у середовищі WWW. На відміну від мови HTML, її можна використовувати не тільки для передачі інструкцій з поданням даних, але й для опису вмісту файлів практично будь-яких типів. Дозволяє автоматизувати обмін даними, не вдаючись для цього до істотного обсягу програмування. Найбільш перспективним у галузі обміну даними для електронної комерції.

Мова керування розміщенням на зовнішніх носіях – мова, призначена для специфікації фізичного розміщення та організації даних.

Мова маніпулювання даними – штучна мова для опису процесів маніпулювання даними.

Мова опису даних – штучна мова для опису даних та їх взаємозв'язків у базі даних.

Мовна система – забезпечує комунікацію між користувачем й усіма компонентами комп'ютерної системи.

Модель – штучно створений об'єкт (реальний, ідеальний), аналогічний (подібний) до досліджуваного об'єкта, що відображає і відтворює у спрощеному вигляді структуру, зв'язки та взаємозв'язки між елементами досліджуваного об'єкта, полегшуючи процес одержання інформації про нього.

Модель структури системи – модель, що відображає всі відношення (зв'язки) між елементами системи.

Моделювання – вид творчої діяльності людини, що містить: конструювання моделі на підставі попереднього вивчення об'єкта і виділення його основних характеристик; експериментальний та теоретичний аналіз моделі; зіставлення результатів з даними про об'єкт; корекція моделі; її використання в пізнавальному, творчому або виробничому процесах.

Мова програмування – алфавіт, граматики і синтаксис, що використовується для побудови набору інструкцій, які змушують комп'ютер виконувати ті чи інші дії. Інструкції, написані на

мові програмування, називають вихідним кодом. Перед тим, як вихідний код буде реально виконано комп'ютером, його потрібно або інтерпретувати, або компілювати у машинний код.

Моделі-аналоги – зменшені копії системи, виконаної за допомогою фізичних і технічних засобів (моделі літаків, теплоходів або макети електростанцій, мостів).

Модель 1– програма або пристрій, що забезпечує імітацію характеристик і поведінки певного об'єкта.

Модель 2– матеріальний чи уявний об'єкт, який у процесі дослідження замінює об'єкт-оригінал так, що його безпосереднє вивчення дає нові знання про об'єкт-оригінал.

Модель 3– це сукупність найважливіших властивостей об'єкта, процесу, явища, яка визначається метою її створення і може мати різні форми вираження.

Модель «Face-to-Face Driver» – найпростіша очно-електронна модель. Припускає, що значна частина навчальної програми вивчається в школі і вимагає безпосередньої взаємодії з учителем. Електронне навчання використовується в якості доповнення до основної програми. Найчастіше робота з електронними ресурсами організовується за комп'ютерами протягом уроку, що можна розглядати як різновид наочних посібників та навчальної літератури.

Модель «Flex» – заочно-електронна модель, що дає високу продуктивність викладання. При використанні моделі велика частина навчальної програми освоюється в умовах електронного навчання. Вчитель супроводжує кожного учня дистанційно і організовує, за необхідності, очні консультації з нечисленними групами або індивідуально для відпрацювання, складних для сприйняття тем.

Модель «Online Driver» – в рамках моделі більша частина навчальної програми освоюється за допомогою електронних ресурсів інформаційно-освітнього середовища. Очні зустрічі з викладачем носять періодичний характер. Обов'язковими є процедури очних консультацій, співбесід, іспитів.

Модель «Online Lab» – в рамках моделі навчальна програма освоюється в умовах електронного навчання, що проводиться в кабінетах оснащених комп'ютерною технікою. Онлайн-навчання супроводжують вчителі. Учні, крім онлайн-курсів, можуть проходити навчання і в традиційній формі в класно-урочної системи.

Модель «Rotation» – модель передбачає, що навчальний час розподілено між індивідуальним електронним навчанням і навчанням у класі разом із учителем. Учитель, який працює очно в класі, також здійснює дистанційну підтримку у процесі електронного навчання. Ускладнення пов'язано з вимогою ІКТ-компетентності.

Модель «Self-Blend» – заочно-дистанційна модель, що підтримує граничну гнучкість навчання.

Модель націлена на індивідуальну спеціалізацію навчання. Вона є традиційною для вищих навчальних закладів Америки. Студенти самостійно вибирають додаткові до основної освіти курси. При цьому постачальниками освітнього контенту можуть виступати різні освітні установи.

Дана модель перспективна при організації спеціалізації в магістратурі, особливо при постановці навчального процесу в умовах кадрового дефіциту.

Модель OSI (англ. Open Systems Interconnection Reference Model – модель взаємодії відкритих систем) – абстрактна модель для мережних комунікацій і розробки мережних протоколів. Представляє рівневий підхід до мережі. Кожен рівень обслуговує свою частину процесу взаємодії. Завдяки такій структурі спільна робота мережного обладнання й програмного забезпечення стає набагато простішою й зрозумілішою.

Моделювання 1– це процес створення і дослідження моделі.

Моделювання 2 (симуляція) – принципи моделювання та симуляції (інтерактивного відтворення ситуацій реального життя) використовуються давно в медичній освіті та бізнес-тренінгах. Застосування симуляції в освіті прекрасно підходить для розвитку навичок прийняття рішень, оцінки наслідків своїх дій, а перевага такого підходу полягає перш за все в одержанні негайного результату.

Модем – зовнішній або внутрішній пристрій, що підключається до комп'ютера для передачі і прийому сигналів різними лініями зв'язку. Скорочення від "модулятор-демодулятор", що вказує на принцип роботи цього пристрою: перетворення цифрового сигналу, отриманого від комп'ютера, в аналогову форму для передачі і зворотнє перетворення прийнятого сигналу з аналогової форми в цифрову.

Модератор 1– людина, яка є провідним фахівцем електронної конференції або списку розсилки. У його права можуть входити функції управління доступом до конференції і публікацією матеріалів в конференції. Модератор стежить за тим, щоб дискусія відповідала заданій темі (якщо така є) і встановленим правилам, і при необхідності застосовує до учасників адміністративні

заходи – від попередження «зарвалися» до видалення повідомлень або навіть заборони доступу для деяких користувачів.

Модератор 2– організатор, ведучий телеконференції в системі дистанційного навчання.

Модератор 3– учасник групи, який відповідає за порядок на всьому форумі або його частини та має право карати і заохочувати інших учасників групи. Покарання, як правило, буває двох видів: попередження і заборона користуватися групою.

Модератор 4– користувач сайту, який перевіряє нові головні фотографії інших користувачів.

Модератор 5– штатний співробітник адміністрації, співробітник служби технічної підтримки, який спостерігає за порядком і нормальною роботою сайту та має право попереджати і карати користувачів відповідно до правил соціальної мережі.

Модератори - люди, які постійно стежать за дотриманням порядку на форумах. Вони мають права редагувати, знищувати повідомлення, блокувати, розблокувати, переносити, розділяти теми та виконувати інші привілейовані функції у певних форумах.

Модифікаційні (лат. *modifico* – встановлюю міру) нововведення –нововведення, пов'язані з удосконаленням, раціоналізацією, видозміною, модернізацією того, що має аналог або прототип (програма, методика, окрема розробка тощо).

Модуль (від лат. *modulus* - міра) – в техніці – це уніфікований функціональний вузол, виконаний у вигляді самостійного виробу. В системі дистанційного навчання – це розділ навчальної дисципліни (див. модуль змістовий), або комплект навчально-методичних матеріалів, який надається студентові для самостійного вивчення дисципліни (розділу дисципліни). При цьому застосовуються модулі типу: на паперових носіях (у твердих копіях); на відео- і аудіокасетках; на компакт-дисках. Для побудови ефективного дистанційного курсу доцільно застосовувати всі типи модулів.

Модуль заліковий – включає один або кілька змістових модулів (розділів, тем) курсу, структурованих за певним обсягом змісту та годин дисципліни з метою її поетапного вивчення і складання заліків (іспиту) згідно з графіком навчального процесу у локальних центрах дистанційного навчання.

Модуль змістовий – система навчальних елементів, що поєднані за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові. По суті – це розділ навчальної дисципліни, зміст якої містить необхідну для студента інформацію, що спрямовує і забезпечує його навчання з конкретного розділу програми, визначеного метою дисципліни. Вважається основною освітньою одиницею навчального процесу в системі дистанційного навчання. Забезпечує можливість формування різноманітних навчальних програм якісного і кількісного оновлення банку навчальних курсів; уніфікації і стандартизації електронних підручників – навчальних і практичних посібників, комп'ютерних програм тощо.

Модульно-рейтингова система навчання – передбачає модульне (дозоване) вивчення дисциплін і рейтингову (бальну) оцінку знань студента.

Моє коло –соціальна мережа з пошуком знайомих, партнерів, роботодавців, працівників та спілкування за інтересами. Приватні знайомі –перше коло учасника, знайомі знайомих – друге, і т. ін. Вибравши тематичне спрямування, користувач побачить однодумців і колег, а ті, побачать його. Кола професійних інтересів мають свої форуми із змістовним контентом. Відповідно до популярності теми, змінюється розмір шрифту з її назвою. Приєднатися до мережі можна через реєстрацію і запрошення іншого учасника.

Монетизація – процес заробляння грошей на своєму сайті, блозі, форумі, групі, спільноті або будь-якому іншому Інтернет-проекті, за рахунок продажу посилань, місць під рекламу і банери, написання платних статей і оглядів, згадування певних осіб чи груп у постах та участі в партнерських програмах. У соціальній мережі: 1) власниками сайту, через платні сервіси і рекламу на сайті; 2) адміністраторами й учасниками груп через написання і розміщення в новинах групи, фотоальбомах і форумі, інформації рекламного характеру, піар статей, оглядів, згадок певної торговельної марки, товарів і послуг, за які вони отримують плату.

Моніторинг 1– контроль за зміною і розвитком педагогічного об'єкта з систематичним і послідовним відстеженням результатів і постійним ознайомленням з цими результатами учасників процесу, що обстежується.

Моніторинг 2– форма організації досліджень, що забезпечує безперервне надходження інформації про той чи інший об'єкт.

Моніторинг (лат. *monitor* – нагадуючий, наглядаючий) в освіті –постійне відстежування певного процесу в освіті з метою виявлення його відповідності бажаному результату або початковим припущенням. Елементами моніторингу в освіті є форми поточної, проміжної і підсумкової атестації, складання графіків і звітів, проведення педагогічних рад, консиліумів тощо.

Моніторинговий блог – блог, основним контентом якого є відкоментовані посилання на інші сайти чи блоги.

Монографічний бібліографічний опис – опис книг, брошур та інших разових одностомних видань, а також окремих томів (випусків) багатотомного або серіального видання.

Монографія – наукове дослідження, присвячене одному питанню, темі

Мотивації користувачів Інтернету – спонукання, що викликають активність і визначають спрямованість користувачів на роботу в мережевому інформаційному просторі. (В широкому сенсі – це те, заради чого людина виконує будь-яку діяльність.) Виділяються такі типи мотивацій (в порядку зменшення їх значимості): ділова, пізнавальна, співробітництво, самореалізація, афіліативна (вираження соціальної сутності), рекреаційна і ігрова, самоствердження, комунікативна. Мотивації користувачів змінюються з часом – поступово зменшується вага мотивів ділового та професійного характеру і збільшується вага мотивів комунікативного, корпоративного і творчого змісту.

Музичний блог – блог, основним контентом якого є музичні файли.

Мульт – людина, що використовує нереальні (вигадані) дані, для приховування своєї реальної особистості. Мульти діляться на конструктивні і шкідливі.

Мультиакаунти – створення однією людиною або підприємством декількох акаунтів у Твіттері для тестування різних моделей і підходів роботи, аналізу, статистики, тактики, маркетингу та набуття досвіду.

Мультикористувацьке середовище – комп'ютерна програма, що створює текстове середовище, в якому користувач може практикувати різні типи поведінки (наприклад, рольову гру). Одна з різновидів телеконференцій. По суті є розширеною самими користувачами віртуальною реальністю, доступ до якої має безліч учасників. Виникла як мережева пригодницька гра в стилі "фентезі". В даний час різноманітні багатокористувацькі середовища у видозміненому стані набули широкого поширення і служать для створення різних тематичних співтовариств, наприклад, астрономічних, біологічних, теоретиків літератури та культури, дослідників засобів масової інформації та ін.

Мультикультурна (лат. multum – багато і ...культура) освіта – освіта, спрямована на збереження і розвиток культурних цінностей, норм, зразків і форм діяльності певного суспільства, на передавання їх та інноваційних новоутворень молодому поколінню.

Мультикультурний простір освіти – динамічна система культурних полів взаємовпливів і взаємодій суб'єктів освіти, які є носіями певного культурного і субкультурного досвіду.

Мультимедіа 1 (Multimedia) – взаємодія візуальних і аудіо ефектів під керуванням інтерактивного програмного забезпечення. Зазвичай означає поєднання тексту, звуку і графіки, а останнім часом все частіше – анімації і відео. Характерна, якщо не визначальна, особливість мультимедійних веб-вузлів і компакт-дисків – гіперпосилання.

Мультимедіа 2 (Multimedia) – комбінація різних медіа з використанням звуку, образів і тексту.

Мультимедіа 3– поняття, що означає поєднання звукових, текстових і цифрових сигналів, а також нерухомих і рухомих образів. Так, мультимедійна база даних буде містити текстову і образну інформацію, відеокліпи, таблиці, і все це однаково легко доступно.

Мультимедіа 4– системи, що підтримують інтерактивне використання тексту, аудіо, нерухомих зображень, відео та графіки. Кожний з перерахованих елементів повинен спочатку бути деяким чином перетворений з аналогового формату в цифровий, перш ніж він може бути використаний у комп'ютерних програмах. Таким чином, відмінною рисою мультимедіа є конвергенція раніше розрізнених систем.

Мультимедіа 5– взаємодія візуальних і аудіо ефектів під керуванням інтерактивного програмного забезпечення. Зазвичай означає поєднання тексту, звуку і графіки, а останнім часом все частіше – анімації і відео. Характерна, якщо не визначальна, особливість мультимедійних веб-вузлів і компакт-дисків – гіперпосилання.

Мультимедіатехнології – одночасне використання різних засобів надання інформації: тривимірна комп'ютерна графіка; звуковий та відеоряд; динаміка зображень: інтерфейси віртуальної реальності, які дають змогу досягати в навчальних програмах граничної наочності.

Мультимедійна технологія – це технологія, яка дозволяє за допомогою комп'ютера інтегрувати, обробляти і водночас відтворювати різноманітні типи сигналів, різні середовища, засоби і способи обміну даними, відомостями.

Мультимедійні функції – цифрова фільтрація та масштабування відео, апаратна цифрова компресія (стиснення) і декомпресія (розгортання) відео, прискорення графічних операцій, пов'язаних з тривимірною графікою, розгортка живого відео на моніторі, наявність композитного відео-виходу, виведення TV-сигналу на монітор.

Н

На фотографіях друзів – функція для розміщення фотографій друзів, на яких користувачі їх відзначили.

Навчальна дисципліна 1 – система знань, умінь і навичок у певній галузі науки, техніки, мистецтва, виробничої діяльності, призначена для вивчення в освітньому закладі. За змістом дисципліни бувають загальноосвітніми або спеціальними, що визначають профіль підготовки фахівця.

Навчальна дисципліна 2 (у вищому навчальному закладі) педагогічно адаптована система понять про явища, закономірності, закони, теорії, методи тощо будь-якої галузі діяльності (або сукупності різних галузей діяльності) із визначенням потрібного рівня сформованості в тих, хто навчається, певної сукупності умінь і навичок.

Навчальна програма – це нормативний документ, який входить до комплексу документів державного стандарту освіти, розробляється і затверджується як його складова. Навчальна програма визначає організацію та зміст підготовки фахівців і розробляється на підставі освітньо-професійної програми та структурно-логічної схеми підготовки.

Навчальна система – система, призначена для навчання користувачів. Ґрунтується на використанні штучного інтелекту і бази знань.

Основним завданням її є ефективна передача знань в залежності від ступеня підготовленості користувачів та їх здатності засвоювати одержану інформацію. Розрізняють автономні (функціонують на окремих персональних комп'ютерах) і мережеві (розташовані на серверах Інтернету) навчальні системи.

Навчальний елемент (дидактична одиниця) – мінімальна доза навчальної інформації, що зберігає властивості навчального об'єкта.

Навчальний об'єкт – навчальна інформація певного обсягу, що має самостійну логічну структуру та зміст і дає змогу оперувати цією інформацією в процесі розумової діяльності.

Навчальний план – документ, що визначає склад навчальних дисциплін, що вивчаються в навчальному закладі або на певному щаблі освіти, обсяг і послідовність їх вивчення, розбивку по навчальних періодах, види і терміни проміжної атестації.

Навчальний план – це нормативний документ вищого навчального закладу, який складається на підставі освітньо-професійної програми та структурно-логічної схеми підготовки і визначає перелік та обсяг нормативних навчальних дисциплін та вибіркових навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби проведення поточного і підсумкового контролю.

Навчальний продукт (освітній продукт) – сукупність даних, сформованих для впровадження в навчальний процес, зокрема в систему дистанційного навчання.

Навчальний проект – це організаційна форма роботи, яка орієнтована на засвоєння навчальної теми або навчального розділу і становить частину стандартного навчального предмета.

Навчальний розклад – графік, який містить відомості про час, місце і послідовності проведення навчальних занять для студентів на певний період навчання.

Навчальні курси – в системі дистанційного навчання бувають кредитні, які офіційно затверджені в акредитованому навчальному закладі і зараховуються студенту в рамках навчальної програми, та некредитні – призначені для одержання додаткової або післядипломної освіти (наприклад, підвищення кваліфікації) і які не надають права на одержання певного освітньо-кваліфікаційного рівня.

Навчальні мультимедіа – форма комп'ютерного навчання, що включає з'єднання різних технологій мультимедіа, наприклад, звук, анімація, графіка, відео, текст; що завгодно, що дозволяє доставити зміст навчальних матеріалів цільовій аудиторії (див. мультимедіа).

Навчально-методичне забезпечення дистанційної освіти – база навчальних матеріалів, система управління цією базою, методики дистанційної освіти, тести, рекомендації з технології дистанційного навчання з урахуванням дидактичних і психологічних аспектів.

Навчально-методичний комплекс – сукупність навчальних продуктів електронних засобів навчання, сформована з кожного модуля дисципліни, яка забезпечує як аудиторні (тренінгові заняття), так і самостійну роботу студента.

Навчально-методичні матеріали – для системи дистанційного навчання надаються у формах: друковані (на базі традиційних підручників); на аудіо - та відеокасетах, радіо- та телевізійні курси; курси на аудіо-, компакт-дисках; курси з використанням комп'ютерних технологій тощо.

Навчання – процес формування в учнів знань, умінь і навичок під керівництвом педагогів, майстрів, наставників.

Навчання на дому – відмінності між домашнім навчанням і віртуальним полягає в наступному: 1) студенти віртуальних шкіл мають можливість навчатися в себе вдома, але вони зараховані в

державну школу, що працює за державними академічними стандартами (у процесі домашнього навчання студенти обирають будь-який стандарт); 2) студенти віртуальних шкіл повинні здати всі державні іспити (у процесі домашнього навчання студентам не потрібно здавати будь-які державні іспити); 3) студенти віртуальних шкіл мають висококваліфікованих ліцензованих викладачів, які навчають їх і взаємодіють з ними через Інтернет (у процесі домашнього навчання студенти можуть не мати таких інструкторів).

Наказ – розпорядчий документ, що видається керівником організації, яка діє на основі єдиноначальності для вирішення основних оперативних завдань.

Налаштування приватності – інструменти, що надаються сервісом для збереження користувачем інформаційної приватності і конфіденційності персональних даних. Функція, що дозволяє зберегти недоторканність приватного життя в Інтернеті, захистити репутацію, не допустити широке розповсюдження і використання інформації про особисте життя і комунікації користувача.

Наставник – доросла людина, яка підтримує відносини один-на-один з студентом протягом довгого часу і забезпечує постійну методичну допомогу і керівництво.

Наукова стаття – науковий публіцистичний твір невеликого обсягу запевною тематикою.

Науково-методична підтримка освітнього процесу – це навчальні матеріали, освітні та інформаційні технології, освітні програми, методики навчання тощо.

Націлення – точне охоплення цільової аудиторії, інформаційний механізм, що дозволяє виділити зі всієї наявної аудиторії тільки ту частину, яка відповідає заданим критеріям, і показати інформацію саме їй. Поділяється на тематичне, за інтересами (контекстна інформація), географічне, за часом показу (ранок чи вечір, будні або вихідні), соціально-демографічне (за віком, статтю, доходами, посадами), поведінкове, психологічне та інші.

Національно-регіональний компонент Державного освітнього стандарту – частина Державного освітнього стандарту, що відображає регіональні особливості підготовки фахівців за напрямками підготовки (спеціальностями), що включається за необхідності в освітню програму самим вищим навчальним закладом.

Невидимка – платна послуга, що надає можливість користувачеві соціальної мережі відвідувати будь-яких учасників цієї мережі, залишаючись при цьому не упізнаним, без відображення даних відвідувача. Інші користувачі, не можуть, як у звичайному випадку, визначити чи знаходиться даний користувач у даний момент на сайті – відключення повідомлення про те, що користувач перебуває в мережі.

Нейролінгвістичне програмування – метод маніпулятивного впливу на підсвідомість людей за допомогою особливих форм словесного навіювання, які створюють у них досить стійкі психологічні установки, які спонукають надалі до цілком певних дій. Може бути здійснене через Інтернет.

Нейронна мережа – мережа, утворена взаємодіючими одна з одною нервовими клітинами або моделюючими їх поведінку компонентами.

Некомерційна організація – юридично зареєстрована організація, яка не має в якості основної мети своєї діяльності одержання прибутку, що направляє отриманий дохід на досягнення своїх цілей.

Нематеріальна модель – модель, яка описує властивості оригінала, тобто є сукупністю певної інформації.

Неприпустимі висловлення – у повідомленнях, статусах і підписах до фотографій заборонено робити посилання на будь-які інші сайти. Вбудований парсер перевіряє текст і, розпізнаючи фрази, схожі на адресу будь-якого сайту, повідомляє про неприпустимі висловлювання.

Несиметричне шифрування – шифрування та розшифровування, що проводяться різними ключами, які створюють взаємозалежну пару ключів –особистий та відкритий.

Неформальна освіта – це все, що виходить за рамки діяльності традиційної освіти. Іншими словами, все, що створюється силами ентузіастів для того, щоб зробити знання і досвід одних доступними іншим. Основні відмінності неформальної освіти від формальної – гнучка навчальна програма, прикладна спрямованість і, як правило, широкі можливості віддаленого навчання.

Новаторство (лат. novator – оновлювач) – вищий ступінь педагогічної професійної майстерності, винахідництво нового в педагогічній практиці.

Новаторський педагогічний досвід – породжена радикально новою педагогічною ідеєю навчально-виховна, організаційно-педагогічна діяльність.

Новизна – один із основних критеріїв оцінювання педагогічних досліджень; результат творчого процесу; властивість і самостійна цінність будь-якого нововведення. Новизна має відносний характер як в особистісному, так і в історичному плані.

Нові інформаційні технології – сукупність методів і технічних засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передавання інформації за допомогою комп'ютерів і комп'ютерних комунікацій.

Ноосфера – еволюційний стан біосфери, в якому розумова діяльність людини стає вирішальним фактором її розвитку. В. І. Вернадський розвинув уявлення про ноосферу як якісно нову форму організованості, яка виникає під час взаємодії природи і суспільства в результаті перетворюючої світ творчої діяльності людини, що спирається на наукову думку.

Нормативний документ – документ, доступний широкому колу споживачів (користувачів), що містить правила, загальні принципи, характеристики, що стосуються певних видів діяльності або їх результатів.

Нормативний термін навчання – розрахунковий термін освоєння випускником основної професійної освітньої програми вищої професійної освіти для очної форми навчання, встановлений Державним освітнім стандартом вищої професійної освіти.

Нормативні навчальні дисципліни – перелік навчальних предметів за спеціальністю, що встановлюється державним стандартом освіти, дотримання їх назв та обсягів обов'язкове для навчального закладу. Нормативні навчальні дисципліни поділяються на дисципліни за циклами: гуманітарної та соціально-економічної підготовки; природничо-наукової підготовки; професійної та практичної підготовки.

Нормативно-правове забезпечення дистанційного навчання – нормативно-правові документи Міністерства освіти (ліцензійні, атестаційні та акредитаційні норми і правила, законодавчі акти, стандарти, накази, розпорядження та ін.), а також внутрішні нормативні документи організацій, що здійснюють дистанційне навчання, які регламентують підготовку і проведення навчального процесу на основі дистанційних технологій навчання.

Нормокомплект – стандартизований комплект навчальних занять який забезпечує навчальні продукти з модулю (курсу, дисципліни).

Нотаріальний реєстр – центральна база даних, в яку вноситься певна інформація. Бази окремих реєстрів зв'язані одна з одною; використовуються єдині словники: адміністративно-територіального устрою України, суб'єктів, документів.

О

Об'єкт вивчення – електронний ресурс (цифровий файл або набір файлів), що визначає мету заняття, стандарт, або концепцію заняття, який може бути багаторазово використаний для освітніх цілей.

Об'єкти юридичної діяльності – явища, процеси і предмети, щодо яких здійснюється правове втручання.

Обліковий запис – запис, що містить відомості, які користувач повідомляє про себе комп'ютерній системі. Як синоніми можуть зустрічатися сленгові терміни аккаунт та еккаунт.

Обліковий запис – сукупність наданої інформації про користувача, засоби та права користувача відносно системи, що має багато користувачів.

Обмін обчислювальними ресурсами – технологія, що забезпечує можливість обміну обчислювальними та іншими ресурсами між кількома комп'ютерами, підключеними до Інтернету. Один із найбільш перспективних інструментів мережевого бізнесу.

Обнулити – встановити в нуль, скинути, привести в початковий стан.

Обов'язкова частина навчального плану – перелік навчальних дисциплін, призначених для обов'язкового засвоєння всіма студентами даного напрямку.

Обов'язкова частина освітньої програми – частина освітньої програми, яка містить набір обов'язкових навчальних дисциплін відповідно до Державного освітнього стандарту.

Обов'язкові дисципліни – дисципліни, встановлені для обов'язкового вивчення Державним освітнім стандартом за відповідними напрямками підготовки.

Оболонка (англ. Shell) – базовий елемент операційної системи, що визначає інтерпретатор команд і дій користувача.

Оболонка експертної системи – набір обчислювальних інструментів, які мають у своєму складі засоби для програмування експертних систем. Містить "порожню" базу даних і готовий механізм виведення.

Оброблення інформації – вся сукупність операцій (збирання, введення, записування, перетворення, зчитування, зберігання, знищення, реєстрація), що здійснюються за допомогою технічних і програмних засобів, включаючи обмін каналами передавання даних.

Обчислювальна мережа – це складний комплекс взаємозалежних програмних і апаратних компонентів, що узгоджено функціонують.

Один учень – один комп'ютер – освітнє середовище, в якому кожному учню надано один пристрій (комп'ютер, ноутбук, планшет, смартфон).

Однокласники – соціальна мережа, що дозволяє знайти і відновити спілкування з колишніми однокласниками, однокурсниками, випускниками, друзями шкільних і студентських років, приятелями і знайомими. Сервіс для знаходження нових друзів і знайомих з безліччю анкет людей, які зможуть мати спільні інтереси та хобі. Дає можливість віртуального спілкування, перегляду фотографій і призначення зустрічей.

ОЗУ (оперативна пам'ять комп'ютера, оперативний пристрій) – відділ пам'яті комп'ютера, в якому знаходяться дані операційної системи та користувача, що обробляються в даний момент часу.

Онлайн – «знаходиться в стані підключення» – спочатку використовувалося тільки для комунікаційного обладнання для вказівки на режим зв'язку. Відносно програмного забезпечення майже завжди означає «підключений до Інтернету» або функціонує тільки в режимі підключення до Інтернету.

Он-лайн – вид доступу до Інтернету, в процесі якого обробка запитів користувача виконується в режимі реального часу, користувач, що знаходиться у даний момент в стан підключення до Інтернету.

Онлайн школа – офіційно зареєстрована організація (громадська, приватна, державна, чартерна тощо), яка пропонує повне навчання, що здійснюється переважно через Інтернет.

Онлайн-куратор – цей термін використовується в двох аспектах: для Part-time онлайн-програм це особа, яка працює особисто з онлайн-студентами для моніторингу їх успішності і прогресу, надання допомоги в освоєнні курсу тощо, вона може не бути сертифікованим викладачем, але повинна працювати в зв'язі з сертифікованим онлайн-учителем; використовується як взаємозамінне поняття з онлайн-викладачем або онлайн-наставником.

Онлайнова система – це система, в якій дані, що вводяться, надходять в комп'ютер прямо від джерела, а дані, що виводяться, надходять туди, де вони використовуються без будь-яких проміжних стадій (програмування тощо).

Он-лайнкові технології – засоби комунікації повідомлень у мережевому інформаційному просторі, що забезпечують синхронний обмін інформацією в режимі реального часу: "розмовні канали" (чати), аудіо- та відеоконференції тощо.

Онлайн-програма з присвоєнням ступеня – програма, успішне освоєння якої дає можливість отримати ступінь.

Онлайн-тьютор – викладач, що підтримує освітній процес у певних предметних галузях через Інтернет.

Онлайн-учитель за сумісництвом – онлайн-учитель або інструктор з неповним навантаженням.

Онлайн-учитель повної зайнятості – будь-який інструктор, який має повне навантаження, яке визначене локально, за контрактом або нормам.

Онтологія – модель детальної формалізації галузі знань з допомогою концептуальної схеми. Така схема містить структури даних, які описують всі релевантні класи об'єктів, їх зв'язки та правила виведення знань, що прийняті у цій галузі.

Оперативна пам'ять – це основна пам'ять ПК, призначена для збереження поточних даних і виконуваних програм, а також копій окремих модулів операційної системи.

Операційна система – комплекс програм, що забезпечує в системі виконання інших програм, розподіл ресурсів, планування, введення-виведення і керування даними.

Опис дистанційного курсу – містить таку інформацію: назва курсу; мета курсу; тематичний план; рекомендована література; рекомендовані Інтернет-ресурси.

Опорний конспект лекцій – це навчальний посібник, призначений для викладання та засвоєння навчального курсу в тандемі лектор-студент з неодмінним, при цьому, застосуванням технічних засобів навчання.

Оптимізатор веб-сайтів – сервіс оптимізації веб-сайтів з точки зору ефективного розміщення реклами і оптимального доступу до інформації.

Оптимізатор графіки – спеціальна програма, що здійснює компресію графічних файлів.

Організаторські вміння – вміння, пов'язані з організацією передавання інформації за допомогою технічних засобів навчання, а також з організацією діяльності викладача і пізнавальної діяльності студентів на таких заняттях.

Організаційне забезпечення дистанційного навчання – форми організації навчального процесу з використанням технології дистанційної освіти, а також рекомендації щодо їх використання.

Організаційне забезпечення – сукупність методів і засобів, що регламентують взаємодію працівників з технічними засобами й між собою в процесі розроблення й експлуатації інформаційної системи.

Оркулт, orkut.com – соціальна мережа створена Google, названа на честь творця, працівника Google – Orkut Büyükkökten.

Освіта 1– процес і результат засвоєння людиною системи знань про світ, суспільство, саму себе, способи мислення і діяльності, формування власної особистості; феномен культури, що забезпечує її трансляцію, відтворюваність і зміну; освітній простір – сукупність навчальних закладів, державної системи управління і суспільних об'єднань, які реалізують освітні програми.

Освіта 2– цілеспрямований процес виховання і навчання в інтересах людини, суспільства, держави, що супроводжується констатацією досягнення які навчаються освітніх рівнів (цензів), встановлених державою.

Освітнє програмне забезпечення – вид програмного забезпечення, головним призначенням якого є навчання або розвиток деяких навичок.

Принципи навчання, застосовані в таких програмах, можуть бути абсолютно різними.

Освітній заклад – заклад, що здійснює освітній процес, тобто реалізує одну або кілька освітніх програм.

Освітній продукт – див. Навчальний продукт.

Освітній стандарт 1– нормативний документ, що визначає умови і рівень підготовки фахівців з вищою освітою

Освітній стандарт 2 (англ. standard – норма, зразок, мірило) – мінімально гарантований освітнім закладом рівень освіти.

Освітній ценз – певний рівень освіти, досягнутий студентом і засвідчений відповідним офіційним документом про освіту.

Освітня парадигма (грец. paradeigma – приклад, зразок) – сукупність прийнятих науковим педагогічним співтовариством теоретичних, методологічних та інших установок на кожному етапі розвитку педагогіки, якими керуються як зразком (моделлю, стандартом) у процесі розв'язання педагогічних проблем.

Освітня послуга – одержання і надання в розпорядження студента навчальних продуктів.

Освітня програма 1– основний документ освітнього закладу будь-якого рівня, що визначає зміст основної і додаткової освіти, педагогічні технології, які використовуються, систему атестації і управління якістю освіти, а також кадрові та матеріально-технічні основи навчального процесу.

Освітня програма 2– програма, яка визначає зміст освіти певного рівня і спрямованості. Освітні програми поділяються на загальноосвітні (основні і додаткові) і професійні (основні і додаткові).

Освітня технологія – технологія, що відображає загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору. Призначена для прогнозування розвитку освіти, її конкретного проектування і планування, передбачення результатів, а також визначення відповідних освітнім цілям стандартів. До освітньої технології належать концепції освіти, освітні закони, освітні системи (гуманістична концепція освіти, Закон України «Про освіту», система неперервної освіти тощо).

Освітня траєкторія – послідовність (блок) освітніх програм і навчальних дисциплін, вибудований за певною логікою для одержання певних знань і умінь, а також документів про освіту.

Освітня установа – установа, яка здійснює освітній процес зареалізацією однієї або декількох освітніх програм у поєднанні з вихованням учнів.

Освітньо-професійна програма підготовки (ОПП) – це перелік нормативних та вибіркового дисциплін із зазначенням обсягу годин, відведених для їх вивчення, форм підсумкового контролю.

Основна професійна освітня програма вищої професійної освіти – освітня програма, яка визначає відповідно до Державного освітнього стандарту вищої професійної освіти зміст освіти за напрямом (спеціальністю) певного рівня вищої професійної освіти, включаючи всю сукупність освітніх послуг.

Особа, що приймає рішення (ОПР) – людина, яка фактично здійснює вибір найкращого варіанта дій.

Особистий (авторський, персональний) блог – ведеться однією особою (як правило – його власником).

Особистий (закритий) ключ – параметр криптографічного алгоритму формування електронного цифрового підпису, доступний тільки підписувачу.

Особистий ключ – ключ (у системі шифрування з відкритим ключем), призначений для шифрування повідомлень і відомий тільки одній особі (власнику).

Особисті повідомлення – електронні повідомлення, що передаються одним користувачем іншому і не доступні для третіх осіб, відправлення та

одержання яких здійснюється з використанням персональної сторінки користувача.

Особистісна центрація педагога – спрямованість, зацікавленість педагога інтересами учасників педагогічного процесу.

Особистісний підхід у педагогіці – гуманістичний підхід педагога до вихованців, що допомагає кожному з них усвідомити себе як особистість, виявити можливості, які стимулюють самостановлення, самоствердження, самореалізацію.

Офісний пакет – набір додатків, націлених на роботу з електронною документацією. Компоненти офісних пакетів розповсюджуються, як правило, разом, мають схожий інтерфейс і мають добре розвинену схему взаємодії один з одним.

Оф-лайн технології – засоби комунікації повідомлень в мережевому інформаційному просторі, що допускають істотну асинхронність в обміні даними та повідомленнями: списки розсилки, групи новин, веб-форуми тощо.

Офтопик – повідомлення, що не відповідає темі поточного обговорення чи поштової розсилки.

Он-лайн-щоденник – блог.

Оффлайн (Off-line) – автономний режим роботи комп'ютера без підключення до Інтернет.

Оцифровка – переведення інформації в цифрову форму для того, щоб можна було працювати з такою інформацією за допомогою комп'ютера та інших цифрових пристроїв.

Очне навчання – передбачає безпосередню особисту взаємодію учасників освітнього процесу.

П

Пакет – це інформаційний блок (група байтів), що мають точно визначену структуру. У пакет входить заголовок із відомостями про маршрут доставки даних за адресою пункту призначення, власні дані, що призначені для контролю повідомлення.

Пакет 1– виробнича одиниця інформації, що передається мережею або каналом зв'язку. Розмір пакета визначається протоколом, що використовується.

Пакет 2– це набір байтів, що містить власне передані дані та інформацію про відправника та адресата.

Пам'ять 1– аналог пам'яті людини, пристрій комп'ютера, що дозволяє зберігати інформацію.

Пам'ять буває довгострокова (жорсткі диски, дискети, CD-ROM) і короточасна (RAM). У довготривалій пам'яті інформація зберігається при виключенні живлення, в короточасній – втрачається.

Пам'ять 2– здатність об'єкта зберігати і відтворювати інформацію. В залежності від характеру використання виділяють кеш-пам'ять, оперативну пам'ять і зовнішню пам'ять.

Параметри інформації – характеристики, за допомогою яких оцінюються інформаційні ресурси. До основних параметрів відносяться: зміст, обсяг, час, джерело, якість, відповідність потребам, спосіб фіксації, мова, вартість.

Пароль 1 (фр. parole – слово) – секретне слово або символна послідовність, призначена для підтвердження особи або прав. Паролі використовують для захисту інформації від несанкціонованого доступу. Паролі разом із логіном використовуються операційною системою для надання користувачу дозволу на з'єднання з комп'ютерною системою та визначення його прав доступу до ресурсів мережі.

Пароль 2– секретне слово, пред'явлене користувачем системі для одержання доступу до даних і програм. Є засобом їх захисту від несанкціонованого доступу.

Партнерська програма – спеціальна схема отримання фінансового прибутку в Інтернеті, згідно з якою учаснику платять за кожного унікального відвідувача, який прийшов на сайт рекламодавця з рекламного банера, розміщеного на сторінці учасника.

Парціальна (лат. partialis, від pars (partis) – частина) освітня програма – освітня програма, яка визначає зміст одного або кількох взаємопов'язаних напрямів роботи закладу (наприклад, гуманістичне виховання, естетичний розвиток, екологічне виховання) на основі своєї педагогічної концепції.

Пасивні знання – знання, які не є обов'язковими з даної дисципліни, але рекомендовані для заучування (знання для впізнавання); поняття що, записані в довготривалій пам'яті малою кількістю синапсів.

Паті покер, partypoker.com – англійський покеррум онлайн сайт для гри в покер в Інтернеті. Безпечний і ліцензований сайт пропонує великі турніри покеру, безкоштовні турніри, гру на реальні гроші і навчання гри в покер.

Патч – (від англ. Patch = латочка), пакет виправлень програми. Зазвичай його робить фірма-розробник після виявлення кількох помилок в програмі, через деякий час після виходу в світ нової версії програми.

Педагог інноваційного спрямування – педагог із чіткою мотивацією інноваційної діяльності та визначеною інноваційною позицією, здатний не лише підтримувати інноваційні процеси, а й ініціювати їх.

Педагогіка співробітництва – новаторський напрям у педагогіці, що розглядає дитину як активного суб'єкта спільної з педагогом діяльності, заснованої на реальному співробітництві, демократичних і творчих засадах.

Сформувався у середині 80-х років ХХ ст. Авторами педагогіки співробітництва є Ш. Амонашвілі, І. Волков, Є. Ільїн, С. Лисенкова, В. Сухомлинський, В. Шаталов та ін.

Педагогічна аксіологія (грец. *axios* – цінний і *logos* – слово, вчення) – наука про сприйняття, освоєння та оцінювання нового в педагогіці. Основними її категоріями є педагогічне співтовариство, оцінювання та різновиди процесів освоєння нового, явища консерватизму і новаторства в педагогіці, особливості інноваційного середовища, готовність педагогічного співтовариства до сприйняття і оцінювання нового тощо.

Педагогічна діагностика (грец. *diagnostikos* – здатний розпізнавати) – комплекс засобів, методів, прийомів і правил вимірювання динаміки процесів і результатів навчально-виховної роботи.

Педагогічна експертиза (франц. *expertise*, від лат. *expertus* – досвідчений) – сукупність процедур, необхідних для одержання колективної думки у формі експертного судження чи оцінки педагогічного об'єкту, процесу, явища (навчального плану, підручника тощо).

Педагогічна імпровізація (франц. *improvisation*, від лат. *improvisus* – несподіваний, непередбачений) – знаходження педагогом під час навчально-виховного процесу несподіваного педагогічного розв'язку і миттєве його

втілення. Вона охоплює чотири етапи: педагогічне осяяння; миттєве осмислення педагогічної ідеї і миттєвий вибір шляху її реалізації; втілення або реалізація педагогічної ідеї; миттєвий аналіз процесу втілення педагогічної ідеї і рішення щодо продовження педагогічної імпровізації або перехід до запланованих раніше дій. Педагогічна імпровізація дає змогу вдосконалювати педагогічну техніку, гнучко реагувати на труднощі, що виникають. Педагогічна інноватика – вчення про створення, оцінювання, освоєння і використання педагогічних новацій.

Педагогічна інновація (нововведення) – сукупність нових професійно-педагогічних дій педагога, спрямованих на вирішення актуальних проблем виховання й навчання з позицій особистісно-орієнтованої освіти; цілісна теоретична, технологічна і методична концепція оновлення педагогічної діяльності, що забезпечує її вихід на якісно новий рівень; процес освоєння нового (засобу, методики, технології, програми тощо).

Педагогічна кваліметрія (лат. *qualis* – який за якістю і грец. *metreo* – вимірюю) – застосування методів загальної кваліметрії (кількісних оцінок якості об'єкта) в педагогіці під час кількісного оцінювання психолого-педагогічних і дидактичних об'єктів. Основним методом дослідження є метод групових експертних оцінок.

Педагогічна концепція (франц. *conception*, від лат. *conceptio* – сприйняття) – спосіб розуміння, трактування педагогічних явищ; основна точка зору на предмет педагогічної науки чи педагогічного явища; керівна ідея для їх систематичного висвітлення; система пов'язаних між собою, взаємозумовлених поглядів на сутність педагогічних явищ.

Педагогічна культура – сутнісна характеристика особистості педагога, здатного до «діалогу культур».

Педагогічна майстерність – високий рівень оволодіння педагогічною діяльністю; комплекс спеціальних знань, умінь і навичок, професійно важливих якостей особистості, що дають змогу педагогу ефективно організовувати навчально-пізнавальну діяльність тих, хто навчається, і здійснювати цілеспрямований педагогічний вплив і взаємодію.

Педагогічна неологія (грец. *neos* – новий і *logos* – слово, вчення) – наука про створення нового у педагогіці. Основними категоріями педагогічної неології є нове в педагогіці, класифікація педагогічних нововведень, умови створення нового, критерії новизни, традиції і новаторство, етапи створення нового у педагогіці.

Педагогічна підтримка – особлива сфера спрямованої на самостановлення дитини педагогічної діяльності, яка представляє процес спільного з вихованцем, визначення його інтересів і шляхів подолання проблем з метою збереження власної гідності та досягнення бажаних результатів у різних сферах.

Педагогічна рефлексія (лат. *reflexio* – відображення, аналіз) – здатність педагога об'єктивно оцінити себе та свої вчинки, зрозуміти, як його сприймають у процесі педагогічного спілкування.

Педагогічна система – педагогічна концепція і досвід її реалізації в педагогічну практику; еталонна модель, результати дії якої апробовані на соціальному рівні і мають свою специфіку.

Педагогічна творчість – прийняття і здійснення педагогом оптимальних нестандартних рішень у змінних умовах навчально-виховного процесу.

Педагогічна теорія – логічне узагальнення педагогічного досвіду, практики виховання й навчання; система педагогічних ідей; наукове пояснення закономірностей педагогічної діяльності; сукупність положень педагогіки як науки.

Педагогічна техніка – елемент педагогічної технології; комплекс загальнопедагогічних і психологічних умінь педагога, що забезпечує володіння ним власним психофізіологічним станом, настроєм, емоціями, тілом, мовою й організацією педагогічно доцільного спілкування. Виокремлюють вербальні (голос, дикція, інтонація, темпоритм тощо), невербальні (міміка, пластика, артикуляція, жести, експресивне забарвлення пластики та ін.), соціально-перцептивні (сприйняття, увага, спостережливість, увага тощо) уміння та володіння емоційним станом (зняття психічного напруження, саморегуляція, релаксація, аутотренінг, самонавіювання, створення творчого самопочуття).

Педагогічна технологія – своєрідна конкретизація методики, проект певної педагогічної системи, що реалізується на практиці; змістова техніка реалізації навчально-виховного процесу; закономірна педагогічна діяльність, яка реалізує науково-обґрунтований проект навчально-виховного процесу і має вищий рівень ефективності, надійності, гарантованого результату, ніж традиційні методики навчання й виховання.

Педагогічне вміння роботи з технічними засобами навчання – це здатність викладача на основі власних психолого-педагогічних, методичних, спеціальних (предметних) і технічних знань успішно реалізувати за допомогою технічних засобів навчання освітньо-виховну мету навчання.

Педагогічне тестування – це метод оцінювання знань, умінь, навчальних досягнень, компетентності учнів і студентів за допомогою тестів.

Педагогічні інформаційні технології – інформаційні технології, засновані на використанні комп'ютерних і мережевих технологій і дидактичних засобів, що підвищують ефективність і темпи навчання.

Педагог-технолог (в системі дистанційної освіти) – фахівець, який здійснює практичну роботу з організації професійного навчання на базі сучасних дистанційних освітніх технологій.

Переадресація – перенаправлення клієнтського браузера з поточної web-сторінки на інший ресурс Інтернету або заміщення URL цієї сторінки [www-псевдонімом](#).

Перевернуте навчання (flipped learning) – це форма активного навчання, що дозволяє «перевернути» звичайний процес навчання таким чином: студенти поза аудиторією переглядають відповідні навчальні матеріали, що будуть розглядатися на наступному занятті, самостійно вивчають теоретичний матеріал, а в аудиторії здійснюють його обговорення, виконують практичні завдання.

Перевернутий клас – концепція «перевернутого класу» передбачає навчання навпаки: зазвичай в школу і в аудиторію приходять послухати вчителя, а вдома виконують завдання; в цій концепції учні вдома знайомляться з навчальним матеріалом (зазвичай у відеоформаті), а в аудиторії разом працюють над завданнями і беруть участь в обговоренні.

Перевірка фотографій – функція перевірки модераторами нових головних фотографій, щойно розміщених на своїх сторінках користувачами.

Модератором фотографій може стати будь-який користувач сайту, якому за цю роботу нараховуються бонусні бали. Модератор вибирає частоту перевірки від 30 секунд до 10 хвилин, і йому періодично показуються нові фотографії.

Голосуючи за блокування деяких з них, він вказує причину. Одночасно одна й та ж фотографія показується декільком іншим модераторам. Блокування відбувається за рішенням більшості модераторів. Щоб припинити своє модераторство фотографій на сайті користувачеві потрібно зайти в меню вибору частоти перевірки і вибрати частоту «ніколи».

Перекодувальники кирилиці – спеціальні програми, що дозволяють змінювати поточне кодування документів HTML і текстових файлів. Переміщення файлів (ftp - file transfer protocol) – сервіс в Інтернеті, призначення якого полягає в копіюванні файлів даних із серверів у мережі на власний комп'ютер.

Період навчання – проміжок часу освоєння освітньої програми, документально підтверджений навчальним планом.

Персоналізоване навчання – освітня програма, яка враховує індивідуальні особливості учнів.

Персоналізований підхід (адаптивне навчання) – на відміну від індивідуального підходу, де вчитель підлаштовує навчальну програму під особистісні особливості учня, і від диференційованого підходу, де різні підходи реалізуються для груп учнів, персоналізований підхід йде ще далі. Залежно від потреб і здібностей кожного учня змінюється навчальний матеріал,

модель навчання, модель оцінювання і застосування знань. Такий підхід ставможливий завдяки масштабному збору даних про поведінку учнів і прогрес їх навчання.

Персональний комп'ютер – це електронний пристрій, призначений для автоматичного оброблення даних, що надходять на його входи через спеціальні пристрої введення та для автоматичного виведення результатів оброблення, що генеруються на виходах, через спеціальні пристрої виведення даних.

Письмова курсова робота – самостійна розробка конкретної теми невеликого обсягу з елементами наукового аналізу, що відображає набуті студентом теоретичні знання і практичні навички, вміння працювати з літературою, аналізувати джерела, робити ґрунтовні і обґрунтовані висновки.

Питання-відповіді (навчальне заняття) – найпростіший вид колективного тренінгу по знаходженню правильних відповідей на навчальні питання, застосовуваний в тих випадках, коли неможливо застосувати інші види колективних тренінгів.

Підвищення кваліфікації – отримання фахівцем додаткової освіти з метою поновлення теоретичних і практичних знань у зв'язку з підвищенням вимог до рівня кваліфікації і необхідністю освоєння сучасних методів вирішення професійних завдань.

Підвищення кваліфікації викладачів – цілеспрямоване і безперервне підвищення професійних знань і педагогічної майстерності співробітників, що беруть участь в реалізації навчального процесу.

Підвищення кваліфікації онлайн – підвищення професійної кваліфікації через Інтернет.

Підкаст 1– аудіо файл викладений в онлайн для завантаження користувачами через фіди. Зміст файлу може варіюватися від музики до новин, презентацій чи аудіо щоденників.

Підкасти 2– випуски ефіру, різнопланові передачі, авторські програми, шоу та постановки, розміщення аудіо та відео матеріалів у блозі у вигляді випусків, які можна слухати чи завантажувати на MP3-плеєр.

Підкасти і блогкастинг – блог, основний контент якого надиктовується та викладається у вигляді MP3-файлів.

Підкастинг – спосіб створення і передавання звукової або відеоінформації в Інтернет. Саме слово підкастинг походить від злиття слів iPod (портативний MP3-плеєр) і broadcasting – велике, широке мовлення.

Підручник (посібник) – для дистанційного навчання повинен відповідати основним вимогам: забезпечувати достатність навчальної інформації; бути зрозумілим для будь-якого рівня підготовленості; бути інтерактивним: мати практичну спрямованість; забезпечувати підготовку слухача до іспиту.

Підсистема – частина системи, що вивчається або досліджується самостійно, є більшим компонентом, ніж окремих елемент системи, але меншим, ніж система загалом. Будучи наділеною властивостями системи, має власну локальну мету функціонування.

Підсумкова атестація – комплексна оцінка рівня підготовки випускника вищого навчального закладу на відповідність вимогам Державного освітнього стандарту. Включає кілька видів атестаційних випробувань: підсумковий іспит з окремих дисциплін, підсумковий міждисциплінарний іспит за напрямом (спеціальністю), захист випускної кваліфікаційної роботи.

Підтвердження достовірності – позитивний результат перевірки правильності введення даних.

Підтримка системи – організаційне, інформаційне, програмне, технічне та інші види забезпечення системи, потрібні для її використання і вдосконалення.

Піксель 1– умовна точка, одиниця виміру різних об'єктів мови розмітки гіпертексту та інших мов програмування. Один піксель дорівнює одній умовній точці, з яких складається зображення на екрані монітора.

Піксель 2– мінімальна ділянка зображення, якій незалежним способом можна задати будь-який колір.

Пінг – (від англ. Ping = свист), гудіння. Ping (packet internet groper) – це програма, яка використовується для перевірки доступності адресата шляхом передачі йому спеціального сигналу (ICMP echo request – запит відгуку ICMP) і очікування відповіді.

Післявузівська підготовка – одержання фахівцем вищої кваліфікації шляхом навчання в аспірантурі або докторантурі.

Плагін – надбудова до будь-якої програми, що розширює її можливості.

Платні сервіси – сервіси, для можливості використання яких, необхідно надіслати платне СМС-повідомлення. Наприклад: 1) місце для додаткових фотографій; 2) послуга «Невидимка»; 3) видалення низьких оцінок фотографій; 4) можливість використання широкого асортименту смайликів, в тому числі рухомих; 5) очищення сторінки від непроханих гостей, з видаленням їх з списку переглядів; 6) можливість закривати сторінку від перегляду всіма користувачами, крім

друзів; 7) первісна реєстрація: для відправлення повідомлень, завантаження та оцінювання фотографій, можливості залишати коментарі у форумах і відвідувати сторінки інших користувачів. Платформа – основа, на якій будується і працює комп'ютер. Залежно від контексту термін може відноситися до апаратури, зокрема до типу процесора, або до комбінації апаратури та операційної системи.

Платформа як послуга (PaaS, англ. Platform - as - a - Service) – модель, коли споживачеві надається можливість використання хмарної інфраструктури для розміщення базового програмного забезпечення для наступного розміщення на ньому нових або існуючих додатків (власних, розроблених на замовлення або придбаних тиражованих додатків).

Повернення кредиту – можливість для студента в онлайн режимі знову вивчити і перездати курс, в якому він раніше не був успішний.

Повідомлення 1– це різні форми подання будь-якої інформації.

Повідомлення 2– дія за значенням повідомити, повідомляти і повідомлятися.

Повідомлення 3– фрагменти інформації, що передаються від одного користувача до іншого.

Повідомлення 4 (інформація) – те, що сповіщається комусь; письмова чи усна інформація.

Повідомлення 5 (дані) – дані, інформація, передані, викладені ким-небудь.

Повідомлення 6 (виступ) – невеликий публічний виступ, невелика доповідь на будь-яку тему.

Повідомлення 7 (документ) – папір, документ, в якому про щось повідомляється, сповіщається.

Повідомлення 8– в інформатиці: упорядкована послідовність символів, призначена для передачі інформації.

Повнота інформації – показник, що характеризує міру достатності інформації для вирішення різних завдань.

Події – повідомлення, що розсилаються об'єктом передплатникам (різним елементам програм) при певній зміні стану об'єкта.

Подільність системи – властивість системи, яка передбачає, що її можна поділити на окремі частини – підсистеми або модулі.

Показник мобільності – являє собою відношення загальної кількості відрхованих і зарахованих студентів, до загальної кількості зарахованих протягом одного навчального року.

Політика допустимого використання – це один з найважливіших документів, що регламентують інформаційну безпеку. Вона визначає правила використання комп'ютерів, додатків і мережевих підключень студентами, викладачами, іншим персоналом, а також визначає відповідальність за нездатність дотримуватися цієї політики.

Положення – нормативний документ, що встановлює порядок утворення, структуру, функції, компетенцію та організацію роботи структурних підрозділів установи.

Поняття – логічно оформлене загальне уявлення про що-небудь (предмет, явище, стан тощо).

Порт 1– роз'єм, куди підключаються пристрої комп'ютера (миша, клавіатура, монітор, принтер)

Порт 2– точка доступу до пристрою або програми.

Портал 1– досить великий віртуальний масив інформації, що включає в себе безліч різних тематичних розділів меншого розміру, або кілька самостійних проєктів.

Портал 2– слово «портал» прийшло в Інтернет з архітектури в значенні «головний вхід».

Мається на увазі сайт, з якого людина регулярно починає свою роботу в Інтернеті, який він робить стартовою сторінкою свого браузера.

Портал 3 – сайт, організований як системне багаторівневе об'єднання різних ресурсів та сервісів. Дає користувачеві чітку інформацію, здійснює миттєвий доступ до таких сервісів, як пошукові системи, електронний шопінг, безкоштовна електронна пошта, торгова реклама, миттєва розсилка повідомлень, веб-аукціони, чати. Портали володіють можливістю як залучати велику кількість користувачів, так і збирати інформацію про їхні інтереси. Під цим визначенням прийнято розуміти портали загального типу, які відіграють роль "відправної точки" для певної аудиторії Інтернету. Портали загального типу мають горизонтальну структуру організації, тобто об'єднують кілька тем.

Портал вертикальний – веб-сайт вузької тематичної спрямованості, що надає різні сервіси в її рамках. Найбільш перспективний інформаційний ресурс та інструмент, що має своїх послідовників в усьому світі.

Портал горизонтальний – веб-сайт загального характеру, що пропонує набір сервісів, які обслуговують різні теми.

Портфоліо проєкту – це комплект інформаційних, дидактичних і методичних матеріалів до навчального проєкту, розроблений з метою його ефективної організації та навчання з теми, яка відповідає навчальній програмі базового курсу.

Посилений сертифікат відкритого ключа – сертифікат ключа, виданий акредитованим центром сертифікації ключів, засвідчувальним центром, центральним засвідчувальним органом.

Послуга мультимедійних повідомлень (англ. Multimedia Messaging Service, MMS) – стандарт, який дозволяє пересилати між мобільними пристроями повідомлення з мультимедійним змістом (зображення, звук тощо), а не тільки з текстовим наповненням, як у випадку з SMS.

Пост – окремо взяте повідомлення у форумі, за певною темою. Може бути видалено або виправлено адміністратором і модератором на свій розсуд без попереднього попередження (зазвичай у випадках порушень правил). Це також сам процес написання повідомлення.

Постанова – розпорядчий документ, що приймається вищими і деякими центральними органами колегіального управління з метою розв'язання найбільш важливих і принципових завдань.

Пости – невеликі розповіді про те, що написали інші блогери, які містять посилання на згадані ресурси. Пост зазвичай розміщується в кінці статті.

Широко поширена практика розміщення посилань у постах на комерційній основі, тому часто постами називають оплачені посилання в постах блогів.

Постіндустріальне суспільство – суспільство, в якому сфера послуг отримала пріоритетний розвиток і превалює над обсягом промислового виробництва та виробництва сільськогосподарської продукції.

Потік – це стан повної включеності в процес діяльності, психоемоційного задоволення від неї. Стан потоку спостерігався і практикувався ще в східних духовних традиціях, але особливої популярності в сучасному суспільстві цей термін набув завдяки американському психологу Міхаю Чіксентміхайі. Тепер «потік» намагаються зловити представники майже всіх професій, пов'язаних з інтелектуальною і творчою працею – вчені, письменники, художники, дизайнери, інженери і розробники. У потоці робота та навчання стають ефективнішими, а мотивація підвищується.

Поточний контроль знань – контроль знань студентів протягом семестру за результатами навчальних занять з дисципліни (перегляд лекцій, виконання домашніх робіт, електронне тестування, колективні та комп'ютерні тренінги, лабораторні роботи і т. ін.).

Пошук у блогах – пошук інформації у популярних блог-сервісах.

Пошукова оптимізація (англ. search engine optimization, SEO) – комплекс заходів для підняття позицій і рейтингу сайту в результатах видачі пошукових систем по певних запитах користувачів. Зазвичай, чим вища позиція сайту в результатах пошуку, тим більше зацікавлених відвідувачів переходить на нього з пошукових систем.

Пошукова система – онлайн-служба, яка надає можливість пошуку інформації на сайтах в інтернеті, а також (можливо) у групах обговорення та ftp-серверах.

Пошукова система – веб-сайт, що надає можливість пошуку інформації в мережі Інтернет (наприклад, Google, Yandex). Більшість пошукових систем шукають інформацію на сайтах Всесвітньої павутини.

Пошуковий апарат – програмний інструмент, який дозволяє користувачеві працювати з масивом правової інформації (пошук за: контекстом, реквізитами, темою, закладками, документами на контролі).

Пошуковий робот ("веб-павук", краулер, спайдер) – програма, що є складовою частиною пошукової системи і призначена для обходу сторінок Інтернету з метою занесення інформації про них (ключові слова) у базу.

Пошукові запити довідкової правової системи - спеціальні елементи пошуків за їх реквізитами: видавцем, номером, датою, назвою, видом, статусом, відомостями про реєстрацію.

Пошукові машини – спеціалізовані сервери, призначені для пошуку і акумуляції інформації за запитами користувача.

Правила – нормативний документ, що встановлює порядок здійснення будь-якої діяльності, а також права та обов'язки суб'єктів, що беруть участь у цій діяльності.

Правила групи в соціальній мережі (правила форуму) – умови, які обов'язково повинні виконуватися всіма учасниками групи.

Правова інформатика 1– комплексна наукова дисципліна, що вивчає закономірності інформаційних процесів, проблеми створення, впровадження й ефективного функціонування комп'ютеризованих систем обробки правової інформації і, зокрема, системної інформації законотворчої, нормотворчої, право- застосовної та правоосвітньої діяльності, а також проблеми нормативно-правового регулювання нового класу суспільних відносин – інформаційних.

Правова інформація 2– зміст даних (повідомлень), використання яких допомагає вирішити ту чи іншу правову задачу чи сприяє її вирішенню; (законодавче визначення) сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про право, його систему, джерела,

реалізацію, юридичні факти, правовідносини, правопорядок, правопорушення і боротьбу з ними та їх профілактику тощо. Правовій інформації притаманні ті самі властивості, що і звичайній.

Правове забезпечення 1– сукупність правових норм, що регламентують правові відносини при функціонуванні автоматизованої інформаційної системи та її юридичний статус.

Правове забезпечення 2– сукупність правових норм, що визначають створення, юридичний статус і функціонування інформаційних систем, що регламентують порядок одержання, перетворення й використання інформації.

Представницький сервер – комп'ютер або програмне забезпечення, яке працює на ньому, що утворюють бар'єр між двома мережами, одна з яких закрита для сторонніх, а інша загальнодоступна. Ізолює інтрамережу, виступаючи в Інтернеті в ролі її представника. Головний обов'язок – передавати запити клієнтів мережі вузлів Інтернет і повертати необхідну інформацію клієнтові.

Презентація – це набір слайдів, у яких текст поєднується з графічними об'єктами, рисунками, звуком, відео та мультиплікаційними ефектами.

Приватна хмара – це хмарна інфраструктура, яка призначена для використання виключно однією організацією, що включає декілька користувачів (наприклад, підрозділів). Приватна хмара може перебувати у власності, керуванні та експлуатації як самої організації, так і третьої сторони (чи деякої їх комбінації). Така хмара може фізично знаходитись як у, так і поза юрисдикцією власника.

Відеосистема – апаратне забезпечення персонального комп'ютера, призначене для відображення на екрані монітора відеодані, надані комп'ютером, чи інформацію, що вводиться з клавіатури.

Прийом (до вищих навчальних закладів і на програми вищої освіти) – офіційна процедура, що дозволяє особам, які мають певний освітній ценз, продовжити свою освіту у вищих навчальних закладах і / або за певною програмою вищої освіти.

Прикладний аспект інформаційних технологій – використання останніх досягнень у галузі інформаційних технологій, пристосованих або спеціально розроблених для розвитку й функціонування юридичної науки і практики.

Примарний блог – ведеться від імені чужої особи невизначеною персоною.

Принцип взаємності електронного навчання – право вчителя, який вважається кваліфікованим в онлайн викладанні в одному навчальному закладі, викладати в іншому навчальному закладі без додаткових вимог або атестацій.

Принципи побудови системи дистанційного навчання – в навчальному закладі головні: децентралізації, комплексності системи освіти (безперервна освіта); інформаційної підтримки освітнього процесу; доступності дистанційної освіти; модульності навчально-методичного забезпечення; єдиної методологічної основи; контролю знань.

Прискорений графік навчання – графік, розрахований на скорочення терміну навчання в порівнянні з нормативним.

Про себе – розділ особистої сторінки користувача, в якому користувач може повідомити інформацію: про життя, навчання, службу, місце роботи та інше. У цьому розділі можливе розміщення посилань на інші сайти.

Проблема – ситуація, яка має наявний і бажаний стани, кожен з яких містить набір об'єктів, властивостей та зв'язків, об'єднаних у процес. Проблеми поділяють на кількісні, якісні, слабоструктуровані та змішані.

Проблемно-орієнтоване навчання – педагогічна стратегія, яка дозволяє оволодіти предметом вивчення через рішення реальних життєвих ситуацій за допомогою самостійного використання достовірних джерел і групових обговорень. Учитель при цьому виступає в ролі наставника-консультанта. Майже у всіх медичних ВНЗ США, Канади та Австралії використовується саме такий підхід.

Провайдер 1 (англ. to provide – забезпечувати, надавати доступ) – організація, яка надає послуги доступу та передавання (інформації) певними інформаційними каналами. Найчастіше слово використовується у сполученні «Інтернет-провайдер» – (Internet Service Provider, ISP).

Провайдер 2– (англ. provide – надавати) – компанія, що надає послуги доступу в Інтернет.

Провайдер дистанційної освіти – це навчальний заклад, який пропонує пройти навчання і одержати освіту засобами системи дистанційного навчання.

Провайдер електронного курсу – організація, що надає електронні курси.

Провайдер послуг Інтернет – компанія або інша організація, що надає послуги Інтернет: підключення до Інтернет через свої комп'ютери (що є частиною Інтернет), хостинг тощо.

Провайдер послуг Інтернету – організація, що надає послуги доступу до Інтернету та інші пов'язані з Інтернетом послуги.

Провайдер послуг доступу до додатків – компанія, що займається здачею в оренду, обслуговуванням та продажем прикладних програм на своїй технологічній базі. Як правило, послуги такої компанії націлені на вирішення наступних завдань: хостинг сайтів і поштових служб; експлуатація ERP-систем; Інтернет-магазини і торгові майданчики; доступ до зведених каталогів Інтернет-продавців; надання захищеного доступу до мережі тощо.

Прогнозування – імітація отримання нової інформації на основі інформації, що надходить в поточний момент, і її зіставлення з сукупністю інформації, що надійшла раніше.

Програма 1– план дій, який підлягає виконанню певним виконавцем.

Програма 2– послідовність дій (операцій), запропонована з метою досягнення конкретного результату.

Програма 3– послідовність команд, за якою комп'ютер обробляє дані.

Програма підвищення кваліфікації – план проведення робіт з підвищення кваліфікації співробітників на певний період часу, узгоджений за напрямами підвищення кваліфікації, категоріям слухачів, етапам і термінах реалізації.

Програма-пейджер – програма миттєвого обміну повідомленнями.

Програма може застосовуватися для організації відеоконференцій.

Програма-репліканта – копія типової програми, призначена для створення нового Інтернет-ресурсу з іншим контентом.

Програміст – це висококваліфікований спеціаліст, який створює комп'ютерні програми.

Програмне забезпечення 1– всі програми, якими забезпечена комп'ютерна система; розрізняють системне програмне забезпечення (зокрема, операційна система, транслятори, редактори, графічний інтерфейс користувача) та прикладне програмне забезпечення, що використовується для виконання конкретних завдань, наприклад, статистичне програмне забезпечення.

Програмне забезпечення 2– комплекс програм, що забезпечує оброблення чи передавання даних.

Програмне забезпечення 3– програмний засіб або їх взаємопов'язана сукупність.

Програмне забезпечення 4– це набір програм, складених для певного комп'ютера.

Програмне забезпечення як послуга (SaaS) - це модель продажу і використання програмного забезпечення, при якій постачальник розробляє веб-додаток і самостійно управляє ним, надаючи замовникам доступ до програмного забезпечення через Інтернет.

Програмний засіб 1– комп'ютерна програма, взаємопов'язана сукупність комп'ютерних програм, процедур, правил, документації та даних.

Програмний засіб 2– програма на носії даних із програмною документацією, розроблених відповідно до нормативних документів і придатних для використання за своїм призначенням

Програмний продукт – програмний засіб, програмне забезпечення, які призначені для постачання користувачеві (покупцеві, замовникові).

Програмування – це розроблення програм для різних обчислювальних і керуючих пристроїв.

Проект (project) – результат проектування, що є формалізованим інформаційним об'єктом та моделлю розроблюваного матеріального чи інформаційного об'єкта.

Проектно-орієнтоване навчання – метод проектів, основи якого заклав найвпливовіший американський філософ-прагматик і педагог Джон Дьюї.

Проектна методика передбачає не просто призначення проектів до виконання та власне їх виконання, а створення ситуацій, які будуть стимулювати дослідний і творчий дух учнів. Учитель тут виступає в ролі наукового керівника.

Проектування інформаційної системи – процес, спрямований на вдосконалення економічної інформації системи об'єкта управління, що передбачає створення та впровадження комплексного розв'язання економічних задач із застосуванням сучасних електронних обчислювальних машин і технічних засобів управління об'єктом.

Прозорість – властивість об'єкта, що забезпечує будь-які можливості без обмежень, пов'язаних зі способом реалізації цих можливостей.

Проміжна атестація – атестація з дисциплін відповідно до навчального плану відповідного напряму підготовки в формі іспиту, заліку, курсової роботи.

Пропедевтика (від грец. Προαίδευο – попередньо навчаю) – введення в будь-яку науку, попередній, вступний курс, систематично викладений у стислій і елементарній формі.

Пропедевтична лекція – вступна лекція з дисципліни.

Просування сайту – це комплекс заходів і способів по збільшенню відвідуваності сайту цільовими відвідувачами. Цільові відвідувачі - це відвідувачі, які зацікавлені в товарі, послугі або інформації, представленій на сайті.

Протокол – набір специфікацій, що дозволяють здійснювати обмін даними між двома включеними в мережу комп'ютерами, тобто стандарт, що містить опис правил прийому і

передачі між двома комп'ютерами команд, тексту, графіки та інших даних, який служить для синхронізації роботи декількох комп'ютерів в мережі.

Протокол – набір правил, яких дотримуються комп'ютери та програми у процесі обміну інформацією. Існує маса різних протоколів, які управляють усіма аспектами зв'язку та передавання даних – від апаратного до прикладного рівня, але всі вони схожі в тому, що задають правила, які роблять зв'язок можливим.

Протокол бездротових додатків – протокол, що забезпечує доступ до Інтернету з бездротового пристрою (мобільного телефона, кишенькового персонального помічника) до спеціальних ресурсів – сайтів зі сторінками, розробленими на мові WML.

Протокол IP (Інтернет-протокол) – мережевий протокол, який визначає маршрутизацію передавання інформації та відповідає за адресацію пакетів.

Протокол зв'язку - набір стандартних правил представлення інформації, передавання сигналів, ідентифікації та виявлення помилок, необхідний для обміну інформацією.

Протокол комунікаційний – обумовлені наперед правила передавання даних між двома пристроями. До основних параметрів, які описує протокол, відносяться: тип перевірки помилок, що використовується при передаванні; метод компресії (стискання) інформації (якщо такий є); спосіб визначення передавальним пристроєм факту завершення передачі; є одним із протоколів зв'язку.

Протокол мережевий – оснований на стандартах набір правил, що визначає принципи взаємодії комп'ютерів у мережі; задає загальні правила взаємодії різноманітних програм, мережевих вузлів чи систем і створює таким чином єдиний простір передавання; є одним із комунікаційних протоколів.

Протокол передачі гіпертекстової інформації – транспортний протокол, що забезпечує доступ до документів на веб-сайтах. У цій якості він фактично виконує всі запити до веб-вузлів.

Протокол TCP – Transmission Control Protocol (Протокол керування передаванням) – один із основних мережних протоколів Інтернету, призначений для керування передаванням даних у мережах і підмережах

TCP/IP.

Протокол управління передаванням – набір протоколів, розроблений для Інтернету, що став його основою. TCP гарантує, що кожен відісланий байт дійде до одержувача без втрат. IP присвоює локальні IP-адреси фізичним мережевим адресатам, забезпечуючи тим самим адресний простір, з яким працюють маршрутизатори. У сімейство TCP/IP входить протокол Telnet, який дозволяє віддаленим терміналам підключатися до віддалених вузлів (комп'ютерів), система доменної адресації DNS, яка дає можливість користувачам адресуватися до вузлів мережі за символьним доменним іменем замість цифрової IP-адреси, протокол передачі файлів FTP, який визначає механізм збереження і передачі файлів, а також протокол передачі гіпертексту HTTP.

Процес – послідовність станів системи, що відповідає впорядкованій зміні конкретного параметра, який визначає характерні властивості системи.

Процес впровадження – момент реалізації системи, який виникає одразу ж після створення системи пропрієтарного програмного забезпечення.

Профео, profeo.com.ua – ділова соціальна мережа для професіоналів.

Професійна перепідготовка фахівців – одержання фахівцями додаткових знань, умінь і навичок за освітніми програмами, що передбачають вивчення окремих дисциплін, розділів науки, техніки і технології, необхідних для виконання іншого (нового) виду професійної діяльності.

Професійне лабораторне заняття – аудиторне заняття, що проводиться з метою придбання і відпрацювання професійних умінь і навичок.

Процесор – пристрій, призначений для виконання команд, який реалізує функцію управління і виконання арифметичних і логічних операцій над інформацією.

Психотропна зброя – засоби та методи, що дозволяють здійснювати цілеспрямований руйнівний дистанційний вплив на психологічні функції та роботу фізіологічних органів і систем людини. Як засіб його доставки може використовуватися Інтернет.

Публічна хмара – це хмарна інфраструктура, яка призначена для вільного використання широким загалом. Публічна хмара може перебувати у власності, керуванні та експлуатації комерційних, академічних (освітніх та наукових) або державних організацій (чи будь-якої їх комбінації). Публічна хмара знаходиться в юрисдикції постачальника хмарних послуг.

Р

Растрове графічне зображення – зображення, які формуються в процесі перетворення графічних даних з аналогової форми на цифрову.

Расфолловінг – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє видаляти фолловерсів, які не цікаві користувачеві.

Рахунок – запис, що містить відомості, які користувач повідомляє про себе. Синоніми та сленгові терміни: профіль, профайл, сторінка, найчастіше – акаунт і еккаунт, від англійського account – обліковий запис, особистий рахунок.

Реал – законослухняний користувач соціальної мережі з реальними даними і фотографіями. Реальність користувача підтверджується паспортом, у разі видалення облікового запису. В силу своєї нереальності, клони і мульти, не підлягають офіційному відновленню у разі видалення.

Реальний час (real time) – час, що збігається з фактичним часом перебігу фізичного процесу. Стосовно режиму оброблення даних це означає, що потрібні розрахунки виконуються під час фактичного перебігу відповідного, фізичного процесу так, що результати обчислень можна використовувати для керування цим процесом. Стосовно прикладних програм це значить, що в них відповідь на інформацію, яка вводиться, формується досить швидко, так що вона може впливати на подальше введення даних (діалоговий режим).

Регіональна мережа – велика, нерідко географічно розосереджена мережа, яка за допомогою комунікаційних засобів об'єднує в єдине ціле комп'ютери в різних пунктах. Може охоплювати і безліч будівель в одному районі, і виходити за межі державних кордонів. Кілька розподілених мереж, пов'язаних між собою, частіше називають не регіональними мережами, а інтермережами або мережевими комплексами.

Регламент сайту – регулює відносини між власником сайту в особі адміністрації сайту і його користувачами, що виникають у зв'язку з використанням сайту. Положення регламенту встановлюються, змінюються і скасовуються власником сайту в односторонньому порядку.

Регулювання Інтернет – комплекс законодавчих і організаційних заходів, спрямованих на підтримку і розвиток Інтернет. Включає в себе: комерційне законодавство, заходи з розвитку конкуренції, ліцензування, технологічні стандарти, регулювання цін, податкове обкладення, захист інтелектуальної власності, споживачів, конфіденційності, забезпечення відповідальності провайдерів, переслідування комп'ютерних злочинів та ін. Заходи з регулювання Інтернет повинні забезпечувати прозорість і відкритість. У зв'язку з унікальною природою Інтернету, його регулювання має певні труднощі і в більшості країн відсутній спеціальний "Закон про Інтернет". Існує також небезпека надмірної "старанності" влади в цьому питанні, яка може знищити одне з основних "завоювань" Інтернету - його свободу.

Редагування – процес внесення змін у текст.

Реєстрація на курси – процес офіційного зарахування на курс.

Резервне копіювання – технологія копіювання програм і/або даних з метою підвищення надійності зберігання даних.

Резистивна матриця – це двошарова сітка з тонких провідників, розділена повітряним зазором і вмонтована в пластикову поверхню інтерактивної дошки.

Рейтингова оцінка – базова технологія оцінювання успішності в системі дистанційного навчання з урахуванням накопичення поточних оцінок в базі даних. По своїй суті – це накопичена сума оцінок з різними варіантами математичної обробки.

Рейтинг 1 (від англ. Rating) – індивідуальний числовий показник оцінки досягнень, ступінь популярності.

Рейтинг 2 – відсоток аудиторії цільової групи, охопленої деяким Інтернет-ресурсом (аналогічно і телепрограмою, друкованим виданням, радіостанцією) уданий момент часу. Один пункт рейтингу відповідає одному відсотку.

Реквізити правових документів – найбільш усталені структурні елементи нормативних правових актів: видавець, номер, дата, назва, вид, статус, відомості про реєстрацію.

Релевантність – міра відповідності отриманого результату бажаному. У термінах пошуку – це міра відповідності результатів пошуку завданню, поставленому в запиті.

Реплікація – дублювання бази даних на кількох серверах. Підвищує ефективність доступу до інформації, але щоб бути дійсно корисною, повинна гарантувати регулярне оновлення і синхронізацію копій.

Реплікація програмного забезпечення – тиражування програмного забезпечення типового інформаційного комплексу з метою подальшого клонування на його основі нового галузевого порталу або комплексу.

Репозитарій об'єктів навчання – репозитарій для зберігання цифрових освітніх ресурсів.

Рерайтинг – написання унікального тексту на основі вже існуючої новини, статті. Для рерайтинга типово використання синонімічних слів, переклад прямої мови в непряму, переміщення абзаців.

Ресурс – сайт, Інтернет-проект, вузол мережі – частина системи, яка може бути виділена користувачеві або процесу.

Реферат – короткий точний виклад змісту документа, що включає основні фактичні відомості та висновки, без додаткової інтерпретації або критичних зауважень автора реферату.

Риболовля та полювання, rybalka.com – інтерактивний портал, соціальна мережа України, найбільша соціальна мережа в СНД про риболовлю і полювання, фото та відео з риболовлі, особисті альбоми та блоги рибалок, форум рибалок, GPS карта річок і озер, фотозвіти про риболовлю та полювання.

Ринковий інформаційний простір – ринки, засновані на інформаційних технологіях і керовані ними.

Рішення – розпорядчий документ, що приймається колегіальним органом організації, наприклад науковою (вченою) радою.

Робот – система, здатна до доцільної поведінки в умовах мінливого зовнішнього оточення. Симбіоз штучного інтелекту і механіки. Його ядром є комп'ютер або група комп'ютерів, які керують зовнішніми пристроями –розвиненими органами, призначеними для просторового і кутового переміщення деталей, інструментів або власного переміщення. Для виконання своїх функцій робот обробляє інформацію, надану його датчиками (штучні органи зору, слуху, сенсорні пристрої).

Робота – набір завдань та обов'язків, які виконуються або повинні бути виконані однією особою (працівником).

Робоча група (або просто група) – спеціально створені об'єднання користувачів за рівнем доступу, інтересами тощо. Кожен учасник може належати до кількох груп, а кожна група може мати власні рівні доступу. Це дозволяє легше надавати модераторські права чи обмежувати доступ до певних форумів.

Робоча книга – сукупність аркушів, розмішених в одному файлі.

Робоча копія фонограми – запис на відповідному носії комплексу звукозапису або на комп'ютері архіваріуса.

Робоча навчальна програма – це нормативний документ дисципліни вищого навчального закладу, який містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність та організаційно-методичні форми її вивчення, обсяг часу на різні види навчальної роботи, форми і засоби поточного та підсумкового контролю, перелік наочних і технічних засобів навчання тощо.

Робоча, поточна комірка – комірка таблиці, в якій перебуває курсор.

Робочий аркуш – електронна таблиця, яка розміщується в пам'яті ПК після його завантаження.

Розвиток (evolution) – здатність системи змінювати свій склад і структуру в процесі функціонування.

Роздільна здатність монітора - може виражатися у вигляді двох цілих чисел, що визначають розміри зображення в точках по горизонталі й вертикалі, наприклад: 1600 × 1200. У даному випадку це означає, що ширина зображення становить 1600 точок, а висота – 1200 точок. У результаті зображення складається з одного мільйона дев'яťсот двадцять тисяч (1920000) точок.

Кількість точок по горизонталі й вертикалі може бути різним для різних малюнків. Відповідно, чим вище роздільна здатність, тим більше точок на тій же площі і тим вищою є деталізація зображення (тим менше зернистості та більш якісною буде ваша картинка).

Розосереджена віртуальна школа – онлайн програма, яка управляється і служить декільком районам, як правило, об'єднаними в офіційний консорціум.

Розподілена база даних – база даних, фізично розподілена на дві або більше комп'ютерні системи.

Розподілена освіта – освіта, при якій учень за допомогою комп'ютерних технологій і засобів телекомунікацій навчається одночасно в різних освітніх установах і (або) у територіально віддалених один від одного педагогів.

Розподілений характер освітнього процесу – навчання за місцем проживання або роботи.

Розпорядження – розпорядчий документ органу управління або посадової особи організації, виданий в рамках їх компетенції, обов'язковий для виконання всіма адресатами.

Рольова гра (навчальне заняття) – вид колективного тренінгу для таких навчальних дисциплін або їх модулів, зміст яких дозволяє створити і розіграти життєву і професійну ситуацію з чітким поділом ролей дійових осіб.

РОРЗ – Post Office Protocol (Поштовий Офісний Протокол) – це протокол, що використовується клієнтом для доступу до повідомлень електронної пошти на сервері.

Рунет – російський сегмент Інтернету. Включає російськомовні сайти, фізично розміщені на мережевих ресурсах, розташованих на території Росії, і

зарубіжні сайти змістовно пов'язані з Росією. Як правило, цей термін використовується для позначення безлічі сайтів, що знаходяться в доменній зоні .ru. У зв'язку з розвитком національних

доменних зон, їм можна позначити також безліч сайтів, для яких російська мова є основною, або однією з основних. У більш широкому сенсі позначає не лише самі сайти, а також технічні засоби (сервери, канали тощо), що використовуються для їх підтримки, а також людей, так чи інакше з ними пов'язаних – адміністраторів, співробітників компаній, що підтримують сайти, користувачів. Рух студентського контингенту – зміна складу і чисельності студентів вищого навчального закладу за структурними підрозділами, напрямками підготовки, формам та етапам навчання в зв'язку з переведенням, відрахуванням і відновленням.

С

Сайт – дослівно «вузол мережі». Сукупність розміщених у мережі Інтернет веб-сторінок, об'єднаних єдиною темою, дизайном та єдиним адресним простором домену.

Сайт, Вебсайт 1– сукупність веб-сторінок, доступних у мережі Інтернет, які об'єднані як за змістом, так і навігаційно. Фізично сайт може розміщуватися як на одному, так і на декількох серверах.

Сайт, Веб-сайт 2- декілька веб-сторінок, що об'єднані в одну структуру і мають загальну частину адреси. Однозначного визначення сайту не існує –наприклад, деякі розділи великих сайтів і користувачі, і власники вважають окремими сайтами.

Сайт дистанційного навчального закладу – містить нижче вказані основні розділи: інформаційний; навчальних програм і курсів; реєстрації; бібліотека; технічного сервісу.

Сайт-візитка – невеликий сайт, який, як правило, складається з декількох веб-сторінок, та містить основну інформацію про комерційну або некомерційну організацію, приватну особу, компанію, товари або послуги, прайс-листи, контактні дані та форму зворотного зв'язку.

Самостійна робота учнів – індивідуальна або колективна навчальна діяльність яка, здійснюється без безпосереднього керівництва вчителя. З точки зору організації самостійності робота може бути: а) фронтальною (класною) –учні виконують одне і те ж завдання, наприклад пишуть твір на задану тему; б) груповою – для виконання завдання учні розбиваються на невеликі групи (по 3-6 чол.); в) парною – наприклад при проведенні дослідів, на заняттях улінгафонному кабінеті; г) індивідуальною – кожен учень виконує окреме завдання. Найбільш поширені види самостійної роботи: робота з підручником, довідковою літературою або першоджерелами, розв'язування задач, виконання вправ, творів, спостереження, конструювання, моделювання і т. ін.

Самостійне вивчення – альтернатива навчання в класі, при якій студент має можливість вибору способів вивчення матеріалу під керівництвом вчителя.

Санкціонований доступ – доступ до програм і даних користувачів, які мають право (повноваження) на ознайомлення або роботу з ними.

Сарафанне Радіо – лабораторія соціального маркетингу www.SarafannoeRadio.org, Веб 2.0 експерт. Піонер моніторингу соціальних мереж. Перший укладач словника термінів соціальних мереж, рейтингів груп у соціальних мережах, і низку оцінок соціальних мереж.

Свікі – соціальна пошукова система, що адаптує пошук до вибраної тематики та співтовариства, за ключовим словом видається список найбільш релевантних до вибраної тематики сайтів, використовується спільна діяльність учасників співтовариства – користувачі можуть пропонувати теги та сайти для налагодження, показує «хмару» популярних запитів.

Світ тісний – соціальна мережа з пошуковою системою, що дозволяє знайти друзів, колег, однокласників, однокурсників і однодумців. Ручний та автоматичний пошук допомагає користувачам знаходити нову роботу і загальні інтереси. Користувачі мають записні книжки з інформаційним менеджером і автоматичними змінами для актуальності особистих, корисних і ділових контактів.

СДН – система дистанційного навчання.

СДО (Система Дистанційної освіти) – російський аналог терміна LMS (може вживатися в більш широкому сенсі – як апаратно-програмний і пов'язаний з ним організаційний комплекс з надання послуг з дистанційного навчання).

Семантичний Веб – це підхід до розвитку Вебу, який полягає у збагаченні Веб-контенту спеціалізованими мета-даними і створенні засобів для автоматичної обробки цих мета-даних (інтелектуальних програмних агентів), які могли б розпізнавати значення документів з метою виконання складних пошукових завдань користувачів.

Сервер 1 – комп'ютер або програма, здатні надавати клієнтам (у міру надходження від них запиту) деякі мережні послуги.

Сервер 2 (англ. server – служба) – у комп'ютерній термінології слово може стосуватися окремого комп'ютера чи програми. Головною ознакою в обох випадках є здатність машини чи програми переважну кількість часу працювати автономно, без втручання людини, реагуючи на зовнішні події згідно встановленого програмного забезпечення. Втручання людини відбувається

під час встановлення серверу і під час його сервісного обслуговування. Часто це роблять окремі адміністратори серверів з вищою кваліфікацією.

Сервер 3– об'ємний комп'ютер, ресурси якого використовуються багатьма користувачами.

Сервер 4– об'єкт, що надає сервіс іншим об'єктам за їх запитом. В Інтернеті – комп'ютер, підключений до мережі, або програма, що виконується на ньому, які надають клієнтам доступ до загальних ресурсів та керують цими ресурсами. Найбільш важливими типами серверів є: сервери WWW, призначені для подання взаємопов'язаної мультимедійної інформації та вмісту баз даних; сервери електронної пошти; сервери FTP, призначені для обміну файлами; сервери спілкування в реальному часі (чати); сервери, що забезпечують роботу Інтернет-телефонії; системи трансляції радіо і відео через Інтернет.

Сервер як комп'ютер – це службовий комп'ютер у локальній чи глобальній мережі, що забезпечує функціонування мережі, всі або частину її функцій.

Сервер як програма – програма, що надає деякі послуги іншим програмам (клієнтам). Зв'язок між клієнтом і сервером зазвичай здійснюється за допомогою передачі повідомлень, часто через мережу, і використовує певний протокол для кодування запитів клієнта і відповідей сервера. Серверні програми можуть бути встановлені як на серверному, так і на персональному комп'ютері, кожного разу вони забезпечують виконання певних служб (наприклад, сервер баз даних чи веб-сервер).

Сервіс – сукупність засобів для обслуговування користувачів; набір функцій одного з рівнів програмної структури мережі, що забезпечують доступ до об'єктів вищого рівня через інтерфейс між цими рівнями.

Сервіси – особливі інструменти, які дозволяють не лише знайти потрібні документи, а й зручно працювати з ними.

Сервіси Інтернет – процеси обслуговування об'єктів Інтернет. Сервіси надаються користувачам, програмам, системам, рівням, функціональним блокам. Найбільш поширеними видами є: зберігання даних, передавання повідомлень і блоків даних, електронна та мовна пошта, організація і управління діалогом партнерів, надання з'єднань, проведення сеансів, відео-сервіс. Сервіс здійснюють мережеві служби.

Сертифікації відкритих ключів – процедура підтвердження особи власника відкритого ключа в Центрі сертифікації.

Сертифікація – процедура посвідчення якогось факту.

Симетричне шифрування – шифрування, яке проводиться тим самим ключем, що й розшифрування.

Синхронне навчання – Інтернет навчання, при якому учасники взаємодіють в один і той же час і в одному й тому ж місці.

Синхронне навчання – різновид онлайн-навчання, в якому взаємодія між слухачами та викладачами відбувається в режимі реального часу. Вебінари, спільна робота над документами, відеоконференції – приклади синхронного навчання.

Синхронні заняття – заняття в реальному режимі часу.

Система 1– сукупність взаємопов'язаних об'єктів, підпорядкованих певній єдиній меті з урахуванням умов навколишнього середовища.

Система 2– сукупність елементів, зв'язки між якими з'єднують їх у структуру; об'єктивно існуючий комплекс процесів і явищ, а також зв'язків.

Основні особливості систем: цілісність, відносна відокремленість від навколишнього середовища, наявність зв'язків з ним, наявність частин і зв'язків між ними (структурованість), підпорядкованість всієї системи конкретній меті.

Система 3– будь-який об'єкт, який одночасно розглядається і як єдине ціле, і як сукупність різномірних об'єктів, об'єднаних для досягнення певного результату.

Система автоматизованого проектування – організаційно-технічна система, яка складається з комплексу засобів автоматизації проектування і взаємодіє з підрозділами проектною організацією, виконуючи автоматизоване проектування.

Система дистанційної освіти 1– весь комплекс процесів, що мають своїм результатом дистанційну освіту, включаючи вивчення, навчання, комунікацію, проектування та менеджмент.

Система дистанційної освіти 2– це єдиний комплекс освітніх послуг, який включає: мережу Інтернет, веб-сервери та інші атрибути мереж; електронну бібліотеку навчальних курсів, забезпечену експертною системою, яка дає змогу автоматично формувати навчальні курси залежно від індивідуальних запитів студента; корпоративну систему управління навчальним процесом в усіх його виявах, включаючи фінансові оборотні кошти; а також обов'язковий атрибут – навчальний курс фундаментальної Інформатики як природничо-наукової дисципліни.

Система дистанційної освіти 3– освітня система, що забезпечує здобуття освіти за допомогою дистанційних технологій навчання. Включає в себе: кадровий склад адміністрації і технічних фахівців, професорсько-викладацький склад, навчальні матеріали та продукти, методики навчання і засоби доставки знань, які об'єднані організаційно, методично і технічно з метою проведення дистанційного навчання.

Система електронних платежів – комплекс апаратних і програмних засобів, які здійснюють оплату товарів шляхом комп'ютерних та магнітних карток.

Система електронного документообігу – організаційно-технічна система, яка забезпечує процес створення, керування доступом і розповсюдження електронних документів у комп'ютерних мережах, а також забезпечує контроль над потоками документів в організації.

Система електронної звітності – сукупність організаційних, правових заходів, програмних, програмно-апаратних, телекомунікаційних засобів, включаючи спеціалізоване програмне забезпечення, що забезпечують формування, передачу, контроль проходження, оброблення даних та зберігання електронних звітів та квитанцій.

Система збирання даних – найпростіша система, призначена для передачі інформації від абонентських систем до процесора.

Система забезпечення безпеки – стандартні захисні заходи, такі, як: криптографічне кодування, знання пароля, привласнення ідентифікатора, електронний цифровий підпис тощо.

Система керування базами даних – являє собою сукупність мовних та програмних засобів, які призначені для побудови, ведення та багатоаспектного використання баз даних користувачами різних категорій.

Система керування контентом – програмне забезпечення для організації веб-сайтів або інших інформаційних ресурсів в Інтернеті чи в окремих комп'ютерних мережах.

Система колективного користування – універсальна система, орієнтована на інтерактивний режим роботи віддалених користувачів.

Система обробки проблем – механізм, що пов'язує мовну систему і систему знань.

Система оброблення даних – система, що складається із сукупності технічних і програмних засобів, які забезпечують оброблення даних, а також обслуговуючого персоналу.

Система підтримання прийняття рішень – інтерактивна прикладна система, що забезпечує кінцевим користувачам, які приймають рішення, легкий та зручний доступ до даних і моделей з метою прийняття рішень у погано структурованих та неструктурованих ситуаціях у різних сферах людської діяльності.

Система проектування – складна організаційно-технічна система, що включає комплекс методичних матеріалів, програм, алгоритмів, технічних засобів, які регламентують організацію проектних робіт і забезпечують комплексне застосування ЕОМ на всіх стадіях та етапах створення проекту інформаційної системи.

Система управління базами даних – система, що керує процесом збирання інформації. Сукупність програмних і мовних засобів, що забезпечують управління базами даних.

Система управління базами моделей – один із компонентів архітектури універсальної СППР. Забезпечують користувачам широкий набір моделей і дають змогу проводити гнучкий доступ, оновлення і заміну бази моделей.

Системний аналіз – сукупність наукових і практичних методів вирішення різноманітних проблем, що виникають у всіх сферах цілеспрямованої діяльності суспільства, на основі системного підходу та подання об'єкта дослідження у вигляді системи.

Складність – властивість явища (об'єкта, процесу, системи), що проявляється в несподіваності, непередбачуваності, незрозумілості, випадковості, "антиінтуїтивності" його поведінки. Виникає внаслідок непростой взаємодії великої кількості об'єктів, поведінка одного або кількох об'єктів впливає на поведінку інших.

Сховище даних – база даних, що є сукупністю предметно-орієнтованих, інтегрованих, статичних і таких, які підтримують хронологію наборів даних, організованих з метою підтримання управління і які є єдиним джерелом вірогідної інформації, необхідної для оперативного аналізу та прийняття рішень (концепція Білла Інмона).

Система управління контентом – програма, що надає інструменти для додавання, редагування, видалення інформації на сайті. Кожен сайт має панель управління, яка є лише частиною всієї програми, але достатня для управління ним.

Система управління курсом – технологічна платформа, через яку пропонуються інтерактивні курси, включає в себе програмне забезпечення для створення і редагування контенту, інструменти

підтримки асоціативних зв'язків, інструменти оцінки та інші функції, призначені для розширення доступу та простоти використання.

Система управління навчанням – це цифрове середовище для вчителя, яке використовується для розробки і поширення навчальних матеріалів – для публічного або спільного доступу. LMS-системи дозволяють створювати завдання, призначати їх окремим учням або групам, працювати над проектами і стежити за ходом їх виконання, створювати малі робочі групи для спілкування і обговорення. Найбільш відомий приклад – Google Classroom.

Система управління навчанням – технологічна платформа, через яку студенти отримують доступ до онлайн-курсів, зазвичай включає в себе програмне забезпечення для створення і редагування змісту курсу, засоби зв'язку, інструменти оцінки та інші функції для управління курсом.

Системна інтеграція – комплексний підхід до автоматизації проектування, виробництва і створення мереж.

Ситуативне (контекстне) пізнання – саме це поняття когнітивної науки лежить в основі когнітивного навчання. Тут пізнання розглядається як процес, який в повній мірі буде працювати тільки в реальному середовищі, в контексті конкретної ситуації або комплексу подій. Іншими словами, контекстне пізнання проводить зв'язок між тим, що ви знаєте, і тим, що ви можете з цим знанням зробити.

Складний аналіз даних (intelligent data analysis) – аналіз даних з активним використанням статистичних та математичних методів та алгоритмів, таких як методи оптимізації, кореляції, класифікації, генетичні алгоритми тощо, з метою отримання інформації з початкових даних, пошуку взаємозалежності даних, а також візуального подання даних.

Скорочені освітні програми – освітні програми, які реалізуються в терміни і в обсягах, скорочених в порівнянні з нормативними.

Скрібд – революційне рішення щодо публікації книг та ілюстрованих брошур. Фактично перед нами мережева бібліотека, яка стрімко поповнюється різноманітними цікавими документами та книгами завдяки зусиллям користувачів. Так, користувачі можуть завантажувати на сайт документи в форматах .doc (Microsoft Word), .pdf (Adobe Acrobat), .txt (Plain text), .ppt (Microsoft Powerpoint), .xls (Microsoft Excel), .ps (Adobe postscript), .lit (MS reader ebook) а потім стандартними засобами можуть переглядати, масштабувати, здійснювати повнотекстовий пошук, роздруковувати та навіть прослуховувати текстову інформацію.

Слабкий студент – студент, який не справляється з освітньою програмою.

Слайдкаст – слайд-шоу на основі підкасту.

Слайд-лекція – навчальний фільм у вигляді текстових і графічних слайдів, супроводжуваних закадровим коментарем предметного фахівця, призначений для індивідуального перегляду тих, хто навчається.

Словник – тлумачний (роз'яснювальний) словник понять і термінів.

Служба коротких повідомлень (брит. англ. SMS, Short Message Service) – послуга обміну (передавання і приймання) короткими текстовими повідомленнями в телекомунікаційних мережах, доступна для більшості мобільних телефонів та інших комунікаційних пристроїв, таких як пейджер, модем, КПК, або, навіть, настільний комп'ютер (за допомогою функцій програмного забезпечення). Для реалізації послуга повинна підтримуватись оператором зв'язку, комунікаційним пристроєм та програмним забезпеченням комунікаційного пристрою.

Служба соціальних мереж – веб-сайт або інша служба у Веб, яка дозволяє користувачам створювати публічну або напівпублічну анкету, складати список користувачів, з якими вони мають зв'язок та переглядати власний список зв'язків і списки інших користувачів. Природа та номенклатура зв'язків може відрізнитись в залежності від системи.

Слухач вищого навчального закладу – особа, яка навчається у вищому навчальному закладі на підготовчих відділеннях, в структурних підрозділах підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців або в іншому вищому навчальному закладі для отримання другої вищої професійної освіти.

Смайлик – від англійського слова smile – усмішка, посміхатися. Поєднання символів, що вказують на емоцію людини під час написання якогось тексту. Не тільки посмішка, а й багато інших варіантів емоцій. Зазвичай інтуїтивно зрозумілі символи. Смайли бувають текстовими і графічними.

Смарт-карта – пластикова карта (схожа на звичайну кредитну карту) із спеціальною вбудованою мікросхемою, яка здійснює контроль за використанням інформації, яка в ній міститься.

СММ (соціальний медіа маркетинг) – маркетинг в соціальних мережах, просування сайту, бренду, компанії або особи в соціальних мережах, блогах і форумах.

СМО1 (соціальна медіа оптимізація) – набір інструментів і комплекс заходів для залучення на основний сайт відвідувачів з соціальних мереж та блогів.

СМО 2– зміна сайту у формат Веб 2.0.

СМО 3– перетворення контенту сайту та зміна алгоритмів наповнення Веб 2.0.

СМО 4– просування сайту в соціальних мережах, блогах і форумах.

СМО 5– оптимізація ресурсу під соціальні мережі.

СМС-активація – відправлення СМС-повідомлення з мобільного телефону користувача на певний номер з уведенням до тексту повідомлення деяких символів (цифр), у результаті чого, відбувається авторизація аккаунта користувача в соціальній мережі. СМС-активація на сайтах платна, тобто вартість відправленого повідомлення є більшою, ніж у звичайному випадку.

Соціальна інформатика – наука про закономірності і форми руху та використання інформації в суспільстві.

Соціальна мережа1– інтерактивний багатокористувацький Веб-сайт, контент якого наповнюється самими учасниками мережі, з можливістю вказування будь-якої інформації про окрему людину / персону (дату народження, школу, вуз, улюблені заняття і т.д.), за якою аккаунт користувача зможе знайти інші учасники мережі. Одна із звичайних рис соціальних мереж – це система «друзів» і «груп». Це співтовариство користувачів Інтернет, які мають доступ до мережі в залежності від інтересів і географічної прив'язки, онлайнове середовище, яке використовується з метою полегшення соціальної взаємодії, такі як обмін контентом, думками, досвідом та актуальними медіа даними. Полегшує створення персонального профілю і віртуальних взаємин. Це соціальна структура, що складається з груп вузлів, якими є соціальні групи, особистості, індивідууми. Соціальні мережі використовуються для пошуку не тільки людей зі схожими інтересами, але й самих об'єктів цих інтересів (спорт, музика, професії і т. ін.). У таких мережах звичайно використовується народна класифікація, практика спільної категоризації інформації.

Соціальна мережа 2– соціальна структура утворена індивідами або організаціями. Вона відображає розманітні зв'язки між ними через різноманітні соціальні взаємовідносини, починаючи з випадкових знайомств і закінчуючи тісними родинними вузами. Вперше термін було запропоновано у 1954 році Дж. А. Барнесом (в роботі *Class and Committees in a Norwegian Island Parish*, «Human Relations»).

Соціальна мережа 3– це веб-сайт організації співтовариств людей зі схожими інтересами та / або діяльністю. Зв'язок здійснюється за допомогою сервісу внутрішньої пошти або миттєвого обміну повідомленнями. Також бувають соціальні мережі для пошуку не тільки людей за інтересами, але і самих об'єктів цих інтересів: веб-сайтів, типу музики і т. п. Популярні соціальні мережі: MySpace, Facebook, Twitter, Вконтакте, Однокласники.

Соціальний інтелект – сукупний творчий потенціал суспільства, що визначає здібності людей виробляти та засвоювати нові знання, форми і методи організації праці та нові технології.

Соціальний інтелект – сукупний творчий потенціал суспільства, що визначає здібності людей виробляти та засвоювати нові знання, форми і методи організації праці та нові технології.

Соціальний конструктивізм – соціопсихологічна теорія, в рамках якої в процесі міжособистісної взаємодії відбувається індивідуальне навчання. Основна цінність – особистий внесок кожного в загальну базу знань.

Соціальні закладки 1– це сервіси зі списками посилань на сайти, які цікаві користувачеві Інтернету. Користувач бажає надалі відвідувати ресурси, і для цього зберігає посилання на ці сайти в спеціальних списках, які мають назву - соціальні закладки. Соціальні закладки зберігаються не на комп'ютері користувача, а в Інтернеті на сайті закладки. Соціальні закладки зберігаються не на комп'ютері користувача, а в Інтернеті на сайті закладки. Вони корисні користувачеві, який працює з різних комп'ютерів, наприклад, вдома, на роботі, на ноутбуку, у телефоні. Соціальні закладки зручні у випадку переустановлення операційної системи. Так як посилання записані не на комп'ютері користувача, а на жорсткому диску машини клієнта, інформація зберігається. Важливою перевагою соціальних закладок є можливість складати їх списки не хаотично, де всі закладки зібрані поспіль разом. У соціальних закладках можна систематизувати посилання на вподобані сайти за категоріями. Соціальними вони називаються тому, що можна крім своїх закладок побачити цікаві посилання інших користувачів і поділитися своїми закладками зі знайомими.

Соціальні закладки 2– це розвиток ідеї звичайних закладок у браузері, які служать для того, щоб зберігати ті сторінки, які вам сподобалися. Але при всій схожості соціальні закладки всеж відрізняються від звичайних. Звичайні закладки знаходяться на комп'ютері користувача, а соціальні в мережі Інтернет, тому якщо з вашим комп'ютером щось трапиться, ви можете не хвилюватися за свої закладки, вони будуть цілими.

Соціальні сервіси – мережеве програмне забезпечення для підтримки групової взаємодії.

Спам 1(англ. spam) – масова розсилка кореспонденції рекламного чи іншого характеру людям, які не висловили бажання її одержувати. Передусім термін «спам» стосується рекламних електронних листів.

Спам 2– настирлива реклама сумнівного характеру в коментарях, особистій пошті, форумі та інших повідомленнях. Розсилка кільком користувачам з примусовою видачею їм не запитаної ними інформації.

Спам 3– розсилка будь-якого повідомлення (найчастіше - рекламного або комерційного змісту) безлічі адресатам, для яких дане повідомлення небажано, або в безліч списків і груп новин, тематика яких не відповідає змісту повідомлення. Справедливо вважається важким порушенням етикету і правил застосування комп'ютерних мереж.

Спам-бот – комп'ютерна програма, метою якої є автоматизована розсилка спаму. Шукає на сайтах незахищені форми для введення даних і заповнює їх своїм вмістом.

Спеціальне програмне забезпечення – це частина програмного забезпечення, що представляє собою сукупність програм, розроблених при створенні даної автоматизованої системи.

Списки розсилки (maillists) – сервіс в Інтернеті; спосіб спілкування через електронну пошту всіх, хто підписався на певний список розсилки.

Списки розсилки – простий сервіс Інтернет, який не має власного протоколу та працює виключно через електронну пошту. Здійснює комунікацію повідомлень всім передплатникам з однієї спеціальної адреси.

Список розсилки (Mailing list) – під списком розсилки розуміють механізм, який дозволяє розіслати поштове повідомлення певної групи передплатників. Існує розсилка як мовлення (господар посилає інформацію, передплатники отримують) і як групове спілкування (передплатники спілкуються один з одним). В останньому випадку у розсилки є групова адреса – повідомлення, надіслані на неї, отримують всі передплатники. Господар розсилки (модератор) визначає права учасників – хто може тільки читати розсилку, а хто і писати повідомлення.

Співвідношення студентів і викладачів – кількість студентів та викладачів, передбачене для кожного інтернет-курсу.

Спільнота – група людей зі схожими інтересами, які спілкуються один з одним. Має список учасників і форум. Спільноти сформовані навколо навчальних закладів і певних сфер діяльності користувачів.

Спільнота – списки однокласників, однокурсників, товаришів по службі, колег і товаришів по відпочинку на сайті Однокласники.

Сплוג – спам-блог.

Споживач для споживача – сектор ринку, де комерційні відносини будуються на спілкуванні споживачів один з одним. Приклад веб-ресурсів цього сектора – Інтернет-аукціони.

Стажування – формування та закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих за результатами теоретичної підготовки.

Стандарт – нормативний документ, в якому з метою добровільного багаторазового використання встановлюються характеристики продукції, правила здійснення і характеристики процесів виробництва, експлуатації, зберігання, перевезення, реалізації та утилізації, виконання робіт або надання послуг; також може містити вимоги до термінології, символіки, пакування, маркування або етикеток і правилам їх нанесення.

Стандарти якості – набір оцінок і показників для навчальних курсів, програм підвищення кваліфікації, освітніх програм і т. ін., розроблений керівним органом або акредитованою організацією.

Стандартизація – діяльність із встановлення правил і характеристик з метою їх добровільного багаторазового використання, спрямована на досягнення впорядкованості в сферах виробництва і обігу продукції, підвищення конкурентоспроможності продукції, робіт або послуг.

Стандартні сервіси інформаційного комплексу – уніфіковані для всіх типів інформаційних комплексів процеси обслуговування користувачів і функціональних модулів. До них відносяться: адміністративна система, віртуальний офіс, розрахункова система, торгівельна система, реєстраційно-пошукова система, генератор договорів, банерна система, розважальна система, бізнес-карта, підписка на новини. Функціонування сервісів здійснюється з використанням програмних модулів, які також є уніфікованими для всіх типів комплексів.

Старіння інформації – властивість інформації втрачати з часом свою практичну цінність, обумовлена зміною стану предметної області, яка нею відображається.

Стартова сторінка сайту – сторінка сайту, за допомогою якої може бути здійснений доступ до всіх інших веб-сторінок Сайту, розміщена в мережі Інтернет за адресою сайту.

Статус – стан, в якому користувач знаходиться або знаходився. Для виставлення статусу в Однокласниках заповнюється форма, обмежена 100 символами, що дозволяє користувачеві вносити будь-яку інформацію, що відображає його теперішній стан.

Статус студента – положення студента, яке визначається сукупністю його прав на отримання вищої професійної освіти, що регламентуються законодавством, і його обов'язків з освоєння певної освітньої програми і поведінки в соціумі.

Статут – збір правил, що регламентує діяльність організацій, установ, товариств і громадян, їх взаємини з іншими організаціями та громадянами, права та обов'язки в певній сфері діяльності.

Створення Портфоліо – це процес збирання, перегляду, поповнення змістової, методичної інформації, що стосується певної навчальної чи дослідницької теми, уроку, різних форм оцінювання діяльності учнів, прикладів їх робіт з метою зацікавлення до предмету.

Стіна – спосіб публікації відкритих записів особистого і загального характеру тимчасової значущості, відсортованих у зворотному хронологічному порядку, тобто останній запис, знаходиться зверху. ВКонтакте стіну має кожен користувач і кожна група.

Сторінка – документ, забезпечений унікальною адресою, який можна відкрити і подивитися за допомогою програми перегляду. Сторінки складають WWW. Як правило, це мультимедійні документи, що містять текст, графіку, звук, відео або анімацію, гіперпосилання на інші документи.

Стрічка активності – відображення всіх публічних дій користувачів (повідомлення у форумах, додавання друзів, завантаження фотографій, нові повідомлення і фотоальбоми в групі), які можуть бачити друзі та учасники однієї групи.

Структура вищої професійної освіти – сукупність різних за призначенням і нормативним терміном навчання основних професійних освітніх програм вищої професійної освіти, що характеризують рівні вищої професійної освіти.

Структурно-логічна схема підготовки – це наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-професійної програми підготовки.

Студент – особа, в установленому порядку зарахована до вищого навчального закладу наказом ректора для навчання за освітньою програмою вищої професійної освіти.

Студент дистанційної форми навчання – студент, який навчається з використанням дистанційних інформаційних технологій.

Сутність програмування – це здатність перетворювати відомі можливості комп'ютера в нову функцію або продукт.

Сучасна інформаційна технологія – це сукупність засобів, методів і прийомів збирання, зберігання, опрацювання, подання та передавання повідомлень, що розширює знання людей та розвиває їхні можливості щодо управління технічними та соціальними процесами.

Сховища даних – предметно-орієнтовані, інтегровані, усталені набори даних, що підтримують хронологію і здатні бути комплексним джерелом достовірної інформації для оперативного аналізу та прийняття рішень.

Сховище даних – місце, де зберігається і підтримується будь-який контент.

Сценарій (скрипт) – це програма, яка автоматизує деяке завдання, яку без сценарію користувач робив би вручну, використовуючи інтерфейс програми.

Т

TV-термінологія дистанційного навчання – базується на використанні телевізійних лекцій з консультаціями у викладачів – консультантів.

Таблиці маршрутизації – електронні бази даних, в яких містяться вказівки, куди саме відсилати той чи інший пакет інформації, якщо він відсилається тією або іншою адресою.

Табличний курсор – робоча, поточна комірка, виокремлена рамкою.

Табличний процесор Excel – це пакет прикладних програм, орієнтований на опрацювання даних, поданих у табличній формі.

ТАБУ – набір інструментів, що дозволяють користувачам самостійно ставити на сторонні платформи виносні елементи сайту / блогу. До виносних елементів можна віднести інформери, що показують динаміку будь-якого показника (наприклад кількість відвідувачів за період часу), результати тестів, пройти які можна на сайті-джерелі і т.ін. Сайт, який надає відвідувачам такі інструменти, отримує додатковий трафік - нових відвідувачів, що прийшли за посиланням на нього.

Таггінг – процес маркування даних, таких як фотографії, пости, вебсторінки або відео представниками співтовариства з метою полегшити класифікацію контенту і зробити пошук даних легше, прозоріше.

Тайпсквоттинг (type squatting) – різновид кіберсквоттингу, який зводиться до реєстрації в Інтернеті імен, близьких за написанням до імен відомих і добре розкритих ресурсів. У даному випадку шахраї розраховують на те, що користувач при наборі адреси помилиться і в результаті потрапить на

сайт, наприклад, з рекламними банерами. Прикладами співзвучних торгівельним маркам корпорації Microsoft можуть бути, наприклад, такі імена сайтів: windowslivecare.com і msnmesnger.com. Таксономія – це дерево класифікацій. Найвідоміша з таксономій в освітньому середовищі – таксономія Блума. Таксономія Блума структурувала педагогічні цілі і завдання, розбивши їх на три основні сфери: когнітивну (про знання і мислення), афектну (про почуття й емоції) і психомоторну (про роботу руками та інструментами).

Тві-акаунт – обліковий реєстраційний запис, що містить відомості, які користувач Твіттера повідомляє про себе. Містить відомості, необхідні при підключенні до системи – ім'я користувача (логін), пароль, анкетні дані користувача – ім'я, прізвище, по батькові, псевдонім, стать, національність, фотографію і адресу сайту.

Твіттер – програми для роботи з сервісом Твіттер.

Твіттер-стрічка – стрічка новин, що приходять від усіх, за ким стежить користувач. Записи в стрічці мають тимчасову значимість, вони відсортовані у зворотному хронологічному порядку, тобто новина того, хто написав останнім, знаходиться зверху. Твіттеряни – мікроблогери Твіттер.

ТВ-технологія – вид дистанційної технології навчання, що базується на використанні систем телебачення для представлення навчально-методичних матеріалів та організації регулярних консультацій у викладачів – тьюторів.

Тег1 – мітка досліджуваного об'єкта навчального курсу, яка описує вміст (за допомогою ключових слів, описових термінів) для пошуку даних.

Тег2 (tag) – це слово, яке вільно обирається користувачем для опису Вебресурсу, зображення тощо.

Тег3 – окрема команда на мовах гіпертекстової розмітки.

Теза – положення, коротко викладає будь-яку ідею або одну з основних думок лекції, доповіді, твору.

Тезаурус – словник, в якому лексичні одиниці, що відносяться до будь-якої області знання, розташовані за тематичним принципом і відображені семантичні відносини між ними (родові, синонімічні та ін.).

Тезаурус гіпертексту – автоматизований словник, що відображає семантичні відношення між лексичними одиницями дескрипторної інформаційно-пошукової мови і призначений для пошуку слів за їх смисловим змістом.

Текстовий блог – блог, основним контентом якого є тексти.

Текстовий процесор (англ. word processor) – комп'ютерна програма, текстовий редактор з розширеними можливостями для комп'ютерної підготовки повноцінних документів, від особистих листів до офіційних паперів.

Текстовий процесор – програма, призначена для комп'ютерної підготовки повноцінних документів, від особистих листів до офіційних паперів.

Телеесе – навчальна робота у вигляді усної доповіді на задану тему, записана тим, хто навчається на електронний носій.

Телекомунікаційна мережа передачі інформації – організаційнотехнічна система, яка складається з комплексів телекомунікаційного обладнання (вузлів комутації) та реалізує технологію інформаційного обміну з використанням первинної мережі зв'язку.

Телекомунікації1 – процес передачі та одержання інформації на відстані з використанням електронних або електромагнітних технологій. Інформація може бути голосом, відео або даними.

Телекомунікації2 – процес дистанційної передачі даних на основі інформаційно-комунікаційних технологій.

Телеконференції (usenet) – сервіс в Інтернеті; спосіб спілкування користувачів мережі у рамках обраних дискусійних груп (груп новин).

Телеконференція1 – конференція, при якій одночасно в кілька місць транслюється звук (за допомогою телефону або іншої апаратури). Супутникові відеоконференції та відеоконференції, засновані на стислому відео, часто також називають "телеконференціями".

Телеконференція2 – вид заходу, в якому групова комунікація здійснюється між територіально розподіленими учасниками за допомогою технічних засобів. Приклади: телефонна конференція, аудіоконференція, чат, поштові конференції, відеоконференція тощо.

Телеконференція3 – метод проведення дискусій між віддаленими групами користувачів. Вона здійснюється в режимі реального часу або перегляду документів

Телеробота – виробнича діяльність на дому або ж у спеціальних локальних телецентрах співробітників однієї організації, при якій забезпечується їх взаємодія за допомогою використання телекомунікаційних систем.

Тематичний каталог – спеціалізований сервер, що включає великий список посилань на інші сайти, класифікованих на кілька категорій за тематичною спрямованістю.

Тематичний конспект – конспект, в якому цитати з різних джерел або переказ авторських думок групуються за рубриками, що розкриває зміст теми.

Термін – слово або словосполучення, прийняте для позначення спеціального, наукового або професійного поняття.

Тест1 (від англ. Test – проба, випробування) – стандартизоване завдання, за результатами виконання якого судять про знання, уміння і навички випробуваного. Закритий тест (питання з відповіддю типу «так-ні») – стандартизоване завдання передбачає відповіді типу «так» чи «ні». Альтернативний тест (дихотомічне завдання з вибором) – стандартизоване завдання з пропонуваними варіантами відповіді і передбачає вибір одного правильного варіанта відповіді випробуваним.

Відкритий тест – стандартизоване завдання, що припускає повну і розгорнуту відповідь.

Адаптивний тест – стандартизоване завдання, розраховане на певну категорію випробовуваних і умови його проведення.

Тест2 – система прийомів для випробування та оцінювання окремих психічних рис і властивостей людини; завдання стандартної форми, виконання якого повинно виявити наявність певних знань, умінь і навичок, здібностей чи інших психологічних характеристик (інтересів, емоційних реакцій тощо).

Тест3 – стандартизована психодіагностична система завдань, яка призначена для встановлення кількісних і якісних індивідуально-психологічних властивостей. У психологічній діагностиці – стандартизований, часто обмежений у часі іспит. У системі освіти - це система формалізованих завдань, призначених для встановлення відповідності освітнього (кваліфікаційного) рівня особи, яка навчається, до вимог освітньо-кваліфікаційних характеристик.

Тестові питання – складаються із основ і альтернатив. Основа містить в собі питання або формулювання завдання, а також (за необхідності) інформацію для надання правильної відповіді. Однією із альтернатив повинна бути недвозначна правильна відповідь. Решта альтернатив повинна бути неправильною, а самі альтернативи називаються дистракторами.

Тестування – спосіб одержання відомостей про певний об'єкт і його характеристики шляхом випробувань.

Технічне забезпечення дистанційного навчання – використовується в інформаційно-освітньому середовищі дистанційного навчання обчислювальний, телекомунікаційне, супутникове, телевізійне, периферійне, розмножувальне, офісне та інше обладнання, а також канали передачі даних.

Технічне забезпечення системи дистанційного навчання – включає: комп'ютерний клас; лінгафонний кабінет: мультимедійну техніку; аудіовізуальну техніку; модемний зв'язок (електронну пошту, Інтернет); технічне оснащення аудиторій (проектор, пластикова дошка, інтерактивна дошка); видавничу техніку; організаційну та розмножувальну техніку тощо.

Технічне забезпечення – комплекс технічних засобів, призначених для роботи інформаційної системи, а також відповідна документація на ці засоби й технологічні процеси. Технічне завдання – організаційно-технічний документ, що визначає виконавців і етапи проведення робіт, що регламентує порядок виконання роботи, її обсяг з кожного етапу, форму представлення результатів з кожного етапу та роботи в цілому.

Технічні вміння – це вміння, які пов'язані зі специфікою застосовуваної 192 у навчальному процесі техніки.

Технічні засоби навчання – це обладнання (специфічні носії навчальних матеріалів) й апаратура, що застосовуються в навчальному процесі з метою підвищення його ефективності.

Технології відкритого та дистанційного навчання – діляться на дві групи: неінтерактивні (надання навчально-методичних матеріалів у друкованому вигляді на аудіо- та візуальних носіях або CD-ROM) та інтерактивні (комп'ютерні), наприклад, відеоконференції, мультимедіа, електронна пошта тощо.

Технологічна революція – радикальна зміна домінуючого в суспільстві технологічного укладу під впливом розвитку науково-технічного прогресу, в результаті якого докорінно змінюються не тільки способи організації суспільного виробництва, прийоми і методи праці, але й його інструментальна основа - знаряддя і засоби виробництва.

Технологія навчання – сукупність форм, методів, прийомів та засобів передавання соціального і (або) професійного досвіду в процесі навчання.

Титул – вміст тега title. Відображається як заголовок вікна браузера під час демонстрації сторінки і як заголовок знайденої сторінки в результатах пошуку.

Титульний аркуш (титул) – елемент видання, на якому поміщають назву видання, прізвища авторів, найменування видавничої організації, місце і рік видання.

Топік – тема форуму. Структуровані за змістом пости. Топологія – конфігурація мережі в цілому.

Приклади топологій локальних мереж – шина, кільце, зірка.

Торрент-трекер – це ресурс в інтернеті, який пропонує безкоштовно завантажити будь-які матеріали, які доступні на цьому трекері. Що може бути представлено в якості матеріалів? Це можуть бути фільми, серіали, музика, музичне відео, книги, підручники, фотографії, картини, програми для роботи на комп'ютері, ігри для комп'ютера і консолей, інструкції до різних пристроїв та ін. На торрентах можна знайти практично все і скачати це безкоштовно.

Травіан – німецька браузерна гра-стратегія в реальному часі, з дією за часів умовної античності. Будівництво, торгівля, розвиток поселень і військові дії чотирьох народів: римлян, галлів, німців і татарів. Безліч гравців взаємодіють один з одним, об'єднуються в альянси, обмінюються ресурсами і планують спільні операції. Мережа доступна більш ніж на 50 мовах безкоштовно, за гроші через SMS-поповнення можна отримувати додаткові бонуси.

Тракбак – техніка, що дозволяє створювати публікації, які пов'язані з іншими публікаціями, встановлювати взаємозв'язок між собою. Типове використання – в блогах, де вказується посилання на матеріал, що використовується в пості. Тракбак дозволяє читачам одного поста слідкувати за коментарями і змістом пов'язаного поста.

Транзакція¹ (transaction) – вхідне повідомлення, що належить до наявного файлу. Описує подію, яка зумовлює формування нового запису файлу або зміну чи вилучення наявного запису. Транзакція в мережевому середовищі обчислень (розподілена транзакція) – логічна одиниця роботи, а також одиниця відновлення, паралелізму і цілісності.

Транзакція² – операція, наприклад, переслати гроші з рахунку продавцеві, внести зміни в базу даних. Транзакцію можна виконати, скасувати (відкотити).

Транзакція³ – короткий за часом цикл взаємодії об'єктів, що включає запит – виконання завдання – відповідь. Звичайно здійснюється в режимі діалогу.

Транслятор – спеціальний модуль браузера (див. Браузер), що обробляє html-код web-сторінок для перетворення його в форму візуального представлення.

Трафік¹ – Потік повідомлень або обсяг переданої інформації. Зазвичай вимірюється в кілобайтах. Також вживається як кількість відвідувачів вебсайту або будь-якої його сторінки за одиницю часу (день, місяць, рік). Іноді під трафіком розуміється не кількість відвідувачів, а кількість хітів за одиницю часу.

Трафік² – сукупний обсяг переданої інформації за одиницю часу, виражений в одиницях виміру комп'ютерної пам'яті (біт/с). Трафік³ – це обсяг інформації, що проходить через канал зв'язку за певний період часу. Залежно від напрямку руху інформації, трафік поділяють на вхідний і вихідний. До першого типу відносять потік інформації, що надходить з локальної мережі та Інтернет до комп'ютера, а до другого - потік даних у зворотному напрямку.

Тред (англ. thread – нитка) – на форумах, в блогах, списках розсилки, конференціях – послідовність відповідей на повідомлення, тобто «гілка обговорення».

Трейнер – (від англ. Trainer = інструктор) – дуже часто застосовується в іграх. Є допомогою для граючого, допомагає пройти гру. У програмах також використовується для допомоги користувача в розумінні програми.

Трекінг – регулювання густини символів у рядку. Тренаж (від англ. train – виховувати, навчати) – тренування, а також комплекс вправ для тренування в чому-небудь.

Тренажер (від тренаж) – моделюючий пристрій для опрацювання робочих навичок або тренування працівників.

Тренд – графік, що показує певну тенденцію.

Тренінг – заняття, вправа, що слугує вдосконаленню вмінь, навичок.

Тритон – система фіксування ходу судового процесу з використанням цифрового пристрою.

Тролінг (від англ. trolling) – розміщення в Інтернеті (на форумах, в групах новин Usenet, у вікі-проектах та ін.) провокаційних повідомлень з метою створення конфліктної ситуації між учасниками. Тролінг є грубим порушенням мережевого етикету. Особу, яка займається тролінгом, називають тролем.

Троян – шкідлива програма, яка тихо ховається в комп'ютері і може будь-коли виконати певну шкідливу дію. Троянський кінь спрацьовує при певних діях, періодично, на певні дати або за запитом. Дія - це зазвичай передача інформації на інший комп'ютер по мережі (через Інтернет). Троян, троянська програма – програма, що надає віддалений доступ до чужого комп'ютера і дозволяє проводити різні маніпуляції на ньому, відсилати конфіденційну інформацію. Такі програми називаються троянськими тому, що вони знаходяться всередині іншої, як правило, абсолютно нешкідливої програми. Т

ьютор (англ. Tutor) – домашній учитель, репетитор, приватний учитель, наставник, вихователь, керівник групи студентів (в університетах Великобританії), молодший викладач (у навчальних закладах США) – див. координатор ДН.

Тьютор (як академічний консультант) – суб'єкт навчального процесу, який займає педагогічну позицію, відмінну від позиції вчителя-предметника, класного керівника, репетитора тощо, яка полягає в супроводі індивідуальної освітньої траєкторії учнів.

Тюнінг – узгодження різних інструментів в оркестрі, щоб музика звучала без небажаних дисонансів. Проект Eurotuning передбачає створення узгоджених умов (“точок відліку“) організації структур вищої освіти в Європі, визнаючи, що різноманіття традицій є позитивним чинником створення загальноєвропейського академічного простору.

У

У Кадрі – відеосервіс, що синхронізує інформацію про відеофайли соціальної мережі, з мільйонами відеороликів, дозволяє користувачам переглядати відео інших користувачів, у яких відкриті налаштування приватності для публічного перегляду.

У Штаті – соціальна мережа, інтегрована в сервіс Вконтакте. Популярний проект, призначений для розміщення резюме шукачів та вакансій роботодавців. Користувачі ВКонтакте можуть автоматично розміщувати «У Штаті» свої анкети.

Уанет – український сегмент Інтернету. Містить сайти українською та 196 російською мовами, фізично розміщені на мережевих ресурсах, розташованих на території України, і зарубіжні сайти, що змістовно пов'язані з Україною. Часто термін використовується для позначення сайтів, що знаходяться в доменній зоні .

Ua. Відноситься не тільки до самих сайтів, а й до технічних засобів (серверів, каналів і т. ін.), що використовуються для їх підтримки, а також до людей, так чи інакше з ними пов'язаних – українських адміністраторів, співробітників компаній, що підтримують сайти і користувачів. Узагальнене вміння – це сукупність взаємопов'язаних комплексних умінь, які дають змогу розв'язувати систему завдань.

Узагальнення інформації – перетворення інформації про наявність безлічі простих часткових подій в інформацію щодо наявності деякої події більш високого рівня, в яку ці часткові події входять як окремі його елементи.

Узгодженість бази даних (database consensusness) – проектована властивість бази даних, що забезпечує видачу однакової відповіді на один і той самий запит усім користувачам системи оброблення даних.

Українці – українська соціальна мережа, створена в січні 2009 року, допомагає українцям у різних куточках світу підтримувати зв'язок, і орієнтована на громадян нашої держави. Метою є надання можливості спілкування між собою, згуртування нації та підняття національного духу! Ідеологія «Українців»: популяризація української мови, культури, звичаїв. Уміння – закінчена дія, що складається з певних операцій, що виконується за строго заданими алгоритмами і правилами. Умовна інтеграція – специфічний процес неформального об'єднання віртуальних і реальних об'єктів. Продукт такого об'єднання не є предметом матеріального середовища, але виступає його ефективним інструментом. Умовна інтеграція характерна і набуває широкого поширення у формуванні інструментів мережевої економіки. Прикладом умовно інтегрованих систем є інформаційні комплекси. Універ.Ua – студентська соціальна мережа ВНЗ України. Студенти, викладачі та батьки, абітурієнти, підготовка до вступу та програми вступних випробувань, лекції, гуртожитки та їдальні, інтереси, проблеми та свята. Форумна платформа для спілкування. Інтернет-щоденники для особистих висловлювань і одкровенень. Новини в системі освіти України та інших країн. Універсальний локатор ресурсів – стандартний спосіб представлення місцезнаходження певного ресурсу в Інтернеті. У нього входить, крім назви файлу та каталогу, мережева адреса машини і метод доступу до файлу. По суті є протоколом роботи з програмами-серверами, що функціонують на віддалених комп'ютерах. Універсальний оператор – власник диверсифікованої інформаційної магістралі, який пропонує клієнту весь спектр послуг: від стандартного телефонного зв'язку до допомоги за електронним веденням домашнього господарства.

Уніфікований локатор ресурсів, URL (Uniform Resource Locator) – унікальне ім'я файлу або ресурсу в Інтернет, що дозволяє одержати до них доступ. Включає в себе тип протоколу (http, ftp, telnet, gopher, WAIS та ін.), ім'я серверу і шлях до файлів. URL використовується для позначення адреси, за якою знаходиться об'єкт в Інтернет.

УПНР – управління перспективних наукових розробок США, дивитися ARPA.

Управління взаємовідносинами з відвідувачами – сукупність маркетингових та мотиваційних рішень, спрямованих на підвищення відвідуваності веб-ресурсів (переважно комерційних). Припускає, наприклад, безперервний моніторинг інформації про відвідувачів і зіставлення його даних з демографічною ситуацією, уподобаннями та смаками громадян, специфікою регіону і т. ін. Одна з найбільш перспективних мережних бізнес-технологій.

Управління (direction) – процес організації цілеспрямованої дії на об'єкт (систему), внаслідок якого він переходить у потрібний цільовий стан.

Управління відносинами з клієнтами – поняття, що охоплює концепції, які використовуються компаніями для управління їхніми взаємовідносинами зі споживачами, включаючи збір, зберігання й аналіз інформації про споживачів, постачальників, партнерів та інформації із взаємовідносин з ними. Сучасна система CRM направлена на вивчення ринку та конкретних потреб клієнтів. На основі цих знань розробляються нові товари або послуги, і таким способом компанія досягає поставлених цілей. Управління знаннями – формальний процес, який полягає в оцінці організаційних процедур, людей, технологій і в створенні системи, що використовує взаємозв'язки між цими компонентами з метою надання необхідної інформації потрібним людям у потрібний час, що призводить до підвищення продуктивності.

Управління мережею – цілеспрямований вплив на обчислювальну або інформаційну мережу, яка здійснюється для організації її функціонування за заданою програмою: включення і відключення системи, каналів передачі даних, терміналів, діагностика несправностей, збір статистики, підготовка звітів і т. ін.

Утиліта – допоміжна програма для розширення можливостей ОС і обслуговування обчислювального процесу.

Ф

Фаєрвол - (від англ. Firewall = вогненна стіна). Це програма, яка захищає ваш комп'ютер від непрошених гостей під час вашого перебування в інтернеті. Зараз кращими файєрволами є Agnitum Outpost Firewall, AtGuard, Zone Alarm і інші.

Файл – сукупність даних, що розглядається як єдине ціле. Складається з наступних елементів: байта (одиниці інформації); поля (послідовності взаємопов'язаних байтів); запису (групи взаємопов'язаних полів); файлу (набору записів); файлоховища (пам'яті, що містить безліч файлів). До атрибутів файлу в першу чергу відносяться його ім'я, тип вмісту, дата і час створення, прізвище творця, розмір, умови надання дозволів на його використання, метод доступу.

Файловий сервер (File server) – програмне забезпечення, що працює в мережі і забезпечує збереження і доступ до даних на відведених для цього комп'ютерах; мережевий комп'ютер, що забезпечує централізоване збереження файлів користувачів мережі і файлів для спільного використання.

Факт – форма емпіричного пізнання; знання, достовірність якого строго встановлена.

Фейкова сторінка - це є збірне поняття виразів фейкової сторінки, фейкового акаунту, фейкового сайту, що означає підробна сторінка в інтернеті, особливо в соціальних мережах (фейкова сторінка користувача в фейсбуці, вконтакті, однокласниках, твітері, тощо) на якій розміщена не справжня людина, а вигадана. Часто інформація про людину може бути і справжня, але дана сторінка була створена як копія з оригіналу. Також фейковою сторінкою може бути копія відомого сайту. Фейсбук, facebook.com – англійська соціальна мережа з російськомовною версією, заснована на початку 2004 року для студентів Гарварду, що отримала світову популярність серед різних соціальних груп. Безкоштовні сервіси, можливість спілкуватися з друзями, однокласниками і колегами. На Facebook присутні зірки шоу-бізнесу і знаменитості світового рівня. Один з акціонерів Facebook компанія Microsoft.

Фіди (Atom) - протокол дозволяє обмінюватися контентом; на основі XML. Один із основних способів об'єднання контенту різних платформ публікацій, таких як блоги та веб-сайти, передаючи сгенерований зміст по фідам передплатникам. (Зауважимо, що найбільш поширеним протоколом фідов є RSS - підручник RSS)

Фізична структура сайту - схема розташування фізичних файлів по піддерікторіям папки, в якій розміщений сайт.

Фільтр (Браузер) – програмне забезпечення, що обмежує доступ до певних веб-сайтів.

Фільтрація - швидкий спосіб виділення із списку підмножини потрібних даних для подальшої роботи з ними.

Фішинг – вид інтернет-шахрайства, метою якого є одержання доступу до конфіденційної інформації користувачів - логінів та паролей

Фішинг – викрадення пароля. Вид Інтернет-шахрайства, метою якого є одержання доступу до конфіденційних даних користувачів - логінів і паролів. Звичайний прийом фішингу – створення точної копії існуючої веб-сторінки, наприклад, головного сайту Однокласники, з метою змусити користувача ввести свої особисті дані та пароль. У листі часто міститься пряме посилання на сайт, зовні схожий до звичайного. Опинившись на такому сайті, користувач може повідомити зловмисникам інформацію, що дозволяє одержувати доступ до його облікового запису.

Флейм (від англ. flame – вогонь) – обмін повідомленнями в Інтернетфорумах і чатах: словесна війна, яка не має жодного стосунку до початкової теми.

Флікр, flickr.com – американська соціальна мережа з фотохостингів і розміщення відеофайлів. Один із перших Web 2.0 сервісів і один із найпопулярніших сайтів серед блогерів для розміщення фотографій і груп з метою їхнього обговорення. Користувачі розміщують відеоролики, створюють альбоми, зберігають свої фотографії, позначають їх тегами і дізнаються думки про них з усього світу. Платні аккаунти не мають обмежень на кількість альбомів і фотографій.

Флуд (від англ. flood /flʌd/ – «повінь», «потоп») – марнослів'я, повідомлення в інтернет-форумах і чатах, яке займає (в багатьох випадках) великі об'єми і не несе будь-якої нової чи корисної інформації. Крім того, на форумах флудом називають будь-яке повідомлення, яке не стосується теми форуму (офтопик).

Фолксономія - організація мережі, заснована на використанні тегів для категоризації контенту. На контрасті зі звичайною класифікацією, відомої як Таксономія - редактори та комп'ютери відповідають за категоризацію контенту.

Форма1 - спеціальний об'єкт HTML, що застосовується для передачі даних від html-документа інтерактивним елементам сайту, наприклад сценаріями CGI. Форма2 – це елемент веб-сторінки, в який потрібно вводити інформацію. Щоб заповнити форму, треба набрати в ній текст або вибрати значення із списку. Передача цієї інформації зазвичай відбувається після натиснення кнопки поряд з формою. Від переданої інформації залежить подальша поведінка сайту.

Формат1 - спосіб зберігання, представлення інформації. Бувають формати файлів і формати поля. Є наступні формати файлів: графічні (BMP, JPG, GIF), музичні (WAV, MP3, MIDI), текстові (TXT, DOC), бази даних (MDB, DBF), сторінки Інтернету (HTML) та інші.

Формат2 – набір правил і угод для представлення даних певного типу (наприклад графічних зображень, звуку, відеоінформації).

Формат3 – структура інформаційного об'єкта. Визначає спосіб розташування і подання даних в різноманітних об'єктах: таблицях, базах даних, принтерах, блоках даних.

Формат СНМ - набір скомпільованих HTML-файлів, подібний архіву з веб-сторінок; діє СНМ- файл за принципом архіву, стискає дані, що зберігаються в ньому, але не всі, а тільки текстові або такі, що містять текст, який відформатований за допомогою тегів HTML (HTML, TXT, CSS і файли інших форматів).

Формат DjVu (від фр. déjà vu - вже бачене) - графічний формат, розроблений фірмою AT&T, оптимізований для зберігання відсканованих документів.

Формат PDF (Portable Document Format) - формат електронних документів, розроблений компанією Adobe Systems і створений як засіб міжплатформеного обміну даними. У першу чергу призначений для представлення в електронному вигляді поліграфічної продукції. Значна кількість сучасного професійного друкарського устаткування може обробляти PDF безпосередньо.

Форматування – це процес розбивки диска на сектори і доріжки засобами операційної системи. У процесі форматування створеним доріжкам і секторам присвоюються номери. Якщо при форматуванні на поверхні диска виявляються дефектні місця, то на них буде поставлена певна електронна мітка, і на них надалі інформація не записуватиметься.

Форматування - встановлення параметрів відображення тексту в документі.

Форми організації навчального процесу в системі ДН: самостійне навчання з використанням інформаційних навчальних засобів без викладацької підтримки; самостійне навчання з консультуванням у викладача за допомогою засобів зв'язку без прямого контакту; самостійне навчання з викладацькою підтримкою шляхом проведення занять та консультацій у ЦДН.

Формула масиву в Microsoft Excel - обробляє декілька наборів значень, що називаються аргументами масиву.

Формула - записана послідовність дій з операндами Формули Excel - вираз, що починається із знаку рівності і складається з числових величин, адрес комірок, функцій, імен, які сполучені знаками арифметичних операцій. Результатом виконання формули є значення, яке виводиться в комірці, а сама формула відображається в рядку формул. Якщо значення в комірках, на які є посилання у формулах, змінюються, то результат зміниться автоматично.

Форум1 - засіб спілкування людей, коли повідомлення кожного виставляються на загальній дошці оголошень. Повідомлення - це зазвичай прохання або розгорнуті відповіді на питання. У форумах багато корисної інформації.

Форум2 – інтернет-ресурс, популярний вид спілкування в Інтернеті. На форумі створюються теми для спілкування, що робить його кращим за чат.

Форум3 – інструмент спілкування в групах і спільнотах соціальної мережі. Майданчик, що об'єднує повідомлення та гілки обговорення. Відповіді учасника форуму на повідомлення попереднього, «прив'язані» до вихідного повідомлення.

Форум4 – розділ на особистій сторінці користувача Однокласників, з публікаціями відкритих записів особистого і загального характеру самого 203 користувача та інших учасників соціальної мережі, тимчасової значущості, відсортованих у зворотному хронологічному порядку, тобто останній запис, знаходиться зверху. У цьому розділі можливе розміщення посилань на інші сайти.

Фотка - фотографія, пішло з чатів. Фотоблог1 – блог, основним контентом якого є фотографії;

Фотоблог2 – періодично оновлюваний блог, що містить головним чином фотографії в зворотному хронологічному порядку.

Фотоблоги3 – блоги, що містять добірки фотографій;

Фотобукет, Photobucket – один з найбільш популярних фото та відео сервісів. На даний час число його користувачів нараховує більше ніж 60 мільйонів людей. Завантажувати фотографії можна з використанням вебінтерфейсу, FTP-менеджера (доступно тільки користувачам платної версії), за допомогою Windows XP Publisher (потребує правки реєстру, файл із змінами доступний на сайті Photobucket), електронною поштою та з мобільного телефону. Коли користувач завантажує через веб-інтерфейс одночасно кілька фотографій, Photobucket може зберегти їх як у фотоальбомі, так і створювати слайд-шоу.

Фрагментатор графіки - спеціальна утиліта, що дозволяє розділити графічне зображення на кілька незалежних ділянок.

Фрагментація – це явище, при якому в процесі вилучення і перезапису файлів через деякий час на диску утворюється багато порожніх кластерів, а також багато файлів, записаних у кластерах на різних ділянках диска. Це сильно уповільнює пошук/завантаження файлів і призводить до додаткового спрацювання дисководу.

Фрактал -це термін який визначає геометричну фігуру, яка складається з безлічі частинок, які подібні до фігури в цілому. з точки зору комп'ютерної графіки, незамінна, коли потрібно створити гори,штучні хмари,поверхню моря тощо.Тобто це чудовий спосіб відобразити складні об'єкти. Фрейм - особливі пізнавальні структури, що дають цілісне уявлення про явища та їхні типи. Містять у собі ім'я фрейму, ім'я слота, значення слота і процедуру.

Фрейм - частина веб-сторінки, побудованої на основі фреймів. Ідеологія фреймів нагадує вікна операційної системи, прив'язані до одного місця вебсторінки - користувач може міняти будь-яке з вікон, тоді як інші залишаються незмінними. Фрейми призначені для сайтів із складною навігацією; не рекомендується використовувати їх в інших випадках, оскільки із-за особливостей фреймової структури вони незручні для роботів пошукових машин.

Френд-стрічка – сторінка, на якій відображаються всі повідомлення певного користувача Живого Журналу. Користувач може мати кілька френдстрічок. Аналогічні френд-стрічки є в більшості соціальних мереж. Фрикери – це люди, які займаються хакінгом на телефонних лініях з метою одержання безкоштовної телефонної розмови з будь-якою точкою світу.

Функціональні клавіші - клавіші на клавіатурі комп'ютера (зазвичай позначаються FN), які можуть бути запрограмовані так, щоб викликати команду операційної системи або прикладних програм для виконання певних дій.

Функція в Microsoft Excel - об'єднання декількох обчислювальних операцій для розв'язання певної задачі. Функції в Microsoft Excel являють собою формули, що мають один або декілька аргументів, тобто числові значення або адреси комірок.

Футурологія Інтернет – область наукових знань (синонім - прогнозування, прогностика), що охоплює перспективи розвитку мережевого інформаційного простору. Це невід'ємна тема досліджень і публікацій аналітиків, опосередковано впливає на реальний розвиток індустрії Інтернет.

Х

Хабрахабр – російська спеціалізована соціальна мережа фахівців ІТринку та Інтернет-економіки. Програмісти, журналісти, рекламники, верстальники, аналітики, копірайтери, власники і менеджери ІТ-підприємств. Колективні та персональні блоги, персональні аудіо- та відеопередачі, мультимедіа-ЗМІ, ІТ-новини, інтерв'ю, тенденції і розробки. Голосування, фотографії, зображення, спільна категоризація контенту, нові знайомства і пошук роботи.

Хакер – користувач, який вторгається в програмне забезпечення з метою крадіжки, спотворення або псування даних. Дії хакера переслідуються за законом.

Хештег – слова, що починаються з символу #, які вставляються перед повідомленням у Твіттері для позначення теми запису. У Твіттері назва теми може бути лише англійськомовною. Тобто, повідомлення може бути написане російською мовою, але тема, до якої його відносить автор, пишеться в будь-якому місці речення англійською, і перед словом ставиться #. Таким чином, Твіттер віднесе повідомлення до зазначеної автором категорії. Коли будь-який користувач Твіттера запросить це слово в Твіттер, пошук видасть йому і мікроблог з цим повідомленням. Використовуючи # перед будь-яким словом на англійській мові, автор робить це слово назвою теми, до якої відноситься

повідомлення. Хештеги створені для того, щоб об'єднувати близькі за темою повідомлення та їх авторів, які пишуть про одні й ті ж речі. Проставляючи хештег у повідомленнях, можна залучати тематичних послідовників, однодумців і увагу до своїх новин та профілю. Хмарні обчислення – це модель забезпечення повсюдного та зручного доступу на вимогу через мережу до спільного пулу обчислювальних ресурсів, що підлягають налаштуванню (наприклад, до комунікаційних мереж, серверів, засобів збереження даних, прикладних програм та сервісів), і які можуть бути оперативно надані та звільнені з мінімальними управлінськими затратами та зверненнями до провайдера.

Хост1 - узагальнена назва будь-якого комп'ютера, підключеного до мережі, незалежно від типу, принципів дії, призначення.

Хост2 – встановлений у вузлах мережі комп'ютер (сервер), який вирішує питання комунікації та доступу до мережевих ресурсів: модемів, факс-модемів, великих комп'ютерів та ін.; головний, ведучий, центральний комп'ютер.

Хостинг1 – послуга, що надає дисковий простір для розміщення фізичної інформації на сервері. Зазвичай під поняттям послуги хостингу мають на увазі, як мінімум, послугу розміщення файлів сайту на сервері, на якому запущене ПЗ, необхідне для обробки запитів до цих файлів (веб-сервер). Як правило, до послуг хостингу вже входить надання місця для поштової кореспонденції, баз даних, DNS файлового сховища тощо, а також підтримка функціонування відповідних сервісів, однак вони можуть надаватися і окремо. Розрізняють безкоштовний та платний хостинг. Безкоштовні «хостери» заробляють на тому, що розміщують рекламу на своїх сайтах. Якщо у Вас стоїть вибір між платним чи безкоштовним хостингом, слід обирати платний за допустимим вам тарифним планом.

Хостинг2 – це послуга з розміщення чужого веб-сайту на своєму вебсервері або чужого веб-сервера на своєму "майданчику". Тобто хостинг - це послуга надання підключення до Інтернету і обслуговування. Хостинги бувають платні і безкоштовні. Хробак – програма, яка проникає до комп'ютерних систем через Інтернет і виконує шкідливі функції або дії. Може спочатку «заповзти» на один комп'ютер, потім «переповзти» на інші комп'ютери в одній мережі. Може встановлювати на комп'ютер інші віруси і шкідливі програми, відкривати зловмисникові повний доступ до ураженої системи.

Хьютагогіка – окрема гілка педагогічної думки, що взяла початок з андрогогіки, тільки хьютагогіка вивчає процес самостійної та безперервної самоосвіти протягом усього життя.

Ц

Центр дистанційного навчання (центр ДО),

Центр дистанційної освіти – окремий підрозділ, представництво або філія установи системи ДО, що здійснює адміністративну, навчально-методичну, інформаційну та технічну підтримку освітнього процесу.

Центр сертифікації - організація, яка займається сертифікацією (підтвердженням належності до заявника) відкритого ключа.

Центри дистанційної освіти – згідно з Концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні поділяються на: регіональні та базові, які створюються на базі вищих навчальних закладів і локальні, які створюються на базі вищих, професійно-технічних або середніх навчальних закладів, які мають доступ до телекомунікаційних мереж, сучасну комп'ютерну базу та підготовлений кадровий склад.

Цикл життєвий автоматизованої системи – сукупність взаємопов'язаних процесів створення та зміни стану АС від формування початкових вимог до неї до закінчення експлуатації та утилізації.

Цикл підготовки - сукупність складових змісту освітньої або професійної підготовки (змістових модулів, блоків змістових модулів), що поєднані за ознаками приналежності їх змісту до спільного освітнього або професійного напрямку (див. Вибіркові та Нормативні навчальні дисципліни).

Цитата – точна дослівна вирізка з будь-якого тексту, висловлювання, закінчена за змістом та з обов'язковим посиланням на джерело або автора.

Цитатний блог – блог, основним контентом якого є цитати з інших блогів.

Цифрове громадянство – використання інформаційних технологій на основі правових та етичних норм.

Цифрове громадянство – термін означає можливість приймати участь в онлайн-співтоваристві. Ми всі – громадяни глобального Інтернет-співтовариства, яке вже давно перестало бути групою ентузіастів, а перетворилося на повноцінне глобальне суспільство.

Цифрове навчання – електронне або змішане навчання.

Цифрові гроші – електронний аналог готівки.

Ч

Шаблон - бібліотека стилів, яка визначає основну структуру документа і містить його налаштування: елементи автотексту, шрифти, необхідні поєднання клавіш, макроси, меню, параметри сторінки, форматування і стилі.

Шаблон сайту - сукупність оформлених і зверстаних HTML-сторінок, графічних та службових файлів. Шаблони сайтів складаються з графічних файлів дизайну, статичних html-сторінок і файлів таблиці стилів (CSS), а в деяких випадках ще і Flash-технологій.

Шифрування інформації – взаємно однозначне математичне (криптографічне) перетворення, що залежить від ключа (секретний параметр перетворення), який ставить у відповідність блоку відкритої інформації, представленої в деякому цифровому кодуванні, блок шифрованої інформації, також представленої у цифровому кодуванні. Шкідливий мулт – використовується для образ на форумі, виставлення оцінки «1» фотографіям на Однокласниках та вчинення інших шкідливих вчинків.

Шлюз1 – електронний пристрій і відповідне програмне забезпечення, призначений для організації зв'язку між двома різнорідними мережами.

Шлюз2 – програма, призначена для з'єднання двох мереж, що використовують різні протоколи, завдяки якій здійснюється обмін даними між ними. Перед передачею даних з однієї мережі в іншу, програма їх перетворює, забезпечуючи сумісність протоколів.

Шлях до книги - послідовність папок, яка вказує, де знаходиться книга

Штучний інтелект (Artificial intelligence) - розділ інформатики, що займається формалізацією методів постановки та рішення задач, які нагадують методи, що використовує людина.

Штучний інтелект – здатність прикладного процесу виявляти властивості, асоційовані з розумною поведінкою людини.

Штучний розум – гіпотетична технічна система, здатна виявляти властивості, ідентичні розумному мисленню і поведінці людини. На відміну від систем штучного інтелекту, не тільки оперує готовими знаннями, а й творить (створює) нові знання.

Шум - це невпорядковані коливання різної фізичної природи, які відрізняються складністю тимчасової і спекторальної структури. Під акустичним шумом розуміють різного роду небажані перешкоди сприйняттю мовлення, музики і т. ін. Джерелами акустичного шуму можуть бути будь-які коливання у твердих, рідких і газоподібних середовищах. Основні джерела шуму - різні двигуни і механізми. Радіовекторні шуми - це випадкові коливання струмів і напруг у радіоелектронних пристроях. Досить часто шум являє собою суміш випадкових і періодичних коливань. В ряді випадків шумометр використовують як джерело інформації. Наприклад, у військово-морській техніці по шуму, який створюється на ходу підводними човнами і надводними кораблями, їх знаходять і переміщують, в радіоастрономії по шуму в певних діапазонах частот досліджують радіовипромінення зірок.

Шумоподібні сигнали застосовуються в радіо й акустичній техніці для різноманітних вимірювань.

Щасливий фермер – одна з найпопулярніших flash-ігор соціальної мережі ВКонтакте з легким сюжетом, можливістю грати з друзями (допомагати їм або красти в них урожай), безкоштовними і платними функціями. Мільйони учасників вирощують і продають урожай на своїй фермі і розводять домашніх тварин.

Ю

Юзабіліті – ергономіка, зручність і простота користування Веб-сайтом. Структура сайту така, що користувач має можливість легко знаходити потрібну інформацію і переміщатися по сайту інтуїтивно, не замислюючись.

Юзер – користувач комп'ютера.

Юнікс (UNIX) – операційна система, яку використовують в основному на серверах.

Юніта - розділ навчальної дисципліни в системі дистанційного навчання СГУ. Розрахований на вивчення його змісту протягом близько 45 академічних годин (по 40 хв. кожна). Вважається основною освітньою і заліковою одиницею навчального процесу в університеті. Складається із дидактичних одиницьосновних юнітних тем.

Юридична клініка - некомерційна організація при юридичних ВНЗ України, яка веде просвітницьку роботу і здійснює безоплатну правову допомогу особам, які потребують соціального захисту та підтримки, на базі якої студенти старших курсів юридичних спеціальностей набувають практичних навичок роботи юриста.

Юридична обробка інформації в системах - багатоетапний процес підготовки та контролю вхідних правових документів: загальний аналіз нормативних актів, виявлення прямих і непрямих зв'язків між документами і правовими нормами, унаслідок чого документи в ДПС зв'язані перехресними посиланнями, що не обмежуються випадками очевидних згадувань одного документа в іншому.

Ютуб, youtube.com – американський сервіс (власність Google), призначений для перегляду та розміщення створеного користувачами відео з усього світу в Інтернеті. Професійно зняті фільми, кліпи, любительські відеозаписи, відеоблоги. Надає послуги хостингу відеоматеріалів. Користувачі можуть додавати, переглядати і коментувати відеозаписи.

Я

Я Тут, i.tut.by – соціальна мережа Білорусі, яка допомагає підтримувати зв'язок із знайомими, обмінюватися фотографіями, знаходити нових друзів, обговорювати спільні інтереси, бути в курсі подій в житті друзів. Пошук старих знайомих. Школи, коледжі, університети, служба й робота. Гості, повідомлення та подарунки.

Якість – ступінь, з якою сукупність власних характеристик продукції (послуг) відповідає вимогам замовника.

Якість інформації – сукупність властивостей, що відображають ступінь придатності конкретної інформації про об'єкти та їх взаємозв'язках для досягнення цілей, що стоять перед користувачем, при реалізації тих чи інших видів діяльності. До складу найбільш загальних параметрів входять: достовірність, своєчасність, новизна, цінність, корисність, доступність.

Якість освіти – рівень освітньої послуги, що задовольняє очікуванням споживачів (студентів, їх батьків, роботодавців і суспільство в цілому). Залежить від наступних груп факторів: задатків (здібностей) тих, хто навчається, компетенції викладацького складу і освітнього середовища, створених навчальним закладом.

A

Account – (дослівно "обліковий запис"). Вхід в систему або ім'я користувача в системі, що сприймаються як сукупність прав користувача по відношенню до розрахованої на багато користувачів системи, що утворюються після його реєстрації у вигляді своєрідного "облікового запису" на комп'ютері провайдера і мають на увазі наявність власного імені для входу, пароля, домашнього каталогу.

Active Content – музика, кінофільми і інтерактивні документи на WWW - сервері.

ActiveMovie – багатоплатформенна технологія цифрового відео, що дозволяє переглядати відеоролики у форматах AVI, QuickTime або MPEG прямо на сторінці Web.

ActiveX - технологія, розроблена фірмою Microsoft для взаємозв'язку WWW-ресурсів з ОС Windows. Нагадує наявну в Windows технологію вбудовування і зв'язування об'єктів OLE, але в додатку до інтерактивного вмісту WWW. Втім,

ActiveX - це набір відносно різномірних технологій, які вирішують оформлювальні завдання створення Web -сторінки.

Adobe PageMill – редактор Web -сторінок.

AdSense – сервіс формування контекстної реклами на сайтах.

Advanced search – (на пошукових серверах) ускладнений запит.

AdWords – сервіс розміщення контекстної реклами на сайтах.

AFAIK або As Far As I Know - (у листах) наскільки я знаю.

Agent Vkontakte – програма для зручного одержання і відправки повідомлень ВКонтакте, негайно сповіщає звуковим сигналом і спливаючою підказкою про події на сайті, нові повідомлення на стіні, появу друзів в онлайн на сайті і їх вихід з сайту.

AJAX1 – прискорювач оновлення веб-сторінок, без необхідності їх перезавантаження, поліпшує юзабіліті, підхід до побудови користувацьких інтерфейсів веб-додатків, за яких веб-сторінка не перезавантажується у фоновому режимі відправляє запити на сервер і сама звідти довантажує потрібні користувачу дані.

AJAX – один з компонентів концепції DHTML.

AJAX2 – підхід до побудови користувацьких інтерфейсів веб-застосувань, за яких веб-сторінка, не перезавантажуючись, у фоновому режимі відправляє запити на сервер і сама звідти довантажує потрібні користувачу дані.

AJAX – один з компонентів концепції DHTML. Alias – дослівно "псевдонім, вигадане ім'я". Декілька alias утворюють сукупність імен, під якими користувач або пристрій відомий системі. У світі техніки, як і у світі людей можна говорити і про alias, яке замінює справжнє ім'я (andrew замість Андрій). Alias-file – список зареєстрованих імен користувачів, яких можна підставити замість "user" в адресі електронної пошти user@domain. All - in – one – виконання виробу або програми за принципом "все - водному". Anchor – одне або кілька слів, що утворюють гіпертекстове посилання.

AND або Any day now – (у листах) в будь-який час. Apache - одна з реалізацій http-серверів, яка призначена для використання під керуванням операційної системи UNIX.

API – набір базових функцій інтерфейсів програмування додатків операційної системи Windows.

ВКонтакте – набір функцій для взаємодії із зовнішніми програмними продуктами. Інструмент інтегрування ВКонтакте програм (програмних компонентів) від зовнішніх розробників.

Applets – Java -додаток. Application error – (як правило, фатальна) помилка додатка.

Application – додаток, програма для вирішення прикладних завдань.

Archie – розподілена система, що відстежує зміст FTP –архівів. Article – повідомлення в Usenet або окрема публікація, що міститься в довільному інформаційному ресурсі Internet.

ASCII – універсальний машинний код для букв англійського алфавіту і знаків (у комп'ютерах уся інформація зберігається у вигляді двійкових чисел). У випадку, коли вживається вираз "передати ASCII - файл", то це означає, що необхідно передати текстовий файл без спеціальних знаків форматування і інших службових символів, якими відрізняються сучасні редактори. Іноді ASCII - файл - це просто протиставлення двійковому файлу (bi - nary).

Assessment Criteria – критерії оцінки контролю знань. Опис того, що очікується від особи, що вчиться, щоб вона продемонструвала, що її знання задовольняють встановленим вимогам. Зазначені критерії зазвичай відносяться до дескрипторів циклу і/або рівня для модуля, що вивчається в рамках відповідної дисципліни.

Assessment – контроль знань. Повний набір методів, використовуваний для визначення прогресу особи, що вчиться, в засвоєнні дисципліни (курсу) або модуля. Зазвичай ці методи включають письмовий, усний, лабораторний і практичний тест/екзамен, проект, презентацію (доповідь) із супроводжуючими документами. Контроль знань може бути проміжним (поточна атестація, самоконтроль), щоб особа, що вчиться, могла сама оцінити прогрес в засвоєнні знань, або проводитися освітньою установою, щоб встановити, чи досягла особа, що вчиться, потрібних підсумків навчання по завершенню розділу курсу або модуля (атестація – за підсумками розділу курсу, дисципліни або модуля).

Aukro.ua – найбільший всеукраїнський інтернет-аукціон, який робить можливим купівлю та продаж будь-якого товару 24 години на добу, 7 днів на тиждень, у зручний для Вас час, у зручному для Вас місці.

Authentication – система перевірки прав або особи користувача, необхідна для забезпечення безпечної роботи Мережі.

Autovisio.com.ua – актуальна інформація про автомобільне життя України, новини, аналітичні статті, віртуальне життя спільноти автомобілів і їх власників, набір сервісів для автомобілістів, інформація про ціни на паливо і його якість на АЗС України.

В

Backbone – хребет Internet, швидкодіюча опорна Мережа, що сполучає кілька потужних комп'ютерів, по якій провайдери переганяють основну масу даних.

Backstage – пакет, який дозволяє легко створювати інтерактивні Web, - вузли, що містять засоби зв'язку з базами даних, форуми користувачів і електронну пошту, без програмування на мові HyperText Markup Language. Платформа клієнт/сервер, призначена для компаній, розробляючих Web -вузли для підтримки і обслуговування своїх замовників.

Backture – красива кнопка, яку можна використовувати для прикраси дизайну при взаємодії з Твіттером.

Backup - резервне копіювання, дублювання. Зробивши резервну копію файла, програми, диска, системи, ви можете їх відновити у випадку непрацездатності або виникненні будь-яких проблем.

Badoo.com – популярна міжнародна соціальна мережа.

Base 64 – спосіб кодування електронної пошти, сумісний з MIME. Basic Input / Output System (базова система вводу / виводу). Набір підпрограм, що працюють безпосередньо з апаратними засобами комп'ютера і забезпечують передачу інформації між окремими елементами системи - пам'яттю, дисковими пристроями, відеоадаптером і т. ін.

Baud rate – швидкість обміну даними між комп'ютером і модемом. Baud – (з деякою точністю) можна сказати, що це швидкість передачі даних в одиницях виміру (біт/сек.), або, простіше кажучи, швидкість, з якою модем передає дані. Для однієї букви або знаку необхідно вісім біт. Модеми рідко передають дані точно з тією ж швидкістю, яка вказана для них в бодах, через обчислювальні та інші проблеми. Дорожчі модеми використовують такі системи, які можуть виправляти ці помилки або стискувати дані для прискорення передачі.

Bebo.com – популярна міжнародна соціальна мережа. Beta.enetri.com – українська соціальна інформаційна мережа, колективна цифрова система знань, досвіду, взаємодопомоги, приемного спілкування і особистої самореалізації, замітки, статті, публікації, новини, технології, програмування, голосування, коментарі, стіл замовлень, переклади.

BIND - найуспішніша форма реалізації DNS . BinHex - спосіб кодування електронної пошти, прийнятий на Macintosh. Для сумісності підтримується деякими Windows -пошталійонами.

Bit MaP image (BMP) - універсальний формат растрових графічних файлів, використовується в операційній системі Windows.

BITNet - міжнародна комп'ютерна мережа академічної орієнтації, яка використовує інший набір машинних команд для передачі даних. Легко доступна користувачам Internet через e - mail (електронну пошту) і підтримує величезне число телеконференцій і баз даних. Назва пішла від "Because It's Time". BlackPlanet.com – популярна міжнародна соціальна мережа.

Blogger – сервіс для ведення блогів, за допомогою якого будь-який користувач може створити свій блог, не вдаючись до програмування і не турбуючись про встановлення та налаштування програмного забезпечення. Blogger був створений компанією Pyra Labs, якою зараз володіє Google.

BOCES - агентство-посередник по освітанню, которое обеспечивает школьные округа Нью-Йорка и Колорадо образовательными курсами; другие штаты могут иметь аналогичные, но альтернативно названные программы.

Boolean – застосовується на пошукових серверах для позначення логічних операцій типу boolean and - логічне "І" і тому подібне.

BOT (bot) - розмовний термін для програм, які чекають відгуку і відгукуються на запити по каналу IRC (Internet Relay Chat) для розмови.

Bounce - те, що відбувається з електронною поштою, коли вона не досягає одержувача і повертається знову до відправника (якщо тільки вона не загубилася десь в кіберпросторі).

BPS (біт/с (біт за секунду)) - міра швидкості передавання даних каналами зв'язку.

Bps - одиниця вимірювання швидкості обміну даними. Brick and mortar schools - refers to traditional school or traditional school building, as contrasted with an online school.

Broadband - широкосмуговий високошвидкісний (канал зв'язку). Звичайно припускається швидкість передавання даних більше 1,544 Мбіт/с. Browser - броузер - засіб перегляду. Програмне забезпечення, яке надає текстовий або графічний інтерфейс для інтерактивного пошуку, знаходження, перегляду і обробки даних у мережі.

ВТОА - спосіб кодування електронної пошти.

ВТW - (у листах) до речі. Busy - повідомлення "зайнято" по відношенню до телефонної лінії.

BYOD – дослівно – «принеси свій пристрій» (Bring Your Own Device). Політика використання власних пристроїв на уроці. З плюсів – скорочення бюджетних витрат і звичне середовище для навчання; з мінусів – проблеми з контролем безпеки і дотримання навчальних вимог.

С

Cafe.beeline.ua – українська соціальна мережа для абонентів Beeline, повідомлення про активність друзів, спілкування по SMS, фото по MMS, блог на War-порталі.

Canvas – елемент HTML5, який можна застосовувати для малювання графіки використовуючи скрипти (переважно JavaScript). Наприклад його можна застосувати для малювання графів, створення фотокомпозицій а також анімації.

Categories – розділи (тематичні) на пошукових системах в WWW. СЕЕ – центральна і східна Європа

Celebritytweet – програма-додаток до Твіттеру, «з промовистою назвою», про відомих і зоряних твіттерян, місце справжніх зірок у Твіттері.

CGI – специфікація передачі параметрів програмі, WEB -сервером, що викликається. Channel - канал.

Це Web-вузол (вузловий комп'ютер), створений для доставки інформації із Інтернет на комп'ютер користувача. Використовуючи канали, користувач може бачити не тільки одну Web-сторінку, але всю структуру Web-вузла, що прискорює вибір необхідної для перегляду інформації. Так звані "Активні канали" розроблені таким чином, що користувач зможе переглядати їх навіть в автономному режимі. Наприклад, їх завантаження на ПЕОМ буде виконуватись вночі, а вдень їх можна переглядати без підключення до Інтернет.

Chat - розмова. Цей термін використовують для опису інтерактивних конференцій. Наприклад, "кімнати для розмов" IRC, "WebChat", prodigy і Aol.

Chatroom - веб-сайт або частина веб-сайту або онлайн сервіс, який пропонує співтовариствам асинхронну можливість для обговорення конкретних питань.

Classmates.com – популярна міжнародна соціальна мережа.

Client - side image map, server - side image – map – інформація про те, які посилання відповідають певним областям картинки, яку містить безпосередньо сама HTML -сторінка.

CND – "покажчик зухвалого номера" сервісна послуга телефонних компаній в США і деяких інших країнах, за допомогою якої телефонні станції разом з сигналом виклику передають інформацію про абонента. Основною її частиною є телефонний номер абонента або його так званий "ідентифікатор". Наприклад, модеми ZyXEL можуть приймати цю інформацію і виводити на екран терміналу для наступного аналізу програмним забезпеченням. Ця послуга не реалізована на телефонних станціях, що експлуатуються в колишньому СРСР. Відмінність від радянських АОНів полягає в тому, що інформація присилається в іншому форматі, автоматично і до того, як модем дасть відповідь на виклик.

Cohort – потік. Група студентів, що почали навчання з даної програми або курсу в одному і тому ж році.

Command line - у DOS або Unix це - те місце, де користувач вводить команди для виконання.

Communication Link - канал зв'язку. Це обладнання і програмне забезпечення, призначене для зв'язку двох кінцевих користувачів.

Communications software - програма, яка надає відомості модему про правила роботи. Compact Disc Read-Only Memory (компакт-диск - пам'ять тільки для читання). Носій інформації, записаної оптичними методами за допомогою лазера.

Compact - стисла форма виведення інформації, в тому числі при запитах до пошукового сервера.

Competences – компетенції. Компетенції є динамічною комбінацією знань, умінь, навичок і здібностей. Формування і розвиток компетенцій є метою освітньої програми. Компетенції формуються в різних розділах курсу навчання і оцінюються на його різних стадіях. Вони можуть підрозділятися на компетенції, що відносяться до предмету навчання (професійні) і загальні компетенції (не залежні від змісту програми навчання).

Compression/Decompression - упакування/розпаковка. Метод кодування/декодування сигналів, який дає змогу передавати (або запам'ятовувати) більший обсяг даних, ніж дозволяє носій.

Contact hour – контактні (аудиторні) години. Період часу в 45-60 хвилин навчального процесу при безпосередньому контакті між викладачем і особою, що вчиться, або групою осіб. Content - інформаційний зміст WWW -сервера.

Continues assessment – бально-рейтингова система оцінки знань. Діє протягом встановленого періоду навчального процесу (наприклад, протягом семестру, навчального року) і визначає систему оцінювання набутих особою, що вчиться, знань, умінь та навичок.

Convergence – конвергенція. Конвергенція припускає добровільне сприйняття належних дій для досягнення загальної мети. Болонський процес по суті є конвергенцією вибудовування національних систем вищої освіти в Європі.

Conversation threads - відстежування черговості статей в телеконференціях.

Cool servers - означає приблизно переліки вибраних серверів, які притягують наш погляд, допомагають в роботі, тамують душевні потреби. Іншими словами стійкі зв'язки (links) з серверами, які викликають стійку приязнь.

Corel Draw files (CDR) - оригінальний формат векторних графічних файлів, що використовується в системі обробки векторної графіки Corel Draw.

Course unit – розділ курсу (навчальна одиниця, дисципліна). Змістовно закінчена, формально структурована частина навчального курсу. У розділі обов'язково повинні бути: чітко визначений відповідний до змісту перелік підсумків навчання, викладених в термінах компетенцій, а також належні критерії оцінки знань. Різні розділи курсу можуть мати різну кількість кредитів.

Coursework – навчальна робота. Поняття навчальної роботи пов'язується з потрібною, зазвичай контрольованою і оцінюваною, навчальною діяльністю в рамках розділу курсу або модуля.

Cracker - назва хакера, прийнята в Internet. У відмінності від слова "хакера", який в Мережі не вважається лайливим словом, саме крєкер - "нехороша людина", термін багатозначний: крєкерами крім того називають сухе печиво, що ламається, і хакрєські програми, що безшумно ламають захист.

Credit accumulation – накопичення кредитів. У накопичувальній системі кредитів для успішного завершення навчання в семестрі, в навчальному році або в цілому за навчальною програмою необхідно отримати (зарахувати) певне число кредитів, що встановлюється вимогами даної програми. Кредити зараховуються (і накопичуються) тільки після того, як успішне досягнення особою, що вчиться, підсумків навчання підтверджується контролем знань. Особи, що навчаються, можуть

використовувати накопичувальну систему кредитів для переведення або накопичення кредитів, в одному або різних освітніх установах. Система накопичення кредитів також дозволяє особам, що вчаться, засвоювати окремі розділи курсів або модулі без необхідності негайного академічного визнання підсумків навчання.

Credit framework – система кредитів. Система, що сприяє вимірюванню і порівнянню підсумків навчання в контексті різних кваліфікацій, освітніх програм і умов навчання, на основі трудомісткості навчальної роботи студента, виміряної в одиницях часу.

Credit level – рівень (складність) кредиту. Індикатор відносних вимог до навчання або до міри свободи, що надається особі, що вчиться, в даному розділі або модулі. Зазвичай цей індикатор пов'язується з глибиною і складністю вивчення та іноді асоціюється з роком (курсом) навчання і/або з особливостями змісту розділу.

Credit – кредит (залікова одиниця). Числовий спосіб виразу об'єму і рівня знань, заснований на досягненні результатів навчання, а також відповідною цьому рівню трудомісткості, виміряної в одиницях часу. Кредит може бути зарахований особі, що навчається, після перевірки досягнення нею встановлених підсумків навчання на певному рівні, відповідному витратами на навчання, що проводиться, або раніше здійсненого навчання.

Criterion-referenced assessment – “порогова” система контролю. У цій формі контролю знань конкретні характеристики, здібності, навички, поведінкові одиниці, оцінки обираються як критеріальні, що визначають поріг успішного “проходження” даного контролю. При цьому “недобір” по одному критеріальному значенню може компенсуватися успіхом по іншому. Така система контролю зазвичай асоціюється з “пороговим мінімумом” досягнення підсумків навчання.

CSS - Cascading Style Sheets (Каскадні таблиці стилей) – технологія опису зовнішнього вигляду Інтернет-сайту, який написаний мовою розмітки. Переважно використовується як засіб оформлення веб-сторінок у форматі HTML.

CU – (у листах) побачимося. CUL - (у листах) побачимося пізніше.

Cybermall - WWW-сервер, який використовується для онлайнової торгівлі кількома організаціями.

Cyberpunk – людина, що ще не знайшла свого місця в житті, для якої хакерство - гра і самоствердження одночасно. Також, як і термін "робот", це слово прийшло з науково-фантастичної літератури - твору William Gibson і Bruce Sterling.

Cyberspace – (термін, вжитий автором William Gibson в його новелі Neuromancer) – кіберпростір, описує увесь діапазон інформаційних ресурсів, доступних через глобальні комп'ютерні мережі. (У цій книзі вживається як синонім всього світу мереж - Usenet, Internet і т. д.).

Cycles descriptors – дескриптори циклів. Узагальнені описи широкого кола результатів навчання кожного з трьох циклів, відповідно визначених Болонським процесом.

Cycles – цикли. Три послідовні ступені, визначені в Болонському процесі (перший цикл – бакалавр, другий цикл – магістр і третій цикл – доктор PhD), в рамках яких знаходяться всі кваліфікації європейської системи вищої освіти

D

Daemon - службова програма системи Unix, яку відправник помічає, наприклад, якщо електронний лист не доставлений одержувачеві. В цьому випадку він отримує назад свій лист з посланням від "mailer daemon". Існує також поштовий SMTP -демон і т. ін. Database - база даних. Це доступне багатьом користувачам зібрання різних відомостей.

DDoS-атака – атака з використанням безлічі адрес нічого не підозрюючих користувачів, для «забивання» каналу, через відкриття максимально можливої кількості з'єднань із соціальною мережею. Послання великої кількості паразитного трафіку для перевантаження і виведення з ладу операційної системи, яка не встигає обробити всі з'єднання, в результаті чого, користувачі соціальної мережі не мають можливості з'єднання з сервером, на якому розміщений сайт.

Dedicated Line - виділена лінія. Це виділена конкретному абоненту лінія служби зв'язку.

Degree – ступінь. Кваліфікація, що присвоюється освітньою установою випускникові після успішного засвоєння встановленої освітньої програми. У накопичувальній системі кредитів програма вважається завершеною, якщо випускник одержав необхідне число зарахованих кредитів, досягнув обумовленого переліку підсумків навчання.

Delicious – служба закладок. Detailed - детальна форма подання інформації, найчастіше на панелях налаштування програм та у запитах до пошукової системи.

DHCP (Dynamic Host Configuration Protocol - протокол динамічної конфігурації вузла) – мережевий протокол, який дозволяє комп'ютерам автоматично отримувати IP-адресу та інші параметри, які необхідні для роботи в мережі TCP/IP. Dial - cp user - користувач комутованого [телефонного, модемного] з'єднання, що працює по телефонній лінії.

Dial – up - сеансне телефонне підключення. Digg.com – ресурс новин. Diploma supplement – додаток до диплома. Додаток до диплома – доповнення до офіційного документа, що визначає присвоєний ступінь/кваліфікацію. Додаток до диплома призначений для опису суті, рівня, змісту і статусу навчання, пройденого і успішно завершеного особою ступеня/кваліфікації. Додаток базується на моделі, розробленій Європейською Комісією, Радою Європи і ЮНЕСКО/СЕПЕС. Він сприяє міжнародній прозорості і академічному/професійному визнанню кваліфікацій.

Distinctive Ring - функція умовного дзвінка, призначена для використання з цифровими АТС. Їх абонентам пропонується як додаткова послуга підключення до однієї телефонної лінії кількох (до чотирьох) різних телефонних номерів.

Distribution - спосіб обмеження області поширення повідомлень у мережі Usenet. Використовується для оголошень про купівлю-продаж або обговорень регіональної політики.

DM – особисте, приватне повідомлення, яке не бачить ніхто, крім прямого одержувача. DNS - доменна система імен.

Doctorate and doctoral degree – докторантура і докторський ступінь. Кваліфікація, що присвоюється по завершенню третього циклу навчання і визнається на міжнародному рівні як кваліфікація наукової, академічної роботи або іншої професійної діяльності високого рівня. Вона передбачає істотний об'єм оригінальних наукових досліджень, що зазвичай представляються у вигляді дисертації.

Document - у термінології WWW - будь-який файл, який прочитується і видається на екран програмою перегляду Web або її допоміжним додатком.

Down - назва для ситуації, коли ділянка загального доступу несправна, і користувач не може отримати до неї доступ.

Download - копіювання файлу з хост-системи на свій комп'ютер. Download – завантаження. Це передавання програм або даних з головного комп'ютера на підключений до нього пристрій, звичайно із сервера локальної або глобальної мереж на ПЕОМ. Driver - програма (іноді реалізована на апаратному рівні), для зв'язку комп'ютера з периферійними і внутрішніми пристроями - принтерами, мережевими платами, маніпуляторами і т. ін./

Е

Е – mail – метод пересилання приватних послань за допомогою Мережі. У англійській мові використовується і як іменник, і як дієслово. eBay Inc. – американська інтернет-компанія, що керує однойменним сайтом eBay.com, онлайн майданчик для проведення аукціонів і торгівельний веб-сайт, на якому приватні та юридичні особи здійснюють продаж та купівлю різноманітних товарів та послуг.

Echofon – проста і зручна додаткова програма до Твіттеру. Дозволяє відстежувати: recent, mentions і messages. Випущені версії Echofon for Mac і Echofon for iPhone (Free і PRO).

ECTS (European Credit Transfer and Accumulating System) – європейська перевідна і накопичувальна система кредитів. Європейська перевідна і накопичувальна система кредитів (ECTS) – система, створена для зручності осіб, що навчаються, яка базується на оцінці трудомісткості навчальної роботи особи, необхідної для досягнення мети навчання за даною програмою. Ці цілі повинні бути описані в термінах встановлених підсумків навчання і компетенцій. ECTS базується на принципі відповідності 60 кредитів трудомісткості одному академічному року навчальної роботи особи денної форми навчання. Трудомісткість навчальної роботи особи протягом одного академічного року в Європі вимірюється в межах 1500-1800 навчальних годин, що відповідає (25-30)- годинному змісту одного кредиту. Система ECTS призначена для підвищення прозорості систем освіти і сприяє мобільності студентів в Європі за допомоги накопичення і переведення кредитів. Переведення кредитів гарантується Угодою, підписаною університетом, звідки переходить студент, університетом, куди він переводиться і самим студентом.

E-learning – надання доступу до комп'ютерних навчальних програм (courseware) через мережу Інтернет або корпоративні Інтранет мережі. Синонімом E-learning є термін WBT (Web-based Training) – навчання через веб. e-learning (eLearning) – все, що допомагає вчитися в мережі: онлайнкурси, цифрові ресурси, веб-сервіси, мобільні додатки. Цифрова освіта, електронна освіта, digital-освіта – це все про elearning. Близький за змістом термін – EdTech (Education Technology). Ще його можуть називати мережним навчанням або онлайн-навчанням. В основі цієї нової педагогічної парадигми лежить відкритість освітніх ресурсів, децентралізація навчальної діяльності та використання в цих цілях інформаційних технологій. Мережеве навчання передбачає створення масового загального цифрового середовища для освіти і самоосвіти.

E-learning (Electronic Learning) – електронне навчання (або Інтернет навчання). E-mail (mail - пошта) – електронна пошта, яка сьогодні має широке розповсюдження і вже готова повністю замінити собою звичайну, паперову пошту.

Encapsulated Post Script (EPS) - формат векторних графічних файлів, підтримується програмами для різних операційних систем і рекомендується для друку й створення ілюстрацій в настільних видавничих системах.

ENIC (European Network of Information Centres) - Європейська мережа інформаційних центрів. Рада Європи та ЮНЕСКО створили мережу ENIC для реалізації Лісабонської конвенції про визнання та, в цілому, для розробки політики та практики з визнання кваліфікацій. Функції секретаріату мережі спільно виконують Рада Європи та ЮНЕСКО/СЕПЕС.

ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education) - Європейська асоціація з забезпечення якості у вищій освіті. ENQA забезпечує співпрацю в сфері якості вищої освіти для розробки та обміну передовим досвідом.

EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education) - європейський Регістр забезпечення якості вищої освіти. Заснований ENQA, ESU, EUA и EURASHE. Створений для підвищення прозорості забезпечення якості вищої освіти в Європі, керує реєстром агенцій з забезпечення якості ESU (The European Students' Union) - Європейський Союз студентів. Об'єднує національні союзи студентів. Представляє і просуває освітні, соціальні, економічні та культурні інтереси студентів на європейському рівні.

EUA (European University Association) – Європейська асоціація університетів. Основні пріоритети асоціації полягають у формуванні Європейського простору вищої освіти; інтернаціоналізації вищої освіти та досліджень; підвищення якості європейських університетів. Eudora - (названа своїм першим автором на честь імені американської письменниці, що написала розповідь "Я живу в пошті") - одна з двох найпопулярніших за кордоном (разом з Pegasus Mail) програм-листонош. Її ім'я стало майже прозивним для позначення спеціалізованої розвиненої поштової програми.

Eunet - провайдер і підтримувана ним європейська частина Internet.

EURASHE (European association of Higher Education Institutions) - Європейська асоціація вищих навчальних закладів. Її метою є відстоювання 227 інтересів професійної вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти.

Ex.ua – найбільший український файлообмінник, заснований влітку 2009 року. Усі сервери розташовані на території України. Сервіс дозволяє завантажувати файли до 50 ГБ.

Examination (exam) – екзамен. Письмове або усне випробування, що проводиться на встановлених етапах (наприклад, в кінці або в середині семестру, або іншого встановленого періоду навчання, або в кінці освітньої програми, розділу курсу або модуля).

F

F2F або Face - to - Face - до настання ери відеоконференцій означало особисті зустрічі людей, які до цього активно переписувалися в Інтернет.

FAQ (Frequently Asked Question) - Питання, як і задають найчастіше. Інколи розшифровують як Frequently Answered Question - питання, на яке часто доводиться відповідати. Fast Retrain - швидка зміна модемами швидкості зв'язку при сталому коннекті. Є не обов'язковою до виконання частиною стандарту V.32bis. Тому її виконання при зв'язку залежить від того, чи реалізована ця функція в парному модемі.

Favorites - закладки. fb2 (FictionBook) - формат представлення електронних версій книг у вигляді XML-документів, де кожен елемент книги описується своїми тегами.

Feedback режим – режим зворотного зв'язку (переважно в реальному часі) між викладачем і студентом. FIDO - всесвітня некомерційна любительська комп'ютерна мережа. Основне її призначення - сприяти неформальному спілкуванню. File Server - файловий сервер. Комп'ютер і сукупність програмних засобів та даних на ньому, які забезпечують доступ до файлів для віддалених користувачів (клієнтів). File - Файл. Те ж саме, що набір даних. Film at 11 - реакція на занадто довгий аргумент.

Finger - програма мережі Internet, яка дозволяє користувачеві отримати про інших користувачів трохи інформації, яку вони заздалегідь занесли у свої .plan файли. Firewall - жаргонний термін, що став популярним у мережевих адміністраторів, завдяки книзі "Брандмауери і безпека в Internet". У автомобільній промисловості брандмауером називають пристрій, що запобігає поширенню полум'я в пасажирський салон на випадок пожежі у відсіку двигуна. Відповідно брандмауери в мережах служать для запобігання несанкціонованому доступу ззовні. First cycle degree – ступінь першого циклу. Кваліфікація вищої освіти, що присвоюється по успішному завершенню навчання на першому циклі.

Flame - електронні листи, що містять "вигуки", проповіді, "наїзди", спрямовані на когось в Мережі, але (частіше) означає також надзвичайно емоційні дискусії в телеконференціях. Flamer - скандаліст в телеконференціях.

Flash – це технологія веб-мультиплікації. Вона застосовується для створення анімаційних заставок, веб-ігор, інтерактивних елементів сайту і т. ін.

Flickr – фотосервіс порталу Yahoo!. Веб-сайт для розміщення фотографій, їх обговорення та архівування. Онлайн-фотоальбом.

Flicktotwitt – програма-додаток до Твіттеру, що повідомляє в Твіттер про зміни в Flickr'i. Folk.in.ua – україномовний портал для активного спілкування, ведення блогів, фотогалерей, спілкувань на форумі та коментарів.

Follow – кнопка під аватарки користувачів Твіттера, яку може натиснути інший користувач, щоб піти за першим і читати його стрічку новин.

Followers, follower – люди, які підписалися на новини користувача. Користувач Твіттера, підписаний на чийсь стрічку новин, автоматично отримує всі повідомлення з неї. Following – підписка на стрічку новин обраного користувача в Твіттері. Займатися фолловінгом означає – ставати послідовником. Сторінки в Твіттері, на новини до яких підписався користувач. Це роблять, по-перше, для того, щоб стежити за новинами про цікаву людину. Часто, активним фолловінгом займаються для розвитку аккаунта.

Followup - "продовжуючи тему"- послання в мережі Usenet, яке є відповіддю на більш ранній лист.

Forms – бланки, елементи WWW-сторінки, що заповнюються користувачем.

For-profit company - а company that is incorporated under the law for the profit of its owners.

Fortune cookie – беззмістовний, дотепний, мудрий коментар в Мережі.

FotoLog.com – популярна міжнародна соціальна мережа.

Frame - самостійний фрагмент HTML -сторінки, що має усі її властивості.

Framework for qualifications of the European higher education area – система кваліфікацій європейського академічного простору. Система, що забезпечує прозорість взаємин і відповідність європейської системи академічних кваліфікацій і кваліфікацій в національних системах вищої освіти. Є механізмом взаємодії між національними академічними системами.

Freeware - безкоштовне програмне забезпечення.

Freeze - програма-архіватор.

FREQ – термін, що в нашій країні вживається швидше серед членів FIDOnet, а не Internet. Розшифровується як File REQuest - запит файлу. У "фидошному" сенсі фрек - це порожнє сполучення зі встановленим спеціальним прапором Freq в заголовку і переліком запрошуваних файлів в полі subject.

Friendbuzz – служба мікроблогів. FriendFeed - зручний сервіс в стилі Твіттера для написання коротких думок і коротких коментарів. Оновлює стрічку повідомлень та коментарів в реальному часі.

Friendorfollow – програма-додаток до Твіттеру для зручного перегляду фолловерсів різних акаунтів у Твіттері. Після введення свого логіна, можна отримати 3 категорії своїх фолловерсів.

Following - ті, за ким користувач стежить, а вони за ним ні. Fans - ті, які стежать за користувачем, але він не стежить за ними.

Friends - взаємний фолловінг. Friends.ua – українська Інтернет-спільнота, друзі, однокласники, веселі та цікаві люди, спілкування, щоденники, обмін фото, блоги, дискусії, групи за інтересами, ігри, гумор, афіша, форуми, постійне живе спілкування.

Friendster.com – популярна міжнародна соціальна мережа.

FTP (File Transfer Protocol) – протокол передачі файлів. В наш час практично всі функції FTP доступні і через HTTP, але FTP все ще використовується як основний протокол для доступу до великих файлових архівів в мережі.

FTP - протокол передачі файлів – дає можливість абоненту обмінюватися двійковими і текстовими файлами з будь-яким комп'ютером мережі, що підтримує протокол FTP. Установивши зв'язок із віддаленим комп'ютером, користувач може скопіювати файл із віддаленого комп'ютера на свій або скопіювати файл із свого комп'ютера на віддалений. Full name – ім'я автора мікроблога. FTP (File Transfer Protocol) - протокол, який використовується для забезпечення передавання файлів між різноманітними системами.

G

GaiaOnline.com – популярна міжнародна соціальна мережа. Gateway (шлюз) - вузол, який з'єднує мережі. При налаштуванні підключення до Інтернету необхідно правильно вказати адресу шлюза.

GIF (Graphics Interchange Format) формат графічних даних Це один із стандартних форматів для файлів зображень на WWW. Формат файлів GIF досить популярний, бо використовує метод упаковки, який дозволяє зменшити розміри файлів, створювати рухомі зображення тощо.

Gmail – (від Google Mail, вимовляється «джі-мейл» або «гмейл») безкоштовна послуга електронної пошти від американської компанії Google. Надає доступ до поштових скриньок через веб-інтерфейс і протоколи POP3, SMTP, IMAP.

Google Analytics – сервіс аналізу активності відвідувачів на сайтах.

Google Chrome – веб-оглядач.

Google Docs – розроблений Google безплатний мережевий офісний пакет, що включає текстовий, табличний редактор і службу для створення презентацій. Утворений у результаті злиття Writely і Google Spreadsheets.

Google Earth – це безкоштовна, вільно-завантажувана програма компанії Google що відображає віртуальний глобус.

Google Earth – оглядач фотознімків поверхні Землі, Місяця, Марсу, а також космічного простору.

Google Inc. – американська корпорація, заснована 7 вересня 1998 року як приватна компанія, що займається розробкою, розвитком і дизайном найпопулярнішого в Інтернет пошукового сервісу.

Google Maps – сервіс векторних та растрових (фотознімків з літаків та супутників) географічних карт.

Google Reader – сервіс візуалізації RSS-стрічок.

Google Toolbar – панель інструментів Google.

Google Оповіщення – сервіс оповіщення про нові записи в пошуковій системі Google за ключовими словами, які задані користувачем.

Google Сайти – сервіс для створення повноцінних веб-сторінок, як для власників аккаунтів Google, так і незалежних користувачів.

Gopher - засіб розподіленого пошуку файлів у мережі і передачі їх.

Grade/mark – оцінка. Будь-яка чисельна або якісна міра, що базується на чітко градуйованій шкалі і використовується для опису результатів оцінки знань за кожним розділом курсу або за програмою навчання в цілому.

Graphics Interchange Format (GIF) - формат растрових графічних файлів, підтримується додатками для різних операційних систем. Greasemonkey – програма-додаток на основі браузера Firefox для очищення стіни ВКонтакте.

Н

Hashtags – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє знаходити повідомлення за тегами.

Hi5.com – популярна міжнародна соціальна мережа.

Higher education – вища освіта. Вища освіта містить програми навчання, на які можуть поступати особи, що мають свідоцтво про отримання ними загальної середньої освіти (атестат зрілості) або іншої аналогічної освіти, включаючи професійну, або документально підтверджену незакінчену вищу освіту.

Home - початок. Початкова сторінка вузла, яка містить відомості описового характеру і посилання на інші, більш змістовні сторінки.

Hootsuite – програма-додаток до Твіттеру, дає можливість налаштувати PPC з блогу або сайту на Твіттер для того, що анонси постів з блогу автоматично розміщувалися і в Твіттері. Сервіс на hootsuite.com пропонує безліч інших корисних опцій для Твіттера, зокрема можливість координувати одночасно кілька акаунтів в Твіттері.

Hotline.ua – web-сервіс вибору товарів і порівняння цін, провідний сервіс в Україні. Станом на березень 2012 р. на Хотлайн покупцеві доступні більше 3 млн. пропозицій від усіх провідних і активно працюючих інтернет-магазинів України (більше 2000 магазинів).

HTML (Humer Text Markup Language) - "Основна" мова, яка описує формати текстово-графічних сторінок Web. HTML (Hyper Text Markup Language) - мова, яку використовують для створення документів в Інтернеті. HTML – скорочення від англ. HyperText Markup Language – мова, на якій заснована більшість сторінок в Інтернеті. На цій мові комп'ютеру користувача повідомляється, яким чином показувати в програмі-браузері текст і інші елементи сторінок (картинки, таблиці, форми). На мові HTML не програмують, а верстають – тобто особливим чином розмічають текст для публікації в інтернеті. Як виглядає веб-сторінка на мові HTML, легко дізнатися, клацнувши правою кнопкою миші в будь-якому вільному місці сторінки і вибравши в меню, що з'явилося, пункт "View Source" ("Перегляд коду").

HTTP1 – протокол передачі даних, що використовується в комп'ютерних мережах. Назва скорочена від Hyper Text Transfer Protocol, протокол передачі гіпертекстових документів. HTTP належить до протоколів моделі OSI 7-го програмного рівня.

Hypertext - гіпертекст. Тип інтерактивного середовища з можливостями виконання переходів за посиланнями. Посилання (адреси формату URL), впроваджені в слова або фрази, дають змогу користувачу вибрати (установити покажчик і натиснути ліву кнопку миші) текст і негайно вивести пов'язані з ним відомості та матеріали мультимедіа. Гіпертекстова технологія дає змогу, наприклад, в комп'ютерних курсах з окремих дисциплін здійснювати перегляд потрібної інформації з будь-якої галузі знань. При цьому браузер з'єднується з віддаленим комп'ютером стільки часу, скільки потрібно для отримання і перегляду потрібної інформації. HTTP – протокол передачі гіпертексту) -

спосіб передачі веб-сторінок по мережі користувачеві. Спочатку HTTP використовувався тільки для передачі HTML -документів, але зараз за його допомогою можна передавати будь-яку інформацію, у тому числі картинку, звук, відео і взагалі будь-які файли. Hyperlink - посилання. Зв'язок між різними компонентами інформації.

I

ICQ – система для оперативного спілкування в мережі Інтернет. ICQ (I Seek You) - безплатна система Інтернет-пейджингу (передачі коротких повідомлень у мережі), у якій кожен користувач має свій унікальний номер.

ICT teaching – IT-навчання. Містить викладання та навчання з використанням сучасних інформаційних технологій і засобів телекомунікації. Identi.ca – сервіс мікроблогів із загальною стрічкою всіх користувачів у стилі Твіттера. Обмеження в 140 символів. Працює репостінг з Twitter. iGoogle – стартова сторінка Google.

Imasgos – сервіс автоматизує рутинні, часто повторювані дії, під час роботи в Інтернет. Дозволяє швидко заповнювати web-форми, запам'ятовувати паролі, завантажувати інформацію з сайтів і збирати дані.

IMAP – «Протокол доступу до електронної пошти Інтернету») – протокол прикладного рівня для доступу до електронної пошти. Indonbass.com.ua – українська соціальна мережа, місце розваг, знайомств, спілкування й пошуку старих знайомих, друзів та однокласників. Intended learning outcomes – передбачувані підсумки навчання. Декларуючий перелік того, що особа, що вчиться, як очікується, повинен вивчити, засвоїти і продемонструвати по завершенню навчання. Перелік підсумків навчання повинен супроводжуватися належними критеріями контролю знань, які можна використовувати для визначення, чи досягнуті випускником задані підсумки навчання. Перелік підсумків навчання і критерії контролю визначають вимоги заліку кредиту, тоді як система оцінок базується на більш вищому або нижчому рівні результатів контролю знань по відношенню до вимог заліку кредиту. Накопичення і переведення кредитів спрощуються, якщо в переліку підсумків навчання з достатньою точністю вказано, за які досягнення який кредит зараховується.

InterEduNet (International Education Network) - глобальна міжнародна освітня система – проект ЮНЕСКО і Міносвіти Російської Федерації. Interfase - інтерфейс. Сукупність апаратних і програмних засобів, призначених для здійсненій функцій обміну інформацією між різними пристроями в ПЕОМ, обчислювальних системах і мережах. Internet – це мережа комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Internet – це джерело інформації, яка постійно змінюється та розширюється. З часу створення в 60-х роках кількість комп'ютерів, підключених до Internet, неухильно зростає, і тепер "павутина" використовується мільйонами людей як у комерційних і державних організаціях, так і індивідуально. Головною ознакою Інтернет є використання протоколу TCP/IP.

Internet – це назва великої розгалуженої міжнародної глобальної мережі, що поєднує десятки мільйонів користувачів. IP протокол (англ. IP – Internet protocol) – найбільш широко розповсюджена реалізація ієрархічної схеми мережної адресації. IP протокол – найбільш широко розповсюджена реалізація ієрархічної схеми мережної адресації.

IP-адрес (Internet Protocol Address) - унікальний ідентифікатор (адреса) пристрою (зазвичай комп'ютера), який під'єднано до локальної мережі або Інтернету. IP-адреса (Internet Protocol address) - ідентифікатор (унікальний номер), що використовується для адресації комп'ютерів та пристроїв у мережі TCP/IP (наприклад, мережі Інтернет).

IP-телебачення (Internet Protocol Television, скор. - IPTV) - система передачі телевізійних програм через Інтернет із забезпеченням додаткових послуг із вибору контенту і керуванням його подачею.

IRC (Internet Relay Chat) - спосіб спілкування з іншими користувачами мережі у режимі реального часу.

ISDN (Integrated Services Digital Network) - набір стандартів для високошвидкісного одночасного передавання голосу, даних і візуальної інформації через менше число каналів, ніж потрібно було б при використанні ширококуткового мовлення. iSilo (Palm Os Platform /pdb - Palm Pilot Database format) - формат бази даних, використовується у всіх 3Com PalmPilot, IBM Workpad і Macintosh/PC для збереження записів у базі даних.

ITV (навчальне телебачення) – ефективна система доставки навчального матеріалу в системі ДН. IP (Internet Protocol) – протокол Інтернет, визначає одиниці інформації, які передаються між системами її доставляння/

J

Jaiku – багатоканальний сервіс мікроблогів з концепцією хештегом в стилі Твіттера. Кожному хештегу відповідає окремий «канал». Для того, щоб залишити запис у каналі необхідно поставити тег не в довільне місце, а перед записом. Тематичні записи відображаються окремо від щоденникових. Java – мова програмування, яка дозволяє розробляти додатки для використання в web-ресурсах.

Модуль Java не інтегрується в сторінку, яка його використовує, а існує як самостійний додаток з розширенням .class, яке називають "апплет". Joint Photographic Experts Group (JPEG) - формат растрових графічних файлів, який реалізує ефективний алгоритм стиснення (метод JPEG) для фотографій та ілюстрацій після сканування.

JPEG (Joint Photographic Experts Group) - формат компактного представлення графічної інформації. Більшість засобів перегляду Web приймають формат зображення JPEG, як стандартний формат графічних файлів. JSON – це легкий формат обміну даними між комп'ютерами. JSON базується на тексті, і може бути з легкістю прочитаним людиною. Формат дозволяє описувати об'єкти та інші структури даних. Цей формат головним чином використовується для передачі структурованої інформації через мережу (завдяки процесу, що називають серіалізацією).

Juick – сервіс російськомовних гікоблогів в стилі Твіттера. Постинг та підписка на стрічку друзів тільки через Jabber. Немає обмеження в 140 символів. Підтримує фотопостинг, у безкоштовному варіанті - одне фото на день. На головній сторінці - стрічка тих постів, які хтось прокоментував. Justtweedit – програма-додаток до Твіттеру, що полегшує пошук твітерян зі схожими і спільними інтересами для об'єднання у групи.

К

Keyword - ключове слово. Наприклад: слово, або фраза, яку ви вводите в форму пошуку, коли шукаєте інформацію на цікаву для вас тему.

L

Learning Portal (E-learning Portal) – навчальний портал (корпоративний або публічний веб-сайт). Корпоративний сайт, що надає доступ до можливостей корпоративного навчання в тому числі і через LMS. Можливо відкритий для широкої публіки сайт, що надає доступ до навчальних програм.

Learning time – термін (час) навчання. Кількість годин, яка потрібна середньому студентові для досягнення підсумків навчання і отримання кредитів за наслідками контролю знань.

Lecture – лекція. Навчальна діяльність викладача, спрямована на пояснення особам, що вчаться, нових тем або інших навчальних матеріалів. Зазвичай передбачає участь одного викладача і великої кількості студентів.

Lessfriends – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє відстежувати і видаляти фолловерсів.

Level descriptors – дескриптори рівнів. Декларований перелік описів загальних характеристик навчання, очікуваних і потрібних від осіб, що навчаються, на кожному рівні. Такі дескриптори рівнів дозволяють визначити тип вимог або очікувань для осіб, що навчаються, на кожному зі встановлених рівнів. Ці дескриптори орієнтують осіб, що навчаються, і викладача в питаннях складності програми, відносності вимог і свободи в засвоєнні матеріалом. Ці загальні дескриптори можуть бути застосовані до дисциплін і способів навчання. Дескриптори рівнів корисні для розробки навчальних програм, призначення кредитів, оцінки і визнання попереднього досвіду навчання (зокрема – неформального навчання), а також в системі підвищенні кваліфікації викладачів. Levels – рівні. Є серія послідовних ступенів (безперервний ряд), виражена в термінах ранжованих узагальнених підсумків; ступеням серії можуть бути зіставлені типові кваліфікації. Link – посилання на файл або документ, а також з'єднання. Рядок в HTML-документі, який вказує на будь-який інший файл, який може розміщуватись в Інтернеті, а також містить повний шлях (URL) до цього файлу.

LinkedIn.com – популярна міжнародна соціальна мережа.

LiveJournal – один з найпопулярніших блог-сервісів у світі. Свої рахунки тут мають близько 10 мільйонів користувачів Інтернету.

LMS (Learning Management System) – система управління навчанням.

М

Mblogi – сервіс мікроблогів у стилі Твіттера з можливостями постингу, загальною стрічкою повідомлень і можливістю SMS.

Meetup.com – популярна міжнародна соціальна мережа.

Mentions – відповіді-повідомлення, в яких згадано користувача Твіттера.

Messages – внутрішні повідомлення.

Microsoft Access - система керування базами даних, яку можна використовувати для збереження, сортування й керування практично будь-якими типами даних.

Microsoft Equation Editor - програма ведення математичних формул і рівнянь

Microsoft Excel - програма керування електронними таблицями загального призначення, що використовується для розрахунків, організації й аналізу ділових даних. Входить до складу Microsoft Office.

Microsoft Front Page - додаток, призначений для створення вебпублікацій.

Microsoft Graph - програма створення ділової графіки

Microsoft Office Publisher - програма, що дозволяє створювати та редагувати буклети, брошури, оголошення, бюлетені, веб-вузли й т. ін. Microsoft Outlook - є комбінацією програми обробки електронної пошти і менеджера особистої інформації або могутнього багатофункціонального органайзера.

Microsoft Power Point - засіб розробки демонстраційних матеріалів для електронної презентації з використанням слайдів.

Microsoft Word - додаток для створення й обробки документів.

Microsoft WordArt - програма введення текстових спецефектів.

Mirror Server ("дзеркало") - сайт, який дублює інформацію з основного сайту, наприклад, у випадку його непрацездатності. На основному сайті вказується адреса "дзеркал", і на "дзеркалах" адресу основного сайту, щоб було зрозуміло, що основний сайт і "дзеркала" пов'язані одне з одним.

Modem (MODulator-DEModulator) - модем. Інтерфейс кінцевого користувача, який дає змогу виконувати передавання цифрових даних за допомогою аналогових систем, наприклад телефонних ліній.

Module – модуль. Терміном “модуль“ часто замінюють поняття “Розділ курсу“ в системах модульного навчання, програми яких містять розділи однакового об'єму (часто по 5-6 кредитів) або кратного цій одиниці об'єму. Модуль може бути змістовною складовою освітньої програми, але може бути і незалежним від цієї програми розділом курсу.

МООС – це масові відкриті онлайн-курси (Massive Open Online Courses), один із форматів цифрового навчання, який став популярним саме через свою масовість. Характерні особливості: асинхронність процесу навчання; навчальний матеріал подається у відеоформаті; сам курс запускається тільки після того, як набралася достатня кількість учасників. Multimedia - мультимедія. Комп'ютерні системи з інтегрованою підтримкою звукозаписів і відеозаписів.

Multiply.com – популярна міжнародна соціальна мережа.

Mu.most.ua – українська соціальна мережа, групи українського порталу most.ua, спілкування за інтересами.

MuCleener – програма-додаток до Твіттеру, сервіс з автоматичного видалення неактивних фолловерсів.

Muyearbook.com – популярна міжнародна соціальна мережа.

N

Nafrontizmin.com – об'єднання людей, які хочуть змін в Україні. NARIC Network (National Academic Recognition Information Centres) - Національні Інформаційні Центри з Академічного Визнання та Мобільності. Мережа NARIC є ініціативою Європейської комісії та була створена у 1984 році. Мережа спрямована на покращення академічного визнання дипломів та періодів навчання в країнах-членах Європейського Союзу (ЕС), Європейської Економічної Зони (ЄЕЗ) та Туреччини. NARIC працюють в межах Європейської Мережі Інформаційних Центрів (ENIC). Скорочено - ENIC/NARIC. National framework of qualifications – національна система кваліфікацій. Опис національної системи освіти, що однозначно визначає суть і взаємозв'язок усіх рівнів кваліфікації та інших можливих підсумків навчання в єдиній для даної країни схемі. NetMeeting - програма для спілкування через будь-яку комп'ютерну мережу, яка дає змогу передавати звук, відео, графіки, файли, спільно працювати з іншими програмами та проводити відеоконференції, використовуючи звичайні комп'ютери, що підключені до Інтернет.

Netvibes1 – персоналізована стартова сторінка чи персоналізований інтернет-портал, реалізований на AJAX. Досить схожий на iGoogle, My Yahoo. Сторінка організована в таблицях, у кожній з яких містяться призначені для користувача модулі. Вбудовані модулі Netvibes включають RSS, місцеві прогнози погоди, календар iCal, закладки, примітки, списки розсилки, багаторазові пошуки, підтримка POP3, електронної пошти IMAP4, що підтримуються поштами Gmail, Yahoo, Hotmail, AOL. Крім того, в Netvibes можна інтегрувати такі елементи, як del.icio.us, фотографії з Flickr. До власної сторінки додається також «Всесвіт» – варіант сторінки призначений для публічного перегляду, що може цілковито відрізнятись від персональної сторінки як за змістом, так і за оформленням.

Netvibes2 – персональний робочий стіл. News - спеціалізований протокол в Інтернеті для роботи з серверами новин і префікс, який використовується в їх адресах.

Ning.com – популярна міжнародна соціальна мережа Non-referenced assessment – “відносний” контроль знань. У такій схемі контролю знання однієї особи, що навчається, оцінюються по відношенню до знань іншого, як правило, усередині одного потоку. Цей підхід передбачає існування “нормального розподілу” здібностей студентів і результатів їх навчання на кожному етапі контролю.

O

OCR (Optical Character Recognition) Оптичне розпізнавання символів - механічна або електронна конвертація зображень символів і літер у текст, який можна редагувати на комп'ютері. Переклад здійснюється програмним шляхом, після отримання зображення зі сканеру або фото.

Ora.by! – Безкоштовний сервіс персональних блогів Білорусі з тематичними нотатками та публікаціями, обговореннями та коментарями. Спілкування в тематичних спільнотах, що дозволяють бути в колі своїх інтересів, стежити за новинами свого кола і вести активне обговорення його тем. Блоки лідерства для активних дописувачів. Пошук за місцем навчання і роботи.

Optional course – курс за вибором. Розділ курсу або модуль, який може бути вибраний як частина навчальної програми, але не є обов'язковим для всіх студентів.

Orkut.com – популярна міжнародна соціальна мережа створена Google, названа в честь творця, працівника Google – Orkut Büyükkökten. Сервіс стверджує що він був створений для допомоги користувачам знаходити нових друзів та регулювати вже існуючі дружні зв'язки. Подібно до Facebook, Friendster і MySpace, Orkut робить крок уперед, дозволяючи легке створення простих форумів (які зветься "communities" - спільноти) користувачів.

P

Page Creator – сервіс зі створення найпростіших веб-сторінок. Page - сторінка. Документ гіперсередовища Web. Parapama.com.ua – українська соціальна мережа для батьків, каталог блогів, приємне спілкування, обмін інформацією, досвідом і знаннями. Part-time онлайн програма будується за гнучким графіком. Іноді відноситься до «додаткових он-лайн програм». Password – пароль. People.ukrhome.net – українська інтерактивна соціальна мережа jiteli.net (мешканці), авто, нерухомість, новини, фото, відеоблоги.

PGP - програма, яка реалізує технологію створення електронного підпису на документах.

Picasa – програма для роботи з цифровими фото. Piczo.com – популярна міжнародна соціальна мережа.

Ping.fm – програма-додаток до Твіттеру, мультипостинг у різні соціальні мережі і мікроблогінг.

Plurk (нескінченна стрічка) – сервіс мікроблогів у стилі Твіттера з незвичайною горизонтальною формою стрічки записів, впорядкованої за часом. Наочно представляє розвиток подій у часі, якщо друзі пишуть про будь-яку подію, що триває в часі. Пости називаються плюрками. Є можливість визначення дії.

Politiko.com.ua – перша українська політична соціальна мережа, яка об'єднує політиків, експертів, журналістів, лідерів партій та виборців України в рамках одного співтовариства. Port - порт. Спеціальний пристрій, який входить до складу ПЕОМ і використовується для зв'язку з зовнішніми пристроями, наприклад, модемами.

Portable Network Graphic (PNG) - формат растрових графічних файлів аналогічний формату GIF, що рекомендується для розміщення графічних зображень на Web- сторінках в Інтернеті.

Portal - сайт з великою кількістю інформації, об'єднує в собі декілька тем, які враховують інтереси широкої аудиторії, що забезпечує собі велику кількість відвідувачів, відомість, популярність.

Price.ua – універсальний сайт порівняння цін на ринку Україні. Він надає зручний механізм пошуку товарів та послуг в інтернет-магазинах у ході порівняння цін, описів і характеристик.

Profeo – українська соціальна мережа, де фахівці налагоджують ділові та особисті контакти, розвиваються та будують кар'єру. Profeo.ua є універсальною платформою для професійного розвитку, завдяки поєднанню різних послуг та сервісів, доступних з одного ресурсу. Всі послуги є безкоштовними для користувачів.

Profile – профіль. Поняття “профіль” може бути віднесене як до специфіки області вивчення або кваліфікації (предметної області), так і більш ширшого ряду областей, пов'язаних загальною спрямованістю або значущістю, наприклад, область прикладних технологічних програм (vocational study) відрізняється від області теоретичного академічного навчання.

Prweb.com.ua – українська спільнота журналістів і піарщиків.

Q

QA - несанкціонований доступ і перехоплення. QD - зміна комп'ютерних даних. QF - комп'ютерне шахрайство. QR - незаконне копіювання. QS - комп'ютерний саботаж. Qualification descriptors – дескриптори кваліфікації. Узагальнені описи підсумків навчання. Містять чітко сформульовані умови (“точки відліку”) приналежності до кваліфікацій; їх часто зіставляють з національними рівнями.

Qualification – кваліфікація. Документ про ступінь, диплом або сертифікат, що виданий компетентним органом управління та навчання і свідчать про успішне завершення навчання за певною програмою. Query (запит) - певним чином складений набір слів, словосполучень і службових символів, що характеризує інформацію, яку хоче знайти користувач. QZ - інші комп'ютерні злочини.

R RDF Schema – це семантичне розширення RDF, яке забезпечує механізм для опису груп зв'язаних ресурсів та зв'язків всередині цих груп. RDF – Розроблена консорціумом W3C технологія

семантичної павутини, яка включає в себе середовище опису ресурсів (англ. Resource Description Framework, RDF), визначає загальну архітектуру метаданих і призначена для забезпечення сумісності метаданих за допомогою спільної семантики, структури та синтаксису. Recent – стрічка повідомлень друзів. Reference points – умови (“точки відліку”). Показники приналежності до кваліфікації, що формулюється як підсумки навчання і виражені в термінах 244 компетенцій; є базою для розробки і реалізації кваліфікаційної програми. Recognition of periods of study abroad – визнання періодів навчання за кордоном. За правилами ECTS визнання періодів навчання за кордоном вимагає, щоб кількість кредитів, зарахованих студентом за наслідками успішного засвоєння розділу курсу/модуля в університеті, де він тимчасово навчався за Угодою про навчання, відповідала б такій же кількості кредитів в університеті, де він навчається постійно. Register (реєстрація) - процес створення облікового запису користувача (наприклад, для того, щоб створити поштовий ящик на поштовому сервері, вам необхідно заповнити анкету - пройти реєстрацію). Reply, replies – повідомлення, що є відповіддю на інше повідомлення. Відповідь на лист конкретного користувача Твіттер. Відповіді на твіти (повідомлення) користувачів. Один reply, може привести до довгого спілкування, який фактично прирівнюється до чату. До спілкування, також, можуть приєднатися й інші користувачі. Resit examination (exam) – повторний екзамен. Студентам, що не склали екзамен (або що не пройшли іншу атестацію) у встановлений термін може бути запропонована можливість скласти повторний екзамен (пройти атестацію) в пізніший термін. Retweet buttons, retweet button – кнопки, які дозволяють користувачам Твіттера швидко і зручно додавати вподобані їм матеріали на свою сторінку і виконувати інші функції. Retweetrank – програма-додаток до Твіттеру відображає популярність записів користувачів та їхній рейтинг у відношенні один до одного. RIA, Rich Interactive Application – додаток, що передає користувачеві необхідну частину інтерфейсу через браузер, залишаючи велику частину даних для обробки і запису на сервері. Rozetka.ua – інтернет-магазин електроніки та побутової техніки, один із найпопулярніших в Україні. Відкрито 2005 року. RSS (Really Simple Syndication) - сімейство XML- форматів, що 245 використовується для публікації та постачання інформації, яка часто змінюється, наприклад, нових записів у блозі, заголовків новин, анонсів статей, зображень, аудіо- і відеоматеріалів. Документ у стандарті RSS (інколи називають "стрічкою", "веб-стрічкою" або "каналом") складається з повного або часткового тексту і метаданих (дати й авторства). RSS1 – формат трансляції (автоматичної пересилання) інформації з одного місця в інше. Один із форматів, що використовуються для передачі інформації в Інтернет. Використовується для автоматичного передруку статей і створення копій. RSS документ може містити лише анотацію контенту або повну версію. Підписка по PC3 схожа на підписку по електронній пошті, коли всі новини приходять до поштової скриньки, але швидше, зручніше і функціональніше. Щоб почати користуватися PC3, потрібен спеціальний сервіс, який називається RSS-рідером. Один з популярних RSS-рідерів (Google Reader) створений компанією Google. Для того, щоб почати користуватися Google Reader і отримувати PC3 повідомлення, необхідно зареєструватися в пошті Google і отримати поштову скриньку. RSS2 – сімейство XML-форматів, призначених для опису стрічок новин, анонсів статей, змін у блогах і т. ін. Інформація із різних джерел, подана в форматі RSS, може бути зібрана, оброблена і відображена в зручному для користувача вигляді спеціальними програмами-агрегаторами. RT (ReTweet) – префікс RT перед твітом означає, що автор цього твіта дублює для своєї аудиторії те, що написала інша людина в Твіттері. Перед повідомленням пишеться «RT@ім'я_користувача». ReTweets - копіювання будь-якого повідомлення та вставлення його в такому ж вигляді на своїй стрічці новин. Аналог у ЖЖ - кросспост. Дублювання цікавих твітів. Ретвіти допомагають привернути увагу до свого акаунту. Ретвіт показує, що користувачеві подобається те, що пише інша людина. RuTwi – кнопка ретвіти для користувачів сервісу RuTwi.ru/

S

SaaS – software as service, софт як сервіс, програмне забезпечення як послуга, і SoD, software on demand, програмне забезпечення на вимогу - продаж програмного забезпечення, яке не вимагає від споживача-користувача установки, оновлення та підтримки. Scalable Vector Graphics – специфікація мови розмітки, що базується на XML та формат файлів для двовимірної векторної графіки, як статичної, так і анімованої та інтерактивної. SVG може бути виключно декларативним, або містити описи сценаріїв. Зображення можуть містити зовнішні посилання шляхом застосування простих XLink-ів. Ця специфікація є відкритим стандартом, розробленим робочою групою англ. SVG Working Group організації World Wide Web Consortium. Science-community.org – українська соціальна мережа вчених, пошук колег за науковими інтересами і актуальною науковою інформацією, конференції, вакансії, гранти. Second cycle degree – ступінь другого циклу. Кваліфікація вищої освіти, що присвоюється по успішному завершенню другого циклу навчання, який може містити певну наукову роботу. Цей ступінь можуть отримати особи, що мають ступінь першого циклу. Security - захист. Контрольні механізми, які перешкоджають незаконному використанню інформаційних ресурсів.

Seismic – сервіс у стилі Твіттера для спілкування не в текстовій формі, а роликами, в яких користувачі про щось сповіщають, тобто «ВідеоТвіттер». Коментарі можуть бути у відеоформаті і текстовими. Веб-додаток орієнтований на ведення відео-дискусій в Інтернеті. Seminar – семінар. Аудиторне заняття, що проводиться під керівництвом викладача, має за мету поглиблене вивчення певної теми і передбачає належну підготовку та активну участь у ньому осіб, що навчаються. Зазвичай проводиться одним викладачем з академічною групою студентів. SEO (Search Engines Optimization) – комплекс робіт з метою підвищити позицію сайту в пошукових системах за будь-якими запитами користувачів, оптимізувати його для кращого відображення пошуковими системами, і 247 відповідно одержати більшу кількість відвідувачів. SEO-копірайтинг – написання і розміщення на сайті оптимізованої текстової інформації, яка легко читається відвідувачами і заодно оптимізована під пошукові машини. Оптимізовані тексти для сайту включають в себе ключові слова і словосполучення, що збігаються з пошуковими запитами, за якими сайт можна буде знайти в пошукових системах. Тому в завдання SEOкопірайтера входить не лише написання осмисленого тексту, відповідного тематиці сайту, але й розміщення в ньому ключових слів, склад і кількість яких для кожного сайту підбираються індивідуально. Server - сервер. Мережевий (Web-) вузол, який одержує дані і надає послуги іншим станціям. По суті - це вузловий комп'ютер, на якому зберігається вся навчально-методична, адміністративно-господарська, фінансово-економічна інформація дистанційного навчального закладу. Signature Cryptographer - програма для захисту інформації у важливих файлах від несанкціонованого доступу. Simple Mail Transfer Protocol – це протокол, який використовується для пересилання електронної пошти до поштового сервера або з клієнтакомп'ютера, або між поштовими серверами. Skyrock.com –популярна міжнародна соціальна мережа. SMM (social media marketing) – маркетинг у соціальних мережах, просування сайту, бренду, компанії або персони в соціальних мережах, блогах і форумах. Social.azov-media.com – соціальна мережа Українського Приазов'я. Socialomph – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє об'єднуватися в групи, відписуватися від фолловерсів. Splitweet – програма-додаток до Твіттеру для управління мультиакаунтами, дозволяє читати і писати в декількох акаунтах Твіттера одночасно. SRS-Femida - система фіксування ходу судового процесу, що забезпечує якісний цифровий аудіозапис судового процесу і можливість одержання текстових звітів на комп'ютері за допомогою програм. 248 Stand-alone блог – блог на окремому хостингу та платформі (CMS). Strawpollnow (Morav) – програма-додаток до Твіттеру для опитувань. Student workload – трудомісткість навчальної роботи студента. Вимірний в годинах час, необхідний середньому студентові (даного циклу/рівня) для досягнення встановлених підсумків навчання. Цей час містить всі передбачувані для даного студента етапи навчальної діяльності (наприклад, лекції, семінари, практичну та самостійну роботу, консультації, екзамени тощо). Study programme – програма навчання. Узгоджений набір розділів курсів або модулів, засвоєння яких необхідне для одержання того або іншого ступеня; визначається в термінах підсумків навчання, досягнення яких обумовлюється накопиченням встановленої кількості кредитів.

Т

Tagged.com – популярна міжнародна соціальна мережа. Tagget Image File Format (TIFF) - формат растрових графічних файлів, підтримується всіма основними графічними процесорами і комп'ютерними платформами. TCP/IP – спеціальний набір технічних правил, призначених для роботи комп'ютера в інтернеті. TCP/IP – протокол передавання даних, прийнятий у мережі Інтернет. Thesis – дисертація. Представлений і оформлений за певними правилами письмовий звіт (доповідь), заснований на незалежній (оригінальній) науководслідній або проектній роботі; є необхідною умовою отримання ступеня (як правило, другого рівня або докторською). Інша назва – дисертація (dissertation). Title-сторінки – заголовок сторінки, що відображається у верхньому лівому куті веб-браузера. Дуже важливий елемент, який враховується при пошуковій та контент оптимізації. Toolbar (панель інструментів) - елемент графічного інтерфейсу користувача, який призначений для розміщення на ньому декількох інших елементів. Зазвичай являє собою горизонтальний або вертикальний 249 прямокутник, в якому можуть бути відносно постійно розміщені такі елементи, як: кнопка, меню, поле з текстом або зображення (навіть динамічне – наприклад, годинник), контекстний список. Tuning – тюнінг (узгодження). Tuse.ua – українська соціальна мережа, засіб спілкування, стан душі, спосіб життя, зближення людей, щоб зробити життя яскравішим. Tutorial – групові консультації. Аудиторне заняття, що проводиться викладачем і має за мету більш поглиблене вивчення або повторення обговорюваного матеріалу розділу курсу або модуля. Зазвичай проводиться одним викладачем з академічною групою студентів. Twe2 – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє отримувати СМС з директ-меседж і реплаі. Tweet Rank – програма-додаток до Твіттеру з докладною статистикою додавання та видалення користувачів, залежно від їх повідомлень. Tweet3 – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє оперувати з одного вікна декількома акаунтами і

декількома соціальними мережами, включаючи Facebook. Tweetbots – програма-додаток до Твіттеру, мультипостинг в необмежену кількість акаунтів, з автоматичним follow приєдналися followers (тих хто додав користувача), і публікацією на сторінку користувача Твіттера RSS-фідів. TweetCraft – додаткова програма до Твіттеру з власним інтерфейсом для гри World of Warcraft. Надає можливість відправляти і одержувати повідомлення Twitter не виходячи з гри, автоматично вивантажувати і публікувати знімки екрану за допомогою програми TwitPic, і автоматично створювати пости в Твіттері про події в грі і переміщеннях в Azeroth. Можна переключатися кнопкою, поруч з міні-картою, за допомогою слеш-команд і своїх засобів запуску. TweetDeck – додаткова дуже функціональна програма до Твіттеру з сервісами коротких посилань, підтримкою груп, публікації фотографій та окремими колонками в різних місцях для повідомлень: follow, reply і direct 250 messages. Tweetie – програма-додаток до Твіттеру, сервіс для Mac з платформи iPhone з відмінною юзабіліті та інтерфейсом. Tweetmeme – одна з найпоширеніших і зручних кнопок ретвіти, для email і RSS, популярний сервіс найбільш цитованих матеріалів у Твіттері. Twittley Button - спеціальний плагін Tweetmeme для блогів на Wordpress. Tweetclock – програма-додаток до Твіттеру, що відстежує час використання користувачами свого твіттер-акаунта. Використовується для визначення оптимального часу для спілкування з потрібними людьми. Tweetr – програма-додаток до Твіттеру, автоматично завантажуються і обмінюються файлами через Drag'n'drop, і оперативно публікує знімки iSight. Tweetree – програма-додаток до Твіттеру, відбиває коментарі до повідомлень у вигляді дерева, для впорядкування інформації при великих дискусіях з великою кількістю повідомлень від різних учасників. Tweexchange – програма-додаток до Твіттеру, оперативно перевіряє імена в Твіттері і схожі імена, на зайнятість. Twetmeme – програма-додаток до Твіттеру, що виводить кнопку повідомлення з кожним постом, і відображає кількість користувачів, які відреагували на повідомлення. Twhirl – програма-додаток до Твіттеру, побудована в середовищі Adobe Air, що підтримує всі основні платформи, кілька облікових записів і автоматично зменшує посилання. Twi – скорочена назва Твіттер. Twihrl, twirl, twirl – програма-додаток до Твіттеру, яка може одночасно з'єднуватися з кількома Twitter-акаунтами, оповіщає про нові твіти, скорочує довгі URL (використовуючи snurl або is.gd), може робити крос-пости записів в Pownce і Jaiku, завантажує зображення на TwitPic, шукає твіти (використовуючи TweetScan або terraminds), фільтр список повідомлень, використовує різні кольорні схеми, зберігає вкладки пошукових запитів у Twitter, має пошук твітів, де згадується @username, перевірку правопису і запис відео. 251 Працює з Adobe AIR, Mac OS і Windows. Twit – назва будь-якого посту (повідомлення) у Твіттері, який не є приватним. Пост, повідомлення в Твіттері обмежене 140 символами. Twitbacks – програма-додаток до Твіттеру, що генерує варіанти створення унікального особистого фону в Твіттері. Twitblogs – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє додати до твіту додатковий текст, зображення та відео. TwitPic – додаткова зручна програма до Твіттеру, яка працює із зображеннями. Завантаження і постинг посилань на зображення в Твіттер. Працює з телефоном і API. Twitrans – сервіс безкоштовного перекладу повідомлень у Твіттері з 14 найпопулярніших мов, який відбувається за кілька хвилин. TwitTangle – сервіс-альтернатива функції Twitter Lists, для управління фолловерсами за допомогою тегів. Twittar – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє розміщувати аватарки з Твіттера в коментарях блогів. Twitter Lists – функція в Твіттері, що відноситься не до followers, а до following. Не до тих, хто слідує за користувачем, а до тих, за ким він слідує сам, і чії новини читає. Списки дозволяють селекціонувати фолловінг, тобто сортувати тих, за ким стежить користувач. Розсортувавши своїх «фолловінг» за списками, користувачі отримують більш зручний спосіб читання Twitterстрічки. Twitter – сайт в Інтернеті twitter.com, в якому можна писати російською мовою, пройшовши попередньо реєстрацію. Читати те, що знаходиться всередині сервісу Twitter, можна не реєструючись. Це безкоштовний Інтернетсервіс, де кожна людина має мікроблог, який можна створити протягом кількох хвилин. Внутрішні сторінки Твіттера бачать і індексують пошукові системи. Сторінка в Twitter є мікроблогом. Часто дозволяє першим, іноді першим у світі, бути в курсі останніх новин. У Твіттері можна постійно обмінюватися з друзями короткими повідомленнями в 140 символів. Ці повідомлення відразу 252 відображаються на сторінці користувача, і відразу ж доставляються іншим користувачам, які підписані на їх отримання, тобто друзям і послідовникам. Twitterator – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє ввести дані сторінки користувача Твіттера з великою кількістю акаунтів, і відправити їм запрошення follow. TwitterBar – програма-додаток до Твіттеру. Дає можливість підвищувати інтерес до свого мікроблогу за рахунок постійного розміщення в постах корисних посилань. Зустрічаючи цікаві сайти, можна давати посилання на них у своєму мікроблозі в Твіттері, навіть не заходячи для цього в Твіттер, використовуючи TwitterBar. TwitterCounter – лічильник для статистики в Твіттері. TwitterFeed – програма-ретранслятор, додаток до Твіттеру для трансляції RSS у Twitter. Модуль для показу на сайті стрічки повідомлень з Твіттера, з широким діапазоном налаштувань, включаючи вибір періодичності публікацій нових повідомлень. Стежить за

RSS сайту-супутника, анонсує на сторінці в Твіттері назви нових постів, їх короткий опис і посилання. TwitterFriends – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє після введення логіна, одержати статистику різних акаунтів у Твіттері. TwitterGadget – програма-додаток до Твіттеру, для iGoogle і Gmail, відкривається у вікні браузера, дозволяє читати оновлення і відправляти свій статус у сервіс. TwitterGadget.com можна вбудувати в ліву колонку інтерфейсу Gmail. Його можна згорнути, можна відкрити в окремому вікні, показує повні адреси, при наведенні на скорочені посилання. Twittergallery – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє змінювати тему в Твіттері одним натисненням. Сервіс безкоштовних готових варіантів шаблонів для Твіттера. Twitterholic – програма-додаток до Твіттеру, сервіс статистики по Твіттеру. Twitteriffic – одна з перших програм-додатків до Твіттеру для Mac. Мінімалістична і водночас дуже функціональна з малим споживанням ресурсів, 253 високою стабільністю і веденням декількох облікових записів. Зручна для телефонних користувачів. Twitterpatterns – сервіс безкоштовних готових варіантів шаблонів для Твіттера. Також як і Twittergallery. Twitter-poster – програма-додаток до Твіттеру, спеціальний плагін для Wordpress. Twitvision – програма-додаток до Твіттеру, з картою планети, що відбиває останні повідомлення в Твіттері. Twi-користувач – користувач соціальної мережі Твіттер. Twollow – програма-додаток до Твіттеру автоматично додає follow за ключовими словами. Автоматично фолловить користувачів, які написали певне слово. Використовується для розвитку брендів. TwtrFrnd – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє порівнювати кілька акаунтів для знаходження спільних друзів. Twuffer – програма-додаток до Твіттеру з таймером, завдяки якому можна написати повідомлення в Твіттер із зазначенням дати і часу для його розміщення. Використовується для привітань, нагадувань, різних часових поясів і рівномірного розподілу публікацій цікавого матеріалу.

U

Ua.partnersinlearningnetwork.com – українська частина глобального співтовариства педагогів, використання ІКТ для поліпшення результатів у навчанні, партнерства у навчанні, пошуку планів уроків та практичних занять, обміну досвідом, співпраці з однодумцями, збагачення освітнього середовища, поліпшення якості освіти.

UcoZ – Веб хостинг.

UDL - структура інтерактивних навчальних матеріалів і середовищ, що забезпечує доступність до всіх користувачів.

Universal Serial Bus. – двосторонній послідовний інтерфейс, що допускає динамічне підключення до комп'ютера периферійних пристроїв (ігрових контролерів, сканерів, клавіатур та інших пристроїв введення-виведення).

Untweeps – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє, автоматично видаляти давно не оновлювані фолловерси.

URI – Уніфікований Ідентифікатор Ресурсів (англ. Uniform Resource Identifier, URI) – короткий рядок літер, який однозначно ідентифікує окремий ресурс. URL – універсальний покажчик ресурсу – стандартизований рядок символів, який вказує місце розташування документа в мережі Інтернет. URL (Uniform Resource Locator) - універсальний визначник ресурсу в мережі Інтернет або, іншими словами, "глобальна" адреса документа чи іншого ресурсу в World Wide Web. Пеша частина URL вказує на протокол, а друга визначає IP-адресу або доменне ім'я, за яким розміщений необхідний ресурс. URL (Uniform Resource Locator) – форма адреси вузла, в якій вказується ім'я сервера, на якому зберігається потрібний файл, шлях до каталогу файлу і власне ім'я файлу.

Usenet (USEer NET work) – групи новин Інтернет. Одна із найстаріших форм „колективної електронної пошти”. Useqwitter – програма-додаток до Твіттеру, що дозволяє після введення логіну та e-mail, одержати список колишніх, тобто відписавших фолловерсів.

UserAgent – визначник оглядача відвідувача, браузера на сайті, дані прийняті від браузера до сервера, символ браузера і його модель. Username – ім'я користувача - автоматично перевіряється при реєстрації на незайнятість.

V

VBA (Visual Basic for Application, Visual Basic для додатків) - середовище програмування, розроблене спеціально для створення макросів у додатках. Підтримується всіма додатками пакета Microsoft Office.

VK.com – міжнародна версія соціальної мережі ВКонтакте для виходу бренду на світовий ринок Веб 2.0, популяризації сервісу за кордоном, та більш зручного для запам'ятовування іноземцями назви російського сайту ВКонтакте.

VKLife – універсальна програма, що розширює функції користувачів ВКонтакте, використовується для скачування музики, відео і додатків з сайту ВКонтакте. З її допомогою можна вставляти ВКонтакте зображення замість графіті, виставляти багаторядковий статус, і одержувати інформацію про користувачів, видалених зі списку друзів. Програма також використовується для роботи із

соціальними мережами YouTube.com, Mail.RU і Мій Світ. VoIP (Voice over Internet Protocol; IP-телефонія) - система зв'язку, яка забезпечує передачу голосу людини по мережі Інтернет.

VRML (Virtual Reality Modeling Language) – мова моделювання віртуальної реальності, призначена для форматування сторінок Web для підтримки тривимірної графіки та інтерактивних просторових переходів. VRML (Virtual Reality Modeling Language) Мова опису об'єктів віртуальної реальності - спеціальна мова розмітки для опису об'єктів віртуальної реальності.

W

WAIS (Wide Area Information Server) –система пошуку. Потужна система швидкого пошуку великих обсягів інформації в Інтернет.

WAP-версія сайту – полегшена версія сайту, що забезпечує доступ до соціальної мережі мобільних пристроїв, телефонів, смартфонів, комунікаторів і КПК. Версія сайту в аскетичному стилі на базі спрощених сторінок, з обмеженнями функціональності, інтерфейсу і мінімальною кількістю графіки та анімації. Дає можливість отримувати і відправляти повідомлення, переглядати й оцінювати фотографії. Мінус - підвищення рахунки за GPRS-послуги. Плюс - суттєва економія Інтернет-трафіку. Сторінки зроблені максимально легкими, що забезпечує їх швидке завантаження.

Web 2.0 – поняття, яким користуються для позначення ряду технологій та послуг Інтернету, точніше його частини – всесвітньої павутини, відомої також як Веб. Окрім цього цим поняттям описують зміну сприйняття Інтернету користувачами. Термін було запроваджено у 2004 видавництвом О'Рейлі (англ. O'Reilly Media) та комерційним організатором серії конференцій під назвою «Web 2.0», – МедіаЛайв (англ. MediaLive, сьогодні англ. CMP Technology).

Web 3.01 (визначення Джейсона Калаканіса) – високоякісний контент і сервіси, які створюються талановитими професіоналами на технологічній платформі Web 2.0. Дане визначення було опубліковано в особистому блозі керівника Netscape.com, творця пошукового стартапу Mahalo.com і мережі сайтів Weblogs Джейсона Калаканіса (Jason Calacanis) 10 березня 2007 року. Воно базується на загальному положенні, що Web 2.0 - за своєю суттю, технологічна платформа, що дозволяє на своїй основі практично безкоштовно створити ряд сервісів. Подібна доступність призвела до появи величезної кількості одноманітних ресурсів, що, відповідно, девальвує цінність більшості з них. На зміну технологічній платформі Web 2.0 покликана прийти третя - культурна версія Web, використовувана професіоналами для створення нового - цікавого і корисного - контенту. Web 3.02 – концепція інтернету, що має на увазі синтез сильних сторін Web 1.0 і Web 2.0: інтернет-проекти, що об'єднують професіоналів, але побудовані за мережевим, поліцентричним принципом. Web 3.03 – нова потужна технологія створення Веб-додатків, розроблена в першу чергу для максимальної зручності і комфорту користувачів, яка значно спрощує розробку самих додатків на відміну від Web 1.0 і Web 2.0. Web 3.04 (визначення Олександра Майорова) – високоякісні кроссплатформенні сервіси, що стирають межу між десктопними застосуваннями і Веб-додатками, які створюються на технологічній платформі Web 2.0, доступні як із стаціонарних комп'ютерів, так і з будь-яких мобільних платформ, що мають браузер. При цьому немає ніяких розмежувань на мобільний інтернет і немобільний. Адреса WEB 3.0 ресурсу завжди єдина для усіх версій платформ. Додаток, створений за технологією Web 3.0 може бути портированим як стаціонарний, завдяки технологіям Adobe AIR, Silverlight, PhoneGap і подібним до них. Технологія Web3.0 перетворює стаціонарний комп'ютер на тонкий клієнт, надаючи доступ до SaaS сервісів.

Webmaster/Webmistress – Web – майстер. Системний оператор сервера вузла Web. 257 Web-outsourcing (веб-аутсорсинг) - передача обслуговування сайту компанії або приватної особи сторонній організації, яка спеціалізується на цьому виді послуг. Може містити в собі як елементарне підтримання сайту в працездатному стані, так і цілий комплекс робіт по функціонуванню, розвитку і просуванню сайту. Who follows whom – програма-додаток до Твіттеру для зручного перегляду фолловерів різних акаунтів у Твіттері. Wikimedia Commons – загальне централізоване сховище для вільно розповсюджуваних зображень, звукозаписів, відеороликів та інших файлів, які можна використовувати на сторінках проектів фонду Wikimedia. Визначна риса ВікіСховища полягає в тому, що його файли можуть використовуватися в будь-яких проектах фонду Wikimedia.

Wikimedia Foundation Inc. (Фонд «Вікімедіа») – непідприємницька організація, яка забезпечує матеріальне підґрунтя для численних Інтернетспільнот, що створюють літературу, яка вільно розповсюджується; виконує в них функції керування. Спільноти працюють за технологією «вікі», звідти й назва (-медіа тут – скорочення від «мультимедіа»). Діяльність Фонду забезпечується завдяки добровільним пожертвуванням. Роботою з написання «вільної» літератури займаються волонтери зі всього світу. Про заснування Фонду 20 червня 2003 року наголосив засновник вже існуючої тоді Вікіпедії Джимбо Вейлс.

Windows Meta File (WMF) - універсальний формат векторних графічних файлів для Windows-додатків, який використовується для збереження колекції графічних зображень Microsoft Clip Gallery.

WittyTwitter – компактний, мінімалістичний, нескладний і водночас дуже функціональний Твіттер-клієнт, дозволяє писати ретвіти і особисті повідомлення однією кнопкою. Має тонку настройку періоду оновлення. Зручна функція – відділення прямих звернень користувачів і ретвітів від загальної стрічки.

Writely – текстовий процесор, що дозволяє редагувати текстові документи OpenDocument, Microsoft Word, а також електронні таблиці. Створений за допомогою технології AJAX.

WWW (World Wide Web) – „всесвітня павутина”. Сервіс Інтернет, призначений для роботи з текстовими документами. Встановлюється легкодоступні і незалежні від фізичного розміщення документів універсальні інформаційні зв’язки між ними.

X

XML (Extensible Markup Language) - розширювана мова розмітки - стандарт побудови мов розмітки ієрархічно структурованих даних для обміну між різними додатками, зокрема, через Інтернет. XML - документ складається із текстових знаків, у найпростішому випадку, - ASCII, і придатний до читання людиною. XML (eXtensible Markup Language) – мова розмітки, фактично являє собою збірку загальних синтаксичних правил.

XML – текстовий формат, який призначений для зберігання структурованих даних (замість існуючих файлів баз даних), для обміну інформацією між програмами, а також для створення на його основі більш спеціалізованих мов розмітки (наприклад, XHTML), інколи називаються словниками.

XML – рекомендована Консорціумом Всесвітньої павутини мова розмітки, фактично відображаючи собою збірку загальних синтаксичних правил. XML – текстовий формат, призначений для зберігання структурованих даних.

XPath – це мова виразів для адресації частин XML документу, або для обчислення величин (рядкових, числових або булевих) на основі вмісту XML документа. XPath був створений щоб організувати доступ до елементів документа XML з файлу стилів XSLT. XPath створений на основі XML і є стандартом консорціуму W3C. У XPath використовується компактний синтаксис, що відрізняється від прийнятого в XML. У 2007 році завершилася розробка версії 2.0, яка тепер є складовою частиною мови XQuery. XSS-уразливість (CSS) – тип вразливості соціальної мережі, що виникає при попаданні програм від користувачів у сторінки, що генеруються сервером. Зберігається на сервері, і спрацьовує в браузері жертви при відкритті будь-якої сторінки зараженого сайту. В момент атаки на сторінці, в Cookie може перебувати ідентифікатор сесії адміністратора/

Y

Yammer – сервіс маленьких соціальних мереж у стилі Твіттера для великих корпорацій, з можливістю створення всередині додаткових груп по відділах. Дуже зручний для швидкого ділового спілкування співробітників компанії. Аккаунтом є e-mail користувача. Електронна пошта користувачів розташовується на одному домені компанії. Передбачається, що це співробітники однієї і тієї ж компанії.

Yfrog – аналог програми TwitPic, з російськомовним інтерфейсом.

YouSMI.by – новинна соціальна мережа з інформацією про ситуацію в світі та Білорусі, з великою кількістю репортажів і частим оновленням, яку творять самі користувачі. Вони виступають у ролі журналістів, письменників та фотографів, маючи можливість оформляти свої портфоліо. Автори отримують бали за прийнятий матеріал, які можуть обміняти на рекламу на порталі, для безкоштовного просування себе або своїх товарів. Найбільш популярні автори проекту створюють свою колонку в розділі колумніст, де дають цікавий тематичний матеріал.

YouTube – Інтернет-служба, що надає послуги розміщення відеоматеріалів. Користувачі можуть додавати, продивлятися і коментувати ті чи інші відеозаписи. Завдяки простоті та зручності використання, YouTube став одним із найпопулярніших місць для розміщення відеофайлів. Служба містить як професійні кліпи так і любительські відеозаписи, включаючи відеоблоги.

Z

ZIP – популярний формат пакування даних і архівації файлів.

Список використаної літератури

1. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія / В. Ю. Биков. – К.: Атіка, 2008. – 684 с.
2. Биков В. Ю. Технології хмарних обчислень – провідні інформаційні технології подальшого розвитку інформаційної системи освіти України // Комп'ютер у школі та сім'ї / В. Ю. Биков. – 2011. – №6. – С. 3-11.
3. Кадемія М. Ю. Впровадження інформаційно-освітнього порталу у вищих навчальних закладах: методичні рекомендації / М. Ю. Кадемія, С. Д. Петрович. – Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2012. – 106 с.
4. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в наукових дослідженнях: лабораторний практикум / М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко. – Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2012. – 118 с.
5. Кадемія М. Ю. Методика використання програмного продукту Skype: навчально-методичний посібник / М. Ю. Кадемія, О. А. Сисоєва. – Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2010. – 118 с.
6. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: термінологічний словник / М. Ю. Кадемія. – Львів: Вид-во «СПОЛОМ», 2009. – 258 с.
7. Кадемія М. Ю. Інноваційні технології навчання: словник-глосарій / М. Ю. Кадемія, Т. В. Ткаченко, Л. С. Євсюкова. – Львів: Вид-во «СПОЛОМ», 2011. – 196 с.
8. Кадемія М. Ю. Інтерактивні засоби навчання: навчально-методичний посібник / М. Ю. Кадемія, О. А. Сисоєва. – Вінниця: ТОВ «Планер», 2010. – 217 с.
9. Патаракін Є. Д. Сетевые сообщества и обучение. М.: ПЕР-СЭ, 2006. – 112 с.